

ΧΑΡΟΚΟΠΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ»

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

ΘΕΜΑ:

«Βιώσιμη οικονομική τουριστική ανάπτυξη της Καλαμάτας. Μελέτη περίπτωσης :Τουρισμός».

Επιμέλεια : Βουτσάς Βασίλειος

A.M.: 212105

Αθήνα, 2014

ΧΑΡΟΚΟΠΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ»

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

ΘΕΜΑ:

«Βιώσιμη οικονομική τουριστική ανάπτυξη της Καλαμάτας. Μελέτη περίπτωσης :Τουρισμός».

Τριμελής επιτροπή:

Επιβλέπουσα: Μητούλα Ρ., Αναπληρώτρια καθηγήτρια

Μέλη: Θεοδοροπούλου Ε., Καθηγήτρια
Μαλινδρέτος Γ., Επίκουρος Καθηγητής

Επιμέλεια : Βουτσάς Βασίλειος

A.M.: 212105

Αθήνα, 2014

Πίνακας περιεχομένων

Περίληψη.....	10
Abstract	12
Πρόλογος.....	13
Εισαγωγή.....	14
ΜΕΡΟΣ Α΄	16
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ^ο :ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	16
1.1 Έννοια Τουρισμού-Τουρίστα	16
1.2 Η έννοια της ανάπτυξης	16
1.3 Η έννοια της βιώσιμης ανάπτυξης	17
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ^ο :ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	19
2.1 Έννοια Τουρισμού	19
2.2 Η έννοια της τοπικής ανάπτυξης.....	19
2.3 Τουρισμός και ανάπτυξη	19
ΜΕΡΟΣ Β΄	21
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ^ο :ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ	21
3.1 Γεωγραφική Θέση	21
3.2 Γεωφυσικά Χαρακτηριστικά	23

3.3 Ιστορία της Καλαμάτας	27
3.4 Πολιτιστικά στοιχεία	29
3.5 Πολεοδομία-Αρχιτεκτονική.....	47
3.6 Προσωπικότητες της Καλαμάτας	51
3.7 Περιβάλλον χώρος	56
3.8 Έργα ανάπλασης-Υποδομών	62
3.9 Οικονομία-Απασχόληση	71
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ^ο :Είδη Τουρισμού –ΤουριστικέςΕπιχειρήσεις-Μεταφορές	77
4.1 Είδη τουρισμού	77
4.2 Επιχειρήσεις Τουρισμού.....	82
4.3 Μετακίνηση στην πόλη	83
4.3.1 Αστικές Συγκοινωνίες.....	83
4.3.2 Πρόγραμμα «Δημοτική Συγκοινωνία»	85
4.3.3 Ταξί.....	86
4.3.4 Ποδηλατόδρομοι.....	86
4.3.5 Πρόσβαση με αυτοκίνητο	88
4.3.6 Πρόσβαση με λεωφορείο	88
4.3.7 Πρόσβαση με πλοίο	89

4.3.8 Πρόσβαση με αεροπλάνο	89
ΜΕΡΟΣ Γ΄	91
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5ο : Εμπειρική προσέγγιση-Ερωτηματολόγια-Συνεντεύξεις.....	91
5.1 Εμπειρική προσέγγιση.....	91
5.2 Ερευνητική Μεθοδολογία.....	132
5.3 Επιλογή του δείγματος	133
5.4 Περιγραφή ερωτηματολογίου.....	133
5.5 Παρουσίαση περιγραφικών στατιστικών αποτελεσμάτων ερωτηματολογίου επισκεπτών.	135
5.6 Ορισμός υποθέσεων και αποτελεσμάτων χ^2	172
5.7 Υποδείγματα παλινδρόμησης	173
5.8 Παρουσίαση περιγραφικών στατιστικών αποτελεσμάτων ερωτηματολογίου επιχειρήσεων.	181
Συμπεράσματα	188
Προτάσεις.....	190
Βιβλιογραφία	194
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ.....	199

Πίνακας Διαγραμμάτων

Διάγραμμα 1, κατανομή φύλου	135
Διάγραμμα 2, κατανομή ηλικίας.....	135
Διάγραμμα 3, κατανομή εισοδήματος.....	136
Διάγραμμα 4, κατανομή επαγγέλματος.....	136
Διάγραμμα 5, εκπαιδευτικό επίπεδο	137
Διάγραμμα 6, οικογενειακή κατάσταση.....	137
Διάγραμμα 7, κατανομή εθνικότητας	138
Διάγραμμα 8, τόποι διαμονής.....	138
Διάγραμμα 9, πλήθος ατόμων που επισκέπτονται την Καλαμάτα	139
Διάγραμμα 10, χρηματική δαπάνη για διακοπές στη Καλαμάτα το έτος 2012.....	139
Διάγραμμα 11, χρηματική δαπάνη για διακοπές στη Καλαμάτα το έτος 2013.....	140
Διάγραμμα 12, ημέρες διακοπών στη Καλαμάτα το έτος 2012	140
Διάγραμμα 13, ημέρες διακοπών στη Καλαμάτα το έτος 2013	141
Διάγραμμα 14, φυσικό περιβάλλον και παρακίνηση παραμονής στη Καλαμάτα	142
Διάγραμμα 15, ποικιλία ειδών φυτών και παρακίνηση για διαμονή στη Καλαμάτα	142
Διάγραμμα 16, είδη υπό προστασία και παρακίνηση παραμονής στη Καλαμάτα	143
Διάγραμμα 17, προστατευόμενες φυσικές περιοχές και παρακίνηση παραμονής στη Καλαμάτα	143

Διάγραμμα 18, είδη τουριστικού πακέτου και παρακίνηση παραμονής στη Καλαμάτα	144
Διάγραμμα 19, προσιτές τιμές και παρακίνηση παραμονής στη Καλαμάτα.....	144
Διάγραμμα 20, καιρικές συνθήκες και παρακίνηση παραμονής στη Καλαμάτα	145
Διάγραμμα 21, όμορφες παραλίες και παρακίνηση παραμονής στη Καλαμάτα.....	145
Διάγραμμα 22, ποιότητα ευρύτερης περιοχής και παρακίνηση παραμονής στη Καλαμάτα	146
Διάγραμμα 23, αριθμός ταξιδίων στη Καλαμάτα το τελευταίο 12μηνο	146
Διάγραμμα 24, επιλογή μέσου μεταφοράς για μετάβαση στη Καλαμάτα	147
Διάγραμμα 25, επιλογή αεροπλάνου ως μέσου μεταφοράς και διάρκεια παραμονής στη Καλαμάτα	148
Διάγραμμα 26, επιλογή τρένου ως μέσου μεταφοράς και διάρκεια παραμονής στη Καλαμάτα	148
Διάγραμμα 27, επιλογή αυτοκινήτου ως μέσου μεταφοράς και διάρκεια παραμονής στη Καλαμάτα	149
Διάγραμμα 28, επιλογή λεωφορείου ως μέσου μεταφοράς και διάρκεια παραμονής στη Καλαμάτα	149
Διάγραμμα 29, επιλογή καραβιού ως μέσου μεταφοράς και διάρκεια παραμονής στη Καλαμάτα	150
Διάγραμμα 30, επιλογή ποδηλάτου ως μέσου μεταφοράς και διάρκεια παραμονής στη Καλαμάτα	150
Διάγραμμα 31, χρονικό διάστημα παραμονής σε camping κατά την επίσκεψη στη Καλαμάτα..	151
Διάγραμμα 32, χρονικό διάστημα παραμονής σε ξενώνα κατά την επίσκεψη στη Καλαμάτα ...	152

Διάγραμμα 33, χρονικό διάστημα παραμονής σε ξενοδοχείο κατά την επίσκεψη στη Καλαμάτα	152
Διάγραμμα 34, χρονικό διάστημα παραμονής σε ενοικιαζόμενα δωμάτια κατά την επίσκεψη στη Καλαμάτα	153
Διάγραμμα 35, χρονικό διάστημα παραμονής σε συγγενείς κατά την επίσκεψη στη Καλαμάτα	153
Διάγραμμα 36, χρονικό διάστημα παραμονής σε φύλους κατά την επίσκεψη στη Καλαμάτα ...	154
Διάγραμμα 37, σχέση εισοδήματος και απόφασης για επίσκεψη στη Καλαμάτα.....	155
Διάγραμμα 38, σχέση τιμών τουριστικών υπηρεσιών και απόφασης για επίσκεψη στη Καλαμάτα	155
Διάγραμμα 39, σχέση εγκαταστάσεων και απόφασης για επίσκεψη στη Καλαμάτα.....	156
Διάγραμμα 40, σχέση παραλιών και απόφασης για επίσκεψη στη Καλαμάτα	157
Διάγραμμα 41, σχέση τουριστικών καταλυμάτων και απόφασης για επίσκεψη στη Καλαμάτα	157
Διάγραμμα 42, σχέση αξιοθεάτων και απόφασης για επίσκεψη στη Καλαμάτα	157
Διάγραμμα 43, σχέση ναρκωτικών και απόφασης για επίσκεψη στη Καλαμάτα	158
Διάγραμμα 44, σχέση ασφάλειας και απόφασης για επίσκεψη στη Καλαμάτα	158
Διάγραμμα 45, τρόπος κράτησης πακέτου διακοπών	159
Διάγραμμα 46, επιλογές επίσκεψης και βαθμός ενημέρωσης.....	159
Διάγραμμα 47, το φαγητό ως παράγοντας επιλογής της Καλαμάτας	160
Διάγραμμα 48, η επίσκεψη μουσείων ως παράγοντας επιλογής της Καλαμάτας	160

Διάγραμμα 49, η δυνατότητα γνωριμίας ως παράγοντας επιλογής της Καλαμάτας	161
Διάγραμμα 50, η δυνατότητα επίσκεψης τόπων καταγωγής ως παράγοντας επιλογής της Καλαμάτας.....	161
Διάγραμμα 51, η δυνατότητα πραγματοποίησης watersport ως παράγοντας επιλογής της Καλαμάτας.....	162
Διάγραμμα 52, οι αναμνήσεις ως παράγοντας επιλογής της Καλαμάτας	163
Διάγραμμα 53, η χρονική απόσταση ως παράγοντας επιλογής της Καλαμάτας	163
Διάγραμμα 54, παράγοντες επιλογής της Καλαμάτας	163
Διάγραμμα 55, η αύξηση τιμών ως παράγοντας επιλογής της Καλαμάτας	164
Διάγραμμα 56, η αύξηση εγκληματικότητας ως παράγοντας επιλογής της Καλαμάτας	164
Διάγραμμα 57, η αύξηση της αστικής μόλυνσης ως παράγοντας επιλογής της Καλαμάτας	165
Διάγραμμα 58, η αύξηση της κατανάλωσης νερού ως παράγοντας επιλογής της Καλαμάτας...	165
Διάγραμμα 59, η αύξηση της κατανάλωσης ρεύματος ως παράγοντας επιλογής της Καλαμάτας	166
Διάγραμμα 60, η αύξηση προμηθειών ως παράγοντας επιλογής της Καλαμάτας	167
Διάγραμμα 61, αύξηση κυκλοφοριακού προβλήματος.....	167
Διάγραμμα 62, φέρουσα ικανότητα	168
Διάγραμμα 63, επισκέψεις στη Καλαμάτα ανά εποχή του χρόνου	168
Διάγραμμα 64, θετικές επιπτώσεις από την ανάπτυξη του τουρισμού στην Καλαμάτα	169

Διάγραμμα 65, εναλλακτικός τουρισμός στη Καλαμάτα.....	169
Διάγραμμα 66, υπεύθυνος τουριστικής ανάπτυξης της Καλαμάτας.....	170
Διάγραμμα 67, σημείο της Καλαμάτας με τη μεγαλύτερη τουριστική ανάπτυξη.....	170
Διάγραμμα 68, τουριστική ανάπτυξη και φυγή νέων	171
Διάγραμμα 69, πηγές πληροφόρησης για την Καλαμάτα	171
Διάγραμμα 70, κατηγοριοποίηση επιχειρήσεων.....	181
Διάγραμμα 71, το επίπεδο τουριστικής προβολής του Δήμου Καλαμάτας	182
Διάγραμμα 72, σημαντικότερα συγκριτικά πλεονεκτήματα	182
Διάγραμμα 73, αναξιοποίητη μορφή τουρισμού	183
Διάγραμμα 74, άποψη για τα υπάρχοντα επικοινωνιακά μέσα προβολής	184
Διάγραμμα 75, στόχευση νέων αγορών	184
Διάγραμμα 76, κυριότερα προβλήματα υποδομής	185
Διάγραμμα 77, ανταγωνισμός γειτονικών περιοχών	185
Διάγραμμα 78, βαθμός ικανοποίησης από το επιμελητήριο Μεσσηνίας.....	186
Διάγραμμα 79, συνεργασία επιμελητηρίου με εξωτερικούς συνεργάτες	186
Διάγραμμα 80, συνεργασία εμπλεκόμενων φορέων.....	187

Περίληψη

Η παρούσα μεταπτυχιακή μελέτη έχει ως σκοπό να περιγράψει το φαινόμενο του τουρισμού και κατά πόσο αυτός συμβάλλει στην βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη του δήμου Καλαμάτας. Συγκεκριμένα, στόχος ήταν να διερευνηθεί αν η τουριστική ανάπτυξη στον δήμο συμβάλει σημαντικά στην ανάπτυξη της περιοχής και αν βελτιώνει ή επηρεάζει τη ζωή των κατοίκων και των επιχειρηματιών.

Η εργασία χωρίζεται σε δύο μέρη, τη βιβλιογραφική ανασκόπηση και την έρευνα. Στο πρώτο μέρος της εργασίας παρατίθενται αναλυτικά κάποια στοιχεία σχετικά με τον όρο «ανάπτυξη» καθώς επίσης και κάποιοι ορισμοί για την τοπική, τη βιώσιμη και την κοινοτική ανάπτυξη. Παρατίθενται επίσης κάποιες γενικές πληροφορίες για τον δήμο Καλαμάτας και για τα σημεία του νομού που αποτελούν πόλο έλξης για τους τουρίστες. Επίσης, γίνεται και μια εκτεταμένη αναφορά για τις εναλλακτικές μορφές τουρισμού. Τέλος, αναφέρονται οι επιπτώσεις που μπορεί να έχει η τουριστική ανάπτυξη στους τομείς της οικονομίας, της κοινωνίας και του περιβάλλοντος είτε αυτές είναι θετικές είτε αρνητικές.

Όσον αφορά το δεύτερο μέρος της εργασίας, δηλαδή την μεθοδολογία της έρευνας, βασίζεται στη διακίνηση δύο διαφορετικών ερωτηματολογίων τα οποία συντάχτηκαν από τον γράφοντα και μοιράστηκαν σε ένα τυχαίο δείγμα ατόμων, από τους οποίους συλλέχτηκαν συνολικά 430 πλήρως ολοκληρωμένα ερωτηματολόγια. Τα ερωτηματολόγια εμπεριείχαν ερωτήσεις που αποσκοπούσαν στη συλλογή δημογραφικών και τουριστικών στοιχείων καθώς επίσης και στοιχείων που αφορούσαν την επίδραση του τουρισμού στην οικονομία, στην κοινωνία και στο περιβάλλον. Μετά τη συλλογή και την επεξεργασία των ερωτηματολογίων έγινε η διεξαγωγή των συμπερασμάτων μέσω παλινδρομήσεων. Από τη διεξαγωγή της έρευνας συμπεράναμε ότι το μεγαλύτερο μέρος των ερωτηθέντων θεωρεί ότι ο τουρισμός έχει πολλά οικονομικά και κοινωνικά οφέλη καθώς ευνοεί το εισόδημα και βελτιώνει την ποιότητα ζωής των κατοίκων αλλά και των επιχειρηματιών της ευρύτερης περιοχής.

Επιπλέον, παρατηρήθηκε ότι ο τουρισμός δημιουργεί παράλληλα υποβάθμιση και αλλαγές στο φυσικό τοπίο και παράλληλα παρουσιάστηκαν προτάσεις βελτίωσης για την περαιτέρω ανάπτυξη του δήμου. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι βασικοί προσδιοριστικοί παράγοντες που κάνουν τον επισκέπτη να επισκεφτεί την Καλαμάτα είναι η απόσταση δύο ωρών από αστικό κέντρο, ο αριθμός ταξιδιών, τα άτομα που ακολουθούν τον τουρίστα, η παραμονή με αμάξι, τα

ναρκωτικά και η πληροφόρηση που παίρνει ο επισκέπτης από το διαδίκτυο. Η πλειονοψηφία του δείγματος ήταν γυναίκες, άτομα απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ιδιωτικοί υπάλληλοι με χαμηλό εισόδημα και ελληνικής εθνικότητας.

Abstract

This postgraduate study aims to describe the phenomenon of tourism and how it contributes to the sustainable economic development of the municipality Kalamata. Specifically, the aim was to investigate whether the development of tourism in the municipality contribute significantly to the development of the region if it improves or affects the lives of local residents and entrepreneurs.

The work is divided into two parts, the literature review and research. In the first part of the paper are presented some data on the term "development" as well as some definitions of local, sustainable and community development. It also presents some general information about the municipality Kalamata and parts of the county that are a magnet for tourists. Also, is a comprehensive reference for alternative tourism. Finally, are the effects that can have tourism development in the fields of economy, society and the environment, whether they are positive or negative.

Regarding the second part of the thesis, namely research, based on the movement of two different questionnaires were drawn from the Bible and shared in a random sample of individuals, of whom collected a total of 430 fully completed questionnaires. The questionnaires entailed questions designed to collect demographic data and tourism as well as information related to the impact of tourism on the economy, society and environment. After the collection and processing of the questionnaires was to conduct the conclusions through regressions. From the survey concluded that the majority of respondents consider that tourism has many economic and social benefits as favors income and improve the quality of life for residents and business in the region.

Moreover, it was observed that tourism creates parallel degradation and changes in the landscape and also presented recommendations for improving the development of the municipality. The results showed that the main determinants that make the visitor to visit Kalamata is within two hours from the urban center, the number of trips, people who follow the tourist, stay with the car, drugs and information that takes the visitor from the internet. The majority of the sample were female, people attended higher education, private employees with low income and Greek nationality.

Πρόλογος

Η παρούσα μελέτη με τίτλο «Βιώσιμη οικονομική τουριστική ανάπτυξη της Καλαμάτας. Μελέτη περίπτωσης :Τουρισμός» αποτελεί την μεταπτυχιακή μου εργασία, η οποία εκπονήθηκε στα πλαίσια του μεταπτυχιακού προγράμματος Βιώσιμης Ανάπτυξης με κατεύθυνση την Τοπική Ανάπτυξη του τμήματος Οικιακής Οικονομίας και Οικολογίας του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου Αθηνών.

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να διερευνηθεί η σχέση του τουρισμού με την βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη και να μελετηθεί ποια είναι η αντίληψη των επισκεπτών, αλλά και των επιχειρηματιών της ευρύτερης περιοχής του δήμου Καλαμάτας.

Σε αυτό το σημείο θα ήθελα να εκφράσω την εκτίμηση και τις ευχαριστίες μου στην κα Μητούλα Ρόιδω, επιβλέπουσα καθηγήτρια, για τη δυνατότητα που μου έδωσε να συνεργαστώ μαζί της, τη βοήθεια που μου πρόσφερε και της θεμελιώδους σημασίας συμβουλές της, καθώς και την κα Θεοδωροπούλου Ελένη και τον κ Μαλινδρέτο Γεώργιο που αξιολογούν την προσπάθεια μου.

Εισαγωγή

Ο τουρισμός είναι ένα φαινόμενο που εμπλέκει τη φυσική κίνηση των τουριστών με τοποθεσίες διαφορετικές από τους τόπους διαμονής τους. Ο τουρισμός τα τελευταία χρόνια έχει αρχίσει να εξελίσσεται με ταχύτατους ρυθμούς και αυτή η εξέλιξη του έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της τουριστικής ζήτησης. Αυτή η εξέλιξη οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια έχει βελτιωθεί το σύστημα μεταφορών, έχει βελτιωθεί το βιοτικό επίπεδο των ανθρώπων και υπάρχει η ανάγκη του ανθρώπου για αναψυχή και επαφή με τη φύση.

Έτσι λοιπόν καθώς η Ελλάδα είναι μια χώρα που διαθέτει απaráμιλλη ομορφιά και πολλούς φυσικούς πόρους, οι οποίοι είναι απαραίτητοι για την ανάπτυξη του τουρισμού. Η Καλαμάτα συγκεκριμένα βρίσκεται σε στρατηγική και εύκολα προσπελάσιμη γεωγραφική θέση που ευνοεί την προώθηση του τουρισμού. Στην παρούσα εργασία θα εξετάσουμε πως ο τουρισμός συμβάλλει στην βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη του δήμου Καλαμάτας, η οποία είναι και η περιοχή μελέτης, και ποια είναι η γνώμη των κατοίκων και των επιχειρηματιών για αυτή τη συμβολή του.

Μετά την εισαγωγή, στο πρώτο και δεύτερο κεφάλαιο παρατίθενται κάποια στοιχεία για την έννοια του όρου «ανάπτυξη» όπως αυτή συναντάται μέσα από τη διεθνή βιβλιογραφία. Δίνονται επίσης ορισμοί για τη βιώσιμη ανάπτυξη, την τοπική και την οικονομική ανάπτυξη.

Στη συνέχεια, στο τρίτο κεφάλαιο αρχίζει η γνωριμία με τον δήμο Καλαμάτας γίνεται μια ιστορική αναδρομή, δίνεται ο γεωγραφικός προσδιορισμός του δήμου, παρατίθενται όλα τα αξιοθέατα που θα μπορούσε να δει ο επισκέπτης στον δήμο και γίνεται μια αναφορά στα ήθη και τα έθιμα της περιοχής.

Στο τέταρτο κεφάλαιο, αναλύονται τα είδη τουρισμού, οι Τουριστικές επιχειρήσεις και οι μεταφορές προς τον δήμο.

Στο πέμπτο κεφάλαιο, αναφέρονται οι συνεντεύξεις η έρευνα που πραγματοποιήθηκε στον δήμο και τα εμπειρικά αποτελέσματα αυτής. Επίσης αναφέρεται η μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε για τη διεξαγωγή της έρευνας και το περιεχόμενο των ερωτηματολογίων που χρησιμοποιήθηκαν ως εργαλείο έρευνας.

Στο επόμενο κεφάλαιο παρουσιάζονται τα συμπεράσματα και οι προτάσεις που προέκυψαν από την έρευνα για να διαπιστωθεί αν ο τουρισμός συμβάλλει στην βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη της περιοχής.

Τέλος παρατίθεται η βιβλιογραφία, τα ερωτηματολόγια και τα παραρτήματα που χρησιμοποιήθηκαν για την ολοκλήρωση της συγκεκριμένης μελέτης.

ΜΕΡΟΣ Α΄

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο :ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

1.1 Έννοια Τουρισμού-Τουρίστα

Η λέξη τουρίστας χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά το 1800, ενώ το 1811 πρωτοεμφανίστηκε ο όρος τουρισμός για να δηλώσει με επεξηγηματικό τρόπο την πρακτική να ταξιδεύει να ταξιδεύει κανείς για λόγους ευχαρίστησης. Ωστόσο, η λέξη προσέλαβε αρνητικούς συνειρμούς ,καθώς υποδήλωνε τα φτηνά ομαδικά ταξίδια και συνοδευόταν από ένα είδος βρετανικής υπεροψίας απέναντι στους ξένους. Αντίθετα, οι όροι ταξίδι και ταξιδιώτης διατήρησαν τη θετική σημασία τους, καθώς συνδεόταν με την εικόνα των πρώτων ταξιδευτών, οι οποίοι προέρχονται από την εύπορη και αριστοκρατική ελίτ (Lickorish and Jenkins,2004).

Ένας κλασικός ορισμός του όρου τουρισμός έχει δοθεί από τη Σχολή της Βέρνης σύμφωνα με τον οποίο : Τουρισμός είναι οι σχέσεις και τα φαινόμενα που προκαλούνται από τη διαμονή των ξένων σε μια περιοχή, σε κύρια ή προσωρινή βάση, από τη στιγμή που δεν υπάρχει πρόθεση διαμονής για κερδοφόρες δραστηριότητες (Hunziker andKrafe 1988).

Τουρίστας είναι ο προσωρινός επισκέπτης που διαμένει τουλάχιστον 24 ώρες σε συλλογικό ή ιδιωτικό κατάλυμα στη χώρα που επισκέπτεται και οι σκοποί της επίσκεψης του μπορεί να είναι : α. η αναψυχή και οι διακοπές, β. η επαγγελματική και η επιχειρηματική δραστηριότητα και γ. άλλες δραστηριότητες (ΠΟΤ,1991).

1.2 Η έννοια της ανάπτυξης

Ο όρος ανάπτυξη χρησιμοποιείται για να εκφράσει την επίτευξη ή την επιδίωξη μιας ή περισσότερων θετικών μεταβολών στα βασικά συστατικά στοιχεία της οικονομικοκοινωνικής κυρίως δραστηριότητας των ανθρώπων. Η ανάπτυξη μπορεί να αναφέρεται στον ποσοτικό, ποιοτικό, δομικό ή ιδεολογικό χαρακτήρα των πιο πάνω μεταβολών. Με λίγα λόγια λοιπόν, η ανάπτυξη μπορούμε να πούμε ότι είναι άμεσα συνδεδεμένη με την εξέλιξη και την καλύτερη

ποιότητα ζωής που όλοι οι άνθρωποι δικαιούνται ανεξάρτητα από το εάν είναι κάτοικοι μιας ανεπτυγμένης ή μη χώρας (Μητούλα, 2006).

Η ανάπτυξη στην οικονομική επιστήμη συνδέθηκε άμεσα με ποσοτικά μεγέθη όπως, τη μεγέθυνση της οικονομίας και την αύξηση του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ). Σήμερα, ο όρος ανάπτυξη, χρησιμοποιείται με ακόμα ευρύτερο εννοιολογικό περιεχόμενο από εκείνο της οικονομικής ανάπτυξης. Δεν αφορά μόνο οικονομικές μεταβολές αλλά μεταβολές που αφορούν πολιτικό, κοινωνικό, πολιτιστικό και οικολογικό περιβάλλον, με προσδιορισμούς, όπως ανάπτυξη με ανθρώπινο πρόσωπο, ανάπτυξη με ισότητα, οικοανάπτυξη, βιώσιμη ανάπτυξη κ.ά.

Σύμφωνα λοιπόν με έρευνες που έχουν γίνει για να θεωρείται μια περιοχή αναπτυσσόμενη πρέπει να υπάρχει σε αυτή, αύξηση της παραγωγικότητας, ενίσχυση της απασχόλησης, καταπολέμηση της ανεργίας, αξιοποίηση των παραγωγικών πόρων και ορθολογική χρήση της γης και των φυσικών πόρων (Μητούλα, 2008).

1.3 Η έννοια της βιώσιμης ανάπτυξης

Ακούγοντας σήμερα τον όρο Βιώσιμη Ανάπτυξη, πολλοί πιστεύουν ότι αφορά μόνο τη βιωσιμότητα του περιβάλλοντος. Αυτή όμως είναι μια λανθασμένη εντύπωση γιατί σήμερα ο όρος Βιώσιμη Ανάπτυξη έχει ξεπεράσει τα στενά περιβαλλοντικά πλαίσια και επιδρά στη λειτουργία του οικοσυστήματος, του οικονομικού, του τεχνολογικού και του κοινωνικού συστήματος. Έτσι λοιπόν, ο όρος Βιώσιμη Ανάπτυξη αναφέρεται στην ανάπτυξη που μπορεί να ικανοποιήσει τις ανάγκες του παρόντος χωρίς να υποθηκεύει την ικανότητα των γενεών στο μέλλον να ικανοποιήσουν τις δικές τους ανάγκες. Ουσιαστικά το κεντρικό ζήτημα για την βιώσιμη ανάπτυξη είναι πώς να διαχειριστεί τους φυσικούς, δομημένους και κοινωνικοπολιτισμικούς πόρους των κοινοτήτων υποδοχής, προκειμένου να πληρούν τα βασικά κριτήρια για την προώθηση της οικονομικής ευημερίας, διατηρώντας την πρωτεύουσα φυσική. Προσπαθεί για την επίτευξη της ισότητας μεταξύ των γενεών στην κατανομή του κόστους και τα οφέλη, εξασφαλίζοντας τους αυτάρκεια και την ικανοποίηση των αναγκών των τουριστών (Butler, 1991, Eber 1992, Farrell, 1992, Hunter, 1997 and Ko, 2001).

Ο όρος βιώσιμη ανάπτυξη θεωρείται ταυτόσημος με τον όρο «αειφόρο ανάπτυξη» που το κύριο χαρακτηριστικό της είναι η αέναη ζωή και προτεραιότητα της η εξασφάλιση μιας καλής ποιότητας ζωής σε όλους τους τομείς, περιβάλλον, πολιτισμό και οικονομία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο:ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

2.1 Έννοια Τουρισμού

Μια προσωρινή κίνηση ανθρώπων από το μέρος της μόνιμης διαμονής τους σε ένα άλλο μέρος για την ικανοποίηση των προσωπικών αναγκών τους και ως η οργανωμένη προσπάθεια για την προσέλκυση, υποδοχή και φιλοξενία αυτών των ανθρώπων (Λογοθέτης, 1988).

2.2 Η έννοια της τοπικής ανάπτυξης

Μια άλλη διάσταση της ανάπτυξης είναι η λεγόμενη «τοπική ανάπτυξη». Τοπική ανάπτυξη ορίζεται ως μια διαδικασία οικονομικής ανάπτυξης και διαρθρωτικών αλλαγών, που οδηγεί στην βελτίωση του επιπέδου ζωής των τοπικών πληθυσμών. Επίσης σύμφωνα με τον Barquero (1991) η τοπική ανάπτυξη δεν στηρίζεται μόνο σε οικονομικούς παράγοντες, αλλά σε οικονομικούς και πολιτισμικούς παραμέτρους και θεωρεί ότι οι πολιτικές που ενισχύουν την τοπική ανάπτυξη πρέπει να σχεδιάζονται με μακροχρόνιο χαρακτήρα και να έχουν ως στόχο τη βελτίωση του παραγωγικού συστήματος και της ποιότητας ζωής της εκάστοτε περιοχής.

Η τοπική ανάπτυξη εξαρτάται επίσης και από το πώς οι τοπικές επιχειρήσεις ή οι οργανισμοί ενεργοποιούν και διατηρούν την επιχειρηματική δραστηριότητα και απασχόληση. Βασικός στόχος της τοπικής ανάπτυξης είναι να δημιουργήσει τοπικές ευκαιρίες απασχόλησης σε τομείς που συμβάλλουν στη βελτίωση της τοπικής κοινότητας χρησιμοποιώντας το υπάρχον ανθρώπινο και φυσικό κεφάλαιο(Μητούλα,2006).

2.3 Τουρισμός και ανάπτυξη

Ο σχεδιασμός του τουρισμού έχει ακολουθήσει μια σημαντική εξέλιξη. Η εξέλιξη αυτή επιδιώκει να στηρίξει τον τουρισμό ως παράγοντα για την κοινωνικό-πολιτιστική και οικονομική ανάπτυξη. Η συμμετοχική προσέγγιση της ανάπτυξης θα διευκολύνει την εφαρμογή των αρχών της τουριστικής ανάπτυξης με τη δημιουργία καλύτερων ευκαιριών για τους τοπικούς πληθυσμούς να αποκτήσουν μεγαλύτερη και πιο ισορροπημένη οφέλη από την ανάπτυξη του τουρισμού που λαμβάνουν χώρα σε τοποθεσίες τους(Tosun,2000), με αποτέλεσμα πιο θετική στάση απέναντι

στην τουριστική ανάπτυξη και διατήρηση των τοπικών πόρων(Inskeep,1994), και αυξάνοντας τα όρια της τοπικής ανοχής για τον τουρισμό.

Η τουριστική ανάπτυξη μπορεί να εξασφαλίσει τόσο την ικανοποίηση των επισκεπτών ενός τόπου, όσο και τα συνεχή οφέλη για τους κατοίκους των περιοχών προορισμού (Simmons, 1994). Επίσης η τουριστική ανάπτυξη σύμφωνα με τον Tosun, (1998) είναι ένα μέσο για τη βελτίωση της επαγγελματικής βάσης, την ανάπτυξη δημοκρατικής τοπικής κοινότητας και την ικανοποίηση των αναγκών των κατοίκων.

Θα συνεχίσουμε με την ανάλυση της φυσιογνωμίας της Μεσσηνιακής πρωτεύουσας που ακούει στο όνομα Καλαμάτα, ώστε κάποιος που δεν την έχει επισκεφτεί στο παρελθόν, διαβάζοντας την παρακάτω εργασία αποκτά μια γενική πρώτη εικόνα.

ΜΕΡΟΣ Β΄

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο: ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ

3.1 Γεωγραφική Θέση

Η *Καλαμάτα*, παλαιότερα *Καλάμαι* είναι πόλη της νοτιοδυτικής Πελοποννήσου, πρωτεύουσα του νομού Μεσσηνίας και λιμάνι της νότιας ηπειρωτικής Ελλάδας. Ο δήμος Καλαμάτας έχει πληθυσμό 70.130 κατοίκους, σύμφωνα με την απογραφή του 2011. Η πόλη είναι κτισμένη στους πρόποδες του όρους Καλάθι (παρυφή του Ταυγέτου), στην καρδιά του Μεσσηνιακού κόλπου. Απέχει 223 χιλιόμετρα από την Αθήνα, 215 από την Πάτρα και 715 από τη Θεσσαλονίκη. Έχει εύκρατο μεσογειακό κλίμα με ζεστό χειμώνα και ήπια καλοκαίρια. Καθημερινά στο ευρύτερο αστικό κέντρο της Καλαμάτας έρχονται και εργάζονται πάνω από 100.000 άνθρωποι από τις διπλανές πόλεις Μεσσήνη, Θουρία, Μελιγαλά, Άρι κ.α.

Η Δημοτική Ενότητα Καλαμάτας έχει έκταση 253,2km². Ήταν Δήμος του Νομού Μεσσηνίας που λειτούργησε με το πρόγραμμα Καποδίστριας την περίοδο 1999-2010. Συστάθηκε από τη συνένωση του παλαιότερου Δήμου Καλαμάτας και των γειτονικών του παλαιότερων κοινοτήτων, που αποτέλεσαν στη συνέχεια τα δημοτικά διαμερίσματα του Δήμου.

Το 2010 καταργήθηκε και εντάχθηκε από 01.01.2011 στον νέο διευρυμένο Καλλικρατικό Δήμο Καλαμάτας ως Δ.Ε Καλαμάτας και βρίσκεται στην βόρεια ακτή του Μεσσηνιακού κόλπου. Αποτελείται από 14 τοπικές κοινότητες, με έδρα την πόλη της Καλαμάτας.

Τα μορφολογικά χαρακτηριστικά της Δ.Ε Καλαμάτας αποτελούν μία σύνθεση από παραθαλάσσιες, πεδινές, ημιορεινές και ορεινές εκτάσεις που έχουν σαν ιδιαίτερο γνώρισμα το μεγάλο μέρος που καταλαμβάνει ο ορεινός όγκος του Ταΰγετου.

Καλύπτει μια έκταση 253,2 τ.χλμ. Από την έκταση αυτή το 4,4% καταλαμβάνουν τα πεδινά δημοτικά διαμερίσματα και συγκεκριμένα οι Τ.Κ. Αντικαλάμου, Ασπροχώματος και Σπερχογείας. Το 18,3% της συνολικής έκτασης καταλαμβάνεται από τις Τοπικές Κοινότητες που χαρακτηρίζονται ως ημιορεινές, δηλαδή από τις Κοινότητες Καλαμάτας και Μικρής Μαντινείας. Ενώ το υπόλοιπο 77,3% καταλαμβάνεται από τις ορεινές Κοινότητες, δηλαδή από τις Τ.Κ. Αλαγονίας, Αρτεμισίας, Βέργας, Ελαιοχωρίου, Καρβελίου, Λαδά, Λαιίκων, Νέδουσας και Πηγών. Κυρίαρχο χαρακτηριστικό στην περιοχή του Δήμου είναι ότι ένα ποσοστό που προσεγγίζει το 70% του συνόλου της έκτασης, καταλαμβάνεται από βοσκοτόπους και δασικές εκτάσεις (www.e-messinia.gr).

Δημοτικές – Τοπικές Κοινότητες Δ.Ε. Καλαμάτας

Δημοτική Κοινότητα Καλαμάτας

Η Δημοτική Κοινότητα Καλαμάτας αποτελεί την έδρα του Καλλικρατικού Δήμου και συγκεντρώνει το 87,5 % του συνολικού πληθυσμού.

Αναφορικά με το πολεοδομικό συγκρότημα της Καλαμάτας, αναπτύχθηκε κατά κύριο λόγο στα πεδινά επίπεδα του όρους Ταΰγετος, συνδυάζοντας το αμιγές αστικό περιβάλλον της πόλης της Καλαμάτας με τους προαστιακούς οικισμούς της, τις περιαστικές γεωργικές καλλιέργειες και το έντονα ορεινό ανάγλυφο προς Βορρά και Ανατολή, διαμορφώνοντας με όλα αυτά τα στοιχεία ένα ιδιαίτερα ποικιλόμορφο ανάγλυφο.

Αποτελεί μεσαίου μεγέθους αστικό κέντρο συγκρινόμενη με τα δεδομένα της χώρας. Αποτελεί όμως το κυρίαρχο αστικό κέντρο της Περιφέρειας Πελοποννήσου τόσο πληθυσμιακά όσο και σε σχέση με την αναπτυξιακή του δυναμική. Σύμφωνα με το Χωροταξικό Σχέδιο Περιφέρειας Πελοποννήσου, η Καλαμάτα αποτελεί περιφερειακό αναπτυξιακό πόλο με

τριτογενείς δραστηριότητες, κέντρο πολιτιστικών και τουριστικών δραστηριοτήτων εθνικής και διεθνούς σημασίας και εν δυνάμει συγκοινωνιακό κόμβο συνδυασμένων μεταφορών (www.kalamata.gr).

3.2 Γεωφυσικά Χαρακτηριστικά

Ο Δήμος Καλαμάτας μαζί με τις Κοινότητες βρίσκεται στην Ανατολική Μεσσηνία στις Δυτικές – ΒΔ υπώρειες του Ταϋγέτου, του ψηλότερου ορεινού όγκου της Πελοποννήσου. Γενικά η Μεσσηνία έχει χαρακτηριστικό ήπιο, εύκρατο κλίμα (εκτός φυσικά των ορεινών περιοχών που είναι πιο τραχύ), αφού το ετήσιο θερμομετρικό εύρος κυμαίνεται περίπου μεταξύ των 13 - 19οC. Ακόμη η Μεσσηνία παρουσιάζει μεγάλη ηλιοφάνεια, μία από τις μεγαλύτερες στην Ελλάδα. Οι βροχές είναι αρκετές και πέφτουν το χειμώνα. Τα καλοκαίρια είναι ζεστά και ξερά. Οι βροχοπτώσεις κυμαίνονται από 600 χιλιοστά στα νότια του Νομού (Φοινικούντα-Μεθώνη) μέχρι τα 1500 χιλιοστά στα πιο ορεινά και στα 800-1200 χιλιοστά στις κεντρικές και βόρειες πεδινές και ημιορεινές περιοχές. Όλα αυτά κάνουν το μεσσηνιακό κάμπο ιδανικό για καλλιέργειες πρώιμων και όψιμων προϊόντων ιδιαίτερα λαχανικών αλλά και εσπεριδοειδών και της γνωστής ελιάς, με κύρια είδη την ελιά Καλαμών και την Κορωνέικη.

Το κλίμα, που επικρατεί στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου Καλαμάτας, καθορίζεται τόσο από την επίδραση της θάλασσας όσο και από αυτή του Ταϋγέτου. Κυριαρχεί λανθασμένη άποψη ότι η Καλαμάτα έχει πολύ υγρασία. Έχει υγρασία μεν, αλλά τις κρίσιμες βραδινές ώρες, κυριαρχεί η απόγειος αύρα, αέρας Βορειοανατολικής συνιστώσας που κατέρχεται μέσω της κοιλάδας του ποταμού Νέδοντα που πηγάζει από τον Ταϋγετο, γεγονός που μετριάξει την υγρασία και καθιστά πιο υγιεινό το κλίμα. Η ψυχρή περίοδος διαρκεί από το Νοέμβριο έως τον Απρίλιο και η θερμή από το Μάιο έως τον Οκτώβριο.

Ο καιρός που επικρατεί στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου Καλαμάτας κατά εποχές, όπως προκύπτει από την επεξεργασία των δεδομένων που λαμβάνονται από σταθμό της περιοχής του αεροδρομίου που βρίσκεται 6 Km δυτικά της πόλης, περιγράφεται ως εξής :

Φθινόπωρο (Σεπτέμβριος – Νοέμβριος)

Από το Σεπτέμβριο αρχίζει να γίνεται αισθητή τόσο η μείωση της θερμοκρασίας του καλοκαιριού όσο και η διάρκεια της ημέρας. Το Φθινόπωρο αλλά και η Άνοιξη είναι οι καλύτερες εποχές όπου μπορεί κάποιος να επισκεφθεί γενικότερο το Νομό Μεσσηνίας αποφεύγοντας τον καυτό ήλιο του καλοκαιριού αλλά και το κρύο του Χειμώνα.

Η μέση μηνιαία θερμοκρασία για την πόλη της Καλαμάτας είναι 23.2oC το Σεπτέμβριο, 18.9oC τον Οκτώβριο και 14.8oC το Νοέμβριο. Η μέση μηνιαία υγρασία είναι 65.2% το Σεπτέμβριο, 69.3% τον Οκτώβριο και 74.8% το Νοέμβριο. Οι βροχοπτώσεις αυξάνονται σταδιακά αρχίζοντας από 29.1 mm το Σεπτέμβριο, 85.3mm τον Οκτώβριο και φθάνοντας τα 137.4 mm το Νοέμβριο. Προς τα τέλη Οκτωβρίου εμφανίζονται και τα πρώτα χιόνια στις κορυφές του Ταϋγέτου τα οποία διατηρούνται πολλές φορές μέχρι και τον Ιούνιο. Το πιο πρώιμο χιόνι σημειώθηκε στην Καλαμάτα στις 18 Νοεμβρίου 1913.

Χειμώνας (Δεκέμβριος – Φεβρουάριος)

Την περίοδο αυτή η ημέρα είναι αισθητά μικρή ενώ το κρύο και τα χιόνια κυριαρχούν κυρίως στα ορεινά δημοτικά διαμερίσματα που βρίσκονται στις πλαγιές του Δυτικού Ταϋγέτου. Στην πόλη της Καλαμάτας το χιόνι είναι σχετικά σπάνιο με συχνότητα μία φορά στα 10 χρόνια περίπου, αλλά η περίοδος είναι η πιο υγρή του έτους και οι βροχοπτώσεις φθάνουν στη μέγιστη τιμή τους. Αναλυτικότερα: Η μέση μηνιαία θερμοκρασία για την πόλη της Καλαμάτας είναι

11.7οC το Δεκέμβριο, 10.2οC τον Ιανουάριο και 10.6οC το Φεβρουάριο. Η μέση μηνιαία υγρασία είναι 75% το Δεκέμβριο, 72.6% τον Ιανουάριο και 71.7% το Φεβρουάριο.

Τα ύψη βροχόπτωσης που καταγράφονται είναι 152.6 mm το Δεκέμβριο, 111.7 mm τον Ιανουάριο και 94.1 mm το Φεβρουάριο.

Άνοιξη (Μάρτιος - Μάιος)

Η Άνοιξη στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου Καλαμάτας είναι κυριολεκτικά υπέροχη. Η ημέρα πλέον έχει μεγαλώσει αρκετά, οι βροχοπτώσεις σταδιακά μειώνονται ενώ το λιώσιμο των χιονιών του Ταυγέτου τροφοδοτεί τις πηγές που βρίσκονται κυρίως στην περιοχή της Αλαγονίας (ΒΑ της Καλαμάτας) με άφθονο και γάργαρο νερό για όλο το καλοκαίρι. Ο Μάρτης βέβαια είναι μήνας που στην ουσία ανήκει Μετεωρολογικά στον χειμώνα και είναι δυνατόν να εμφανίσει και χιόνια και κρύα, ακόμα και σε χαμηλά υψόμετρα, ακόμα και κοντά στην πόλη, αλλά η επίδραση της ημέρας που έχει εντωμεταξύ μεγαλώσει αρκετά, μετριάξει κάπως την κατάσταση, αμέσως με την πρώτη βελτίωση του καιρού. Αναλυτικότερα: Η μέση μηνιαία θερμοκρασία για την πόλη της Καλαμάτας είναι 12.3οC τον Μάρτιο, 15.2οC τον Απρίλιο και 19.6οC το Μάιο. Η μέση μηνιαία υγρασία είναι τον Μάρτιο 71.2% ,τον Απρίλιο 70.4% και 66.3% το Μάιο.

Τα ύψη βροχόπτωσης που καταγράφονται είναι 73 mm τον Μάρτιο, 48.5 mm τον Απρίλιο και 25.6 mm το Μάιο. Ιδιαίτερα συχνές είναι οι καταιγίδες που σημειώνονται τον Μάιο στην ορεινή περιοχή της Αλαγονίας.

Καλοκαίρι (Ιούνιος - Αύγουστος)

Το Καλοκαίρι στην πόλη της Καλαμάτας είναι σχετικά δροσερό μιας και υπάρχει η επίδραση της θάλασσας ενώ στα ορεινά διαμερίσματα δεν λείπουν οι τοπικές καταιγίδες και ο ξηρός δροσερός αέρας, καθιστώντας το μέρος ιδανικό για κατασκήνωση και θερινές διακοπές.

Αναλυτικότερα:

Η μέση μηνιαία θερμοκρασία για την πόλη της Καλαμάτας είναι 24.1oC τον Ιούνιο, 26.4oC τον Ιούλιο και 26.3oC τον Αύγουστο. Η μέση μηνιαία υγρασία για την πόλη της Καλαμάτας είναι 58.6% τον Ιούνιο, 58.0% τον Ιούλιο και 61.1% τον Αύγουστο. Οι βροχοπτώσεις κυμαίνονται σε ιδιαίτερα χαμηλά επίπεδα στις πεδινές περιοχές, φθάνοντας τα 7.5mm τον Ιούνιο, 4.2mm τον Ιούλιο και 11.3mm τον Αύγουστο. Στις ορεινές όμως περιοχές και στις κοντινές αυτών περιοχές, σημειώνονται μεγαλύτερα ύψη βροχής (www.kpe-kalamatas.gr).

3.3 Ιστορία της Καλαμάτας

Στο τρίτο μέρος του Βίου του Οσίου Νίκωνος του «Μετανοείτε» (εκδόθηκε το 1142) η πόλη εμφανίζεται με το νέο της όνομα, Καλαμάτα. Εκεί παρέχονται τοπογραφικές πληροφορίες που ενισχύουν την προέλευση του ονόματος από τα καλάμια του Νέδοντα και της περιοχής, και πιο συγκεκριμένα από το λαϊκό τύπο «καλάματα». Η άποψη αυτή ενισχύεται και από το γεγονός ότι υπάρχουν και άλλα τοπωνύμια που έχουν παραχθεί από το καλάμι (Καλάμι, Κάλαμος, Καλαμάκι). Άλλοι μελετητές υποστηρίζουν πως το όνομα προέρχεται από μια μονή αφιερωμένη στην Παναγία την Καλομάτα (η οποία, ωστόσο, δεν έχει ταυτοποιηθεί). Μια τρίτη εκδοχή θέλει το όνομα της πόλης να προέρχεται από κάποια γυναίκα με καλά μάτια ή με επίθετο Καλομάτα. Υπάρχουν, τέλος, απόψεις που θεωρούν ότι το όνομά της προέρχεται από το επίθετο Καλαμάτας, που σχηματίστηκε από το Καλομάτας. Ξεκινάει από τον Όμηρο, όπου αναφέρει τις Φαρρές, αρχαία πόλη χτισμένη περίπου εκεί που βρίσκεται σήμερα το φράγκικο κάστρο της πόλης. Η Καλαμάτα έχει περιορισμένη σημασία κατά την αρχαία περίοδο καθώς βρίσκεται κάτω από λακωνική κυριαρχία από τα μέσα του 8ου αιώνα π.Χ. μέχρι τα μέσα του 4ου αιώνα π.Χ.

Αποκτά αίγλη μετά την τέταρτη σταυροφορία (1204 μ.Χ.), οπότε περνάει στα χέρια των φράγκων. Ο Γοδεφρείδος Βιλλεαρδουίνος χτίζει το κάστρο και ξεκινάει η οικονομική ακμή της πόλης. Το 1459 την καταλαμβάνουν οι Τούρκοι και εναλλάσσονται στην ηγεμονία της πόλης με τους Ενετούς μέχρι το 1715 οπότε την καταλαμβάνουν οριστικά, μέχρι το 1821 που απελευθερώθηκε.

Το σημαντικότερο γεγονός της μακρόχρονης ιστορίας της πόλης είναι η απελευθέρωσή της από τους Τούρκους στις 23 Μαρτίου του 1821. Την ημέρα εκείνη ο Κολοκοτρώνης, ο Νικηταράς, ο Πετρόμπεης Μαυρομιχάλης, ο Παπαφλέσσας και άλλοι μπήκαν μέσα στην πόλη ως απελευθερωτές. Συμμετείχαν στην πανηγυρική δοξολογία που τελέστηκε στον Ιερό Ναό των Αγίων Αποστόλων (μικρή βυζαντινή εκκλησία του 10ου αιώνα που σώζεται μέχρι και σήμερα και αποτελεί σύμβολο της πόλης). Στους Αγίους Αποστόλους ευλογείται η επαναστατική σημαία και από εδώ ξεκινάει η Επανάσταση του 1821. Από την Καλαμάτα η Μεσσηνιακή Γερουσία συντάσσει δύο σπουδαία κείμενα την “Προειδοποίηση προς τας ευρωπαϊκάς αυλές” και την “προκήρυξη” με αποδέκτες τους Αμερικανούς.

Στα τέλη του 19ου αιώνα χτίζεται το λιμάνι της Καλαμάτας, το οποίο λειτουργεί μέχρι και σήμερα, και η πόλη παρουσιάζει σημαντική ανάπτυξη και ακμή. Μασαλλία του Μωριά τη χαρακτηρίζαν. Η πόλη έρχεται σε επαφή με τη δύση και την κουλτούρα της, δημιουργείται μια αστική τάξη που διαμορφώνει μια σημαντική πολιτιστική βάση και κληρονομιά. Από το 1920 και μετά όμως αρχίζει μια μακρά περίοδος οικονομικής ύφεσης. Το Σεπτέμβριο του 1986 η Καλαμάτα χτυπήθηκε από δύο ισχυρούς σεισμούς που προκάλεσαν εκτεταμένες ζημιές και δυστυχώς και θύματα. Παρ' όλα αυτά η πόλη ανασυγκροτήθηκε γρήγορα από τη μεγάλη αυτή καταστροφή (www.e-messinia.gr).

3.4 Πολιτιστικά στοιχεία

Αρχαιολογικό Μουσείο Μεσσηνίας

Βρίσκεται στην καρδιά του Ιστορικού κέντρου της Καλαμάτας εκεί όπου παλιά βρισκόταν η Δημοτική Αγορά της πόλης που κατακλυζόταν καθημερινά από το πολύβουο πλήθος των εμπόρων και των πελατών της. Μετά τον καταστροφικό σεισμό του 1986 το οικοδόμημα της Αγοράς κατεδαφίστηκε λόγω των σοβαρών ζημιών που είχε υποστεί. Το νέο οικοδόμημα που κατέλαβε τη θέση της παλαιάς Αγοράς, παραχωρήθηκε από το Δήμο Καλαμάτας στο Υπουργείο Πολιτισμού, προκειμένου να λειτουργήσει ως Αρχαιολογικό Μουσείο.

Στόχος της έκθεσης είναι η όσο το δυνατόν πληρέστερη παρουσίαση των αρχαιοτήτων της Μεσσηνίας διαχρονικά, δηλαδή από τους Προϊστορικούς χρόνους έως και τη Βυζαντινή εποχή, προκειμένου ο επισκέπτης κατά την περιήγησή του στις επιμέρους εκθεσιακές ενότητες, να αποκτά σφαιρική αντίληψη της πολιτισμικής εξέλιξης κάθε περιοχής δια μέσου των αιώνων. Ακολουθώντας την παλιά γεωγραφική διαίρεση του νομού στις τέσσερις επαρχίες, Καλαμάτας, Μεσσήνης, Πυλίας και Τριφυλίας, η έκθεση αναπτύσσεται σε αντίστοιχες μεγάλες γεωγραφικές ενότητες, μέσα στις οποίες εντάσσονται οι σημαντικότερες αρχαιολογικές θέσεις με αντιπροσωπευτικά ευρήματα, που προέρχονται είτε από ανασκαφές, είτε από επιφανειακές έρευνες ή ακόμη και από τυχαίες παραδόσεις αρχαίων, από τους απλούς πολίτες. Προκειμένου ο επισκέπτης να «διδασκεί» στις γεωγραφικές ενότητες, ακολουθεί μια κεντρική «οδική αρτηρία», ανάμεσα στις προθήκες και τα εκθέματα, θυμίζοντας τη ροή του ποταμού Παμίσου, που διατρέχει μεγάλο μέρος της Μεσσηνίας και εκβάλλει στο Μεσσηνιακό κόλπο. Από την κεντρική κυκλοφοριακή αρτηρία διακλαδώνονται οι δευτερεύοντες δρόμοι, που οδηγούν στις τέσσερις ενότητες των επαρχιών. Κάθε ενότητα παρουσιάζει αυτοτέλεια και ο επισκέπτης μπορεί επιλεκτικά να δει μέρος της έκθεσης, χωρίς να ακολουθήσει ολόκληρη την πορεία της κεντρικής αρτηρίας. Παράλληλα προκειμένου να υπάρξει ολοκληρωμένη ιστορική αντίληψη τόσο για την πολιτική όσο και για την πολιτισμική οντότητα ορισμένων περιοχών της Μεσσηνίας στην αρχαιότητα, σηματοδοτούνται με εποπτικό υλικό δέκα θεματικές ενότητες, μέσα από τις οποίες γίνεται ερμηνεία της ιστορίας με βάση το χώρο στον οποίο διαδραματίστηκαν διάφορα γεγονότα.

Στρατιωτικό Μουσείο Καλαμάτας

Το μουσείο λειτουργεί από τον Ιούνιο του 2006 σε κτήριο που παραχωρήθηκε για το σκοπό αυτό από την Ιερά Μητρόπολη Μεσσηνίας. Στόχος του είναι η παρουσίαση της νεότερης ελληνικής ιστορίας από την Επανάσταση του 1821 ως τις μέρες μας, μέσα από κείμενα, φωτογραφικό και οπτικοακουστικό υλικό.

Η ξενάγηση στο μουσείο αρχίζει με εκθέματα στολών, πολεμικού και φωτογραφικού υλικού από τον Αγώνα του 1821. Ακολουθεί ο Μακεδονικός Αγώνας, με ανάλογα εκθέματα και με ιδιαίτερη αναφορά στους Μεσσήνιους Μακεδονομάχους. Στη συνέχεια, παρουσιάζονται εκθέματα για τους Βαλκανικούς Πολέμους (ανάμεσά τους και λάφυρα των εχθρών).

Ένα μεγάλο τμήμα της έκθεσης είναι αφιερωμένο στη Μικρασιατική Καταστροφή. Ακολουθούν αφιερώματα στον Α' και Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, στις μάχες των Οχυρών και της Κρήτης, στη Μέση Ανατολή και στην Εθνική Αντίσταση. Επίσης γίνεται αναφορά στις ειρηνευτικές αποστολές του ελληνικού στρατού (Κορέα, Σομαλία, πρώην Γιουγκοσλαβία, πόλεμος Κόλπου, Αφγανιστάν).

Στην ειδικά διασκευασμένη αίθουσα «Ήχος και Φως» γίνεται προβολή ταινίας με την ιστορική διαδρομή του 9ου Συντάγματος Πεζικού. Ξεχωριστό κομμάτι του μουσείου αποτελεί το βιβλίο των Μεσσηνίων νεκρών, που έπεσαν κατά τους αγώνες από το 1897 ως το 1974.

Στον προαύλιο χώρο του μουσείου, τέλος, έχουν εγκατασταθεί ένα άρμα M48-A5, ένα τεθωρακισμένο όχημα M8, πυροβόλα όπλα κι ένα αεροσκάφος F-5.

Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο Καλαμάτας

Ιδρύθηκε από τον τοπικό Σύλλογο προς Διάδοσιν των Γραμμάτων, με σκοπό τη συγκέντρωση αρχειακού υλικού και αντικειμένων που αφορούν την Επανάσταση του 1821, καθώς και τη διάσωση και προβολή αντικειμένων του νεότερου πολιτισμού της ευρύτερης περιοχής. Το μουσείο λειτούργησε για πρώτη φορά το 1973 στο αρχοντικό Κυριακού (παραδοσιακό κτήριο των αρχών του 19ου αι.). Επαναλειτούργησε το 2002, όταν αποκαταστάθηκαν οι βλάβες που είχε υποστεί το κτήριο από το σεισμό του 1985.

Στο ισόγειο, μετά τις πληροφορίες για τον τόπο, το σύλλογο που ίδρυσε το μουσείο και την οικογένεια Κυριακού, μπορείτε να δείτε μικρές θεματικές ενότητες που αφορούν την αγροτική και ποιμενική ζωή, τη γεωργική βιοτεχνία, την υφαντική τέχνη, την αγγειοπλαστική και τα αστικά επαγγέλματα. Μια άλλη σειρά εκθεμάτων προέρχεται από την καθημερινή ζωή των κατοίκων. Τα εκθέματα του ισόγειου επιτρέπουν στον επισκέπτη να αποκτήσει μια επαρκή εικόνα για τον προβιομηχανικό τρόπο ζωής στη Μεσσηνία.

Στον επόμενο όροφο, η έκθεση ξεκινά με μια εντυπωσιακή ενότητα αφιερωμένη στην τυπογραφία και τη βιβλιοδεσία, που υπενθυμίζει στον επισκέπτη ότι στην Καλαμάτα λειτούργησε το πρώτο τυπογραφείο της απελευθερωμένης Ελλάδας. Σε αυτό τυπώθηκε η Προκήρυξη των Επαναστατημένων Ελλήνων προς τις Ευρωπαϊκές Αυλές.

Το πρώτο δωμάτιο δεξιά αποτυπώνει την εικόνα του αστικού σπιτιού της πόλης κατά τις αρχές του 20ού αι., ενώ στο διάδρομο του ορόφου αυτού υπάρχει αναπαράσταση παραδοσιακού καφενείου. Στη μεγάλη αίθουσα δεξιά παρουσιάζεται ιστορικό υλικό που αφορά την Επανάσταση του 1821 και προέρχεται από την Καλαμάτα.

Η αίθουσα του Γ. Καρέλια φιλοξενεί ενδυματολογικά στοιχεία, ανάμεσά τους και την παραδοσιακή καλαματιανή ενδυμασία. Στο βάθος του πρώτου ορόφου υπάρχει μικρή αίθουσα αφιερωμένη στη μεταβυζαντινή εκκλησιαστική τέχνη της περιοχής.

Μπενάκειο Αρχαιολογικό Μουσείο Καλαμάτας

Το μουσείο βρίσκεται στη συμβολή των οδών Μπενάκη και Παπάζογλου. Στεγάζεται σε μια οικία, η οποία χρονολογικά τοποθετείται στα μέσα του 19ου αιώνα και δωρήθηκε στην Αρχαιολογική Υπηρεσία από τον Αντώνιο Μπενάκη, ιδρυτή του ομώνυμου αθηναϊκού μουσείου. Λειτούργησε για πρώτη φορά το 1971, όμως υπέστη μεγάλες ζημιές από το σεισμό του 1986. Η συντήρηση του κτηρίου και η μελέτη επανέκθεσης των ευρημάτων διήρκεσαν έως το 1995, οπότε εγκαινιάστηκε η έκθεση του ισόγειου. Τρία χρόνια αργότερα, ολοκληρώθηκε ο δεύτερος όροφος. Ήδη, βέβαια, βρίσκονται σε εξέλιξη εργασίες μεταφοράς του μουσείου στο κτήριο της Παλιάς Αγοράς (στην πλατεία των Αγίων Αποστόλων), το οποίο θα στεγάσει το νέο Αρχαιολογικό Μουσείο της Μεσσηνίας.

Στο δεύτερο όροφο του μουσείου εκτίθενται τα ευρήματα που καλύπτουν τα Προϊστορικά και τα πρώτα Ιστορικά χρόνια της Μεσσηνίας.

Η περιήγηση στον όροφο ξεκινά από την αίθουσα 1, η οποία περιέχει ευρήματα από τα Νιχώρια, δυτικά της Καλαμάτας, όπου ανασκάφηκε οικισμός που κατοικούνταν από τη Μεσοελλαδική εποχή (2η χιλιετία π.Χ.) ως και τους Βυζαντινούς χρόνους (13ος αι. μ.Χ.). Στις προθήκες της μπορείτε να δείτε κεραμικά και χάλκινα ευρήματα του μυκηναϊκού θολωτού τάφου που βρέθηκε εκεί, ένα μελαμβαφές κύπελλο και μια λήκυθο του 5ου αι. π.Χ., σφραγιδόλιθους και κοσμήματα

από τον τάφο και τον οικισμό, καθώς και δύο χάλκινους κρατήρες Μυκηναϊκής εποχής που βρέθηκαν στο Χαρακοπιό και στο Χανδρινό.

Η αίθουσα 2 φιλοξενεί ευρήματα της Μυκηναϊκής και Πρωτογεωμετρικής περιόδου από τον οικισμό των Νιχωρίων (θραύσματα αγγείων, ακέραια αγγεία, χάλκινα και οστέινα αντικείμενα, πήλινα και στεάτινα σύνεργα υφαντουργίας, λίθινα εργαλεία και αιχμές βελών, μυκηναϊκά ειδώλια), κοσμήματα από μπλε υαλόμαζα, πιθανόν ανατολικής προέλευσης, από το θολωτό τάφο στον Δάρα, και ευρήματα από τους τάφους που ανασκάφηκαν στα χωριά Καρποφόρα και Ριζόμυλο (τέλη 17ου-τέλη 13ου αι. π.Χ.) και στην τοποθεσία Βαθύρεμα.

Η αίθουσα 3 είναι αφιερωμένη στην προϊστορική ακρόπολη της Μάλθης, που ανασκάφηκε κοντά στο χωριό Βασιλικό, στα βόρεια της Μεσσηνίας, και αποτελούσε ακρόπολη ενός οικισμού που άκμασε από το 2000 έως το 1600 π.Χ. (Μεσοελλαδική και Μυκηναϊκή εποχή). Στην ίδια αίθουσα εκτίθεται ένα σφράγισμα από το μέγαρο που ανασκάφηκε στα Ακοβίτικα και χρονολογείται στην Πρωτοελλαδική περίοδο.

Στην αίθουσα 4 παρουσιάζονται τα πιο πρόσφατα ευρήματα από διάφορες περιοχές της Μεσσηνίας: από το Ψάρι και τον Χαλκιά της επαρχίας Τριφυλίας, από τα Διόδια και τον Αριστομένη της επαρχίας Μεσσήνης, από τη μυκηναϊκή νεκρόπολη στη θέση Ελληνικά (περιοχή Άνθειας), από τη θέση Ράχες, από την αρχαϊκή οικία στο Κοπανάκι, από τα Ακοβίτικα και από το ιερό του ποτάμιου θεού Πάμισου, που λατρευόταν ως ιαματική θεότητα (Άγιος Φλώρος). Παρουσιάζονται επίσης αρχαιότητες που βρέθηκαν τυχαία από πολίτες και παραδόθηκαν στο μουσείο. Τέλος, στον προθάλαμο του ορόφου και στο κλιμακοστάσιο εκτίθενται κεραμικά και αμφορείς.

Στην αίθουσα 1 θα δείτε κεφαλές από αγάλματα των Ρωμαϊκών χρόνων, θραύσματα από τραπεζοφόρα, ένα μαρμάρινο ακέφαλο άγαλμα του λεγόμενου τύπου της Ήρας Borghese (από την Κυπαρισσία), έναν μαρμάρινο γυναικείο κορμό με το κέρα της Αμάλθειας από το Πεταλίδι (αρχαία Κορώνη) και μια μαρμάρινη ενεπίγραφη ερμαϊκή στήλη (αρχαία Μεσσήνη, 2ος αι. μ.Χ.).

Η αίθουσα 2 είναι αφιερωμένη στα ταφικά έθιμα, ενώ στην αίθουσα 3 θα δείτε δύο μαρμάρινες βάσεις από περιρραντήρια, μια μαρμάρινη πλάκα με τρεις κοιλότητες, που χρησίμευαν ως μονάδες μέτρησης, μια στήλη από ασβεστόλιθο που έχει χαραγμένα δύο ψηφίσματα της αρχαίας Θουρίας, μια βάση αγάλματος με ανάγλυφη διακόσμηση (ακρόπολη Κορώνης) και τέσσερα κιονόκρανα, τρία ιωνικά κι ένα δωρικό.

Σπουδαίες εκδηλώσεις με πανελλήνια ακόμη και διεθνή εμβέλεια διοργανώνονται κάθε χρόνο στην πόλη. Από τις αθλητικές εκδηλώσεις ξεχωρίζουν τα Παπαφλέσσεια (στίβος) και το Κύπελλο Καλαμάτας (ρυθμική γυμναστική), ενώ από τις πολιτιστικές το Διεθνές Φεστιβάλ Χορού. Από το 2012 διοργανώνεται τις Απόκριες το «Καλαματιανό Καρναβάλι». Η πόλη εορτάζει στις 2 Φεβρουαρίου (Υπαπαντή του Σωτήρος), ενώ στις 23 Μαρτίου εορτάζεται η απελευθέρωση της Καλαμάτας από τους Τούρκους (www.kalamata.gr).

Δημοτική Πινακοθήκη Καλαμάτας «Α. ΤΑΣΣΟΣ»

Η Δημοτική Πινακοθήκη Καλαμάτας «Α.ΤΑΣΣΟΣ» ανήκει στην Κοινωφελή Επιχείρηση Δήμου Καλαμάτας "ΦΑΡΙΣ" και στεγάζεται από το 2002 σε ανακαινισμένο νεοκλασικό κτήριο στο ιστορικό κέντρο της πόλης. Το 2007 πήρε το όνομα του χαράκτη Α.Τάσσου. Εκτός από έργα του μεγάλου Μεσσήνιου χαράκτη, του οποίου φέρει το όνομα, στην πινακοθήκη, χώρο τέχνης που αντανakλά τα εικαστικά δρώμενα της δεκαετίας του '80 στη ζωγραφική, τη γλυπτική, την κεραμική και τη χαρακτική, υπάρχουν έργα των Χρ. Μπότσογλου, Π. Τέτση, Τ. Κατσουλίδη, Γ. Ψυχοπαίδη, Β. Κατράκη, Κ. Βαρώτσου, Μ. Κατζουράκη, Γ. Βαλαβανίδη, Ό. Ζούνη κ.ά.

Ο πυρήνας των 350 έργων της χαρακτηρίζεται από πολυμορφία εικαστικών τάσεων και ρευμάτων και αποτελείται από προσφορές Ελλήνων δημιουργών στην πόλη μετά το σεισμό του 1986. Τα εν λόγω έργα έχουν εμπλουτιστεί και από μεταγενέστερες δωρεές αρκετών καλλιτεχνών.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν επίσης οι περιοδικές εκθέσεις που οργανώνονται από την ίδια την πινακοθήκη ή σε συνεργασία με αναγνωρισμένους εικαστικούς φορείς και οι οποίες καλύπτουν όλες τις μορφές καλλιτεχνικής έκφρασης, κλασικές αλλά και πρωτοποριακές.

Πινακοθήκη Σύγχρονης Ελληνικής Τέχνης

Η Πινακοθήκη Σύγχρονης Ελληνικής Τέχνης ιδρύθηκε το 1962, με πρωτοβουλία της Λαϊκής Βιβλιοθήκης Καλαμάτας και του ζωγράφου Κώστα Γιαννουκόπουλου (C. Yannako). Στεγάζεται σε ειδικά διαμορφωμένους χώρους του Δημοτικού Πνευματικού Κέντρου, όπου εκτίθενται περισσότερα από 100 έργα.

Η συλλογή, η οποία αριθμεί περισσότερα από 430 έργα, αποτελείται από πίνακες ζωγραφικής, σχέδια, χαρακτικά, κατασκευές και γλυπτά σημαντικότερων Ελλήνων ζωγράφων του 20ού αι., καθώς και από έργα ντόπιων καλλιτεχνών.

Ο κύριος κορμός της συλλογής αποτελείται από έργα των δεκαετιών 1950 και 1960, τα οποία αποτυπώνουν τις εικαστικές αναζητήσεις των Ελλήνων δημιουργών κατά την περίοδο εκείνη. Περιλαμβάνονται επίσης αξιόλογα έργα προγενέστερων και μεταγενέστερων καλλιτεχνών. Στόχος της πινακοθήκης, μάλιστα, είναι ο διαρκής εμπλουτισμός της, ώστε να εξασφαλίζεται η κατά το δυνατόν πληρέστερη παρουσίαση των τάσεων που αναπτύχθηκαν στη διαδρομή της ελληνικής τέχνης κατά τον 20ό αιώνα.

Έργα των Σπ. Βικάτου, Γ. Ροϊλού, Ουμβ. Αργυρού, Β. Γερμενή, Επ. Θωμόπουλου, Γ. Κοσμαδόπουλου, Θ. Λαζαρή, Θ. Φλωρά-Καραβία κ.ά. αντανακλούν την επιρροή του βαυαρικού ακαδημαϊσμού στη νεοελληνική τέχνη και την προσπάθεια αφομοίωσης και μετάπλασης δυτικών

ρευμάτων -κυρίως του ιμπρεσιονισμού- που επιχείρησαν οι Έλληνες καλλιτέχνες στις αρχές του 20ού αιώνα.

Οι προσεγγίσεις της αφαίρεσης, που εκκινούν στη χώρα μας ουσιαστικά στα τέλη της δεκαετίας του 1950, αντιπροσωπεύονται με έργα των Χρ. Λεφάκη, Γ. Μαλτέζου, Τ. Μάρθα, Ε. Ζογγολοπούλου και άλλων καλλιτεχνών.

Το αίτημα της «ελληνικότητας», όπως εκφράστηκε μέσα από το γόνιμο συγκερασμό διαχρονικών στοιχείων του πολιτισμού μας και από τη σύνδεσή τους με τα ευρωπαϊκά εικαστικά κινήματα, αποτυπώνεται σε έργα των Γ. Γουναρόπουλου, Σπ. Βασιλείου, Ν. Χατζηκυριάκου-Γκίκα, Ν. Εγγονόπουλου, Γ. Τσαρούχη και άλλων σημαντικών δημιουργών του Μεσοπολέμου.

Η γενιά του 1960, που συνδέθηκε άμεσα με το διεθνή εικαστικό χώρο και προέβαλλε την ελληνική τέχνη στο εξωτερικό, αντιπροσωπεύεται με έργα των Θ. Τσίγκου, Δανιήλ, Χρ. Καρα, Ν. Κεσσανλή, Δ. Κοντού, Χρ. Ρωμανού, Κ. Τσόκλη κ.ά. Αντίστοιχα, οι έρευνες που πραγματοποιήθηκαν κατά την ίδια περίοδο στην παραστατική ζωγραφική αποτυπώνονται σε έργα των Γ. Γαϊτή, Β. Σπεράντζα, Δ. Μυταρά, Α. Φασιανού κ.ά.

Η πορεία της νεοελληνικής χαρακτηριστικής διαφαίνεται μέσα από έργα των Δ. Γαλάνη, Αγγ. Θεοδωρόπουλου, Ευθ. Παπαδημητρίου, Δ. Γιαννουκάκη, Γ. Βελισσαρίδη, Α. Τάσσου, Κ. Γραμματόπουλου, Τ. Κατσουλίδη, Ά. Κομιανού κ.ά. Τέλος, η συλλογή περιλαμβάνει και μικρό αριθμό γλυπτών των Χρ. Καπράλου, Κ. Κλουβάτου, Λ. Λαμέρα, Α. Μυλωνά, Γ. Ζογγολόπουλου, Ν. Πάτρα, Γ. Λάππα, Α. Λίτη κ.ά., καθώς κι ένα σχέδιο του Γ. Χαλεπά.

Πρόσφατα, η πινακοθήκη εμπλουτίστηκε με έργα των Ό. Ζούνη, Μ. Κατζουράκη, Ά. Κωστοπούλου, Α. Λίτη, Γ. Μπουτέα, Ι. Νικολαΐδη, Μπ. Ντάβου, Π. Ξαγοράρη, Ν. Πάστρα, Σ. Πορτολάκη, Α. Τάσσου και Α. Φασιανού. Στα νέα αποκτήματά της περιλαμβάνονται επίσης το κληροδότημα της Δάφνης Κωστοπούλου, αποτελούμενο από 56 έργα της, καθώς και η δωρεά της Άννης Κωστοπούλου, που περιλαμβάνει 10 έργα των Ν. Αλεξίου, Γ. Βαλαβανίδη, Γ. Γαϊτή, Γ. Λάππα, Ι. Μολφέση, Κ. Μορταράκου, Τ. Παυλόπουλου, Σπ. Πολίτη, Θ. Τότσικα και Γ. Ψυχοπαίδη, που καλύπτουν ευρύ φάσμα των εικαστικών πειραματισμών που αναπτύχθηκαν από το 1970 ως σήμερα (www.e-messinia.gr).

Αρχαιολογικοί Χώροι

Αρχαιολογικός χώρος Ακοβίτικα

Στις παρυφές του αστικού συγκροτήματος δυτικά της πόλης της Καλαμάτας βρίσκονται δύο σημαντικές αρχαιολογικές θέσεις στην ανατολική πλευρά του ποταμού Άρι. Πρόκειται για το Πρωτοελλαδικό Μέγαρο της 3^{ης} χιλιετίας π.Χ. που φανερώνει την ύπαρξη κάποιας μορφής κεντρικής εξουσίας στην περιοχή. Το Μέγαρο αποτελείτο από μια κεντρική αίθουσα και βοηθητικούς χώρους, η ιδιαιτερότητά του όμως έγκειται στους διαδρόμους που το περιβάλλουν, που παραπέμπουν σε ελάχιστα σπάνιας αρχιτεκτονικής κτίρια της ίδιας εποχής που ανήκαν σε ισχυρούς άρχοντες με μεγάλη κοινωνική και διοικητική δύναμη. Σε ξεχωριστό περιφραγμένο χώρο πλησίον, βρίσκεται σημαντικό ιερό του 6^{ου} αι. π.Χ. αφιερωμένο στο θεό Ποσειδώνα, όπως μαρτυρούν οι επιγραφές που βρέθηκαν εκεί καθώς και τα χαρακτηριστικά αφιερώματα των αλιέων πιστών. Για την προστασία του αρχαιολογικού χώρου οι περιφραγμένοι χώροι στους οποίους βρίσκονται τα μνημεία που έχουν ανασκαφεί, ορίζονται σαν αδόμητες ζώνες. Γύρω από αυτή τη ζώνη, στο ΓΠΣ Καλαμάτας, προβλέπεται ειδική ζώνη ΠΑΧΒ ελεγχόμενης δόμησης. Οι χρήσεις που επιτρέπονται είναι χρήσεις αγροτικού χαρακτήρα και κατ'εξάιρεση επιτρέπονται κατοικίες και αγροτικές αποθήκες μετά από έγκριση του ΥΠΠΟ.

Αρχαιολογικός χώρος Ελαιοχωρίου

Το Ελαιοχώρι στο σύνολό του με την γύρω περιοχή περιλαμβάνει ερείπια μνημειώδους πολυγωνικού τοίχου (αρχαία οχύρωση) το οποίο κτίστηκε μετά την ίδρυση της ανεξάρτητης

Μεσσήνης. Η περιοχή ταυτίζεται με την αρχαία πόλη «Καλάμαι». Η προστασία του συγκεκριμένου αρχαιολογικού χώρου απαιτεί μια σύνθετη αντιμετώπιση καθ' όσον περιλαμβάνει τον κατοικούμενο οικισμό αλλά και τον χώρο πέριξ αυτού. Οι ειδικοί όροι δόμησης που δεν έχουν ακόμα θεσπιστεί είναι ένα θέμα που θα πρέπει να αντιμετωπιστεί σε προτεραιότητα μαζί με την οριοθέτηση του οικισμού.

Αρχαίο Ιερό της Λιμνάτιδος Αρτέμιδος στο Βόλιμο Αρτεμισίας

Σε δύσβατη ορεινή περιοχή στις πλαγιές του Ταυγέτου βρίσκεται το περίφημο και εξαιρετικής ιστορικής σημασίας αρχαίο ιερό της Λιμνάτιδος Αρτέμιδος. Ο τόπος λόγω της μεγάλης στρατιωτικής του σημασίας αποτέλεσε αντικείμενο διεκδικήσεων μεταξύ Μεσσήνιων και Λακεδαιμονίων. Στο εξωκλήσι που βρίσκεται στο χώρο υπάρχει εντοιχισμένο άφθονο επιγραφικό υλικό, πολύτιμο για την ταύτιση του ιερού, ενώ πολλά από τα αρχαία ευρήματα εκτίθενται στο Αρχαιολογικό Μουσείο της Μεσσηνίας στην Καλαμάτα.

Αρχαιολογικός χώρος ερειπίων κλασικής πόλης Θουρίας, νεκροταφείο μυκηναϊκών θαλαμωτών τάφων στα Ελληνικά και ηγεμονικός μυκηναϊκός θολωτός τάφος Άνθειας στη θέση Ράχη και Λουτρά ρωμαϊκών χρόνων

Στην αρχαία Θουρία, την πρώτη πρωτεύουσα της Μεσσηνίας πριν από την ίδρυση της αρχαίας Μεσσήνης, έχουν έρθει στο φως σημαντικά ευρήματα, τόσο από τους μυκηναϊκούς όσο και από τους κλασσικούς χρόνους. Η πόλη φαίνεται ότι κατοικήθηκε από την 3^η χιλιετία π.Χ. Στους μυκηναϊκούς χρόνους η περιοχή ταυτίζεται με την ομηρική Άνθεια και απέκτησε τεράστια ακμή όπως μαρτυρεί το εκτεταμένο νεκροταφείο των επιβλητικών θαλαμωτών τάφων στα Ελληνικά, που έχουν φέρει στο φως οι ανασκαφές καθώς και ο ηγεμονικός θολωτός τάφος με το πλήθος των πολύτιμων ευρημάτων στην Άνθεια, στη θέση Ράχη. Από τα ευρήματα προκύπτει ότι η αρχαία πόλη ήταν πυκνοκατοικημένη κατά τους κλασσικούς χρόνους με τειχισμένη ακρόπολη και λαμπρούς ναούς, ενώ από τη ρωμαϊκή εποχή σώζεται το άριστα διατηρημένο ρωμαϊκό λουτρό. Οι ανασκαφές συνεχίζονται μέχρι σήμερα. Πολλά από τα ευρήματα αυτά εκτίθενται στο Αρχαιολογικό Μουσείο Μεσσηνίας (www.kalamata.gr).

Βιβλιοθήκες

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Καλαμάτας

Η νεοσύστατη Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Καλαμάτας λειτουργεί από τον Οκτώβριο του 2004, έχοντας μορφωτικούς, εκπαιδευτικούς, πολιτιστικούς και πληροφοριακούς σκοπούς. Έδη διαθέτει περίπου 7.400 τίτλους βιβλίων, που καλύπτουν θέματα ιατρικής, ψυχολογίας, παιδικής λογοτεχνίας, κοινωνικών επιστημών, πληροφορικής κ.λπ. Διαθέτει επίσης εγκυκλοπαίδειες, λεξικά, βιβλία τέχνης, εκπαιδευτικά και θρησκευτικά. Η βιβλιοθήκη έχει προμηθευτεί μια κινητή μονάδα που πραγματοποιεί επισκέψεις στα σχολεία κυρίως των απομακρυσμένων από την Καλαμάτα περιοχών, επιδιώκοντας να εξυπηρετήσει τη σχολική κοινότητα με δανεισμό βιβλίων, οπτικοακουστικού υλικού κ.ά

Λαϊκή Βιβλιοθήκη Καλαμάτας

Η Λαϊκή Βιβλιοθήκη Καλαμάτας ιδρύθηκε το 1933 από 46 διανοούμενους της πόλης και είναι μια από τις μεγαλύτερες βιβλιοθήκες της ελληνικής περιφέρειας. Έχει αναπτύξει - και συνεχίζει να αναπτύσσει - πλούσια και πολύπλευρη πολιτιστική δραστηριότητα κι έχει τιμηθεί με το πρώτο βραβείο της Ακαδημίας Αθηνών. Διαθέτει αναγνωστήριο 50 ατόμων, με γυάλινο θόλο (για φυσικό φωτισμό) και κλιματισμό, καθώς και υπαίθριο αναγνωστήριο.

Δραστηριοποιείται κυρίως στην οργάνωση, το διαρκή εμπλουτισμό και τη μόνιμη λειτουργία μιας μεγάλης βιβλιοθήκης και μιας σημαντικής συλλογής έργων τέχνης, της

Πινακοθήκης Σύγχρονης Ελληνικής Τέχνης. Στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων της, έχει εκδώσει τρεις τόμους των Μεσσηνιακών Γραμμάτων.

Η βιβλιοθήκη διαθέτει περισσότερους από 85.000 τόμους βιβλίων, 2.500 τίτλους περιοδικών (60.000 τεύχη), 200 τίτλους μεσσηνιακών εφημερίδων (περισσότερα από 100.000 φύλλα), εκ των οποίων οι 42 χρονολογούνται στο 19ο αι. Επίσης, διαθέτει 450 δεμένους τόμους που καλύπτουν όλες τις εκδόσεις των κυριότερων μεσσηνιακών εφημερίδων από το 1935 μέχρι σήμερα. Υπάρχουν ακόμη περισσότερα από 50.000 φύλλα μη μεσσηνιακών εφημερίδων (κυρίως προπολεμικών), αρχείο που αφορά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, αλλά και το 19ο αι., καθώς κι εκατοντάδες ιδιωτικά και δημόσια χειρόγραφα. Ιδιαίτερα φυλάσσονται σπάνια και πολύτιμα βιβλία, κειμήλια του 16ου και 17ου αι., από τα οποία ξεχωρίζουν τα Άπαντα του Πλάτωνα.

Πρόσφατα, αποκτήθηκαν συνολικά 2.566 τίτλοι ή 2.876 τόμοι βιβλίων, που αποτελούν δωρεές απλών ιδιωτών ή επώνυμων πολιτών της Καλαμάτας. Τα τελευταία χρόνια, επίσης, δόθηκε βάρος στον εκσυγχρονισμό και τη μηχανοργάνωση της βιβλιοθήκης, καθώς και στη δημιουργία ιστοσελίδας στο διαδίκτυο. Στη λειτουργία και τις δραστηριότητες της βιβλιοθήκης, αμέριστη και πολύπλευρη είναι η συμβολή του ομίλου της Alpha Bank, του Ιδρύματος Ι.Φ. Κωστόπουλου, της Ιεράς Μητρόπολης Μεσσηνίας και του Δήμου Καλαμάτας (www.e-messinia.gr).

Αμφιθέατρο Κάστρου

Στο νότιο άκρο του Κάστρου της Καλαμάτας έχει κατασκευαστεί μικρό θέατρο, 700 θέσεων (περίπου), που στο χώρο του φιλοξενούνται κάθε καλοκαίρι, θεατρικές παραστάσεις, μουσικές συναυλίες, χορευτικές εκδηλώσεις, τις παραστάσεις του Διεθνές Φεστιβάλ Χορού Καλαμάτας, κ.α.

Δημοτική Σχολή Χορού - Διεθνές Κέντρο Χορού

Στεγάζονται σε ένα εκλεκτικιστικό διώροφο κτήριο (Ζουμπούλειο) του 1905. Η Δημοτική Σχολή Χορού ιδρύθηκε το 1985, όπου μαζί με το Δημοτικό Ωδείο και το Εικαστικό Σχολείο, μέσω της Δημοτικής Επιχείρησης Πολιτιστικής Ανάπτυξης Καλαμάτας (ΔΕΠΑΚ), στόχευαν σε μια δυναμική παρέμβαση, από τη μεριά του Δήμου, στο πολιτιστικό γίγνεσθαι της πόλης της Καλαμάτας και της ευρύτερης περιοχής, με την εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου προγράμματος πολιτιστικής ανάπτυξης. Η σχολή είναι εξοπλισμένη με σύγχρονη υλικοτεχνική υποδομή και με διδακτικό προσωπικό καλλιτέχνες του χορού, που συμμετέχουν σε ομάδες χορού της χώρας. Διαθέτει το ερασιτεχνικό τμήμα, όπου μπορούν να φοιτήσουν όλα τα παιδιά και οι ενήλικες και το προεπαγγελματικό τμήμα, όπου φοιτούν τα παιδιά που θέλουν να σπουδάσουν χορό για να ενταχθούν σε Ανώτερες Επαγγελματικές Σχολές της Ελλάδας και του εξωτερικού. Από το 1992 η Σχολή συνεργάζεται με την Βασιλική Ακαδημία Χορού του Λονδίνου. Θεωρείται πρότυπη Σχολή στο είδος της, αφού οι μαθητές της αποσπών υψηλές βαθμολογίες στις εξετάσεις τόσο της Βασιλικής Ακαδημίας Χορού του Λονδίνου, όσο και άλλων επαγγελματικών σχολών χορού, ενώ

στην συνέχεια εργάζονται ως επιτυχημένοι επαγγελματίες. Σήμερα, λειτουργεί κάτω από την αιγίδα της Κοινωφελούς Επιχείρησης Δήμου Καλαμάτας «ΦΑΡΙΣ».

Το 1995 η πόλη της Καλαμάτας εντάχθηκε στο Εθνικό Πολιτιστικό Δίκτυο Πόλεων με αντικείμενο την προώθηση του χορού. Η ένταξη αυτή είχε σαν αποτέλεσμα τη δημιουργία του Διεθνούς Κέντρου Χορού που δραστηριοποιείται στους τομείς της έρευνας, της επικοινωνίας και της καλλιτεχνικής έκφρασης – δημιουργίας. Στις καλλιτεχνικές του δραστηριότητες περιλαμβάνονται χορευτικές εκδηλώσεις, η ενίσχυση και η προβολή της σύγχρονης ελληνικής χορευτικής παραγωγής, η διάσωση και η καταγραφή της ελληνικής χορευτικής δημιουργίας. Ένας από τους σημαντικότερους τομείς του ΔΙΚΕΧΟ είναι οι διεθνείς συνεργασίες του με φορείς και ομάδες, που έχουν σαν αποτέλεσμα σημαντικοί καλλιτέχνες να παρουσιάζουν το έργο τους στην Καλαμάτα, μέσω συνεργασιών με τα μορφωτικά τμήματα ξένων πρεσβειών στη χώρα μας, καθώς και μέσω ξένων Υπουργείων. Κορυφαία δραστηριότητα του είναι το Διεθνές Φεστιβάλ Χορού Καλαμάτας που διεξάγεται κάθε Ιούλιο. Το Φεστιβάλ αποτελεί χορευτικό γεγονός εθνικής και διεθνούς εμβέλειας. Οι εκδηλώσεις του είναι υψηλής ποιότητας και ευρείας γκάμας. Περιλαμβάνει την παρουσίαση επίλεκτης καλλιτεχνικής δημιουργίας, εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και διαφόρων άλλων εκδηλώσεων που σχετίζονται με το χορό. Οι εκδηλώσεις του αποτελούν προϊόν ενδεδειγμένης στοχευμένης έρευνας του χορευτικού γίνεσθαι στην Ελλάδα και το εξωτερικό, προκειμένου να διατηρεί την υψηλή του ποιότητα και να παραμένει επικαιροποιημένο και καινοτόμο. Η ευρεία απήχηση του φεστιβάλ, το έχει καθιερώσει ως μία από τις σημαντικότερες χορευτικές διοργανώσεις της Ευρώπης.

Δημοτικό Εικαστικό Σχολείο

Λειτουργεί από το 1985 και στεγάζεται σε παραδοσιακό κτήριο, στην παραλιακή ζώνη της πόλης, στην οδό Ναυαρίνου. Στόχο έχει να μυήσει τα παιδιά και τους μεγάλους στις εικαστικές τέχνες λειτουργώντας τμήματα ζωγραφικής, γλυπτικής, χαρακτικής, κεραμικής και να δημιουργήσει συνθήκες πρόσφορες για την ανάπτυξη της καλλιτεχνικής έκφρασης. Επίσης, διοργανώνει διάφορες πολιτιστικές εκδηλώσεις (παραστάσεις δρόμου, λαϊκά δρώμενα, κατασκευές σε δημόσιους χώρους) και εκθέσεις, που φέρνουν το κοινό της πόλης σε επαφή με την εικαστική δημιουργία. Σήμερα, λειτουργεί κάτω από την αιγίδα της Κοινωφελούς Επιχείρησης Δήμου Καλαμάτας «ΦΑΡΙΣ».

Δημοτικό Πνευματικό Κέντρο Καλαμάτας «Πανταζοπούλειος Λαϊκή Σχολή»

Στεγάζεται σε διώροφο νεοκλασικό κτήριο στο κέντρο της πόλης, που κτίστηκε το **1910** – 1911. Στο κτίριο συστεγάζονται η Πινακοθήκη Σύγχρονης Ελληνικής Τέχνης και η Λαϊκή Βιβλιοθήκη. Διαθέτει αμφιθέατρο που χρησιμοποιείται ως αίθουσα θεάτρου και κινηματογράφου πολυλειτουργικού χαρακτήρα 450 θέσεων, η οποία συνδυαζόμενη με αίθουσα διαλέξεων, αυξάνει στις 565 θέσεις.

Δημοτικό Ωδείο

Λειτουργεί από το 1985 και στεγάζεται σε παραδοσιακό κτήριο του 19ου αιώνα, νότια του Κάστρου. Είναι ειδικά διαμορφωμένο και πλήρως εξοπλισμένο για τις ανάγκες ενός σύγχρονου **ωδείου**. Διαθέτει 18 αίθουσες για πιάνο, βιολί, πνευστά, κρουστά, κιθάρα, τραγούδι λυρικής και δραματικής τέχνης, αίθουσα συναυλιών και εξυπηρετεί πάνω από 500 μαθητές κάθε χρόνο. Το Δημοτικό Ωδείο δραστηριοποιείται στο χώρο της επιμόρφωσης με σεμινάρια, διαλέξεις, συναυλίες και εργαστήρια, που απευθύνονται τόσο στο ευρύτερο κοινό, όσο και στους μαθητές του, ενώ παράλληλα δίνει έμφαση σε διάφορα είδη μουσικής. Στην αίθουσα συναυλιών του λειτουργεί το «Καλλιτεχνικό Καφενείο», όπου γνωστοί καλλιτέχνες από όλη τη χώρα και το εξωτερικό παρουσιάζουν τις δημιουργίες τους σε έναν “ζεστό” χώρο, χωρίς την επισημότητα που απαιτούν οι μεγάλοι χώροι κλασσικών συναυλιών. Επίσης, κάθε χρόνο διοργανώνει μαθητικές παραστάσεις και ποικίλες μουσικές εκδηλώσεις σε όλη την πόλη. Σήμερα, λειτουργεί κάτω από την αιγίδα της Κοινωφελούς Επιχείρησης Δήμου Καλαμάτας «ΦΑΡΙΣ».

Κεντρική & Νέα Σκηνή Θεάτρου

Από την ίδρυση του (1984) το Δημοτικό Περιφερειακό Θέατρο Καλαμάτας, διατηρούσε τις δυο σκηνές παρουσιάζοντας θεατρικά έργα από την ελληνική και παγκόσμια δραματουργία, καθώς και παραστάσεις για παιδιά. Η ίδρυση του ΔΗΠΕΘΕΚ συντέλεσε καθοριστικά στην ανάπτυξη και την αναβάθμιση τόσο του θεατρικού, όσο και του πολιτιστικού επιπέδου της πόλης και της ευρύτερης περιοχής. Η Κεντρική Σκηνή στεγάζεται στο διαμορφωμένο παλιό εργοστάσιο της Ηλεκτρικής Εταιρείας, ενώ η Νέα Σκηνή στο αμφιθέατρο του κτιρίου της Δημοτικής Φιλαρμονικής. Σήμερα, οι δυο σκηνές λειτουργούν κάτω από την αιγίδα της Κοινωφελούς Επιχείρησης Δήμου Καλαμάτας «ΦΑΡΙΣ».

Μέγαρο Χορού Καλαμάτας

Η κατασκευή του χρηματοδοτήθηκε από το Γ΄ Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης και από το Ε.Σ.Π.Α., προκειμένου να καλύψει τις ανάγκες του Διεθνούς Κέντρου Χορού για παραστάσεις και εκδηλώσεις που διοργανώνονται κατά την διάρκεια του Διεθνούς Φεστιβάλ Χορού, αλλά και καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Επίσης, έχει την δυνατότητα να φιλοξενήσει θεατρικές παραστάσεις πρόζας και λυρικού θεάτρου, μεγάλου μεγέθους παραγωγές από την Ελλάδα και το εξωτερικό και να λειτουργήσει ως Συνεδριακό Κέντρο. Στους χώρους του μπορούν να παρουσιαστούν και άλλες πολιτιστικές εκδηλώσεις της πόλης (μουσικά σύνολα, κινηματογράφος, διαλέξεις, ομιλίες, εκθέσεις κ.λ.π.). Λειτουργήσε για πρώτη φορά τον Ιούλιο του 2013, στην πρεμιέρα του 19ου Διεθνούς Φεστιβάλ Χορού Καλαμάτας.

Μουσείο Σιδηροδρόμων

Το Δημοτικό Πάρκο του Οργανισμού Σιδηροδρόμων Ελλάδος καλύπτει έκταση 54 στρεμμάτων και είναι το πρώτο θεματικό πάρκο που ιδρύθηκε στη χώρα μας και το οποίο λειτουργεί από το 1986. Το τροχαίο υλικό του ΟΣΕ (Βαγόνια, μηχανές κ.λ.π.) έχει διαταχθεί με τέτοιο τρόπο, ώστε να σχηματίζονται συρμοί που μπορούν να μετακινηθούν μέσα στο πάρκο. Στο χώρο έχουν συντηρηθεί επίσης το παλαιό διώροφο κτήριο του σταθμαρχείου, οι τέσσερις πλατφόρμες επιβίβασης, ο υδατόπυργος και η μεταλλική γέφυρα πεζών μήκους 28 μ. Στα βαγόνια των συρμών φιλοξενούνται και δραστηριότητες των πολιτιστικών φορέων της πόλης. Στον ελεύθερο χώρο του πάρκου υπάρχουν γήπεδα, παιδική χαρά και ένας αμφιθεατρικός χώρος όπου διοργανώνονται ποικίλες πολιτιστικές εκδηλώσεις (www.e-messinia.gr).

3.5 Πολεοδομία-Αρχιτεκτονική

Η Καλαμάτα, αν και παραθαλάσσια πόλη, εκτείνεται κατά τον άξονα βορράς-νότος και όχι κατά μήκος της θάλασσας. Η άνθηση του εμπορίου και της βιομηχανίας κατά το 19ο αι. και τις πρώτες δεκαετίες του 20ού αι. γεφύρωσε την απόσταση μεταξύ του κάστρου και της ακτής και έδωσε στην πόλη το σημερινό μακρόστενο σχήμα της. Οι ίδιοι παράγοντες, σε συνδυασμό με τις δυτικοευρωπαϊκές και αθηναϊκές επιδράσεις, διαμόρφωσαν και την αρχιτεκτονική της φυσιογνωμία.

Η πολεοδομική ανάπτυξη

Ως τις αρχές του 19ου αι., η «καρδιά» της Καλαμάτας χτυπούσε στο Κάστρο και γύρω απ' αυτό. Περιβόλια με μουριές και συκίες, μποστάνια και βαλτόνερα απλώνονταν από το κάστρο ως την ακτή, που απείχαν μεταξύ τους περίπου μισή ώρα.

Το Ιστορικό Κέντρο αναπτύσσεται κάτω (νότια) από το κάστρο και οριοθετείται λίγο πολύ από τον Νέδοντα και την πλατεία του Αγίου Ιωάννη του Προδρόμου (δυτικά), το νεκροταφείο (ανατολικά) και την οδό Π. Καίσαρη (νότια). Κύριο χαρακτηριστικό του τα στενά δρομάκια, τα σπίτια με τις κόκκινες κεραμοσκεπές και η αφθονία των λουλουδιών.

Στη δυτική πλευρά της παραλίας, ήδη από τα προεπαναστατικά χρόνια είχε διαμορφωθεί ο συνοικισμός της Ανάληψης (Παλιά Ντουάνα), αποτελούμενος από εμπορικά καταστήματα και βυρσοδεψεία.

Η πρώτη αξιόλογη και σχετικά οργανωμένη οικιστική συγκέντρωση τοποθετείται γύρω από το κάστρο την περίοδο 1830-1860, με πρωταγωνιστές την οικογένεια Μπενάκη. Σταδιακά, υπήρξε μια ορισμένη επέκταση και νότια της πλατείας 23ης Μαρτίου. Η επάνω πόλη εξακολουθούσε να είναι αποκομμένη από τη θάλασσα, αν και, στην ανατολική πλευρά της παραλίας, το 1860 ιδρύθηκε ο νέος συνοικισμός της παραλίας, που είχε την ονομασία Νέαι Καλάμαι και στόχευε να αποτελέσει το χώρο του μελλοντικού λιμανιού.

Το 1867 διαμορφώνεται το Πρώτο Σχέδιο της Καλαμάτας. Παράλληλα, η πόλη θα γνωρίσει περίοδο γοργής εμπορικής, βιομηχανικής και πληθυσμιακής ανάπτυξης (μεταξύ 1853-1880 ο πληθυσμός της υπερδιπλασιάστηκε, ενώ στη περίοδο 1881-1896 αυξήθηκε σχεδόν κατά 90%).

Το 1868 εγκρίθηκε το σχέδιο της παραλίας και το 1871 κατασκευάστηκε η «εθνική οδός Παραλίας-Καλαμών» (σήμερα οδός Αριστομένων), για να ακολουθήσει (δεκαετία 1890) η «δημοτική οδός Παραλίας-Καλαμών» (η σημερινή Φαρών). Αυτοί οι οδικοί άξονες, παράλληλοι μεταξύ τους, κατευθύνονταν από το κάστρο προς την παραλία (από βορρά προς νότο), διευκολύνοντας την ανάπτυξη του εμπορίου και υποδεικνύοντας, παράλληλα, την κατεύθυνση της οικιστικής ανάπτυξης.

Το 1882 τέθηκε ο θεμέλιος λίθος του λιμανιού, έργο που ολοκληρώθηκε το 1901. Δύο χρόνια νωρίτερα (1899), η πόλη ηλεκτροφωτίστηκε, ενώ το 1911 ολοκληρώθηκε η κατασκευή του νέου (σημερινού) Τελωνείου. Εν τω μεταξύ, είχε ολοκληρωθεί (τέλη 19ου-αρχές 20ού αι.) και η σιδηροδρομική σύνδεση Αθήνας-Καλαμάτας. Σταδιακά, στην παραλιακή ζώνη άρχισαν να εμφανίζονται βιομηχανικές μονάδες, ναυτικά και ασφαλιστικά γραφεία, προξενεία, πολυτελή ξενοδοχεία και εστιατόρια.

Το 1905 θα διαμορφωθεί το δεύτερο ρυμοτομικό σχέδιο της πόλης, που ενοποιεί την επάνω πόλη με την παραλία. Παράλληλα, η πόλη θα επεκταθεί και προς τη δυτική πλευρά του Νέδοντα ποταμού, στην οποία χωροθετούνται κυρίως εργαστήρια, βιοτεχνίες και κατοικίες των χαμηλών εισοδηματικών στρωμάτων. Τέλος, στην παραλιακή, κατά βάση, ζώνη (Κορδίας, Ανάληψη, Ανατολική Παραλία ή Νικηταρά) θα εγκατασταθούν μετά το 1922 οι πρόσφυγες που έφτασαν στην πόλη από τη Μικρά Ασία.

Ο γοργός αναπτυξιακός ρυθμός συνεχίστηκε στις τρεις πρώτες δεκαετίες του 20ού αι. ως και την περίοδο του Μεσοπολέμου, με την πόλη να αγγίζει το 1928 τους 30.000 κατοίκους (από 3.900 το 1853).

Η επόμενη προσπάθεια πολεοδομικής οργάνωσης ολοκληρώθηκε με το Γενικό Πολεοδομικό σχέδιο που εγκρίθηκε λίγο πριν το σεισμό του 1986. Στο σχέδιο αυτό στηρίχτηκε η μετασεισμική συγκρότηση αλλά και η σημερινή μορφή της πόλης.

Το νέο Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο Καλαμάτας (ΓΠΣ 2011), όπως εγκρίθηκε με την υπ' αριθμόν 1015/29-3-11 Απόφαση Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης διοίκησης Πελοποννήσου-Δυτικής Ελλάδας και Ιονίων Νήσων (ΦΕΚ 77/3-5-2011), αποτελεί τη συνέχεια του προηγούμενου ΓΠΣ '86 και καλύπτει όλη την έκταση της Δημοτικής Ενότητας Καλαμάτας, όπως προέκυψε από το Ν.2539/1997 "Καποδίστριας". Το ΓΠΣ του 2011 έρχεται να συμπληρώσει τους αρχικούς στόχους και τις κατευθύνσεις του σχεδίου του ΓΠΣ του 1986 :

- λαμβάνοντας υπόψη το νέο αναπτυξιακό της ρόλο,
- δημιουργώντας τις προϋποθέσεις για την ένταξη οικονομικών δραστηριοτήτων, την οργάνωση χρήσεων γης στον εξωαστικό χώρο ,
- δίνοντας έμφαση στην προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος με προγραμματικό ορίζοντα εκτίμησης πληθυσμού το 2024 που εκτιμάται σε 79.378 άτομα (Δημαρχείο Καλαμάτας).

Στην αρχιτεκτονική φυσιογνωμία της Καλαμάτας έχουν επιδράσει τα νεότερα ευρωπαϊκά ρεύματα (γερμανικός κλασικισμός, ιταλική αναγέννηση, artnouveau κ.ά.), η αθηναϊκή κλασική αρχιτεκτονική, αλλά και η ενετική αρχιτεκτονική και τα πρότυπα της Τουρκοκρατίας. Μια βόλτα στην πόλη θα μας δώσει την ευκαιρία να γνωρίσουμε όλους τους τύπους των κτηρίων.

Παλαιότερα όλων είναι τα κτίσματα λαϊκού τύπου (πριν από το 1850). Πρόκειται για ισόγεια ή διώροφα κτήρια που δεν ακολουθούν κάποιο συμμετρικό κανόνα και έχουν απλά μορφολογικά στοιχεία. Αρκετά από αυτά βρίσκονται στο ιστορικό κέντρο και ορισμένα έχουν χαρακτηριστεί διατηρητέα.

Ακολουθούν τα νεοκλασικά. Τα πρώιμα νεοκλασικά (ως το 1880) αποτελούν μεταβατική μορφή μεταξύ παραδοσιακής και νεοκλασικής αρχιτεκτονικής. Σε αυτά ο όροφος χρησιμοποιείται ως κατοικία, ενώ το ισόγειο ως κατάστημα, βιοτεχνικό εργαστήριο ή αποθήκη. Τα περισσότερα νεοκλασικά κτήρια χρονολογούνται στην περίοδο 1880-1920 και βρίσκονται κυρίως γύρω από την οδό Αριστομένους. Είναι συνήθως κατοικίες και σπανιότερα συνδυασμός κατοικίας (όροφος) και καταστήματος (ισόγειο).

Τα εκλεκτικιστικά κτήρια τοποθετούνται χρονικά στις πρώτες δεκαετίες του 20ού αι. και είναι επηρεασμένα από τα ευρωπαϊκά πρότυπα (π.χ. μπαρόκ, γοτθικός ρυθμός, rustique, artnouveau) και τις νέες τάσεις της αθηναϊκής αρχιτεκτονικής.

Ένας ακόμη χαρακτηριστικός τύπος είναι τα κτήρια του Μεσοπολέμου, τα οποία βρίσκονται διάσπαρτα σε όλη την πόλη (Δημαρχείο Καλαμάτας).

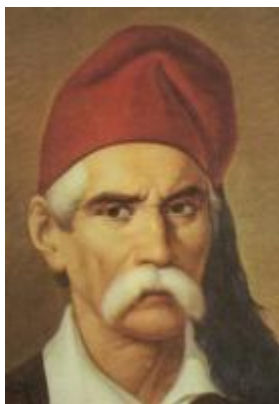

3.6 Προσωπικότητες της Καλαμάτας

Παναγιώτης Μπενάκης (τέλη 17ου αι.-1771)

Πρόκριτος της Καλαμάτας, από τους βασικούς πρωταγωνιστές των Ορλωφικών. Ασχολήθηκε με το εμπόριο, ενώ, παράλληλα, απέκτησε τεράστια ακίνητη περιουσία, με κτήματα και τσιφλίκια στην Καλαμάτα και στην περιφέρεια. Πέρα από τις οικονομικές του δραστηριότητες, ανέπτυξε επίσης κοινωνική και πολιτική δράση. Μετά την αποτυχία της εξέγερσης, ο Μπενάκης έφυγε με ρωσικό πλοίο για την Ιταλία, όπου πέθανε τον επόμενο χρόνο.

Νικηταράς (Νικήτας Σταματελόπουλος, 1782-1849)

Οπλαρχηγός της Επανάστασης του 1821, με σπουδαία στρατιωτική δράση τόσο κατά την έναρξη της Επανάστασης από την Καλαμάτα στις 23 Μαρτίου 1821 όσο και κατά τη διάρκεια του Αγώνα. Γεννήθηκε στη Νέδουσα. Από τις αρχές του 1821, προετοίμασε τον ξεσηκωμό στον Μοριά, μαζί με το θείο του Θ. Κολοκοτρώνη και τον Παπαφλέσσα. Έλαβε μέρος σε πολλές μάχες, στις οποίες διακρίθηκε για την ανδρεία του.

Προκόπιος Πελεκάσης (c. 1812)

Πατριάρχης Κωνσταντινούπολης (1785-1789). Γεννήθηκε και πέθανε στην Αλαγονία Μεσσηνίας. Στην πατριαρχική του θητεία, η οποία ξεκίνησε το 1785, ο Προκόπιος εργάστηκε με ζήλο για την τακτοποίηση των οικονομικών του πατριαρχείου, καθώς και για την ηθική ανύψωση των υπόδουλων Ελλήνων.

Αλέξανδρος Κουμουνδούρος (1815-1883)

Από τις σημαντικότερες φυσιογνωμίες της ελληνικής πολιτικής σκηνής κατά το β' μισό του 19ου αιώνα, διετέλεσε πρωθυπουργός δέκα φορές. Άσκησε δικηγορία και υπηρέτησε ως αντιεισαγγελέας στην Καλαμάτα. Το 1841, έλαβε μέρος στην Κρητική Επανάσταση, ενώ το 1853 εκλέχτηκε για πρώτη φορά βουλευτής Μεσσηνίας. Κατά τις πρωθυπουργικές του θητείες, κατάφερε να χειριστεί επιτυχώς ζητήματα εσωτερικής και εξωτερικής πολιτικής, με βασικότερο την απελευθέρωση της Θεσσαλίας και μικρού τμήματος της νότιας Ηπείρου.

Νικόλαος Πολίτης (1852-1921)

Εισηγητής της ελληνικής λαογραφικής επιστήμης, από τις σημαντικότερες πνευματικές προσωπικότητες της νεότερης Ελλάδας. Γεννήθηκε στο Ελαιοχώρι Καλαμάτας. Η συμβολή του Ν. Πολίτη στη μελέτη της ελληνικής παράδοσης υπήρξε μοναδική. Σε όλη του τη ζωή συνέλεγε με μέθοδο τεκμήρια του λαϊκού, αλλά και του λόγιου πολιτισμού, συγκροτώντας ουσιαστικά το χώρο της ελληνικής λαογραφίας. Οι τέσσερις τόμοι των Παροιμιών και οι δύο τόμοι των Παραδόσεων μπορούν να χαρακτηριστούν μνημειώδη έργα του νέου ελληνικού πολιτισμού.

Ιωάννης Φ. Κωστόπουλος (1856-1918)

Γεννημένος στη Σπερχογεία Μεσσηνίας, εγκαταστάθηκε πολύ μικρός στην Καλαμάτα, όπου έμαθε το εμπόριο υφασμάτων κοντά στον υφασματέμπορο θείο του. Στη συνέχεια, ίδρυσε τραπεζικό τμήμα. Το 1916, ίδρυσε την Τράπεζα Καλαμών, η οποία εξελίχθηκε τα επόμενα χρόνια στην Τράπεζα Πίστεως (από το 1924 Τράπεζα Ελληνικής Εμπορικής Πίστεως) και σημερινή Τράπεζα Άλφα.

Μαρία Πολυδούρη (1902-1930)

Ποιήτρια της νεορομαντικής σχολής. Γεννήθηκε στην Καλαμάτα, όπου ολοκλήρωσε τις εγκύκλιες σπουδές της. Η ποίησή της κινείται ανάμεσα στον έρωτα και στο θάνατο, και η μεγάλη της αρετή είναι ο πηγαίος συναισθηματισμός, που υπερκαλύπτει τις όποιες τεχνικές αδυναμίες. Έργα: Οι τρύλλιες που σβήνουν (1928), Ηχώ στο χάος (1929), καθώς και τόμοι απάντων που περιλαμβάνουν και ανέκδοτα ποιήματα.

Βασίλης Φωτόπουλος (1934-2007)

Σκηνογράφος, ζωγράφος και ενδυματολόγος με διεθνή καταξίωση, γεννημένος στην Καλαμάτα. Ως σκηνογράφος, πρωτοεμφανίστηκε σε παράσταση της Εθνικής Λυρικής Σκηνής το 1958. Στον κινηματογράφο, συνεργάστηκε με τον Μιχάλη Κακογιάννη, τον Ηλία Καζάν, τον Φράνσις Φορντ Κόπολα, τον Ζυλ Ντασέν κ.ά. Μάλιστα, για τα σκηνικά του στην ταινία Αλέξης Ζορμπάς του Κακογιάννη βραβεύτηκε με Όσκαρ Σκηνογραφίας το 1964.

Ο **Πάνος Μιχαλόπουλος** είναι Έλληνας ηθοποιός. Γεννήθηκε στις 15 Ιανουαρίου του 1949 στην Μικρομάνη σ' ένα χωριό το οποίο απέχει 8 χιλιόμετρα από την Καλαμάτα. Εμφανίζεται σε θεατρικές, τηλεοπτικές, κινηματογραφικές παραγωγές και βιντεοταινίες, από την δεκαετία του '70. Επίσης έχει λάβει μέρος σε πληθώρα τηλεοπτικών σειρών με σημαντική επιτυχία.

Ο **Προκόπης Παυλόπουλος** (10 Ιουλίου 1950 - ...) είναι Έλληνας νομικός, καθηγητής Πανεπιστημίου και πολιτικός. Γεννήθηκε στην Καλαμάτα στις 10 Ιουλίου 1950. Πατέρας του είναι ο φιλόλογος καθηγητής Βασίλης Παυλόπουλος από την Καλαμάτα. Στην Καλαμάτα τελείωσε το Λύκειο και κατόπιν σπούδασε Νομική στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Με υποτροφία της Γαλλικής Κυβέρνησης έκανε μεταπτυχιακές σπουδές στο Παρίσι, στο Πανεπιστήμιο ParisII, και το 1977 έγινε διδάκτορας στο Δημόσιο Δίκαιο στο ίδιο Πανεπιστήμιο.

Ο **Μιλτιάδης Πασχαλίδης** είναι Έλληνας τραγουδιστής και τραγουδοποιός, πρώην μέλος του συγκροτήματος Χαΐνηδες. Γεννήθηκε στην Καλαμάτα Μεσσηνίας και μεγάλωσε στην Αθήνα, αλλά οι σπουδές στο μαθηματικό τμήμα του Πανεπιστημίου Κρήτης, στο Ηράκλειο, αποτέλεσαν σταθμό στη ζωή και μουσική του καριέρα. Σήμερα ζει στην Αθήνα και συμμετέχει σε συναυλίες σε όλη την Ελλάδα. Στις αρχές του 2012 κυκλοφόρησε ο 8ος προσωπικός του δίσκος.

Ο **Σωκράτης Παπασταθόπουλος** γεννήθηκε στις 9 Ιουνίου του 1988 στην Καλαμάτα. Είναι Έλληνας διεθνής επαγγελματίας ποδοσφαιριστής, ο οποίος αγωνίζεται στη θέση του κεντρικού αμυντικού αλλά και ως δεξιός οπισθοφύλακας.

Ο **Νίκος Χατζής**, γεννημένος στις 3 Ιουνίου 1976 στην Καλαμάτα, είναι Έλληνας διεθνής καλαθοσφαιριστής. Έχει ύψος 1,96 και αγωνίζεται ως PointGuard και ShootingGuard.

Ο **Νίκος Λυμπερόπουλος** (γεννήθηκε στις 4 Αυγούστου 1975 στα Φιλιατρά Μεσσηνίας) είναι Έλληνας παλαίμαχος διεθνής ποδοσφαιριστής. Τον Δεκέμβριο του 2007 ψηφίστηκε από τον ΠΣΑΠ ως ο καλύτερος παίκτης της περιόδου 2006-07 (www.e-messinia.gr).

3.7 Περιβάλλον χώρος

Αγροτική Ζώνη

Ελαιώνες

Στο Δήμο Καλαμάτας υπάρχουν μεγάλης έκτασης ελαιώνες που καλύπτουν το μεγαλύτερο μέρος της καλλιεργήσιμης γης του Δήμου και του Νομού Μεσσηνίας γενικότερα. Το οικοσύστημα «**ελαιώνας**» εκτός από τη συμβολή του στην οικονομία και την απασχόληση αποτελεί σημαντικό στοιχείο της φύσης που το τελευταίο χρονικό διάστημα έχει αναδειχθεί η σπουδαιότητά του και η ανάγκη προστασίας του. Περικλείει πλούσια πανίδα και χλωρίδα και το γεγονός ότι αναπτύσσεται στα δύσκολα και ξηρά περιβάλλοντα, πέρα από τη χλωρίδα και την πανίδα που στηρίζει, συγκρατεί και πολύτιμους φυσικούς πόρους, όπως το έδαφος και το νερό. Το δένδρο της ελιάς

παραμένει ζωντανό και αποδοτικό για αιώνες χωρίς ιδιαίτερη ανθρώπινη φροντίδα. Τέτοιες αιωνόβιες ελιές έχουν διατηρηθεί σε διάφορες περιοχές. Η ελιά που βρίσκεται στο ΕΘΙΑΓΕ (Εθνικό Ίδρυμα Αγροτικής Έρευνας-Ινστιτούτο Ελαίας και Οπωροκηπευτικών Καλαμάτας) έχει χαρακτηριστεί διατηρητέο μνημείο της φύσης, με την υπ' αριθμ 200995/7950 απόφαση του Υφυπουργού Γεωργίας (ΦΕΚ 121Δ/21-2-1980) ως αιωνόβιο δέντρο και αντιπροσωπευτικό της ποικιλίας «Ελαιών Καλαμάτας».

Ορεινή Ζώνη

Ορεινός όγκος Ταΰγέτου

Δεσπόζουσα θέση σε όλο αυτό το φυσικό τοπίο έχει ο ορεινός όγκος του Ταΰγέτου που αποτελεί μια οροσειρά με μακριά ράχη μήκους 115 χλμ μεγίστου πλάτους 30 χλμ και συνολικής έκτασης 2.500 τ.χλμ., και αποτελεί ένα σπάνιο οικοσύστημα, τόσο για τη χλωρίδα όσο και για την πανίδα του.

Δάσος Ταΰγέτου

Ο ορεινός όγκος του Ταΰγέτου καλύπτεται σ' όλη του την έκταση από πυκνό δάσος με κυρίαρχα δέντρα τα έλατα και τα πεύκα. Το δάσος του Ταΰγέτου αποτελεί το μεγαλύτερο πνεύμονα πρασίνου τόσο για την πόλη της Καλαμάτας, όσο και της ευρύτερης περιοχής, αφού ξεκινάει από τις παρυφές της πόλης. Μαζί με τα ορεινά χωριά του Ταΰγέτου αποτελούν ένα οικοσύστημα ιδιαίτερου φυσικού κάλλους που χρήζει προστασίας.

Χλωρίδα – Πανίδα Ταΰγету

Περισσότερα από 700 είδη φυτών συνθέτουν τη σπάνια χλωρίδα του Ταΰγету, από τα οποία 120 ελληνικά ενδημικά φυτά, ενώ 32 συναντώνται αποκλειστικά στον Ταΰγετο. Στο βιβλίο του Γεωργίου Σφήκα «Βοτανικοί Παράδεισοι της Ελλάδας» ο Ταΰγετος επιλέγεται λόγω της σπανιότητας της χλωρίδας στους 17 «Βοτανικούς Παράδεισους».

Αποτελεί επίσης καταφύγιο σημαντικού αριθμού άγριων ζώων και πουλιών. Έχουν παρατηρηθεί 85 είδη πουλιών, 19 θηλαστικών ζώων και 33 ερπετών, και αποτελεί τη μία από τις δύο σημαντικές περιοχές της Πελοποννήσου για τις πεταλούδες και τα έντομα.

Οι ορεινοί σχηματισμοί του Ταΰγету συνθέτουν την άγρια ομορφιά του και αποτελούν πρόκληση για τους περιπατητές και ορειβάτες. Οι περιοχές Φαράγγι Νέδοντα και Όρος Ταΰγετος έχουν ενταχθεί στο διεθνές δίκτυο Natura 2000 ως προστατευόμενες.

Προστατευόμενες περιοχές Natura

Εντός των ορίων του Δήμου Καλαμάτας υπάρχουν συνολικά 3 προστατευόμενες περιοχές:

Ονομασία	Κωδικός	Έκταση (HA)
Φαράγγι Νέδοντα	GR2550001	1.241,86
Όρος Ταΰγετος	GR2550006	53.367,45
Πηγές και εκβολές Παμίσου	GR2550002	

Παραλιακή Ζώνη

Ιδιαίτερα σημαντική για το φυσικό τοπίο αποτελεί η μεγάλου μήκους ακτογραμμή που φτάνει τα 10,3 χλμ καθώς και η εκτεταμένη παραλία, χαρακτηριστικό της οποίας είναι τα καθαρά νερά και οι οργανωμένες πλαζ της που αποτελούν πόλο έλξης πολλών επισκεπτών. Τα νερά και οι ακτές του Μεσσηνιακού Κόλπου έχουν βραβευτεί και διαθέτουν σήμα Γαλάζιας Σημαίας στις περιοχές Ανάσταση, Φιλοξένια, & Μικρή Μαντίνεια.

Ο παρακάτω πίνακας περιγράφει τις ακτές που υπάρχουν στο Δήμο Καλαμάτας.

Ακτές Δήμου Καλαμάτας

Ονομασία	Μέτρα
Ανατολική Καλαμάτα – Βέργα	2.600
Αγριλιά (Βέργα – Αλμυρός)	660
Μικρή Μαντίνεια	785
Δυτική Καλαμάτα	260
Ανάληψη – Αεροπορία	6.000

Υδατικοί Πόροι

Το Δήμο Καλαμάτας διασχίζουν τρία ποτάμια, ο Νέδων, ο Πάμισος και ο Άρις.

Ποταμός Νέδων

Ιδιαίτερα σημαντικό για την πόλη της Καλαμάτας είναι ο **ποταμός Νέδοντας** ως υδάτινο στοιχείο της φύσης μέσα στο αστικό περιβάλλον. Το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό του είναι η βαθιά στενή χαράδρα, μήκους εννέα (9) χλμ, που βρίσκεται μεταξύ της περιοχής "Λαγού Χάνι" και του στρατιωτικού πεδίου βολής, ακριβώς βόρεια της Καλαμάτας. Το γραμμικό ανάπτυγμά του και οι παραποτάμιες ζώνες του, εφ' όσον προστατευθούν μπορούν να αποτελέσουν ιδιαίτερο φυσικό πόλο αναφοράς της πόλης. Ήδη με το ΓΠΣ Καλαμάτας, ο ποταμός Νέδοντας χαρακτηρίζεται ως περιβαλλοντικό πάρκο με αυστηρούς περιορισμούς στις επιτρεπόμενες χρήσεις του παραποτάμιου χώρου.

Ποταμός Πάμισος

Ο ποταμός Πάμισος πηγάζει από τις πηγές Αγίου Φλώρου. Πρόκειται για μεγάλη καρστική ανάβλυση, το ολικό μήκος του μετώπου της οποίας ξεπερνά τα 400 μέτρα και βρίσκεται σε υψόμετρο 40 μ. Οι πηγές παρέχουν σταθερά τεράστιες ποσότητες καθαρού νερού, που κυμαίνεται από 6.000 έως 20.000 κυβικά την ώρα. Η περιοχή χαρακτηρίζεται από την ύπαρξη αισθητικά αξιόλογης παρόχθιας περιοχής με μεγάλα πλατάνια και άλλα είδη παρόχθιας βλάστησης,

σημαντικά στοιχεία για την οικοτουριστική ανάπτυξη της περιοχής. Η περιοχή των πηγών χαρακτηρίζεται από υδρόβιες φυτοκοινωνίες, όπου κυριαρχούν είδη όπως: *Nymphaea alba*, *Typhadomingensis*, *Equisetum telmateia*, *Zantedeschia aethiopica* και διάφορα είδη *Juncus*, *Carex* κτλ. Η περιοχή «Πηγές και εκβολές Παμίσου» έχει ενταχθεί στο δίκτυο Natura 2000.

Φράγμα ποταμού Παμίσου

Σημαντικό σημείο αναφοράς φυσικού πλούτου αποτελεί η περιοχή του φράγματος του ποταμού Παμίσου, πλάι στον οικισμό Άρι. Το συγκεκριμένο φράγμα έχει δημιουργήσει μια περιοχή με ιδιαίτερα φυσικά χαρακτηριστικά, τόσο λιμναία, όσο και παραποτάμια. Φιλοξενεί σημαντικά είδη άγριας ζωής πολλά από τα οποία προστατεύονται από την οδηγία 79/409 Ε.Ο.Κ.

Χλωρίδα – Πανίδα φράγματος Παμίσου

Έχουν εντοπιστεί 9 είδη ψαριών γλυκού νερού, 2 από αυτά ενδημικά της Ν. Πελοποννήσου, 125 είδη πουλιών και το σπάνιο θηλαστικό «βίδρα» που αναφέρεται από τους ντόπιους με το αρχαιοελληνικό όνομα «Κυνοπόταμος». Επίσης έχουν εντοπιστεί ενδημικά υδροχαρή φυτά της Ν. Πελοποννήσου, παραποτάμια δάση πλατάνου, πεδινής φτελιάς, ιτιάς και ασημόλευκας καθώς και υδρόβια και υδροχαρή χλωρίδα με χαρακτηριστικά την Ίριδα των βάλτων, τα Νούφαρα, το Μυριόφυλλο, τον Ποταμογείτονα.

Ποταμός Άρις

Ο ποταμός Άρις πηγάζει από την περιοχή του Πηδύματος με μέση παροχή 900 κ.μ. ανά ώρα, τροφοδοτεί τα αρδευτικά έργα της περιοχής του Άρι, της Αιθαίας και της Άμφειας και χύνεται στη θαλάσσια περιοχή της Διασποράς (www.kpe-kalamatas).

Προστατευόμενες περιοχές από οδηγίες Ε.Ε.

Ονομασία	Οδηγία
Προστατευόμενα είδη πανίδας στο φράγμα Παμίσου στον οικισμό Άρις	79/409 Ε.Ο.Κ

3.8 Έργα ανάπλασης-Υποδομών

Ασύρματο Δίκτυο Καλαμάτας

Βήμα προς την ψηφιακή εποχή κάνει η Καλαμάτα, με τη λειτουργία του ασύρματου δικτύου σε όλες τις περιοχές με οικονομική δραστηριότητα και μεγάλη επισκεψιμότητα, καθώς και στις Τοπικές Κοινότητες του Δήμου. Η πρόσβαση στο δίκτυο γίνεται μέσα από ειδική σελίδα υποδοχής, είναι ελεύθερη για όλους, ενώ για λόγους ασφαλείας έχουν τεθεί περιορισμοί στην πρόσβαση σελίδων, με πορνογραφικό περιεχόμενο, διαμοίρασης αρχείων, τυχερών παιχνιδιών και γενικότερα περιεχομένου που έχει χαρακτηριστεί ως επιβλαβές με την ευρεία έννοια.

Για τη λειτουργία του έχει αξιοποιηθεί το δίκτυο οπτικών ινών, τόσο του Έξυπνου Οικισμού όσο και του Μητροπολιτικού Δικτύου (άλλη μια πιλοτική λειτουργία του δικτύου MAN), και τεχνολογίες ανοιχτού λογισμικού, έχοντας έτσι εγκατασταθεί σε όλο το δήμο 62 κεραίες-σημεία πρόσβασης (AccessPoint). Με την τοπολογία αυτή επιτυγχάνονται μεγαλύτερες ταχύτητες, ασφάλεια και κεντρικός έλεγχος από το Τμήμα Νέων Τεχνολογιών και Πληροφορικής του Δήμου που έχει και την τελική ευθύνη για τη λειτουργία του.

Το ασύρματο δίκτυο εκτός από την πρόσβαση στο διαδίκτυο, δίνει τη δυνατότητα στους επισκέπτες να γνωρίσουν την Καλαμάτα και την ιστορία της, να μετακινηθούν μέσα στην πόλη, να ενημερωθούν για τις εκδηλώσεις και τις δραστηριότητες των φορέων, ενώ ειδικότερα οι κάτοικοι θα μπορούν να εξυπηρετούνται διοικητικά, να υποβάλλουν αιτήματα καθημερινότητας, αλλά και να ενημερώνονται για τη δραστηριότητα των συλλογικών οργάνων του Δήμου.

Σκοπός μας είναι, η ανάδειξη του ιστορικού και πολιτιστικού πλούτου, να υποστηριχθεί η τουριστική κίνηση, αλλά και να βελτιωθεί η λειτουργικότητα της πόλης, μέσα από τη δημιουργία

ενός ψηφιακού περιβάλλοντος στο οποίο οι πολίτες θα μπορούν να ενημερώνονται, να ψυχαγωγούνται και να δραστηριοποιούνται επαγγελματικά.

Με τη λειτουργία του ασύρματου δικτύου το ποσοστό χρήσης των Νέων Τεχνολογιών από τους πολίτες αυξάνει, και η Ευρυζωνικότητα ως έννοια και αντίληψη, γίνεται μέρος της καθημερινότητας των πολιτών, κάτι που αποτελεί στόχο της Δημοτικής Αρχής, ώστε η Καλαμάτα να τελικά να μετατραπεί σε ΨΗΦΙΑΚΗ και ΕΞΥΠΝΗ πόλη.

Δίκτυο Οπτικών Ινών

Το Μητροπολιτικό Δίκτυο Οπτικών Ινών του Δήμου Καλαμάτας (MAN Καλαμάτας) υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του Μέτρου 4.2: «Ανάπτυξη Υποδομών Δικτύων Τοπικής Πρόσβασης» του Επιχειρησιακού Προγράμματος Κοινωνία της Πληροφορίας του Γ'ΚΠΣ. Διέρχεται από τις οδούς Αριστομένους, Λυκούργου, Ευαγγελιστριάς, Ναυαρίνου, Ηρώων, Σφακιανάκη, Καλλιπατείας, την περιοχή του Ιστορικού Κέντρου και καταλήγει μέσω του ΤΕΙ Καλαμάτας στο Νοσοκομείο.

Το συνολικό του μήκος είναι 17 Km. Συγκεκριμένα κατασκευάστηκαν 1 κύριος κόμβος, 3 κόμβοι διανομής και 8 κόμβοι πρόσβασης, για τη σύνδεση 71 σημείων δημοσίου ενδιαφέροντος, όπως Υπηρεσίες - κτίρια του Δήμου, το Διοικητήριο, το Πανεπιστήμιο, το Νοσοκομείο, το ΤΕΙ, τα σχολεία της Α/θμιας και Β/θμιας Εκπ/σης, η Δ.Ο.Υ, το ΙΚΑ, το Τελωνείο, η Πυροσβεστική κ.λ.π.

Αυτή τη στιγμή το δίκτυο οπτικών ινών αξιοποιείται για τη δικτυακή διασύνδεση δεδομένων μεταξύ των κτηρίων του Δήμου Καλαμάτας, τη διασύνδεση των σχολείων του Δήμου με το Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο και τη διασύνδεση των κόμβων του ασύρματου δικτύου Καλαμάτας.

Επέκταση Μητροπολιτικού Δικτύου Οπτικών Ινών Δήμου Καλαμάτας

Από το Ε.Π. Κοινωνία της Πληροφορίας συμπληρωματικά, χρηματοδοτήθηκε και η επέκτασή του MAN σε περιοχές με μεγάλη πληθυσμιακή πυκνότητα και οικονομική δραστηριότητα. Περιλαμβάνει δίκτυο κορμού καθώς και τις επεκτάσεις του, σε θέσεις που προσδιορίζονται από τα υπάρχοντα ΚΑΦΑΟΥ του ΟΤΕ, ώστε μελλοντικά κάθε νοικοκυριό να αποκτήσει ευρυζωνική πρόσβαση υψηλών ταχυτήτων.

Κατασκευάστηκαν επιπλέον, 12 Km δικτύου τα οποία κάλυψαν τις περιοχές της Φυτειάς, της Κηπούπολης, των Γιαννιτσάνικων, της παραλιακής ζώνης της Ναυαρίνου, το συνοικισμό Νικηταρά και το Νησάκι, με διόδευση:

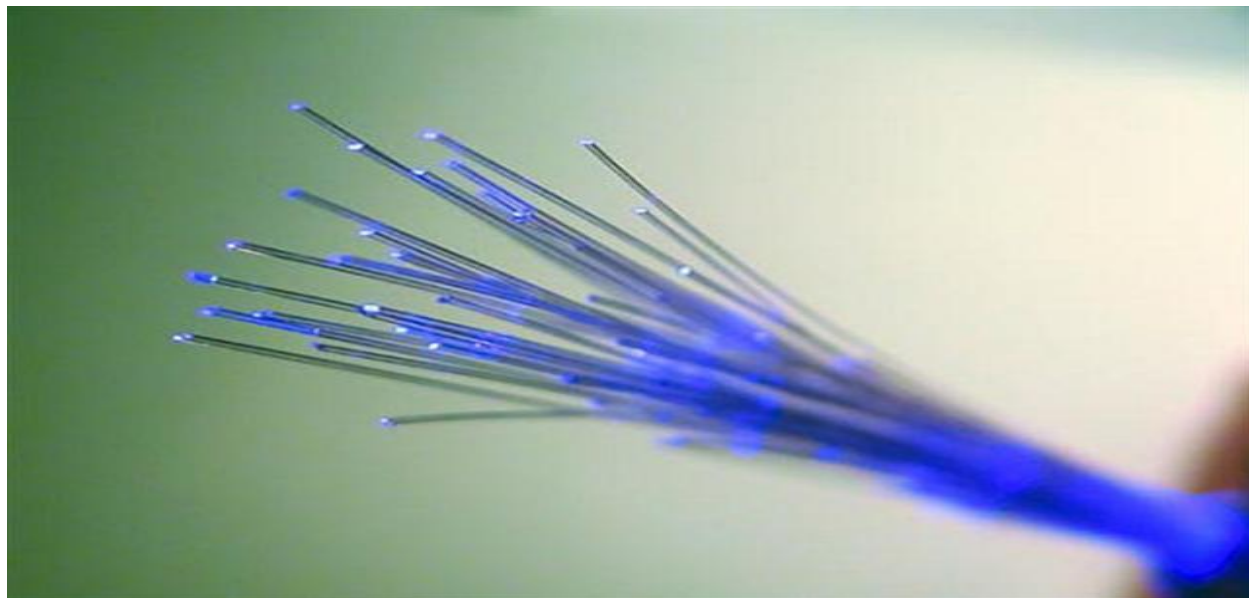
- από την Κεντρική πλατεία στο Ξενοδοχείο Φωτεινή, μέσω της Βασ. Γεωργίου, της Λακωνικής, της Αύρας και της Ναυαρίνου.
- από το 1ο Δημ. Σχολείο έως τον οικισμό Νικηταρά μέσω των οδών Παλαιολόγου, Ακρίτας, Κρήτης, Ηρώων και Ναυαρίνου.
- από το Διοικητήριο μέχρι την Εφορία, μέσω των οδών Ξενοφώντος, Θεμιστοκλέους και Ευαγγελιστρίας.

Το MAN είναι μια σημαντική υποδομή για την πόλη και προβλέπεται η διαχείριση και αξιοποίηση του από επιχειρηματικό σχήμα που θα προκύψει μέσα από διεθνή διαγωνισμό που θα υλοποιήσει το Υπουργείο Οικονομίας, ο οποίος βρίσκεται σε εξέλιξη.

Το συνολικό του μήκος τελικά είναι 29 Km και γίνεται περισσότερο ελκυστικό, τόσο για τους Παρόχους και Πελάτες, όσο και στο μελλοντικό Επιχειρηματικό Σχήμα διαχείρισης του.

Με τη λειτουργία του δικτύου, θα διακινούνται μεταξύ των διασυνδεδεμένων φορέων δεδομένα με μεγάλες ταχύτητες και υψηλή ασφάλεια, κάτι που θα συμβάλλει στη βελτίωση της παραγωγικότητας και της ποιότητας των υπηρεσιών του δημοσίου.

Ταυτόχρονα, από φορείς που θα νοικιάσουν τις υποδομές της οπτικής ίνας, θα μπορούν να παρασχεθούν προς τους πολίτες ψηφιακές υπηρεσίες οι οποίες θα βελτιώσουν την ποιότητα ζωής τους αλλά και τον τρόπο οικονομικής δραστηριότητας τους.

Δίκτυο Ύδρευσης-Αποχέτευσης

Οι καταναλωτές της ύδρευσης στο Δήμο Καλαμάτας ανέρχονται σε 80.000 περίπου(48.850 υδρόμετρα),ενώ το μήκος των αγωγών ύδρευσης φθάνει τα 534.000 μέτρα. Το νερό του δικτύου προέρχεται κυρίως από τις πηγές του ποταμού Άρι, οι οποίες βρίσκονται στην Τοπική Κοινότητα Πηδήματος της Δημοτικής Ενότητας Αρφαρών, 17 χιλιόμετρα βορειοδυτικά της Καλαμάτας. Την εκμετάλλευση του νερού αυτού έχει ο Σύνδεσμος Ύδρευσης Δήμων Καλαμάτας – Μεσσήνης και Κοινοτήτων Περιοχής Καλαμάτας, ο οποίος προμηθεύει και τη Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης Καλαμάτας (Δ.Ε.Υ.Α.Κ.) Σε περιόδους αιχμής το σύστημα ενισχύεται από δεκατέσσερις γεωτρήσεις.

Εκτός του κεντρικού δικτύου της ΔΕΥΑΚ βρίσκονται τόσο η Τ.Κ. Λεϊκών που υδροδοτείται από τοπική γεώτρηση όσο και οι ορεινές τοπικές κοινότητες που υδροδοτούνται από τοπικές πηγές. Στις Τοπικές Κοινότητες για την αντιμετώπιση του προβλήματος της ποιότητας

του νερού, καθότι οι πηγές είναι επιφανειακές, γίνονται έργα προστασίας των πηγών (περιφράξεις και εγκαταστάσεις απολύμανσης). Η φυσικοχημική και μικροβιολογική ποιότητα του νερού των πηγών του ποταμού Άρι είναι εξαιρετικά καλή. Πρόκειται για νερό μέτριας σκληρότητας, με μικρές συγκεντρώσεις ανεπιθύμητων ουσιών, όπως π.χ. νιτρικά, νιτρώδη, αμμωνία και βαρέα μέταλλα, πολύ χαμηλότερες από τα επιθυμητά επίπεδα και με πολύ καλή μικροβιολογική ποιότητα.

Η απολύμανση του νερού για προληπτικούς και μόνο λόγους, γίνεται συνεχώς με αέριο χλώριο στις εγκαταστάσεις του Πηδήματος και το νερό στο δίκτυο δεν παρουσιάζει καμία μικροβιολογική επιβάρυνση. Καθημερινά σχεδόν γίνεται έλεγχος του υπολειμματικού χλωρίου στο δίκτυο, ενώ ο τακτικός μικροβιολογικός έλεγχος δείχνει μηδενική παρουσία στο νερό του δικτύου ανεπιθύμητων μικροβιακών δεικτών όπως ολικών και κοπρανωδών κολοβακτηριοειδών, E. coli και εντερόκοκκων.

Η ετήσια παροχή νερού από τη ΔΕΥΑΚ στους πελάτες της φθάνει τα 7.000.000 κυβικά μέτρα. Το νερό είναι κατάλληλο σαν πόσιμο και η ποιότητά του ελέγχεται τακτικά στα εργαστήρια της ΔΕΥΑΚ.

Πρόσφατα ολοκληρώθηκε η κατασκευή του έργου «Ανακαίνιση και επέκταση δικτύου ύδρευσης Δήμου Καλαμάτας» προϋπολογισμού 2.300.000 ευρώ που χρηματοδοτείται από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Δυτικής Ελλάδας – Πελοποννήσου Ιονίων Νήσων 2007-2013».

Δίκτυο Αποχέτευσης ακαθάρτων και ομβρίων

Η πόλη της Καλαμάτας διαθέτει σήμερα αξιόλογο δίκτυο ακαθάρτων το οποίο καλύπτει σχεδόν το σύνολο της πόλης. Το μήκος του δικτύου αποχέτευσης ακαθάρτων ανέρχεται σε 280.000 μέτρα ενώ η μονάδα επεξεργασίας λυμάτων (Βιολογικός Καλαμάτας) μπορεί να εξυπηρετήσει 90.000 κατοίκους.

Το δίκτυο αποτελείται από Κεντρικό συλλεκτήρα για την αποχέτευση της πάνω πόλης, μήκους 1,50 km, Παραλιακό συλλεκτήρα, μήκους 2,5 km, Συλλεκτήρα που εκτείνεται έως τα όρια του Δήμου Θουρίας, μήκους 4,50 km, Κεντρικό Αποχετευτικό Αγωγό, μήκους 4,50 km, μέσω του οποίου τα λύματα μεταφέρονται στην εγκατάσταση επεξεργασίας της πόλης, και εσωτερικό δίκτυο. Οι δευτερεύοντες αγωγοί, μήκους 11,50 km, αφορούν την πόλη της Καλαμάτας και τις

Τοπικές Κοινότητες Λεϊκών, Ασπροχώματος, Αντικαλάμου και Σπερχογείας. Ολοκληρώθηκε πρόσφατα η κατασκευή κεντρικού συλλεκτήρα μήκους 20,30 km με εννέα (9) αντλιοστάσια για την αποχέτευση όλης της παραλιακής ζώνης από τη Βέργα έως τις Κιτριές. Επίσης, το δίκτυο διαθέτει και ικανό αριθμό ανυψωτικών εγκαταστάσεων. Ο αγωγός διάθεσης των επεξεργασμένων λυμάτων αποτελείται από δίδυμο αγωγό με χερσαίο τμήμα μήκους 1,50 km και υποθαλάσσιο τμήμα μήκους 550 m.

Στο δίκτυο έχει συνδεθεί το μεγαλύτερο μέρος της πόλης της Καλαμάτας και σημαντικό τμήμα των πεδινών Τοπικών Κοινοτήτων Ασπρόχωματος, Σπερχογείας, Αντικαλάμου και Λεϊκών, ενώ μετά την πρόσφατη ολοκλήρωση πρόσφατα του παραλιακού δικτύου ανατολικά της Καλαμάτας, έχουν αρχίσει και οι συνδέσεις στην Τοπική Κοινότητα Μ.Μαντίνειας. Στο δίκτυο επίσης έχουν συνδεθεί και εξυπηρετούνται η πόλη της Μεσσήνης, η ΒΙΠΕ Σπερχογείας και τα Βιομηχανικά Σφαγεία Καλαμάτας.

Στην εγκατάσταση επεξεργασίας οδηγείται με βυτιοφόρα και ποσότητα βοθρολυμάτων από τις περιοχές του Δήμου που δεν διαθέτουν δίκτυο αποχέτευσης ακαθάρτων. Η εγκατάσταση επεξεργασίας αστικών λυμάτων (Βιολογικός Καλαμάτας) βρίσκεται στην Τοπική Κοινότητα Ασπροχώματος. Ξεκίνησε την λειτουργία της τον Ιούνιο του 1986. Η εγκατάσταση επεξεργασίας περιλαμβάνει όλα τα στάδια. Συγκεκριμένα, στη γραμμή επεξεργασίας λυμάτων γίνεται προεπεξεργασία, δευτεροβάθμια επεξεργασία, απολύμανση και χλωρίωση. Στη γραμμή επεξεργασίας ιλύος γίνεται πάχυνση και αφυδάτωση. Η επιτυγχανόμενη απόδοση καθαρισμού των λυμάτων είναι πολύ μεγάλη. Η διάθεση της επεξεργασμένης εκροής γίνεται στον Μεσσηνιακό Κόλπο.

Το Εργαστήριο Ελέγχου Ποιότητας Νερού και Λυμάτων πραγματοποιεί ελέγχους και των νερών της θάλασσας και των ακτών στην περιοχή εκβολής του αγωγού διάθεσης των επεξεργασμένων λυμάτων, καθώς και των ακτών κολύμβησης στα όρια του Δήμου Καλαμάτας και σε ολόκληρο το Νομό Μεσσηνίας.

Έχει ενταχθεί στο ΕΣΠΑ και χρηματοδοτείται από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Δυτικής Ελλάδας – Πελοποννήσου Ιονίων Νήσων 2007-2013» το μεγάλο περιβαλλοντικό έργο αναβάθμισης και επέκτασης του βιολογικού καθαρισμού της Καλαμάτας, η κατασκευή του οποίου πρόκειται να ξεκινήσει το αμέσως προσεχές χρονικό διάστημα. Το έργο προϋπολογισμού 5.245.950€ αφορά στην αύξηση της δυναμικότητας του βιολογικού καθαρισμού στο επίπεδο των

120.000 κατοίκων, την αναβάθμιση των μονάδων που είναι λειτουργικά ανεπαρκείς, ώστε μετά από αυτή να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις επεξεργασίας της επόμενης 20ετίας και την εγκατάσταση νέου ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού.

Το δίκτυο ομβρίωντης πόλης της Καλαμάτας αποτελείται από τον Κεντρικό Συλλεκτήρα της δυτικής πόλης, συνολικού μήκους 4.150 m με διατομές από Φ 1200 έως 4x2,5 m, ο οποίος εκβάλλει ανατολικά του οικισμού Κορδία, από τον Κεντρικό Συλλεκτήρα της ανατολικής πόλης, για τη διευθέτηση των ομβρίων των χειμάρρων Βέλιουρα και Καλαμίτσι και της περιοχής της οδού Ηρώων συνολικού μήκους 2.700 m με διατομές από Φ1400 έως 4,30x2,40 m, και από δευτερεύον δίκτυο αγωγών. Στις υπόλοιπες Τοπικές Κοινότητες το δίκτυο ομβρίων περιορίζεται σε σημειακά τμήματα, χωρίς ωστόσο να επισημαίνονται σοβαρά προβλήματα, με εξαίρεση τα προβλήματα του κύριου οδικού άξονα εισόδου στην πόλη μέσω Ασπροχώματος, Σπερχογείας και Αντικαλάμου.

Λιμάνι

Η γεωπολιτική θέση του **λιμένα** της Καλαμάτας είναι μείζονος σημασίας καθότι αποτελεί το νοτιότερο άκρο της ηπειρωτικής Ελλάδας και της Ε.Ε. και αποτελεί απόληξη των Διευρωπαϊκών χερσαίων οδικών αξόνων.

Σήμερα παρουσιάζει περιορισμένη επιβατική και εμπορική κίνηση αφού ο υφιστάμενος λιμένας δεν μπορεί να ανταπεξέλθει στο ρόλο ενός σύγχρονου εμπορικού λιμένα. Ο εναγκαλισμός με την πόλη, η πολύ περιορισμένη διαθέσιμη χερσαία ζώνη, η προβληματική οδική πρόσβαση

μέσω του αστικού ιστού, η αδυναμία συνδυασμένων μεταφορών καθιστούν αναγκαία στο μέλλον την ανάπτυξη ενός νέου λιμένα αποκλειστικά για την εξυπηρέτηση της εμπορικής κίνησης, όταν βέβαια αυτή φθάσει στα κατάλληλα επίπεδα ή όταν διαμορφωθούν οι προβλεπόμενες νέες συνθήκες.

Σήμερα υφίσταται μόνο μια γραμμή Καλαμάτα – Κύθηρα – Κίσσαμος τους καλοκαιρινούς μήνες, η οποία έχει μέση ετήσια κίνηση 7.400 επιβάτες.

Στην μελέτη προγραμματικού σχεδίου (masterplan) του λιμένα Καλαμάτας επιδιώκεται η βελτίωση των υποδομών και η αναδιοργάνωση της λειτουργίας τόσο του εμπορικού όσο και του επιβατικού τμήματος. Επίσης προβλέπεται η δημιουργία επιβατικού σταθμού για τα κρουαζιερόπλοια. Προτείνεται η αναδιαρρύθμιση της αποθήκης του Λιμενικού Ταμείου ώστε να περιλαμβάνει σταθμό εξυπηρέτησης των επιβατών των κρουαζιερόπλοιων, περίπτερα εκθέσεων, εμπορικά καταστήματα και τις υπηρεσίες Λιμεναρχείου και Τελωνείου.

Με την κατασκευή του νέου οδικού δικτύου της Πελοποννήσου μπορεί να επαναπροσδιοριστεί ο ρόλος του ως λιμάνι περιφερειακής σημασίας, του οποίου η σημαντική λιμενική υποδομή μπορεί να χρησιμοποιηθεί από μεγαλύτερα τουριστικά σκάφη (κρουαζιερόπλοια, θαλαμηγούς, κλπ.). Η προοπτική για την ένταξη του λιμένα στο δίκτυο ακτοπλοΐας του νότιου Αιγαίου και της Κρήτης τους καλοκαιρινούς μήνες σχετίζεται άμεσα με την ανάδειξη του Νομού ως τουριστικού προορισμού. Με την προώθηση κατάλληλων μέτρων και σε συνδυασμό με την σύγχρονη Μαρίνα μπορεί να αναδειχθεί σε σημαντικό πόλο έλξης μεγάλων τουριστικών σκαφών από τη νοτιοανατολική Μεσόγειο με προορισμό τα Ιόνια νησιά και την Ιταλία.

Για την εξυπηρέτηση της κίνησης μεταφοράς εμπορευμάτων και την σταδιακή μετατροπή του κυρίως λιμένα αμιγώς επιβατικού έχει προταθεί η δημιουργία νέου εμπορευματικού λιμένα στη Δυτική Παραλία.

Μαρίνα

Δυτικά του λιμανιού βρίσκεται η **μαρίνα της Καλαμάτας**, η οποία διαθέτει 250 θέσεις για ελλιμενισμό σκαφών μήκους μέχρι 25 μέτρων και 3 μ. βύθισμα. Όλες οι θέσεις είναι εξοπλισμένες με τις απαραίτητες παροχές ηλεκτρικού ρεύματος και νερού. Ο χερσαίος χώρος περιλαμβάνει 150 θέσεις εναπόθεσης σκαφών τα οποία ανελκύνονται και καθελκύνονται με σύγχρονο travellift 60 τόνων.

Η μαρίνα, σε συνεργασία με εξωτερικά συνεργεία και τεχνικούς, προσφέρει ολοκληρωμένες υπηρεσίες για την επισκευή και τη συντήρηση των σκαφών. Οι χερσαίες εγκαταστάσεις περιλαμβάνουν ακόμη 860 τ.μ. κτιριακών εγκαταστάσεων στα οποία στεγάζονται καταστήματα, γραφεία, αναψυκτήρια, εστιατόριο, γραφεία ενοικίασης σκαφών και αυτοκινήτων, σταθμός ανεφοδιασμού καυσίμων, WC και ντους. Η μαρίνα λειτουργεί όλο τον χρόνο.

Ποδηλατόδρομοι

Ο ποδηλατοδρόμος της Καλαμάτας διέρχεται από το κέντρο της πόλης, έχει μήκος 4χιλμ περίπου και λειτουργεί από το Μάιο του 2010. Έχει αφετηρία την Πλατεία Όθωνος και δια της οδού Νέδοντος, της Κεντρικής Πλατείας, της οδού Αριστομένους, του Πάρκου του ΟΣΕ και της οδού Ναυαρίνου καταλήγει στην Πλατεία του Ι.Ν. Αναστάσεως στην παραλία. Επίσης, στο χώρο του Αλσυλίου του Αλμυρού έχουν πραγματοποιηθεί έργα αναβάθμισης και φιλοξενεί πλέον και ποδηλατική πίστα (mountainbike) για τους νεαρούς φίλους του ποδηλάτου (www.e-messinia.gr).

3.9 Οικονομία-Απασχόληση

Πρωτογενής Τομέας

Ο πρωτογενής τομέας, τροφοδοτούσε τον δευτερογενή με πρώτες ύλες και τα μεταποιημένα προϊόντα της περιοχής (λάδι, σταφίδες, ποτά, προϊόντα καπνού) ταξίδευαν σε ολόκληρο τον κόσμο, αναπτύσσοντας το εμπόριο και την παροχή υπηρεσιών. Ο πρωτογενής τομέας έχει ιδιαίτερα μεγάλη βαρύτητα στην τοπική οικονομία. Κύρια προϊόντα τα εσπεριδοειδή, τα βρώσιμα σταφύλια, το κρασί, οι σταφίδες, οι πατάτες, τα κηπευτικά, ενώ κυρίαρχη θέση στον πρωτογενή τομέα κατέχει η παραγωγή και η καλλιέργεια ελιάς (βρώσιμης αλλά και κατάλληλης για παραγωγή λαδιού).

Δευτερογενής Τομέας

Ο δευτερογενής τομέας του Δήμου φαίνεται ότι κατέχει σημαντική θέση στον παραγωγικό και κοινωνικοοικονομικό ιστό του Δήμου, όπως προκύπτει από τα στοιχεία της απασχόλησης, αλλά και από τον αριθμό καταστημάτων που καταγράφονται στο Δήμο. Όπως διαφαίνεται από τα διαθέσιμα στοιχεία, τα οποία προέρχονται από την επεξεργασία στατιστικών στοιχείων της ΕΛΣΤΑΤ και του Επιμελητηρίου Καλαμάτας, ο δευτερογενής τομέας του Δήμου, εστιάζεται κατά κύριο λόγο στη μεταποιητική και δευτερευόντως στην κατασκευαστική δραστηριότητα, η εξορυκτική δραστηριότητα είναι πολύ μικρή, ενώ δεν υπάρχει άλλη δραστηριότητα του δευτερογενούς τομέα.

Όσον αφορά στις θέσεις απασχόλησης, παρατηρείται σημαντική μείωση μεταξύ 2001 και 2011 σε απόλυτο αριθμό θέσεων, της τάξης του 15%, αλλά και ταυτόχρονη αποδυνάμωση του τομέα ως προς τη συμμετοχή του στο συνολικό αριθμό απασχολουμένων του Δήμου, έναντι του τριτογενή τομέα. Παρόλα αυτά, ο δευτερογενής τομέας εξακολουθεί να είναι ο δεύτερος, σε αριθμό απασχολουμένων, συγκεντρώνοντας το 21% του συνόλου των απασχολουμένων. Πρέπει να επισημανθεί ότι, στις επιχειρήσεις του τομέα, κυρίως σε όσες σχετίζονται με κατασκευαστική δραστηριότητα, εκτός από τους ντόπιους, απασχολείται και σημαντικός αριθμός αλλοδαπών εργαζομένων.

Με βάση τα στοιχεία του Επιμελητηρίου, οι σημαντικότεροι κλάδοι στους οποίους εξειδικεύονται οι επιχειρήσεις είναι:

1. Ο κλάδος της βιομηχανίας τροφίμων και ποτών. Οι επιχειρήσεις του κλάδου αυτού αξιοποιούν τα τοπικά αγροτικά προϊόντα που παράγονται στον Δήμο και στους άλλους Δήμους της Μεσσηνίας (όπως ελαιόλαδο, σταφίδα, σύκα, ελιές, πατάτα) στα οποία δίδεται προστιθεμένη αξία και απασχολούνται εργαζόμενοι της Καλαμάτας. Είναι μικρές για τα ευρωπαϊκά δεδομένα, οικογενειακές επιχειρήσεις με λίγα κεφάλαια κίνησης. Οι επιχειρήσεις που απαντώνται συχνότερα είναι επιχειρήσεις επεξεργασίας και τυποποίησης ελαιόλαδου, ελιών, βιοτεχνίες παρασκευής αλλαντικών, τυροκομεία, βιοτεχνίες αποφλοιώσης/συσκευασίας ξηρών καρπών, εργαστήρια παρασκευής άρτου και ζαχαροπλαστικής, οινοποιεία και ποτοποιεία.

2. Ο κλάδος της κατασκευής μεταλλικών προϊόντων, όπου περιλαμβάνονται κυρίως επιχειρήσεις επεξεργασίας αλουμινίου και σιδήρου, κατασκευής κουφωμάτων, κατασκευής προϊόντων από σίδηρο και επιχειρήσεις συναφών δραστηριοτήτων.
3. Η βιομηχανία ξύλου και προϊόντων από ξύλο και φελλό. Εδώ κυριαρχούν τα ξυλουργικά εργαστήρια και τα εργαστήρια κατασκευής ξύλινων κουφωμάτων.
4. Ο κλάδος των εκδόσεων, εκτυπώσεων, όπου περιλαμβάνονται τυπογραφεία, φωτογραφεία κλπ
5. Η κατασκευή επίπλων.
6. Οι υπόλοιπες μικρού πλήθους μεταποιητικές επιχειρήσεις του Δήμου δραστηριοποιούνται στην παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλών, στην κατασκευή ειδών ένδυσης, στην κατασκευή προϊόντων από ελαστικό (καουτσούκ) και πλαστικές ύλες, στην κατασκευή άλλων προϊόντων από μη μεταλλικά ορυκτά, στην κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού και
7. κάποιους ακόμα κλάδους, με πολύ μικρό αριθμό επιχειρήσεων.
8. Πρέπει να επισημανθεί η λειτουργία της καπνοβιομηχανίας «ΚΑΡΕΛΙΑ» στην περιοχή της Καλαμάτας, η οποία κάνοντας ενεργητική τελειοποίηση καπνού, είναι σημαντική για τη συνολική οικονομική φυσιογνωμία του, δεδομένου του μεγέθους της επιχείρησης (συνολική εγκατεστημένη ισχύς 6.775 HP) και του αριθμού ατόμων που απασχολούνται σε αυτήν (περίπου 500).
9. Όσον αφορά την κατασκευαστική δραστηριότητα, αποτελεί μια σημαντική δραστηριότητα για το Δήμο, η οποία συμβάλλει σε μεγάλο βαθμό στην παραγωγή του ακαθάριστου προϊόντος του τομέα. Οι επιχειρήσεις του Δήμου που δραστηριοποιούνται στην κατασκευή, έχουν ως αντικείμενο εργασίες που σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με οικοδομική δραστηριότητα.

Ως προς τη χωρική κατανομή των επιχειρήσεων του δευτερογενούς τομέα, διαπιστώνεται ότι η κύρια συγκέντρωση παρατηρείται, όπως είναι αναμενόμενο, στην Καλαμάτα και στις όμορες Κοινότητες, το Ασπρόχωμα, τη Σπερχόγεια, τη Θουρία και τη Βέργα, όπου συγκεντρώνεται το 97% των επιχειρήσεων του Δήμου. Διαμορφώνεται έτσι ένας πόλος συγκέντρωσης οικονομικών δραστηριοτήτων στη δυτική πλευρά του Δήμου, ενώ στις υπόλοιπες περιοχές του υπάρχουν ελάχιστες ή και καθόλου επιχειρήσεις του δευτερογενή τομέα.

Τέλος, όσον αφορά στις οργανωμένες περιοχές υποδοχής βιομηχανικών-βιοτεχνικών επιχειρήσεων, στην περιοχή του Δήμου Καλαμάτας, υπάρχει μια ΒΙ.ΠΕ (ΕΤΒΑ) στην περιοχή της Σπερχογείας, καθώς και ένα ΒΙΟ.ΠΑ.

Όσον αφορά τη ΒΙ.ΠΕ, η πληρότητά της είναι 70% και οι εγκατεστημένες επιχειρήσεις εντός αυτής εξειδικεύονται στον κλάδο των τροφίμων και ποτών, του χονδρικού εμπορίου τροφίμων και ποτών, στην κατασκευή ψυκτικών θαλάμων, στις εκδόσεις/εκτυπώσεις, στην κατασκευή προϊόντων από ξύλο, και στις σιδηροκατασκευές.

Όσον αφορά το ΒΙΟΠΑ, φορέας διαχείρισής του είναι η Κτηματική Καλαμάτας Δημοτική Ανώνυμη Εταιρεία «ΔΙΟΚΛΗΣ Α.Ε.». Με βάση τα στοιχεία της Εταιρείας, το ΒΙΟΠΑ εκτείνεται σε 52.000 τ.μ. και φιλοξενεί 62 επιχειρήσεις, φθάνοντας το 100% της πληρότητάς του. Οι επιχειρήσεις αυτές εξειδικεύονται:

- εικοσιοκτώ (28) στον κλάδο του εμπορίου, εκ των οποίων οι είκοσι δύο (22) στη συντήρηση και επισκευή οχημάτων,
- επτά (7) στην κατασκευή επίπλων,
- επτά (7) στην κατασκευή προϊόντων από ελαστικό και πλαστικές ύλες,
- πέντε (5) επιχειρήσεις στον κλάδο των μεταφορών,
- τέσσερις (4) επιχειρήσεις, στον κλάδο της βιομηχανίας τροφίμων και ποτών και άλλες τόσες στον κλάδο της κατασκευής μεταλλικών προϊόντων,
- τρεις (3) επιχειρήσεις, στον κλάδο των εκδόσεων / εκτυπώσεων,
- δύο (2) στον κλάδο των κατασκευών και επίσης δύο στην κατασκευή χαρτοπολτού και προϊόντων από χαρτί,
- μία (1) επιχείρηση εξειδικεύεται στην παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλών και μία (1) στην παροχή υπηρεσιών (πλύσιμο / στέγνωμα ρούχων).

Η βιομηχανική κρίση στο Νομό Μεσσηνίας άρχισε περίπου στις αρχές της δεκαετίας του 1980. Για μεγάλο χρονικό διάστημα ο Νόμος στήριξε την ανάπτυξη του σε ένα σχετικά περιορισμένο αριθμό μονάδων που ήταν προσανατολισμένες σε παραδοσιακούς κλάδους βιομηχανικής δραστηριότητας (π.χ. κλωστοϋφαντουργία). Η κρίση που στις αρχές της δεκαετίας του 1980 έπληξε τους κλάδους αυτούς, σε συνδυασμό με πολιτικές μαζικής ανασυγκρότησης ή εκποίησης προβληματικών επιχειρήσεων των κλάδων αυτών, επέφεραν μία γενικότερη αποδιοργάνωση της παραγωγικής βάσης στο Νομό. Άμεσες συνέπειες της κρίσης αυτής ήταν πού

υψηλά φαινόμενα της ανεργίας και η αποδιοργάνωση όχι μόνο του οικονομικού αλλά και του κοινωνικού ιστού.

Τριτογενής Τομέας

Ο τομέας της παροχής υπηρεσιών του Δήμου Καλαμάτας καλύπτει τις καθημερινές ανάγκες των κατοίκων, ενώ ταυτόχρονα παρέχει εξειδικευμένες εξυπηρετήσεις, ως διοικητικό – οικονομικό κέντρο, με εμβέλεια που ξεπερνάει τα όρια του Νομού. Παράλληλα, η περιοχή του Δήμου, αποτελεί τουριστικό προορισμό, πολιτιστικής και επαγγελματικής κατεύθυνσης. Συγκεκριμένα, υπάρχει το δίπολο Καλαμάτας-Βέργας, στο οποίο συγκεντρώνεται περίπου το 40% της τουριστικής κίνησης του Νομού, με βάση τη μελέτη Τουριστικής Ανάπτυξης της Περιφέρειας Πελοποννήσου, η μεν πόλη της Καλαμάτας, ως προορισμός πολιτιστικού και επαγγελματικού τουρισμού, η δε Βέργα ως πόλος ανάπτυξης παραθεριστικής κατοικίας. Ταυτόχρονα, η Καλαμάτα αποτελεί δίοδο πρόσβασης σε τουριστικούς πόλους του Νομού Μεσσηνίας, της Καρδαμύλης - Στούπας, Πεταλιδίου – Κορώνης και Πύλου – Μεθώνης – Φοινικούντας, περιοχές οι οποίες αποτελούν κατεξοχήν προορισμούς διακοπών.

Εξαιτίας αυτών των χαρακτηριστικών που συγκεντρώνει, ο Δήμος παρέχει εξυπηρετήσεις σε όλους τους τομείς των υπηρεσιών, ήτοι διοικητικές υπηρεσίες, υπηρεσίες υγείας, εκπαίδευσης, μεταφορών κλπ., καθώς και τουριστικές εξυπηρετήσεις, λόγω της τουριστικής κίνησης, τόσο στην πόλη της Καλαμάτας αλλά και στην ευρύτερη περιοχή, η οποία συνεχίζεται καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Παράλληλα, η πολιτιστική φυσιογνωμία του Δήμου και η δράση που αναπτύσσεται

στον τομέα αυτό, συμβάλλουν στην ενίσχυση του ρόλου του ως κέντρου παροχής υπηρεσιών υπερτοπικής σημασίας.

Οι απασχολούμενοι στον τριτογενή τομέα υπερτερούν έναντι των απασχολουμένων των δύο άλλων παραγωγικών τομέων, ως απόλυτος αριθμός θέσεων, και κατ' ακολουθία ως συμμετοχή στο σύνολο των θέσεων απασχόλησης στο Δήμο.

Οι επιχειρήσεις του τριτογενή τομέα του Δήμου, βάσει των στοιχείων της ΕΛΣΤΑΤ Μεσσηνίας, αποτελούν το 80% περίπου των συνολικών επιχειρήσεων. Σε αυτές, κυριαρχούν οι κλάδοι της παροχής υπηρεσιών, του εμπορίου και των Ξενοδοχείων-εστιατορίων, ενώ σημαντικός αριθμός επιχειρήσεων, σημειώνονται στον κλάδο των μεταφορών.

Στην παροχή υπηρεσιών αξιοσημείωτη παρουσία έχουν η εκπαίδευση, τηλεπικοινωνίες, διαχείριση ακίνητης περιουσίας, ενοικίαση μηχανημάτων –εξοπλισμού, υγεία, νομικές λογιστικές υπηρεσίες, παροχή προστασίας και έρευνας, διαφήμιση, επιστημονικές δραστηριότητες, χρηματοπιστωτικές δραστηριότητες πληροφορική κλπ.

Στον κλάδο του εμπορίου περιλαμβάνονται οι πάσης φύσεως εμπορικές δραστηριότητες δηλαδή τόσο το εμπόριο-συντήρηση οχημάτων και η πώληση καυσίμων, όσο και το χονδρικό και λιανικό εμπόριο

Στον κλάδο των ξενοδοχείων – εστιατορίων περιλαμβάνονται οι επιχειρήσεις εστίασης (εστιατόρια, ταβέρνες, καφετέριες), αλλά και αριθμός επιχειρήσεων ενοικίασης δωματίων.

Στον κλάδο των μεταφορών περιλαμβάνονται όλες οι επιχειρήσεις που παρέχουν υπηρεσίες στις χερσαίες και πλωτές μεταφορές και τις συναφείς δραστηριότητες.

Ως προς τη χωρική οργάνωση των επιχειρήσεων, όπως είναι αναμενόμενο, η μεγαλύτερη συγκέντρωση, 96%, παρατηρείται στις Δ.Ε. Καλαμάτας και Θουρίας, ενώ στις υπόλοιπες περιοχές του Δήμου εμφανίζονται ελάχιστες ή και καθόλου επιχειρήσεις του τριτογενή τομέα. Στις περιοχές αυτές, η κάλυψη των άμεσων / καθημερινών αναγκών γίνεται από τις γειτονικές Κοινότητες, ενώ, οι λοιπές ανάγκες των κατοίκων, τόσο καταναλωτικές, όσο και περισσότερο εξειδικευμένες, καλύπτονται από την πόλη της Καλαμάτας (www.kalamata.gr).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4ο:Είδη Τουρισμού –ΤουριστικέςΕπιχειρήσεις-Μεταφορές

4.1 Είδη τουρισμού

Τα είδη του τουρισμού που υπάρχουν στην ευρύτερη περιοχή του δήμου της Καλαμάτας είναι τα εξής :

➤ Ο Αγροτουρισμός: είναι εκείνη η τουριστική δραστηριότητα που αναπτύσσεται σε χώρο μη αστικό, από τους απασχολούμενους κυρίως στον πρωτογενή και δευτερογενή τομέα της παραγωγής και ειδικότερα σε οικογενειακής ή συνεταιριστικής μορφής μικρές τουριστικές μονάδες παροχής αγαθών και υπηρεσιών. Ο αγροτουρισμός στηρίζεται στην αξιοποίηση των φυσικών, πολιτιστικών και ανθρώπινων τοπικών πόρων, ικανοποιεί εξειδικευμένες προσωπικές ανάγκες του σύγχρονου ανθρώπου και αποβλέπει στη συγκράτηση ή επιστροφή του τοπικού πληθυσμού, στην ενίσχυση του αγροτικού εισοδήματος και της τοπικής οικονομίας και στην άνοδο του βιοτικού και πολιτιστικού επιπέδου.

➤ Ο Εκπαιδευτικός τουρισμός : είναι ο τουρισμός που περιλαμβάνει επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους, πινακοθήκες, μουσεία, δημόσιες βιβλιοθήκες, συμμετοχή σε σεμινάρια (φιλοσοφίας, λαογραφίας, χορού κ.α.) παρακολούθηση παραστάσεων αρχαίου δράματος σε αρχαία θέατρα.

➤ Ο Τουρισμός Υγείας: χαρακτηρίζεται από το κοινό κίνητρο «Υγεία». Και οι κατηγορίες του είναι: α) Θεραπευτικός τουρισμός, β) Τουρισμός υγιεινής διαβίωσης και γ) Τουρισμός ατόμων με ειδικές ανάγκες.

➤ Ο Τουρισμός Άθλησης: οι θετικές δράσεις της άθλησης τον τελευταίο καιρό προβάλλονται ως τουριστικό προϊόν και κατηγοριοποιούνται σε: α) τουρισμό μετακίνησης φιλάθλων, β) τουρισμό αθλητών για προπονήσεις εκτός έδρας και γ) άθληση τουριστών που δραστηριοποιούνται ευκαιριακά. Μια ιδιαίτερη πτυχή της προσωπικότητας της Καλαμάτας είναι ο αθλητισμός. Ο αθλητισμός αποτελεί ποιότητα ζωής και η πόλη μας φροντίζει να καλλιεργεί το αθλητικό πνεύμα των νέων και να διεκδικεί μια θέση σε κάθε μεγάλο αθλητικό γεγονός. Δεκάδες σωματεία διαθέτουν αθλητικά τμήματα και ένα από αυτά είναι ο Αθλητικός Όμιλος «Καλαμάτα 1980».Ο Αθλητικός Όμιλος «Καλαμάτα 1980» κλείνει φέτος 32 χρόνια παρουσίας στον Αθλητισμό της χώρας μας. 32 χρόνια μέσα στα οποία κατόρθωσε να δημιουργήσει μια σημαντική

αγωνιστική παράδοση, τόσο στην Καλαθοσφαίριση, όσο και στην Πετοσφαίριση. Ο Όμιλος Αντισφαίρισης Καλαμάτας (Ο.Α.Κ.) από την ίδρυσή του το έτος 1980, μέχρι σήμερα, έχοντας στο δυναμικό του έμπειρα άτομα, οδηγούμενα αποκλειστικά από την αγάπη τους για τον αθλητισμό και το τένις, έχει συμβάλει σημαντικά στην προώθηση του αθλήματος του τένις, αλλά και την ανάπτυξη του αθλητικού πνεύματος στην πόλη της Καλαμάτας. Στην Καλαμάτα ημερομηνία ορόσημο για τους φίλους της ιππασίας είναι η 26^η Ιουλίου 2004 όταν ιδρύθηκε ο Ιππικός Όμιλος Καλαμάτας, από τον Νικόλαο Δρούγα, σε μια έκταση 20 στρεμμάτων στην περιοχή του Κορδία στην Δυτική Παραλία Καλαμάτας.

Η Ακαδημία Ιππασίας είναι μια σύγχρονη σχολή ιππασίας που λειτουργεί με ευρωπαϊκά πρότυπα για μαθήματα ιππασίας, αθλητική ιππασία, ελεύθερη ιππασία, θεραπευτική ιππασία, καθώς και σταυλισμό ιδιωτικών ίπων. ιππασία μπορεί να αποτελέσει χαλαρό χόμπι, αγωνιστικό άθλημα, αλλά και η θεραπευτική της αξία την καθιστά σπουδαίο άθλημα. Στον Ιππικό Όμιλο Καλαμάτας δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στη θεραπευτική ιππασία. Πρόκειται για ιππασία από άτομα με ειδικές ανάγκες, η οποία ήταν γνωστή στους Έλληνες, από τον 5ο π.Χ αιώνα. Πρώτος ο Ξενοφώντας αναφέρθηκε στη Θεραπευτική Ιππασία με τον όρο «Ιπποθεραπεία» στο βιβλίο του «Περί Ιππικής Τέχνης».

➤ Ο Τουρισμός Χειμερινών Σπορ: οι δραστηριότητες που αναπτύσσονται στη διάρκεια του χειμώνα και περιστρέφονται κυρίως γύρω από το χιόνι.

➤ Ο Συνεδριακός Τουρισμός: Η Καλαμάτα αναδεικνύει, ολοένα και πιο πολύ, ένα τουριστικό, δυναμικό και ανταγωνιστικό προφίλ, προσελκύοντας τα βλέμματα και ικανοποιώντας τις ανάγκες και των πιο απαιτητικών. Οι προοπτικές που έχει η Καλαμάτα, και κατ' επέκταση η Μεσσηνία, δεν αφορούν, όμως, μόνο τον τουριστικό, αλλά και τον ιατρικό κόσμο, με το συνδυασμό των δύο αυτών τομέων να δίνει ώθηση σε μια ανάπτυξη υπό μία διαφορετική κατεύθυνση και με πολύ πιο υγιή χαρακτηριστικά από αυτά του μαζικού τουρισμού.

Αυτή τη φορά η Καλαμάτα κέρδισε την προσοχή του ιατρικού κόσμου χάρη στο Πανευρωπαϊκό Συνέδριο Αθλητικού Τραύματος, που διοργανώθηκε στην Καλαμάτα μεταξύ 26 και 31 Αυγούστου 2013, αποδεικνύοντας πως διαθέτει τις υποδομές για ανάπτυξη του ιατρικού τουρισμού με κατεύθυνση προς μια αειφόρο ανάπτυξη της Περιφέρειας. Το Πανευρωπαϊκό Συνέδριο Αθλητικού Τραύματος διοργάνωσαν στην Καλαμάτα η Ευρωπαϊκή Εταιρεία Αθλητικού

Τραύματος (EFOST), το Ευρωπαϊκό Κολλέγιο Ειδικών Αθλητιών (ECOSEP) και η Ιταλική Εταιρεία Μυών, Τενόντων, Συνδέσμων (ISMuLT) μεταξύ 26 και 31 Αυγούστου 2013 σε αίθουσα του ξενοδοχείου «Elite». Οι εντυπώσεις των συμμετεχόντων ήταν οι καλύτερες. Δήλωσαν πολύ χαρούμενοι που γνώρισαν τη Μεσσηνία και δεν ήξεραν ότι υπάρχει αυτό το όμορφο μέρος στην Ελλάδα. Απ' ότι φαίνεται δεν προβάλλεται ιδιαίτερα από τα τουριστικά πρακτορεία. Αναφέρθηκε από τους συνέδρους πως το επόμενο συνέδριο θα ήθελαν να πραγματοποιηθεί στην Καλαμάτα, ενώ χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι κάποιοι από τους συμμετέχοντες αποφάσισαν να συνεχίσουν τις διακοπές τους στην Καλαμάτα και μετά το τέλος του συνεδρίου.

➤ Ο Ορεινός Τουρισμός: είναι ο τουρισμός που αναπτύσσεται στο ορεινό περιβάλλον και μπορείς να ασχοληθείς με τα διάφορα σπορ στο χιόνι, την αναρρίχηση, την πεζοπορία, την ορειβασία, το ορειβατικό ποδήλατο, την σπηλαιολογία, το ράφτινγκ και το καγιάκ, το αλεξίπτωτο πλάγιάς και το ελεγχόμενο κυνήγι.

➤ Ο Θρησκευτικός/Πολιτιστικός Τουρισμός: ομαδικά ή ατομικά ταξίδια για το προσκύνημα ιερών τόπων, όμως πολλές φορές έχει ταυτόχρονα και ιστορικό, πολιτιστικό, εκπαιδευτικό ή οικολογικό ενδιαφέρον. Ο πανελλαδικά γνωστός Ιερός Ναός των Αγίων Αποστόλων στην πόλη της Καλαμάτας είναι ένα από τα πιο γνωστά μνημεία σχετιζόμενα με την επανάσταση του 1821. Το κτίσμα βρίσκεται στην Πλατεία “23ης Μαρτίου” που παίρνει την ονομασία της από την ημερομηνία που απελευθερώθηκε η Πόλη της Καλαμάτας από τους Τούρκους κατακτητές της. Ο Ιερός Ναός των Αγίων Αποστόλων πέρα από την αρχαιολογική του σημασία είναι και σημαντικό κομμάτι της Ελληνικής Ιστορίας. Κάθε χρόνο πραγματοποιείται στις 23 Μαρτίου Δοξολογία προς τιμήν των ηρώων του 1821, αναπαράσταση της κατάληψης και της απελευθέρωσης της πόλης και τέλος Μαθητική παρέλαση και παρέλαση του Στρατού. Στην καρδιά του ιστορικού κέντρου και κάτω από τη σκιά του Φράγκικου Κάστρου των Βιλλαρδουίνων, της "εχούσης τα πρεσβεία εις την κατάκτησιν του αγαθού της Ελευθερίας εν έτει 1821 “ μεταξύ των ελληνικών πόλεων, “ Παναγιωσκεπάστου “ Καλαμάτας, υψώνεται μεγαλοπρεπής, ο μεγαλώνυμος, Βυζαντινός Μητροπολιτικός και Καθεδρικός Ναός Υπαπαντής του Χριστού. Θησαυρό για τον Μητροπολιτικό Ναό αποτελεί η θαυματουργός Εικόνα της Παναγίας της επονομαζομένης "Παναγία Υπαπαντή", της Προστάτιδος και Πολιούχου των Καλαματιανών και των κατοίκων όλης της Μεσσηνίας.

➤ Ο Ποδηλατικός Τουρισμός: τα συστήματα κοινόχρηστων ποδηλάτων αποτελούν μια πρωτοβουλία με ιδιαίτερη απήχηση στο κοινό. Πρόκειται για συστήματα όπου μια ομάδα κοινόχρηστων ποδηλάτων είναι διαθέσιμη προς χρήση από μια κοινότητα χρηστών, που αποτελείται από άτομα που δεν είναι ιδιοκτήτες των ποδηλάτων. Οι λόγοι υιοθέτησης συστημάτων κοινόχρηστων ποδηλάτων είναι πολλοί και προφανείς. Αποτελούν ένα θαυμάσιο μέσο για τη μείωση των ρύπων στην πόλη και τη βελτίωση της υγείας των χρηστών, παρέχουν τη δυνατότητα της οικονομικής και οικολογικής μετακίνησης, ενώ συμβάλλουν και στην τουριστική της ανάπτυξη. Τα τελευταία χρόνια έχει υιοθετηθεί και στην πόλη μας η ιδέα ένταξης του ποδηλάτου στην κουλτούρα και την καθημερινότητά μας. Έχει αναπτυχθεί ένα εκτενές δίκτυο ποδηλατοδρόμων, χάρη στο οποίο αρκετοί κάτοικοι της Καλαμάτας έχουν στραφεί στη χρήση του ποδηλάτου για τις μετακινήσεις τους.

Η χρήση του ποδηλάτου για τις καθημερινές μετακινήσεις, αλλά και ως μέσου ψυχαγωγίας και άθλησης αποτελεί μια μοντέρνα λύση για τη βελτίωση των κυκλοφοριακών συνθηκών, τη μείωση των ατμοσφαιρικών ρύπων και την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής. Η πόλη μας επενδύοντας στο ποδήλατο, προχωρά ένα βήμα παραπέρα με την εγκατάσταση αυτοματοποιημένου συστήματος κοινοχρήστων ποδηλάτων. Συγκεκριμένα, ο Δήμος Καλαμάτας είχε υποβάλει πρόταση στο Πράσινο Ταμείο, με προϋπολογισμό 120.000 ευρώ, για την εγκατάσταση αυτοματοποιημένου συστήματος κοινοχρήστων ποδηλάτων, η οποία και εγκρίθηκε. Η πρωτοβουλία του Δήμου Καλαμάτας εντάσσεται σε χρηματοδότηση από το πρόγραμμα «Αστική Αναζωογόνηση 2012 – 2015» του Πράσινου Ταμείου.

Η υλοποίηση αυτής της δράσης θα τονώσει τη φιλοπεριβαλλοντική μετακίνηση μέσα στην πόλη της Καλαμάτας, με θετικές επιπτώσεις στη μείωση του κυκλοφοριακού φόρτου. Επίσης, ένα αυτοματοποιημένο σύστημα κοινόχρηστων ποδηλάτων μπορεί να εξοικειώσει ακόμα περισσότερο τους πολίτες με τη χρήση του ποδηλάτου, ενώ τόσο οι δημότες, όσο και οι επισκέπτες θα μπορούν να το χρησιμοποιούν για τις μετακινήσεις τους στο ευρύτερο κέντρο της πόλης, ως ένα θαυμάσιο εναλλακτικό μέσο μετακίνησης. Η πρωτοβουλία αυτή μας φέρνει ακόμα πιο κοντά στην ανάπτυξη μια ποδηλατικής κουλτούρας και αναδεικνύει την Καλαμάτα ως μια πόλη που επενδύει στο ποδήλατο, μια πόλη ιδανική για ποδηλάτες.

➤ Ο Παραποτάμιος Τουρισμός: Ένα από τα πιο γνωστά, όμορφα και ιδιαίτερα χωριά της Μεσσηνίας, ο Άγιος Φλώρος, αποτελεί έναν ιδανικό προορισμό για όλους όσους θέλουν να

ξεφύγουν από την πολύβουη πόλη, το καθημερινό στρες και το καυσαέριο. Χτισμένο στις όχθες του ποταμού Παμίσου, το γραφικό και καταπράσινο αυτό χωριό σας περιμένει να απολαύσετε τις ομορφιές του. Ο Άγιος Φλώρος βρίσκεται μόλις 20 χλμ βορειοδυτικά της Καλαμάτας και έχει 294 κατοίκους. Έχει ως σήμα κατατεθέν τον ποταμό Πάμισο και τον ιστορικό πλάτανο, ο οποίος συνδέεται με σοβαρά ιστορικά γεγονότα της περιοχής κατά τον 17ο και 18ο αιώνα. Το όνομα του χωριού οφείλεται σε ένα ξωκλήσι των Αγίων Μαρτύρων Φλώρου και Λαύρου, το οποίο ήταν χτισμένο κοντά στον σημερινό ναό Αγίου Φλώρου.

Στις πηγές του Αγίου Φλώρου η φύση οργιάζει. Ένα καταπράσινο τοπίο με πλούσια βλάστηση και πολλά νερά ξεπροβάλλει μπροστά στα μάτια του επισκέπτη. Στην περιοχή υπάρχει, επίσης, ιχθυοτροφείο, στο οποίο καλλιεργούνται πέστροφες, τις οποίες μπορούμε να απολαύσουμε στο εξοχικό κέντρο το οποίο βρίσκεται εκεί.

➤ Ο Προσβάσιμος Τουρισμός: Οι υποδομές της πόλης και η καλή ρυμοτομία της, καθιστούν την Καλαμάτα μία από τις πιο προσβάσιμες πόλεις στην Ελλάδα για τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Μεγάλα πεζοδρόμια, ειδικά πλακάκια για τους τυφλούς, ράμπες για τα καροτσάκια και άριστη ρυμοτομία συνθέτουν το σκηνικό της Καλαμάτας. Μοναδική τρύπα αποτελεί ίσως το χαμηλό ποσοστό προσβασιμότητας των ΑΜΕΑ στα κτίρια των δημόσιων υπηρεσιών, που φτάνει το 34% στην πόλη της Καλαμάτας (2011).

Η παραλιακή οδός Ναυαρίνου μήκους 2,5 χιλιομέτρων και ο πεζόδρομος της Αριστομένους που οδηγεί στην μεγάλη σε εμβαδόν κεντρική πλατεία της Καλαμάτας προσφέρουν την ευκαιρία για μοναδικούς περιπάτους με θέα και άρωμα θάλασσας ή των νεοκλασικών κτιρίων που δίνουν την αίσθηση της αίγλης του προηγούμενου αιώνα. Όλα αυτά μάλιστα μπορούν να τα απολαύσουν χωρίς ιδιαίτερα εμπόδια και τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Όσοι μετακινούνται με αναπηρικά καροτσάκια εκμεταλλεύονται τους πεζόδρομους, τα ευρύχωρα πεζοδρόμια, τις μεγάλες πλατείες και τις ράμπες για να απολαύσουν μοναδικές βόλτες με άρωμα Μεσογείου και τα άτομα με μειωμένη όραση ακολουθούν τα ειδικά πλακάκια για τους τυφλούς που είναι εγκατεστημένα σε αρκετά σημεία της πόλης, χωρίς να αισθάνονται αποκομμένοι και περιθωριοποιημένοι από το κοινωνικό σύνολο.

➤ Ο Θαλάσσιος Τουρισμός: τον συνθέτουν τα αθλητικά και ψυχαγωγικά σπορ, η θαλασσοθεραπεία και οι θαλάσσιες περιηγήσεις με σκάφη αναψυχής και κρουαζιέρες.

Παρακάτω θα αναφέρουμε τι μπορεί να δημιουργηθεί από πλευράς εναλλακτικού τουρισμού που αυτή τη χρονική περίοδο δεν υπάρχει στον δήμο Καλαμάτας:

- Ο Τουρισμός Περιπέτειας: αναφέρεται στη ζωή στην ύπαιθρο που περιλαμβάνει νυχτερινό περίπατο, υπαίθρια διανυκτέρευση, οδοιπορία, ανακαλύψεις, εκδρομές και κατακτήσεις δυσπρόσιτων τόπων.
- Ο Τουρισμός Τρίτης Ηλικίας: Αναφέρεται στα άτομα που διανύουν την Τρίτη ηλικία και οι οποίοι προσφέρονται για τουρισμό εκτός περιόδου αιχμής. Τα άτομα της τρίτης ηλικίας προτιμούν κυρίως τον θεραπευτικό τουρισμό.
- Ο Λαϊκός Τουρισμός: κάνουν τα άτομα με χαμηλά κυρίως εισοδήματα, που ταξιδεύουν συνήθως οικογενειακά με ιδιόκτητα μεταφορικά μέσα, οι οποίοι μένουν σε φθηνά καταλύματα και κάμπινγκ.
- Ο Κοινωνικός Τουρισμός: λειτουργήσει ως μορφή κοινωνικής παροχής του κράτους, ο οποίος απευθύνεται κυρίως σε άτομα με χαμηλά εισοδήματα ή άτομα ειδικών ομάδων όπως είναι οι νέοι, οι ηλικιωμένοι, οι ασθενείς, οι άνεργοι κ.α. (www.kalamatain.gr).

4.2 Επιχειρήσεις Τουρισμού

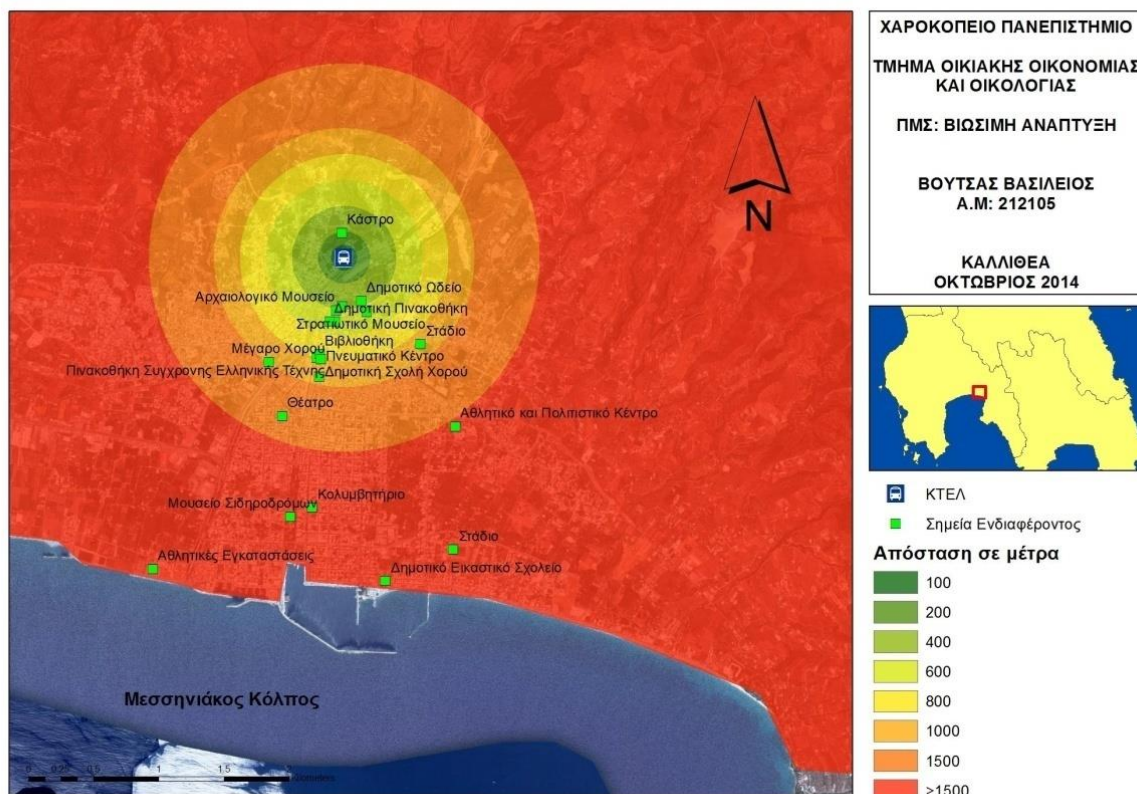
Το Γραφείο Τουριστικής Υποστήριξης δεκάδες φιλοξενούμενοι Έλληνες και ξένοι το επισκέπτονται καθημερινά και λαμβάνουν πληροφορίες για οτιδήποτε ζητήσουν σε σχέση με την πόλη και τη Μεσσηνία. Το συγκεκριμένο γραφείο του Δήμου Καλαμάτας υποστηρίζεται από το κατάλληλο προσωπικό και διαθέτει έντυπο υλικό.

4.3 Μετακίνηση στην πόλη

4.3.1 Αστικές Συγκοινωνίες

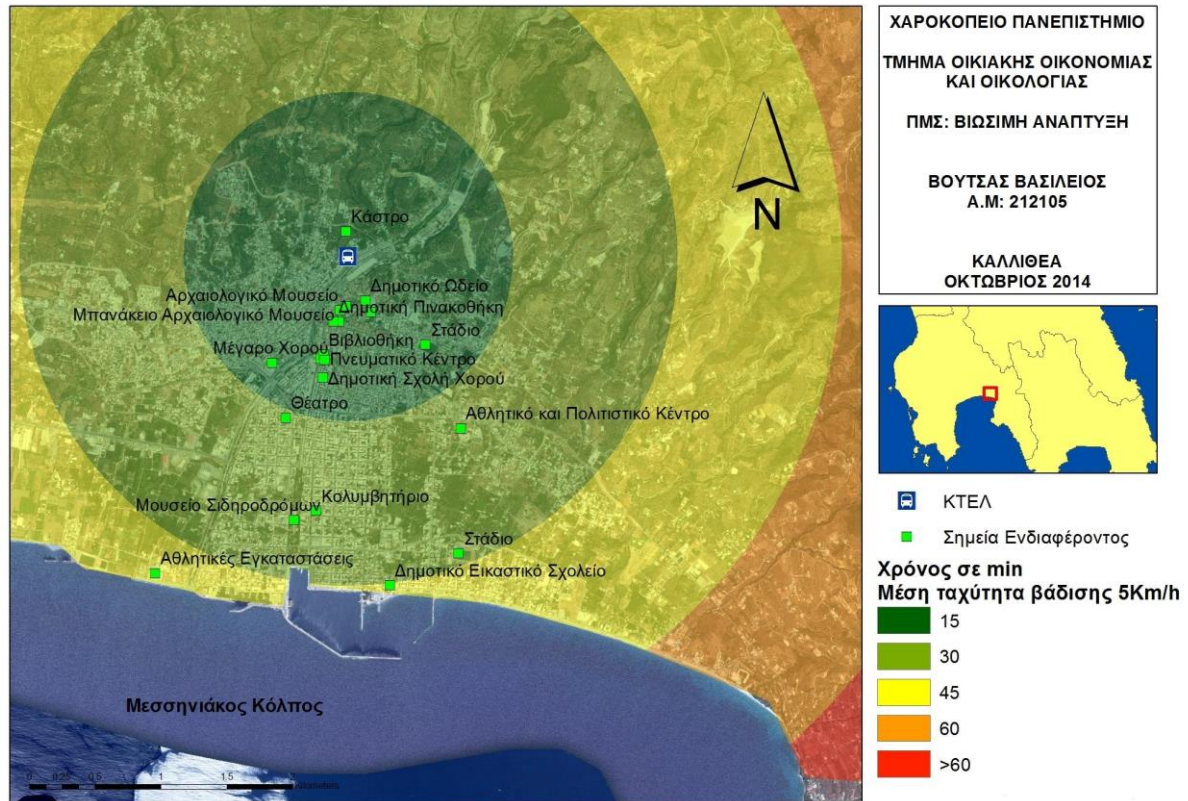
Το ΚΤΕΛ Αστικών Γραμμών Καλαμάτας διαθέτει έναν σημαντικό στόλο σύγχρονων λεωφορείων και εκτελεί πυκνά δρομολόγια σε 4 γραμμές, εξυπηρετώντας τις μεταφορές των κατοίκων και των επισκεπτών σχεδόν σε όλη την έκταση της πόλης. Στο προσεχές χρονικό διάστημα ο Δήμος θα υλοποιήσει το έργο «Ευφυνές τηλεματικό σύστημα» με το οποίο θα παρέχεται η δυνατότητα ενημέρωσης οδηγών και πολιτών για τις μετακινήσεις στην πόλη με τα μέσα μαζικής μεταφοράς. Παρακάτω παρουσιάζονται χάρτες που δημιουργήθηκαν με το γεωγραφικό σύστημα πληροφοριών (GIS) και μας δείχνουν τις αποστάσεις και τα σημεία ενδιαφέροντος που μπορεί ο τουρίστας να διανύσει σε χιλιομετρικές αποστάσεις από τον σταθμό του ΚΤΕΛ:

ΧΑΡΤΗΣ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΣΤΑΘΜΟ ΤΟΥ ΚΤΕΛ

Χάρτης 1

ΧΑΡΤΗΣ ΧΡΟΝΟ-ΑΠΟΣΤΑΣΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΣΤΑΘΜΟ ΤΟΥ ΚΤΕΛ

Χάρτης 2

Οι γραμμές των δρομολογίων των αστικών λεωφορείων είναι:

- ΓΡΑΜΜΗ 1: **ΚΑΛΑΜΑΤΑ - ΦΙΛΟΞΕΝΙΑ - ΚΑΛΑΜΑΤΑ**
- ΓΡΑΜΜΗ 2: **ΑΣΥΛΟ - ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΔΑ - ΑΣΥΛΟ**
- ΓΡΑΜΜΗ 3: **Ο.Σ.Ε. – ΛΕΪΚΑ - Ο.Σ.Ε.**
- ΓΡΑΜΜΗ 4: **ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ – ΚΟΡΔΙΑ - ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ**

4.3.2 Πρόγραμμα «Δημοτική Συγκοινωνία»

Ο Δήμος Καλαμάτας στοχεύοντας στην άρση της κοινωνικής, γεωγραφικής και οικονομικής απομόνωσης Τοπικών κοινοτήτων και την προώθηση της προσβασιμότητας και της τοπικής οικονομικής ανάπτυξης, έχει προχωρήσει σε σύμβαση με το Υπεραστικό ΚΤΕΛ Μεσσηνίας υλοποιώντας το πρόγραμμα «ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑ». Ο Δήμος χρηματοδοτεί, από δικούς του πόρους, δρομολόγια λεωφορείων, που από μόνα τους δεν θα μπορούσαν να υλοποιηθούν, λόγω μικρής ανταπόκρισης από το επιβατικό κοινό. Επίσης παραχωρεί στο ΚΤΕΛ δημοτικό λεωφορείο που πραγματοποιεί τα δρομολόγια. Τα δρομολόγια που έχουν επιλεγεί εξυπηρετούν τα απομονωμένα χωριά του Δήμου, της περιοχής της Αλαγονίας και της Δημοτικής Ενότητας Αρφαρών.

4.3.3 Ταξί

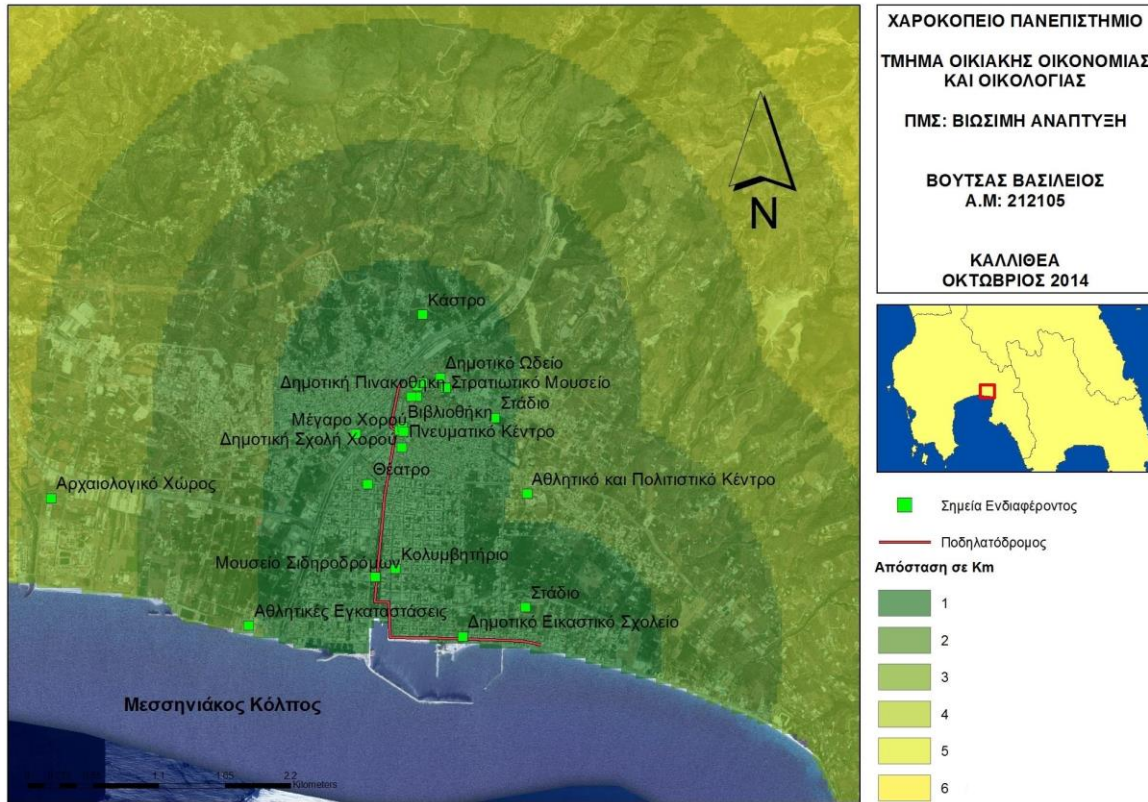
Δείτε στον παρακάτω χάρτη τους χώρους στάσης ή στάθμευσης (πιάτσες) ταξί εντός των ορίων της Δημοτικής Κοινότητας Καλαμάτας όπως έχουν καθοριστεί με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου.

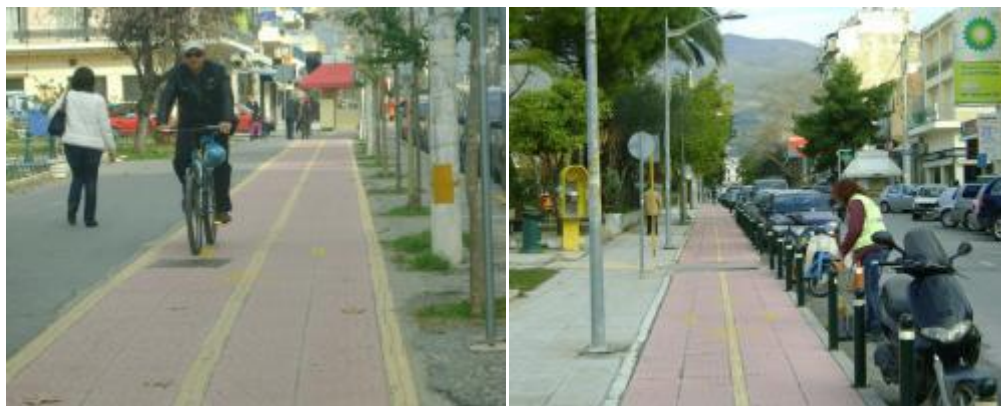
4.3.4 Ποδηλατόδρομοι

Ο ποδηλατοδρόμος της Καλαμάτας διέρχεται από το κέντρο της πόλης, έχει μήκος 4χιλμ περίπου και λειτουργεί από το Μάιο του 2010. Έχει αφετηρία την Πλατεία Όθωνος και δια της οδού Νέδοντος, της Κεντρικής Πλατείας, της οδού Αριστομένους, του Πάρκου του ΟΣΕ και της οδού Ναυαρίνου καταλήγει στην Πλατεία του Ι.Ν. Αναστάσεως στην παραλία. Επίσης, στο χώρο του Αλσουλίου του Αλμυρού έχουν πραγματοποιηθεί έργα αναβάθμισης και φιλοξενεί πλέον και ποδηλατική πίστα (mountainbike) για τους νεαρούς φίλους του ποδηλάτου. Παρακάτω παρουσιάζεται χάρτης που δημιουργήθηκε με το γεωγραφικό σύστημα πληροφοριών (GIS) και μας δείχνει τις αποστάσεις και τα σημεία ενδιαφέροντος που μπορεί ο τουρίστας να επισκεφτεί με την χρήση του ποδηλάτου:

ΧΑΡΤΗΣ ΠΟΔΗΛΑΤΟΔΡΟΜΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

Χάρτης 3

ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ

4.3.5 Πρόσβαση με αυτοκίνητο

Η Καλαμάτα συνδέεται οδικώς με την Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη μέσω των αυτοκινητοδρόμων «Ανατολική Οδός Πελοποννήσου», «Ολυμπία Οδός» και «Αυτοκινητόδρομος Αιγαίου». Η απόσταση για την Αθήνα είναι 239 χιλιόμετρα και το ταξίδι διαρκεί 2 ώρες και 10 λεπτά περίπου. Η δε απόσταση για τη Θεσσαλονίκη είναι 715 χιλιόμετρα και το ταξίδι διαρκεί 6,5 ώρες περίπου. Εντός του 2014 αναμένεται να ολοκληρωθεί ο Περιμετρικός Δακτύλιος Καλαμάτας, (τμήμα Θουρία έως οδός Λακωνικής).

4.3.6 Πρόσβαση με λεωφορείο

Η Καλαμάτα συνδέεται με την Αθήνα, τη Θεσσαλονίκη, τα Ιωάννινα, την Πάτρα και την Σπάρτη, καθώς και με τις κομοπόλεις (Μελιγαλά, Καρδαμύλη, Πύλο, Κορώνη, Μεθώνη, Χώρα, Μεσσήνη, Κυπαρισσία, Φιλιατρά, Γαργαλιάνοι κλπ) και τα χωριά του Ν.Μεσσηνίας μέσω πυκνών δρομολογίων λεωφορείων, που προγραμματίζονται και εκτελούνται από το Υπεραστικό ΚΤΕΛ Μεσσηνίας. Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με το Υπεραστικό ΚΤΕΛ Μεσσηνίας Α.Ε. τηλ: 27210 28581 ή ενημερωθείτε από την ηλεκτρονική διεύθυνση www.ktelmessinias.gr

4.3.7 Πρόσβαση με πλοίο

Το λιμάνι της Καλαμάτας συνδέεται ακτοπλοϊκά με τα λιμάνια των Κυθήρων και του Κισσάμου Χανίων, μία φορά την εβδομάδα, κατά τους καλοκαιρινούς μήνες. Η διάρκεια του ταξιδιού είναι 9 ώρες και 20 λεπτά.

4.3.8 Πρόσβαση με αεροπλάνο

Η Καλαμάτα συνδέεται αεροπορικώς με την Αθήνα, τη Θεσσαλονίκη, το Μόναχο, τη Στοκχόλμη, τη Μόσχα, το Άμστερνταμ, την Πράγα, το Λονδίνο, το Μιλάνο, την Αγία Πετρούπολη, το Κίεβο, τη Βιέννη, το Μάντσεστερ κλπ μέσω προγραμματισμένων πτήσεων και πτήσεων τσάρτερ. Ο Κρατικός Αερολιμένας Καλαμάτας «Καπετάν Βασίλης Κωνσταντακόπουλος» (ΚΑΚΛ) βρίσκεται περίπου 9 χλμ δυτικά από την πόλη της Καλαμάτας, επί της Ε.Ο. Καλαμάτας-Μεσσήνης. Ο διάδρομος είναι περίπου 3 χλμ και ο τερματικός σταθμός βρίσκεται στο νοτιοανατολικά του αεροδιαδρόμου. Οι κτιριακές εγκαταστάσεις του αεροσταθμού είναι 2450 τ.μ. Το γεωγραφικό του πλάτος είναι 37ο 45'06. 3" βόρειο. Το γεωγραφικό του μήκος είναι 22ο 01'31.4" ανατολικό. Διαθέτει 2 αίθουσες αφίξεων, δύο 2 αίθουσες αναχωρήσεων και 1 αίθουσα αναμονής. Ο χώρος στάθμευσης αεροσκαφών είναι χωρητικότητας 4 αεροσκαφών (1 B767, 3 A320).

Ιστορικό Αεροδρομίου:

1959 - Ο Κρατικός Αερολιμένας Καλαμάτας λειτουργεί για πρώτη φορά.

1986 - Πτήσεις τσάρτερς αρχίζουν να χρησιμοποιούν το αεροδρόμιο

1991 - Χτίζεται το κτίριο του νέου τερματικού

1991 - Το αεροδρόμιο λειτουργεί υπό την ηγεσία της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας
(Δημαρχείο Καλαμάτας)

ΜΕΡΟΣ Γ΄

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5ο : Εμπειρική προσέγγιση-Ερωτηματολόγια-Συνεντεύξεις

5.1 Εμπειρική προσέγγιση

Στο παρόν άρθρο, εξετάζουμε αν ο τουρισμός προβλέπει μακροοικονομικές μεταβλητές στις νησιωτικές χώρες του Ειρηνικού Ωκεανού, δηλαδή στα νησιά Φίτζι, Νήσοι Σολομώντος, PNG, Βανουάτου, Σαμόα και Τόνγκα. Στην παλινδρόμηση του άρθρου η μηδενική υπόθεση είναι ότι οι αφίξεις επισκεπτών δεν προβλέπουν μακροοικονομικές μεταβλητές. Θεωρούμε ότι οι αφίξεις επισκεπτών επηρεάζουν τις εξαγωγές, την προσφορά χρήματος, και σε μικρότερο βαθμό, τις συναλλαγματικές ισοτιμίες και το ΑΕΠ (Bannigidadmath,2013).

Εξετάζει κατά πόσον οι αφίξεις επισκεπτών προβλέπουν μακροοικονομικές μεταβλητές για τα νησιά που προαναφέραμε . Ένα μοντέλο παλινδρόμησης , όπου οι αφίξεις των επισκεπτών είναι οι μεταβλητές πρόβλεψης και οι μακροοικονομικές μεταβλητές είναι οι εξαρτημένες μεταβλητές . Η επέκταση του τουρισμού έχει οικονομικές συνέπειες που επηρεάζουν την απόδοση της μακροοικονομίας , θεωρώντας ένα ευρύ φάσμα των μακροοικονομικών μεταβλητών. Ως εκ τούτου , σε αντίθεση με τα πρότυπα υπολογίσιμης γενικής ισορροπίας τα οποία εξετάζουν την οικονομική επίπτωση της επέκτασης του τουρισμού και τεκμηριώνουν ισχυρές ενδείξεις ότι ο τουρισμός συμβάλλει θετικά στην μακροοικονομία , θα διαπιστώσουμε ότι, όταν πρόκειται για την προβλεπτικότητα , οι αφίξεις επισκεπτών προβλέπουν μόνο ορισμένες μακροοικονομικές μεταβλητές. . Ως εκ τούτου , από στατιστική άποψη , η προσέγγιση φαίνεται να είναι ανώτερη από την γενική ισορροπία . Τέλος , δεδομένου ότι η προβλεπτική μας παλινδρόμηση ήταν διμεταβλητή , το μέλλον έρευνα ότι μπορεί να εξετάσει την σχέση μεταξύ του τουρισμού και των μακροοικονομικών δεικτών σε ένα πολυμεταβλητό πλαίσιο (NaravanandSharma,2013) .

Η εθνική τουριστική ανάπτυξη της Ρουμανίας για την περίοδο2007-2026επικεντρώνεται στους τουριστικούς πόρους των περιφερειών. Η περιφερειακή στρατηγική για την ανάπτυξη του τουρισμού θα πρέπει να γνωρίζει τις ευκαιρίες και τις απειλές που βρίσκονται σε κάθε νομό της

περιφέρειας. Ο προσδιορισμός, τους οδηγεί να διευκολύνουν την εφαρμογή της στρατηγικής ανάπτυξης του τουρισμού, την αναγέννηση και ανάπτυξη παροχών των τουριστικών δραστηριοτήτων, προλαμβάνοντας τις απειλές που εξασφαλίζουν την εύρυθμη λειτουργία της διαδικασίας εφαρμογής (Spanu,2013).

Οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι ευρωπαϊκές χώρες στον τομέα του τουρισμού, προσπαθώντας να επισημάνουμε τη σημασία να προβλέπουν τις μεταβολές και να ανταποκριθούν εγκαίρως σε ανταγωνίστριες αυτού του εξελισσόμενου τομέα ανάπτυξης. Όπως σε όλους τους άλλους τομείς της οικονομίας έτσι και στην τουριστική βιομηχανία υπάρχει παγκόσμιος ανταγωνισμός, καθώς οι αναδυόμενες χώρες προσελκύουν όλο και περισσότερους τουρίστες. Η Ευρώπη πρέπει να προτείνει ένα βιώσιμο και ποιοτικό τουρισμό, στηριζόμενο στα συγκριτικά της πλεονεκτήματα, ιδιαίτερα στην πλούσια ποικιλία των τοπίων και τον εξαιρετικό πολιτισμό. Θα πρέπει να ενισχυθεί η συνεργασία με τις χώρες όπου οι πληθυσμοί των οποίων μπορεί να γίνουν πηγή επισκεπτών για την Ευρώπη με αποτέλεσμα την αύξηση του βιοτικού τους επιπέδου. Οι προσεγγίσεις της ευρωπαϊκής πολιτικής για τον τουρισμό σε μια συντονισμένη πολιτική, όπως είναι οι μεταφορές, η γεωργία, το τεχνολογικό περιβάλλον, η κοινωνική πολιτική, ο πολιτισμός και ούτω καθεξής (Neagu, 2013).

Με βάση αυτές τις κατευθυντήριες γραμμές, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι οι ακόλουθοι στόχοι για την περιφερειακή ανάπτυξη του τουρισμού μπορούν να προσεγγιστούν με γενικώς αποδεκτά κοινές δράσεις, όπως: η ανάγκη εκσυγχρονισμού των τουριστικών προϊόντων, τα προσόντα και τη συνεχή εκπαίδευση των εργαζομένων στην περιοχή, βελτίωση της ποιότητας των τουριστικών υπηρεσιών μεταξύ των συμμετεχόντων στη δράση ότι ο τουρισμός αποτελεί βελτίωση της συνεργασίας δημόσιου και ιδιωτικού τομέα εξελίσσοντας την προώθηση του τουρισμού και της διαφήμισης. Η στρατηγική περιφερειακή ανάπτυξη, ιδίως για τις περιφέρειες που υπάρχει πραγματική αξία, πρέπει να θεωρήσουμε ότι η εισροή τουριστών, οποιασδήποτε προέλευσης, επηρεάζει θετικά την περιφερειακή οικονομία: άμεσα μέσω των συνολικών εσόδων από τον τουρισμό, κατανάλωση (διαμονή, υπηρεσίες, γεύμα, τέλη, ψώνια) έμμεσα, μέσω της επαφής και των τοπικών διμερών πολιτιστικών επιρροών, γνώση των τοπικών οικονομικών αξιών και των δυνατοτήτων επιχειρηματικών ευκαιριών, την απασχόληση εργατικού δυναμικού στον τομέα των υπηρεσιών και στη δημιουργία ευνοϊκών εικόνων (Nicula,2013).

Το παρακάτω άρθρο προσδιορίζει μερικές από τις τρέχουσες και τις μελλοντικές τάσεις που επηρεάζουν τον τουρισμό και τη φιλοξενία , συμπεριλαμβανομένης και της παγκοσμιοποίησης , την ασφάλεια των επισκεπτών , τη σημασία των εξαιρετικών υπηρεσιών , τις νέες τεχνολογίες που βελτιώνουν την ανταγωνιστικότητα , τη γήρανση του πληθυσμού που επηρεάζει άμεσα την τουριστική ζήτηση και τη συσχέτιση μεταξύ τιμής και αξίας . Γίνεται επίσης αναφορά στις τάσεις για την ανάπτυξη του τουρισμού στα ενοικιαζόμενα δωμάτια . Οι προτάσεις για τους ξενοδόχους περιλαμβάνουν την προσεκτική ανάλυση των σημερινών και μελλοντικών τάσεων και την εφαρμογή των κατάλληλων προσαρμογών , επενδύοντας σε εξαιρετικές υπηρεσίες και τη βιωσιμότητα της υποβολής τους , καθώς και αξιοποιώντας τις νέες τεχνολογίες και τα κοινωνικά δίκτυα . Επιπλέον , οι ιδιοκτήτες του ξενοδοχείου θα πρέπει να εξετάσουν τους συνταξιούχους ως πιθανούς πελάτες τους και τέλος , θα πρέπει να αναζητήσουν τρόπους για να διατηρήσουν αποτελεσματικό και ικανό προσωπικό .

Στον τομέα της τουριστικής ανάπτυξης ένας αυξανόμενος αριθμός ξενοδοχείων σε όλο τον κόσμο εφαρμόζει πολιτικές φιλικές προς το περιβάλλον . Τα πράσινα ενοικιαζόμενα δωμάτια όχι μόνο εξοικονομούν χρήματα για τους ιδιοκτήτες , αλλά εξοικονομούν φυσικούς πόρους , καθώς , προσελκύουν όλο και περισσότερους επισκέπτες οι οποίοι είναι περιβαλλοντικά ευαισθητοποιημένοι . Οι παγκόσμιες προβλέψεις για την αύξηση επισκεπτών για το 2012 και το 2013 εκτιμούν ότι τόσο τα εισερχόμενα και εξερχόμενα ταξίδια θα συνεχίσουν να αυξάνονται , ενώ η Ευρώπη έχει την χαμηλότερη ανάπτυξη σε σχέση με τις άλλες ηπείρους . Μεταξύ των χωρών που αναμένεται να αυξηθεί η ζήτηση για τον τουρισμό πιο γρήγορα μέχρι το 2017 είναι η Κίνα , το Μαυροβούνιο και η Ινδία , ενώ οι χώρες που αναμένεται να παράγουν το μεγαλύτερο όγκο της ζήτησης το 2017 είναι οι Ηνωμένες Πολιτείες, η Κίνα και η Ιαπωνία . Προβλέπεται ότι μέχρι το έτος 2020 οι τρεις πρώτες περιοχές υποδοχής θα είναι η Ευρώπη , Ανατολική Ασία, ο Ειρηνικός και η Αμερική . Οι μελλοντικές τάσεις στη βιομηχανία της φιλοξενίας περιλαμβάνουν περισσότερο πράσινο και οικολογικά καταλύματα.

Η θέση της Ελλάδας στην παγκόσμια κατάταξη για το 2010 ήταν 17^η σε αφίξεις και 21^η σε εισπράξεις. Η σύγκριση των ελληνικών δεικτών απόδοσης του τουρισμού για τα έτη 2000, 2005 και 2010 δείχνει ότι σχεδόν όλοι οι δείκτες για το 2005 βελτιώθηκαν σε σχέση με το 2000. Αντίθετα, τα παγκόσμια έσοδα μειώθηκαν κατά 1.000 εκατομμύρια δολαρίων (7,8%) το 2010 σε σχέση με το 2005, παρά το γεγονός ότι οι διεθνείς αφίξεις τουριστών αυξήθηκαν κατά 2,1 εκατ.

ευρώ. Το ξενοδοχειακό δυναμικό το 2010 ανήλθε σε 763.407 και τα κρεβάτια αυξηθήκαν κατά 12% σε σύγκριση με το 2005.

Λόγω της σοβαρής ύφεσης που αντιμετωπίζει η Ελλάδα, ο τουρισμός είναι η μόνη διέξοδος για τη χώρα και τους επιχειρηματίες του τουρισμού. Προτείνεται στους ξενοδόχους να αναλύουν πολύ προσεκτικά τις τρέχουσες και τις μελλοντικές τάσεις του κλάδου και να κάνουν τις σωστές προσαρμογές, καθώς να επενδύουν σε εξαιρετικές υπηρεσίες που προσφέρονται από την περιουσία τους, στο πρασίνισμα υποβολής τους, σε νέες τεχνολογίες, προκειμένου να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητά τους και η αξιοποίηση των κοινωνικών δικτύων για την εμπορία τους (Kariki, 2012).

Αυτό το άρθρο εξετάζει μερικές από τις εξελίξεις από το 1980, που έχουν λάβει χώρα στην τουριστική βιομηχανία της Τουρκίας. Τα θέματα τοποθετούνται σε πολιτικό, οικονομικό και θεσμικό πλαίσιο. Η εστίαση είναι βασικό χαρακτηριστικό για τους ξένους επισκέπτες. Οι προτιμήσεις των επισκεπτών αφορούν δημοφιλείς προορισμούς και τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο τουρισμός στη βιομηχανία συζητούνται. Ο τουρισμός, ιδιαίτερα στις αναπτυσσόμενες χώρες, μπορεί να παράσχει σημαντική συμβολή στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη. Στην Τουρκία, ο τουρισμός έχει κάνει μια μεγάλη συνεισφορά στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη, από το 1980. Ωστόσο, στην Τουρκία η ανάπτυξη του τουρισμού με τη μορφή του μαζικού τουρισμού έχει οδηγήσει σε μια ποικιλία περιβαλλοντικών προβλημάτων. Για το λόγο αυτό, τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει αλλαγές στην πολιτική για τον τουρισμό της χώρας. Κατά συνέπεια το προφίλ των επισκεπτών της Τουρκίας είναι πιθανό να έχει αυξηθεί αρκετά εξαιτίας εξειδικευμένων ομάδων συμφερόντων. Οι εξελίξεις αυτές αυξάνουν την τουριστική αγορά στους εναλλακτικούς προορισμούς, όπως περιοχές ορεινές και πολιτιστικής κληρονομιάς καθώς και το προσκύνημα σε θρησκευτικούς χώρους. Αυτό ενθαρρύνει τον εσωτερικό τουρισμό. Επίσης, οι διάφορες τουριστικές πολιτικές που απαιτούνται για τη βελτίωση της τουριστικής υποδομής, την προώθηση της ένταξης των τουριστικών υπηρεσιών, τη διατήρηση του αριθμού των επισκεπτών ενθαρρύνει τους επισκέπτες να παραμείνουν περισσότερο, και να αυξήσουν τις δαπάνες τους. Αυτό πραγματοποιείται από κοινές προσπάθειες ιδιαίτερα του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού και των άλλων ενδιαφερόμενων μερών (Fakultesi and Bolumu, 2013).

Μπορούν να εξαχθούν ορισμένα συμπεράσματα από αυτή τη σύντομη ανασκόπηση. Αναμφίβολα είναι η ανάγκη για τη βελτίωση των στατιστικών στοιχείων. Μέθοδοι πρέπει να

εκτιμηθούν με εύλογη ακρίβεια όπως πόσοι από τους επισκέπτες διανυκτερεύουν και για πόσο χρονικό διάστημα . Περισσότερα λεπτομερή στοιχεία για την περιφερειακή κατανομή των τουριστών αφορούν τις δαπάνες , την εποχικότητα τις στάσεις και τις προθέσεις των επισκεπτών.

Επιπλέον , η περιφερειακή διάρθρωση του τουρισμού μπορεί να γίνει καλύτερα κατανοητή και οι περιφερειακές επενδύσεις να πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις ανάγκες του . Η Τουρκία έχει πολλά ελκυστικά πακέτα εναλλακτικού τουρισμού . Ανάμεσα στις πιο εξέχουσες εναλλακτικές μορφές τουρισμού συγκαταλέγονται τα σπορ, η πεζοπορία, η φύση του τουρισμού, ο ορεινός τουρισμός, ο αγροτικός και οικολογικός, ο συνεδριακός και εκθεσιακός τουρισμός , οι κρουαζιέρες και τα γιοτ και ο τουρισμός του γκολφ . Ο υπερβολικός οικισμός , ο τουρισμός και η αστικοποίηση , η έλλειψη υποδομών είναι τα πιο σημαντικά προβλήματα των Μεσόγειων και των Αιγαίων ακτών της Τουρκίας . Σε αυτό το πλαίσιο , το Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού πραγματοποιεί διάφορες μελέτες . Η τουριστική στρατηγική για την Τουρκία χρειάζεται μακροπρόθεσμες στρατηγικές για σχεδιασμό του τουρισμού ,επενδύσεις , οργάνωση , τον εσωτερικό τουρισμό , την έρευνα και την ανάπτυξη, τη μεταφορά , την ενίσχυση των υποδομών , το μάρκετινγκ, την εκπαίδευση και την αποκατάσταση των υφιστάμενων χώρων τουρισμού. Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού δείχνει ότι η Τουρκία το 2011 ήταν στην 7^η θέση στον κόσμο για τις τουριστικές αφίξεις , αλλά από την άποψη των τουριστικών εισπράξεων η κατάταξη ήταν 10^η .Η δημοτικότητά της έχει φέρει αυξημένη παροχή καταλυμάτων στα ξενοδοχεία . Η ανάπτυξη στον τομέα των κατασκευών ξενοδοχείων έχει σαν αποτέλεσμα να αυξηθεί ο αριθμός των κλινών στην Τουρκία και η προσφορά τους είναι τώρα μεγαλύτερη από τη ζήτηση . Με την αύξηση του αριθμού των ξενοδοχείων και των κρεβατιών , οι τιμές επίσης μειώθηκαν (Okuyucu and Edebali 2013) .

Η γεωγραφική περιοχή της Gruzia, η φυσική της ομορφιά και τα ιστορικά μνημεία , έχουν σημαντικές δυνατότητες για την ανάπτυξη του τουρισμού . Η τοπική αυτοδιοίκηση είναι ιδιαίτερα σημαντική για την ανάπτυξη του τουρισμού και προώθησης σε διάφορες πτυχές. Οι αγροτικοί οικοδεσπότες καταγγέλλουν την έλλειψη συνεργασίας από την πλευρά της τοπικής αυτοδιοίκησης . Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι οι ιδιοκτήτες της υπαίθρου που εμπλέκονται στον αγροτικό τουρισμό είναι μέλη του Οργανισμού Τουρισμού κυρίως άνδρες , 40-60 ετών και έχουν στην κατοχή τους απολυτήρια δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (Todorovic and Valjarevic,2012) .

Τα αποτελέσματα της έρευνας υποδηλώνουν ότι ένα υψηλότερο κοινωνικό και πολιτιστικό επίπεδο , με μέσο εισόδημα και ως επί το πλείστον προέρχονται από αστικές περιοχές . Αυτό το είδος του τουρισμού είναι ανοικτό σε τυπικές αγροτικές δραστηριότητες όπως σπορ , αγροτικές εργασίες , καθώς και απόλαυσης της φύσης και της γαστρονομίας .Η περιοχή της Gruza έχει γεωγραφικές δυνατότητες για τον αγροτικό τουρισμό, περιβάλλεται από λίμνη και από ιστορικά μνημεία. Το πιο σημαντικό θα μπορούσαμε να πούμε ότι είναι οι παραδοσιακές αρχιτεκτονικές, τα υγιεινά φαγητά, οι διακοπές στην λίμνη, το ψάρεμα, το μάζεμα μανιταριών και θεραπευτικών βοτάνων (Dimitrovski,2012).

Το παρακάτω επιστημονικό άρθρο παρουσιάζει μια μεθοδολογία για τη μέτρηση της συμβολής του τουρισμού στην οικονομική ανάπτυξη, η οποία φανερώνει στοιχεία για την Κύπρο, την Ελλάδα και την Ισπανία. Χρησιμοποιείται η αύξηση του πραγματικού κατά κεφαλήν ΑΕΠ σε σταθερές τιμές ως μέτρο σύγκρισης της οικονομικής ανάπτυξης και συνυπολογίζεται με οικονομική ανάπτυξη που δημιουργείται από τον τουρισμό και από άλλες βιομηχανίες. Υποστηρίζεται ότι οι τρέχουσες μεθοδολογίες εξετάζουν μόνο τη σχέση μεταξύ της ανάπτυξης του τουρισμού, αλλά δεν αναφέρουν το πόσο η οικονομική ανάπτυξη είναι συνέπεια του τουρισμού. Η μεθοδολογία που προτείνεται στην παρούσα έρευνα υπόσχεται να μετρήσει περισσότερο επαρκώς τις επιπτώσεις του τουρισμού στην οικονομική ανάπτυξη. Η μεθοδολογία υπόσχεται να δώσει μια πολύ ακριβέστερη απεικόνιση της σχέσης μεταξύ της φιλοξενίας στους τομείς του τουρισμού και των οικονομικών μοντέλων ανάπτυξης , δίνοντας σχέδια λήψης αποφάσεων ώστε οι αναλυτές να έχουν καλύτερη γνώση της σχέσης μεταξύ των διαφόρων τομέων της οικονομίας (Ivanov and Webster2006).

Η έρευνα αυτή εξετάζει τη σημασία του τουρισμού ως παράγοντα για τη βελτίωση του επιπέδου διαβίωσης των πληθυσμών . Με τον τρόπο αυτό η σύγκλιση που χρησιμοποιείται για τη δοκιμή του κατά κεφαλήν εισοδήματος μεταξύ τεσσάρων χωρών της Νότιας Ευρώπης(Ελλάδα, Ιταλία, Πορτογαλία και Ισπανία), με μια μακρά παράδοση ως τουριστικοί προορισμοί. Η εμπειρική ανάλυση χρησιμοποιεί δεδομένα για την εκτίμηση της ανάπτυξης συνδυάζοντας χρονοσειρές και δεδομένα για τις τέσσερις χώρες την περίοδο 1990-2004. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι ο τουρισμός συμβάλλει σημαντικά στη βελτίωση του επιπέδου των πολιτών που ζουν σε αυτές τις χώρες και λειτουργεί ως παράγοντας ανάπτυξης (Soukiazis,2008).

Ο κύριος σκοπός της παρούσας μελέτης είναι να εξετάσει τη σημασία του τουρισμού μέσω διεθνών εσόδων ως αυξητικός παράγοντας για μια από τις τέσσερις χώρες της Νότιας Ευρώπης όπου ο τουρισμός είναι ένας σημαντικός τομέας. Στην προσπάθεια για την επίτευξη του στόχου αυτού, η μετατροπή του κατά κεφαλήν εισοδήματος έχει χρησιμοποιηθεί για να εξηγήσει πώς οι χώρες αυτές έχουν αναπτυχθεί με την πάροδο του χρόνου. Βασική ανάπτυξη παραγόντων είναι η συσσώρευση κεφαλαίου και η αύξηση του πληθυσμού που θεωρείται ότι είναι ένας παράγοντας ανάπτυξης για τις χώρες αυτές, που επηρεάζουν την πορεία τους.

Επιπλέον, διαπιστώθηκε ότι οι τέσσερις χώρες της Νότιας Ευρώπης συνέκλιναν σε διαφορετικές σταθερές καταστάσεις και ότι ο τουρισμός ήταν μια σχετική βελτίωση του βιοτικού τους επιπέδου. Οι αποδείξεις μας, δείχνουν ότι σε κάθε αύξηση κατά 1 % στα διεθνή έσοδα από τον τουρισμό προκαλεί μια αύξηση στο κατά κεφαλήν εισόδημα στις χώρες αυτές. Ο τουρισμός μπορεί επίσης να θεωρηθεί ως στρατηγική για την αναδιανομή του πλούτου, όχι μόνο μεταξύ των χωρών, αλλά και σε περιφερειακό επίπεδο (Proença, 2008).

Είναι γνωστό ότι οι επιχειρήσεις της παραγωγικότητας επηρεάζονται από τις πληροφορίες που δημιουργούνται είτε από άλλες επιχειρήσεις που βρίσκονται κοντά ή από απευθείας επαφές με την τελική ζήτηση ή από την εξωτερική ζήτηση στην περίπτωση των εμπορεύσιμων προϊόντων. Σε αυτό το άρθρο ερευνούμε ένα νέο κανάλι της αποτελεσματικότητας, την ενίσχυση της διάχυσης πληροφοριών των τουριστικών ροών. Η ιδέα είναι ότι οι τουρίστες, σε γενικές γραμμές, έχουν προτιμήσεις για υψηλής ποιότητας αγαθά και διαφοροποιημένων προϊόντων τα οποία αποκαλύπτονται όταν αγοράζουν τοπικά προϊόντα σε τουριστικούς προορισμούς, μεταδίδοντας έτσι τις σχετικές πληροφορίες για τις τοπικές επιχειρήσεις. Ο τελευταίος, με τη σειρά τους, εκμεταλλεύεται αυτές τις νέες πληροφορίες δημιουργώντας ένα θετικό αντίκτυπο στο επίπεδο της αποτελεσματικότητας της τοπικής οικονομίας. Συγκεκριμένα εξετάζουμε τις επιπτώσεις των τουριστικών ροών στους περιφερειακούς συντελεστές συνολικής παραγωγικότητας, εντός ορισμένου χώρου, τον έλεγχο και για άλλους άυλους συντελεστές όπως (το ανθρώπινο, κοινωνικό και τεχνολογικό κεφάλαιο) και το βαθμό προσβασιμότητας. Γίνεται ανάλυση σε 199 ευρωπαϊκές περιφέρειες που ανήκουν οι χώρες μέλη της ΕΕ των 15 συν την Ελβετία και τη Νορβηγία. Τα οικονομετρικά αποτελέσματα δείχνουν τη θετική επίδραση των τουριστικών ρευμάτων σε περιφερειακό επίπεδο απόδοσης σε συνδυασμό με το θετικό ρόλο που διαδραματίζουν τα άυλα περιουσιακά στοιχεία, οι υποδομές και η χωρική διάχυση (Paci, 2009).

Είναι πλέον γνωστό ότι η τεχνογνωσία είναι ένας σημαντικός παράγοντας στον ανταγωνισμό μεταξύ των επιχειρήσεων , δεδομένου ότι επιτρέπει την απόκτηση πληροφοριών σχετικά με νέα προϊόντα και διαδικασίες προκειμένου να ενισχυθεί η παραγωγικότητα . Ωστόσο, τέτοιοι μηχανισμοί παρουσιάζουν αρκετές ελλείψεις οι οποίες μπορούν να περιορίσουν τη δυνατότητα ορισμένων εταιρειών , ιδίως τις μικρότερες , να αποκτήσουν πολύτιμες πληροφορίες που εμποδίζουν την αποτελεσματικότητα τους . Από την άλλη πλευρά , οι πληροφορίες που μεταφέρονται από τις τουριστικές ροές είναι ανέξοδες για τις τοπικές επιχειρήσεις, έχουν το πλεονέκτημα του να είσαι στο εξωτερικό (εξωτερική ζήτηση) που προέρχεται άμεσα με την τοπική περιοχή . Ακόμη και οι πολύ μικρές επιχειρήσεις για να αντέξουν οικονομικά τις υψηλές σταθερές δαπάνες που είναι απαραίτητες για την πρόσβαση στις διεθνείς αγορές μπορούν να εκμεταλλευτούν τις διάχυτες πληροφορίες από τουριστικές ροές και αυτό παράγει ευεργετικά αποτελέσματα για την αποτελεσματικότητα του συνόλου στην τοπική οικονομία . Τα εμπειρικά στοιχεία που παρέχονται βασίζονται στην συνολική παραγωγικότητα των 199 περιοχών , όπου οι τουριστικές ροές εισέρχονται ως επεξηγηματική μεταβλητή, μαζί με δημόσιες υποδομές και άυλες (ανθρώπινο , κοινωνικό , της τεχνολογίας και της γνώσης του κεφαλαίου) μορφές των εισροών. Επομένως, μπορεί να αποκτήσει τέτοιες πληροφορίες χωρίς κανένα κόστος και να εκμεταλλεύονται σε ατομικό επίπεδο την απόδοση και την παραγωγικότητα της τοπικής οικονομίας (Marrocu,2009).

Το κλασικό μοντέλο του ελληνικού τουριστικού προϊόντος, όπως ο ήλιος, η θάλασσα, τα αρχαία, δεν είναι πλέον επαρκή και βιώσιμα. Ανταγωνίστριες χώρες έχουν παρόμοια τουριστική αγορά. Αυτός είναι ο λόγος που πρέπει να διαφοροποιηθούν τα τουριστικά προϊόντα και η αναδιάρθρωση του εφοδιασμού που απαιτείται για να αντιμετωπίσει δύο σημαντικές προκλήσεις: του εν λόγω εντεινόμενου ανταγωνισμού και του προβλήματος του ελληνικού τουρισμού, το οποίο είναι η εποχικότητα. Πρόσφατα έχουν γίνει κινήσεις για την προώθηση της Ελλάδας ως ένας τουριστικός προορισμός. Προωθώντας την Ελλάδα ως χώρα για συνεδριακό τουρισμό είναι κάτι το εντελώς διαφορετικό. Στρέφεται σε ένα διαφορετικό είδος και προωθεί διαφορετικά δυνατά σημεία της χώρας. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο τόσο ο δημόσιος όσο και ο ιδιωτικός τομέας διαδραματίζουν καίριο ρόλο στην ανάπτυξη και προώθηση της Ελλάδας ως συνεδριακό προορισμό (Vinieratou,2010).

Η ζήτηση για το συνεδριακό τουρισμό διεθνώς βρίσκεται σε άνοδο . Το ερώτημα είναι πώς η Ελλάδα θα διεκδικήσει μεγαλύτερο μερίδιο . Πρέπει να πούμε όμως ότι μέσα από τον πρόσφατο αναπτυξιακό νόμο αυξήθηκαν οι επενδύσεις για τη δημιουργία σύγχρονου συνεδριακού τουρισμού. Η έλλειψη οργάνωσης χώρου για την προώθηση του συνεδριακού προϊόντος , η οποία απαιτεί συνέργεια μεταξύ του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα , είναι ένα προφανές πρόβλημα . Στα συνεδριακά κέντρα μπορούμε να δούμε τις υποδομές μέσα στα ξενοδοχεία , την κατάλληλη ποσότητα, ποιότητα , και υποδομή. Κατά τη διάρκεια των ετών οι απόψεις που διατυπώθηκαν για τα μεγάλα συνεδριακά κέντρα στην Ελλάδα αφορούν 10.000 αντιπρόσωπους ή περισσότερους . Το 90 % από διεθνείς διασκέψεις δεν το παρακολούθησαν περισσότεροι από 2.000 συνέδριοι . Για το λόγο αυτό, ίσως, είναι καλύτερα για την ελληνική αγορά να στοχεύσουν σε πόλεις με εξαιρετικές αεροπορικές συνδέσεις. Κατά συνέπεια, δεν είναι ένα θέμα υποδομών , αλλά κυρίως των μεταφορών και της έλλειψης εμπορίας συνεδριακού προϊόντος . Η έλλειψη πολιτικής για αεροπορικές μεταφορές προφανώς επηρεάζει τον τουριστικό τομέα στο σύνολό του , αλλά έχει ακόμη μεγάλη επίδραση επί της πλευράς του συνεδρίου. Ακόμα, εξασφαλίζοντας απευθείας πτήσεις στα κύρια συνέδρια στην Ελλάδα συντάσσεται , η βεβαιότητα ότι η ανάπτυξη του συνεδριακού τουρισμού θα είναι πολύτιμη στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη . Εύκολη και γρήγορη πρόσβαση για τους συνέδρους . Ως εκ τούτου , ο συνεδριακός τουρισμός δεν μπορεί να αναπτυχθεί ανεξάρτητα από το δίκτυο επικοινωνίας και τις δυνατότητες μεταφοράς, πράγμα που σημαίνει την ολοκλήρωση των οδικών, σιδηροδρομικών και ναυτιλιακών δικτύων στην Ελλάδα (Tourgi,2010) .

Ένας επαγγελματικός οδηγός θα ήταν επίσης χρήσιμος για πληροφορίες όχι μόνο για συνέδρια στην περιοχή ή τη χώρα που προωθούν, αλλά να παρέχει και πληροφορίες που σχετίζονται με τα καταστήματα , τις καιρικές συνθήκες , τα μνημεία , τα μουσεία , όπερες , θεατρικές παραστάσεις , πολιτιστικές εκδηλώσεις , κλπ. Μια βάση δεδομένων μπορεί επίσης να είναι χρήσιμη , είτε σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή , η οποία θα παρουσιάσει όλα τα δεδομένα σχετικά με τον τύπο των συνεδρίων , τη χώρα , την οργάνωση της εταιρείας, τον αριθμό των συμμετεχόντων και τη θέση. Αυτή η βάση θα ενημερώνεται τακτικά και θα αυξάνονται οι χρήστες με την πάροδο του χρόνου (Delitheou,2010).

Ενώ ο τουρισμός δεν αποτελεί πανάκεια λύση , η ανάπτυξη του τουρισμού μπορεί να διαδραματίσει πολύ πιο σημαντικό ρόλο στο μέλλον από ό , τι σήμερα . Η ανάλυση των έμμεσων επιπτώσεων του τουρισμού βασίζεται στη σύγκριση των χωρών T20 και αποδεικνύει ότι η

κινητοποίηση στην αλυσίδα παραγωγής των τουριστικών υπηρεσιών έχει εξαιρετικά ευεργετικές συνέπειες στην απασχόληση και στο ισοζύγιο τρεχουσών πληρωμών . Οι χώρες T20 έχουν μεγάλη ευθύνη για την προώθηση του οικονομικού και κοινωνικού ρόλου του τουρισμού τόσο προς τον εαυτό τους όσο και στο σύνολο της διεθνής κοινότητας , ιδιαίτερα οι φτωχότερες . Για να γίνει αυτό, οι χώρες T20 μπορεί να προωθήσουν σημαντικά τη χρήση του τουρισμού ως παράγοντα οικονομικής ανάπτυξης και της δημιουργίας θέσεων εργασίας από τη δημιουργία συγκεκριμένων πρωτοβουλιών. Χρησιμοποιώντας πληροφορίες που περιέχονται στην οικονομική αξιολόγηση των άμεσων και έμμεσων επιπτώσεων του τουρισμού με βάση των νέων στατιστικών εργαλείων που περιλαμβάνει ένα σύνολο δεδομένων, τα οποία , μπορούν να ενημερώνουν καλύτερα τη δημόσια πολιτική ως προς τις άμεσες και έμμεσες οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις του τουρισμού.

Ο κύριος σκοπός της παρούσας έκθεσης είναι να δείξει τη σημασία και το ρόλο της έμμεσης οικονομικής επίπτωσης του τουρισμού στην ανάπτυξη , το ΑΕΠ και την απασχόληση του εξωτερικού εμπορίου . Ο ρόλος του τουρισμού στην οικονομία περιορίζεται στη βιομηχανία της φιλοξενίας (καφετέριες , ξενοδοχεία και εστιατόρια) και τα ταξιδιωτικά γραφεία, τα οποία σχηματίζουν τον μεγαλύτερο όγκο των υπηρεσιών σε πολλές χώρες . Ο οικονομικός αντίκτυπος του τουρισμού είναι πολύ μεγαλύτερος, δεδομένου ότι πολλές ενέργειες απαιτούνται για υπηρεσίες αναψυχής , που εκτείνονται σε όλο το φάσμα των γεωργικών εκμεταλλεύσεων , γεωργικών προϊόντων διατροφής και των βιομηχανικών προϊόντων , συμπεριλαμβανομένης της παραγωγής κεφαλαιακών αγαθών, καθώς οικοδομών και δημόσιων έργων .

Υπογραμμίζοντας αυτές τις έμμεσες επιπτώσεις του τουρισμού ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού (UNWTO) αξιολογεί τις οικονομικές επιπτώσεις του τουρισμού και βοηθά να ενημερώνουν την συμπεριφορά των πολιτικών κινήτρων για την αντιμετώπιση προβλημάτων στις εθνικές οικονομικές και χρηματοπιστωτικές κρίσεις . Δείχνει ότι ο τουρισμός μπορεί να γίνει ένας οδηγός ανάκαμψης , ενισχύοντας σταθερή και βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη ,υπό την προϋπόθεση ότι οι τομεακές πολιτικές στήριξης λαμβάνουν τον κεντρικό ρόλο του τουρισμού. Αυτό δείχνει ότι ο τουρισμός αποτελεί βασικό συνεργάτη για το ΑΕΠ και τη δημιουργία θέσεων εργασίας σε όλες τις χώρες T20, ειδικότερα, απεικονίζει τον τομεακό αντίκτυπο του τουρισμού

για την προμήθεια αγαθών και υπηρεσιών , για τις επενδύσεις και τις δημόσιες δαπάνες (Vellas,2011).

Η βιώσιμη ανάπτυξη έχει μεγάλη σημασία στο πλαίσιο της ένταξης της Ρουμανίας στην ΕΕ στο οποίο η διασταύρωση των οικονομικών, κοινωνικών, περιβαλλοντικών, πολιτιστικών και ψυχαγωγικού τομέα είναι όλο και πιο περίπλοκη. Έχοντας κατά νου αυτό το σύνθετο πλαίσιο , παρουσιάζεται μια άποψη σχετικά με τις δυνατότητες ανάπτυξης του τουρισμού του Βουκουρεστίου , λόγω της ευρείας γκάμας της τουριστικής προσφοράς (πολιτιστικών, επιχειρηματικών , αναψυχής) . Το Βουκουρέστι έχει μεγάλες δυνατότητες για τουρισμό : η έλξη της ικανότητας του αστικού κέντρου του Βουκουρεστίου εμπλουτίζεται με την περιβαλλοντική και πολιτιστική αξία των περιοχών και των περιοχών γύρω από την πρωτεύουσα . Αυτός ο συνδυασμός των αστικών , των επιχειρήσεων , πολιτιστικών και περιβαλλοντικών πόρων είναι μια ισχυρή βάση για την ανάπτυξη του τομέα του τουρισμού στην περιοχή .Ο τομέας του τουρισμού πρέπει να αποτελέσει προτεραιότητα της πολιτικής περιφερειακής ανάπτυξης , λόγω της σημασίας της συμβολής του τουρισμού στην ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων εργασίας , ώστε η βελτίωση των υποδομών να είναι λοιπόν μία αναγκαιότητα για την ανάπτυξη του τουρισμού . Σύμφωνα με τα παραπάνω , ο κύριος στόχος είναι να καταδείξει την ανάγκη αύξησης της οικονομικής σημασίας του τομέα του τουρισμού στο πλαίσιο της περιφερειακής οικονομίας (Curpan,2013) .

Η εκπαίδευση και η απασχόληση στον τομέα του τουρισμού , του πολιτισμού και της περιφερειακής κυκλοφορίας ,είναι απαραίτητη για τη βελτίωση της δομής και της απόδοσης της οικονομικής δραστηριότητας στην περιοχή .Το μεγάλο τουριστικό δυναμικό του Βουκουρεστίου με βάση το συνδυασμό των αστικών , των επιχειρήσεων , πολιτιστικών και περιβαλλοντικών πόρων αποτελεί ένα ισχυρό χαρτί για την κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της περιοχής .Ωστόσο , μια συνεκτική ολοκληρωμένη στρατηγική είναι απαραίτητη , προκειμένου να ανακτήσει τα κενά στον τομέα του τουρισμού , ώστε ο στόχος της ΕΕ για την προώθηση του τουρισμού, την ανταγωνιστικότητα, τη βιωσιμότητα , να είναι σε συμμόρφωση με τον εθνικό στόχο του δυναμικού του τουρισμού και με περιφερειακούς στόχους όπως αύξηση της οικονομικής σημασίας του τομέα του τουρισμού στο πλαίσιο της περιφερειακής οικονομίας, με δημιουργία θέσεων εργασίας και υψηλότερο ΑΕΠ ,το σχηματισμό της προστιθέμενης αξίας στο

Βουκουρέστι ως ένα νέο εμπορικό σήμα που έχει σαν αποτέλεσμα να αυξάνει με αυτόν τον τρόπο την εικόνα του Βουκουρεστίου ως ευρωπαϊκή πρωτεύουσα (Ionescu et all 2013) .

Το πρόγραμμα « Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης » ξεκίνησε το 1985 στην Αθήνα και από τότε περισσότερες από 45 πόλεις της Ευρώπης επωφελήθηκαν από το καθεστώς της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης. Στην περίπτωση της περιοχής Sibiu θα πρέπει να ληφθούν υπόψη διάφοροι δείκτες. Η ανάλυσή τους θα τονίσει τη σημασία αυτού του προγράμματος στον τομέα του τουρισμού . Οι αναφερθέντες δείκτες είναι αφίξεις τουριστών , check- ins τουριστών και δυνατότητα στέγασης . Εκτός από αυτούς τους δείκτες θα πρέπει , επίσης, να εξεταστούν και άλλα στοιχεία όπως : τύπος , δομή των γεγονότων και των φορέων που συμμετέχουν στην οργάνωση των εκδηλώσεων . Οι δύο πόλεις από την Τρανσυλβανία έχουν μια παρόμοια γεωγραφική διαμόρφωση , αστικό αρχιτεκτονικό χαρακτήρα και κουλτούρα. Βασισμένοι στην ανάλυση των δεδομένων και απαντώντας στην ερώτηση " Είναι το πρόγραμμα Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης μια ευκαιρία για την ανάπτυξη του αστικού τουρισμού ; " μπορεί κανείς να συμπεράνει ότι σίγουρα είναι . Όσον αφορά την πόλη Sibiu , η τουριστική της ανάπτυξη ήταν φανερή ως επί το πλείστον κατά τη διάρκεια του έτους. Το οικονομικό μάρκετινγκ της πόλης αναφέρεται κυρίως στις δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις , στην αναγέννηση του δημόσιου χώρου, τον εκσυγχρονισμό των πολιτιστικών εγκαταστάσεων, στη προσέλκυση νέων επενδυτών, στη βελτίωση της εικόνας της πόλης και του πολιτισμού, στην προώθηση της τοπικής αειφόρου ανάπτυξης, στα δημιουργικά προϊόντα, στις δραστηριότητες καθώς και την πολιτιστική συμμετοχή, στην μακροπρόθεσμη ανάπτυξη της πολιτιστικής βιομηχανίας, στην τόνωση και την μετατροπή των αστικών ανάπτυξης (Cozea, 2013).

Κοινωνικά και θεσμικά ζητήματα που αφορούν τα αισθήματα τοπικής υπερηφάνειας και εμπιστοσύνης, πιο έντονη ολοκληρωμένη πολιτιστική διαχείριση οδήγησε στην ανάπτυξη μιας πιο διαφοροποιημένης προσφοράς πολιτιστικών εκδηλώσεων στην πόλη Sibiu , ενώ η συνεργασία μεταξύ επαγγελματιών από διαφορετικούς πολιτιστικούς τομείς οδήγησε στη συγχώνευση πολιτιστικών παρόχων που δεν είχαν προηγουμένως αναγνωριστεί. Η βελτίωση της πόλης Cluj Napoca η οργάνωση της στο πρόγραμμα στο μέλλον, θα ήταν ένας καλός τρόπος για την ανάπτυξη του τουρισμού , κυρίως πολιτιστικού τουρισμού και θα μπορούσε επίσης να περιλαμβάνει : αποκατάσταση ορισμένων από τα κτίρια κληρονομιάς τα οποία θα μπορούσαν να μετατραπούν σε νέα αστικά πολιτιστικά κέντρα ή τα κεντρικά γραφεία

για διάφορες πολιτιστικές εκδηλώσεις (π.χ. η Βουλή θα μπορούσε να ανακαινιστεί και να μεταμορφωθεί σε πολιτιστικό αστικό κέντρο για συναυλίες ή θεατρικές παραστάσεις). Τα μουσεία της πόλης θα πρέπει να απεικονίζουν εκθέματα με ένα πιο ελκυστικό τρόπο μέσω της διοργάνωσης διαφόρων εκδηλώσεων οι οποίες θα πρέπει να κεντρίσουν το ενδιαφέρον του επισκέπτη . Το πρόγραμμα αυτό θα πρέπει το συντομότερο δυνατό να καθορίσει τους κύριους στόχους του και τις γραμμές προσέγγισης .Είναι ένα ευεργετικό πρόγραμμα τόσο για τον τουρισμό και το οποίο θα μπορούσε να οδηγήσει σε αειφόρο ανάπτυξη κυρίως για εμάς τους ανθρώπους, δεδομένου ότι ο πολιτισμός είναι η διαφορετικότητα που καθορίζει τον καθένα από εμάς (Dorina,2013).

Σημαντική επιστημονική προσοχή έχει δοθεί στις κορυφαίες οικονομικές δραστηριότητες της Ιρλανδίας , όπως υλικό και λογισμικό υπολογιστών , φαρμακευτικών και ιατρικών συσκευών , πολύ λιγότερο επικεντρώθηκε σχετικά με το ρόλο του τουρισμού στην ιρλανδική οικονομική άνθηση και την επακόλουθη αποτυχία . Ο τουρισμός ήταν κεντρικής σημασίας για την οικονομική μετάβαση κατά τα πρώτα χρόνια, ιδίως στον τομέα της δημιουργίας θέσεων εργασίας , αλλά έχει επίσης εμπλακεί σε μεγάλο βαθμό στην οικονομική κρίση , κυρίως λόγω του βαθμού των κερδοσκοπικών επενδύσεων σε ακίνητα στον ξενοδοχειακό τομέα . Το άρθρο δείχνει πώς η τουριστική βιομηχανία αλλάζει ποιοτικά κατά τη διάρκεια της μεγαλύτερης περιόδου , λαμβάνοντας υπόψη την πορεία της Ιρλανδίας στον ξενοδοχειακό τομέα , καθώς και την εξέταση και τη μεταβαλλόμενη γεωγραφία των υπερπόντιων τουριστικών προελεύσεων και την εσωτερική κατανομή του τουρισμού. Κορυφαίες βιομηχανίες έχουν υποστεί σημαντικές οργανωτικές και λειτουργικές αλλαγές κατά τη διάρκεια του βραχίονα και προτομή του κύκλου της ιρλανδικής οικονομίας κατά τη διάρκεια του τελευταίου τέταρτου του αιώνα . Για παράδειγμα , συγκεκριμένες βαθμίδες της Ιρλανδίας στην παγκόσμια αλυσίδα φαρμακευτικής αξίας έχουν εξελιχθεί με την πάροδο των ετών , κινούμενοι σε κάπως πιο εξελιγμένη έρευνα και ανάπτυξη.

Το κύριο επιχείρημα σε αυτό το επιστημονικό άρθρο είναι ότι ο τουρισμός στη Δημοκρατία της Ιρλανδίας αν αγνοηθεί σε μεγάλο βαθμό θα συνεχιστεί η οικονομική αποτυχία . Αυτό δείχνει ότι ο τουρισμός ήταν μπροστά στο κέντρο της οικονομικής μετάβασης κατά τα πρώτα χρόνια της Celtic Tiger , ειδικά στον τομέα της δημιουργίας θέσεων εργασίας . Αργότερα , όμως , ο τουρισμός και ειδικότερα ο τομέας των ξενοδοχείων έγινε μια ελκυστική επιλογή για όσους εμπλέκονται σε κερδοσκοπικές δραστηριότητες στην αγορά ακινήτων . Ως εκ τούτου ,

εμπλέκεται σε μεγάλο βαθμό στην τρέχουσα σοβαρή οικονομική κρίση που αντιμετωπίζει η Ελλάδα. Εκτός από αυτό το επιχείρημα , δείχνει πώς άλλαξε η τουριστική βιομηχανία ποιοτικά, με επίκεντρο την πορεία του ιρλανδικού μοντέλου , καθώς και την εξέταση που αλλάζει τη γεωγραφία των υπερπόντιων τουριστικών προελεύσεων.

Χωρικά , πολλές αλλαγές είναι εμφανείς : ο τουρισμός σήμερα βασίζεται πολύ περισσότερο στους επισκέπτες από την ηπειρωτική Ευρώπη από ό, τι στο παρελθόν , και τη συνολική εξάρτηση από το Ηνωμένο Βασίλειο και τις αγορές των ΗΠΑ που έχουν μειωθεί με την πάροδο του χρόνου . Στο εσωτερικό της χώρας , το Δουβλίνο έχει περάσει από μια σχετική υπνηλία στη δεκαετία του 1970 και του 1980 για να γίνει ο πρωταρχικός προορισμός για τους διεθνείς ταξιδιώτες . Η τελική αξιοσημείωτη αλλαγή ήταν η απόλυτη έκρηξη στον ιρλανδικό τουρισμό. Για να είμαστε σίγουροι , αυτά τα συνολικά μοντέλα είναι πιθανό να διαταραχθούν , δεδομένου ότι η οικονομική κρίση την έπληξε περίπου δυο χρόνια πριν , αλλά είναι πολύ νωρίς για να είναι σίγουροι για τις μακροπρόθεσμες επιπτώσεις τους . Μέσος όρος τιμών διανυκτέρευσης δωματίων , το 2009 μειώθηκαν κατά 30 % σε πραγματικές τιμές από τα επίπεδα του 2000, και από τις αρχές του 2011 περισσότερα από το 80 % των ξενοδόχων που ερωτήθηκαν ανέφεραν ότι ανησυχούσαν για τη βιωσιμότητα της επιχείρησής τους (IHF 2011) . Αυτές οι οξείες πιέσεις προσθέτουν προβλήματα , όπως η συνεχιζόμενη βαθιά ύφεση στην Ιρλανδία, οι πρωτογενείς αγορές και το σχετικά υψηλό κόστος της Ιρλανδίας τώρα επιδεινώνεται από τις μειώσεις νομίσματος της στερλίνας και του δολαρίου .Αυτό το άρθρο δείχνει ότι η απόδοση της τουριστικής βιομηχανίας και ιδιαίτερα ο τομέας των ξενοδοχείων έχει στενή σχέση με ευρύτερες αλλαγές στην ιρλανδική οικονομία. Το πιθανότερο είναι ότι αυτό θα συνεχίσει να συμβαίνει και στο μέλλον (Clancy,2011).

Το παρόν άρθρο προτείνει μια λίστα από τις βασικές συνέπειες της οικονομικής και χρηματοπιστωτικής κρίσης στον τουρισμό , που ακολουθείται από μια ανάλυση των βασικών τάσεων στην ανάπτυξη και μεταλλάξεις που συμβαίνουν στην καταναλωτική τουριστική αγοραστική συμπεριφορά των εν λόγω υπηρεσιών . Θα πρέπει να χρησιμοποιούνται από τους τουριστικούς προορισμούς , δεδομένου ότι τα τελευταία 20 χρόνια , ο τουρισμός έχει κάνει μια μεγάλη συνεισφορά στην παγκόσμια οικονομία , είναι ο ταχύτερα αναπτυσσόμενος τομέας από πλευρά εξωτερικών εσόδων αφού η οικονομική και χρηματοπιστωτική κρίση έπληξε την παγκόσμια οικονομία το 2008 και οδήγησε σε μείωση της ροής του, τόσο στις εγχώριες όσο και

στις διεθνείς τάσεις . Ο τουρισμός ως φαινόμενο , αλλά και ως δραστηριότητα είναι μοναδικός στο είδος του , που εκδηλώνεται με εξάρτηση από το περιβάλλον , το κοινωνικό περιβάλλον, τις πολιτιστικές αξίες , που βρίσκονται σε περιοχές ενδιαφέροντος . Τα δεδομένα επιβεβαιώνουν μια συνεχή ανάκαμψη της παγκόσμιας οικονομίας.

Η ανάκτηση εκτείνεται στην Ευρώπη, η οποία έχει δει μια αύξηση στις αφίξεις κατά το πρώτο εξάμηνο του 2010 , υπόσχεται να επιταχύνει κατά το τρίτο τρίμηνο , παρά τα εμπόδια στον αέρα τον Απρίλιο , λόγω της ηφαιστειακής τέφρας . Ορισμένοι Ευρωπαϊκοί προορισμοί επωφελήθηκαν από τις ευνοϊκές συνθήκες της συναλλαγματικής ισοτιμίας. Ρωσία και Ιαπωνία είχαν ισχυρή ανάπτυξη , ενώ οι ΗΠΑ δείχνουν κάποια σημάδια ανάκαμψης τους τελευταίους μήνες αυξάνοντας τον αριθμό των επιβατών σε ευρωπαϊκές αεροπορικές εταιρείες που ήταν σταθερά θετική λόγω του κλεισίματος του εναέριου χώρου . Η αβεβαιότητα στον χρηματοπιστωτικό τομέα , οι ευρωπαϊκές τράπεζες λόγω των προβλημάτων στα περιουσιακά στοιχεία και οι ξαφνικές αλλαγές στον χρηματοπιστωτικό τομέα αυξάνουν τον κίνδυνο της επιστροφής στην ύφεση (Drutu,2011).

Αυτό το άρθρο ασχολείται με πτυχές της περιβαλλοντικής συμπεριφοράς σε θέματα τουρισμού , στο οποίο , η βιώσιμη ανάπτυξη έχει γίνει όλο και πιο σημαντική , λόγω διατήρησης της φυσικής και της πολιτιστικής κληρονομιάς , κατά την οποία εξαρτάται ο τουρισμός. Ο μαζικός τουρισμός μειώνεται προς όφελος της εξατομικευμένης μορφής τουρισμού, όπως ο οικοτουρισμός , στη Ρουμανία , ιδιαίτερα στην περιοχή Μπουκοβίνα. Υπεύθυνη περιβαλλοντική συμπεριφορά απευθύνεται σε όλους τους φορείς που εμπλέκονται στον τουρισμό προμηθευτές , καταναλωτές και αρχές . Αναγκαίες πρωτοβουλίες είναι εκείνες της ευαισθητοποίησης και των ορθών πρακτικών .Προς το σκοπό αυτό , επιλέχθηκε να παρουσιαστεί μια σημαντική πρωτοβουλία, με τη μορφή ενός έργου ,που έχουν οι άνθρωποι που εργάζονται στον τομέα του τουρισμού που έχουν εκπαιδευτεί στο πνεύμα της φιλικής προς το περιβάλλον συμπεριφοράς και θα διαδώσουν στους τουρίστες με τους οποίους έρχονται σε επαφή (Năstase,2011) .

Αυτό που θεωρούμε σημαντικό για το μέλλον , όσο αφορά τον τουρισμό , ανεξάρτητα από το βασικό στόχο του , είναι η ενσωμάτωση των θεμάτων που σχετίζονται με την αειφορία και την οικολογική συμπεριφορά . Η σημασία του βιώσιμου τουρισμού έχει αυξηθεί, λόγω του κινδύνου της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς και την υποβάθμιση, κατά την οποία ακόμη και το μέλλον των τουριστικών δραστηριοτήτων εξαρτάται από αυτόν . Αυτό είναι ιδιαίτερα

σημαντικό , διότι ο αγροτουρισμός προτιμάται , αντί του μαζικού τουρισμού , έτσι ώστε η τουριστική δυναμική να είναι απαραίτητη. Εφαρμογή στην πράξη αυτών των πρωτοβουλιών πήρε το σχέδιο NAP που διεξάγεται στην περιοχή Μπουκοβίνα , η οποία αποτελείται από εκπαιδευμένους ανθρώπους που εργάζονται στον τομέα του τουρισμού (οδηγοί , εκπαιδευτές , εργαζόμενοι) σύμφωνα με τις ορθές πρακτικές και τη διατήρηση της φύσης (Scutariu,2011).

Αυτοί οι άνθρωποι , που αλληλεπιδρούν άμεσα με τους τουρίστες , έχουν μια σημαντική επιρροή σε αυτούς στο θέμα της ενθάρρυνσης της προστασίας της φύσης. Έτσι , μετά από τις δραστηριότητές , το έργο συνέβαλε στην προώθηση της περιβαλλοντικά υπεύθυνης συμπεριφοράς μεταξύ των τουριστών , ενημερώνοντάς τους . Το αναφερόμενο έργο επιδίωξε να βελτιώσει την τουριστική υποδομή σε παραμεθόρια αναγνωστή περιοχή για την ανάπτυξη βιώσιμου τουρισμού σε μοντέλα ορθών πρακτικών στην Ευρώπη. Έτσι , θεωρούμε σημαντική στο μέλλον , στο πλαίσιο αυτών των έργων τον τομέα του τουρισμού , ανεξαρτήτως σκοπού , να περιλαμβάνει θέματα που σχετίζονται με περιβαλλοντική συμπεριφορά και την προώθησή του(Chazonschi,2001).

Στο πλαίσιο της οικονομικής κρίσης , η συμπεριφορά των καταναλωτών οδηγεί σε αλλαγές , έτσι ώστε οι τουρίστες να έχουν γίνει ιδιαίτερα προσεκτικοί στις τιμές και τείνουν να εξοικονομήσουν χρήματα για την διάρκεια των διακοπών τους .Ξεκινώντας με τις αλλαγές που προκύπτουν από την οικονομική κρίση , η ανάγκη να επιτευχθεί μια νέα οικονομική ανάπτυξη τόσο στον δημόσιο τομέα μέσω της ανάπτυξης καθώς επίσης και στον ιδιωτικό τομέα μέσω της συμμετοχής σε στερεά σχέδια , με προσαρμοσμένες πρωτοβουλίες . Ο σκοπός του άρθρου είναι να συλλάβει τις επιπτώσεις του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα στο Travel & Tourism (T & T) της ζήτησης κατά τη διάρκεια της τρέχουσας οικονομικής κρίσης , την περίοδο 2008-2010 . Δεδομένου ότι το περιεχόμενο χωρίζεται σε τρία κύρια μέρη , ως εξής: οι προοπτικές του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα για την T & T βιομηχανίας, ο αντίκτυπος της οικονομικής κρίσης στην T & T , και η οικονομετρική ανάλυση που επικεντρώνεται στην σχέση μεταξύ της T & T και κάποιες πιθανές μεταβλητές που επιδρούν σε αυτό . Η μεθοδολογία αυτή αναφέρεται κυρίως στην οικονομετρική ανάλυση (Balalia,2011).

Προκειμένου να δοκιμαστεί η σχέση μεταξύ των μεταβλητών , χρησιμοποιείται η μακροοικονομική προσέγγιση , συμπεριλαμβάνοντας τις χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης . Όσον αφορά την πρωτοτυπία , το άρθρο αποκαλύπτει την θετική επίδραση , της T & T Βιομηχανίας στο ΑΕΠ και την επένδυση κεφαλαίου στο T & T . Ο τουρισμός και οι δαπάνες της

κυβέρνησης στις υποψήφιες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης , αλλά και οι εξωγενείς μεταβλητές έχουν διαφορετικό αντίκτυπο. Η επένδυση του κεφαλαίου συνεπάγεται με τη συμβολή τόσο του δημόσιου όσο και του ιδιωτικού τομέα και η συμμετοχή τους θα μπορούσε να έχει πραγματικές και σημαντικές επιπτώσεις στην πραγματική αύξηση της ζήτησης T & T , κατά μήκος των υποψήφιων χώρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης . Τα αποτελέσματα αυτής της έρευνας θα μπορούσαν να προσφέρουν στους δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς ένα προσανατολισμένο δρόμο προς την απόκτηση μιας πραγματικής αύξησης της T & T. Η ζήτηση , λαμβάνοντας υπόψη τις επιπτώσεις των εξωγενών μεταβλητών που αναλύθηκαν στο όριο της έρευνας αποτελείται από τον μικρό αριθμό των ενδογενών μεταβλητών που θα μπορούσε να είναι ενδιαφέρον να συμπεριληφθούν και άλλα μακροοικονομικά στοιχεία , όπως ο πληθωρισμός , οι έμμεσοι φόροι και οι δαπάνες των πελατών (Petrescu,2011) .

Η κυβέρνηση είναι συχνά εμφανής σε πρωτοβουλίες χάραξης πολιτικής για τον τουρισμό. Είναι σημαντικό να καταλάβουμε αν και πώς οι πολιτικές συντεταγμένες της κυβέρνησης για τον τουρισμό και τις δραστηριότητες μεταξύ των διαφόρων φορέων , θεσμικών ρυθμίσεων, διοικητικών επίπεδων και πώς τέτοια κυβερνητική επιρροή μπορεί να εξελιχθεί χρονικά. Επίσης, γίνεται χρήση μιας στρατηγικής προσέγγισης στην κοινωνική θεωρία για να κατανοήσουν τη δομή και τις σχέσεις αντιπροσώπευσης (Pastras,2013) .

Αυτές οι προοπτικές χρησιμοποιήθηκαν για την κατανόηση και τις αλλαγές στην κυβέρνηση και στις πολιτικές μάρκετινγκ του τουρισμού για την Αθήνα 2000-2008 , μια περίοδο που η πόλη οργάνωσε τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004. Εξέτασε την έκταση αυτού του συντονισμού των συνδεδεμένων σχέσεων μεταξύ των εθνικών , περιφερειακών και τοπικών βαθμίδων της κυβέρνησης και μεταξύ του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα . Οι πολιτικές που εξετάστηκαν μέσα από μια σχεσιακή έμφαση στις αλληλεπιδράσεις μεταξύ των θεσμικών οργάνων , φορέων και στο ευρύτερο κοινωνικοοικονομικό και πολιτικό πλαίσιο , συμπεριλαμβανομένων εκείνους μεταξύ των διαφόρων βαθμίδων διακυβέρνησης και μεταξύ του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα (Dredge and Jenkins , 2007) .

Η μελέτη έδειξε , για παράδειγμα, αν η εθνική κυβέρνηση επικεντρώθηκε στο μάρκετινγκ του τουρισμού , καθώς σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό συντονισμό κατευθύνονται στη δραστηριότητα της εμπορίας . Η εθνική κυβέρνηση ενδιαφέρονταν περισσότερο για την Αθήνα του εμπορικού τουρισμού αμέσως μετά τους Ολυμπιακούς Αγώνες ,ενώ στην πράξη η αγορά δεν

υποστηριζόταν πολύ έντονα . Σε γενικές γραμμές , η εθνική κυβέρνηση χαρακτηριζόταν από αδράνεια και δεν συντόνιζαν έντονα ή να κατευθύνουν τις δραστηριότητες της περιφερειακής και τοπικής αυτοδιοίκησης , καθώς σπάνια εργάζονταν συνεργατικά με την επιχειρηματική κοινότητα δημόσιου και ιδιωτικού τομέα. Επιπλέον , υπήρχε επίσης περιορισμένη δράση και συντονισμός από την περιφερειακή και την τοπική αυτοδιοίκηση στην Αθήνα . Αυτές οι βαθμίδες τοπικής αυτοδιοίκησης , είχαν συσταθεί από το Δήμο Αθηναίων των οποίων οι δραστηριότητες σε γενικές γραμμές θεωρούταν καλές . Η νέα θεσμική και στρατηγική προοπτική έστρεψε την προσοχή σε επίσημες θεσμικές ρυθμίσεις , ανεπίσημες πολιτικές πρακτικές , καθώς και στην επίδραση μιας ιδεατής σφαίρας πεποιθήσεων και αξιών για τις πολιτικές προώθησης του τουρισμού της Αθήνας. Υπήρξαν κάποιες ξεκάθαρες θετικές αλλαγές στο μάρκετινγκ της Αθήνας με την ίδρυση της Εταιρείας Τουριστικής και Οικονομικής Ανάπτυξης (Bramwell,2013).

Το γεγονός ότι η Βιέννη είναι ένας ελκυστικός τουριστικός προορισμός, γνωστός διεθνώς, λόγω αυτοκρατορικής λαμπρότητας και αξιόλογης πολιτιστικής εικόνας . Τα τελευταία χρόνια , έχουν γίνει πάνω από 10,8 εκατομμύρια διανυκτερεύσεις, ξεπερνώντας κατά πολύ τους δικούς της στόχους .Βασικά στοιχεία της Αυστριακής πρωτεύουσας είναι η νέα στρατηγική «branding» που εξετάζουν οι φορείς που δημιουργούν την επιτυχία της. Το άρθρο αξιολογεί τόσο τα ποσοτικά όσο και τα ποιοτικά αποτελέσματα ως σημαντικές επιπτώσεις στην αύξηση των επισκεπτών και των διανυκτερεύσεων. Τα οφέλη που προκύπτουν είναι μια φανταστική φήμη σε όλο τον κόσμο, και δημιουργώντας η ίδια μια συναρπαστική εικόνα, ως μοναδική τουριστική τοποθεσία. Η επιτυχία της Βιέννης εξαρτάται από την ανάπτυξη και τις αεροπορικές μεταφορές όπου το αεροδρόμιο είναι κοντά στην πόλη και είναι ένας σημαντικός κόμβος για την ανατολική και νότια Ευρώπη (Corbos,2011).

Η Austrian Airlines έχει ένα αποτελεσματικό πλεονέκτημα για βραχυπρόθεσμες, μεσοπρόθεσμες και υπεραστικές πτήσεις και η σιδηροδρομική γραμμή εφάπτεται στα ποτάμια και τα οδικά δίκτυα. Οι τουρίστες που φθάνουν στη Βιέννη θα πρέπει να ενημερώνονται κατά την άφιξή τους για την αξία της πόλης, και αυτό μπορεί να επιτευχθεί από ένα πολύγλωσσο σύστημα πληροφοριών που παρέχει στους επισκέπτες μια εικόνα από τα αξιοθέατα της .Στην Βιέννη προσφέρεται η δυνατότητα να ανακαλύψουν οι τουρίστες την πόλη με τα πόδια , τόσο για το ιστορικό κέντρο και τα τουριστικά αξιοθέατα σε διαφορετικές θεματικές διαδρομές από την μουσική πρωτεύουσα του κόσμου στους δρόμους μέσω της παλιάς Βιέννης. Η αύξηση της

ικανοποίησης των πελατών με την παροχή ποιότητας και σύγχρονες υπηρεσίες στην τουριστική βιομηχανία πρέπει να παρέχει συνεχώς υψηλή ποιότητα υπηρεσιών από τα ξενοδοχεία ,τα εστιατόρια, τα πολιτιστικά αξιοθέατα τα οποία είναι ζωτικής σημασίας για την προσαρμοσμένη ικανοποίηση των τουριστών (Popescu,2011).

Ο οινικός τουρισμός είναι ένα προϊόν του τουρισμού που αυξάνεται σε περιοχές κρασιού σε όλο τον κόσμο . Ο οινικός τουρισμός χαιρετίστηκε ως μια πιο βιώσιμη προσέγγιση του τουρισμού λόγω της προαγωγής των τριών πυλώνων της βιωσιμότητας. Η βιώσιμη αγροτική ανάπτυξη αποτελεί υψηλή προτεραιότητα σε όλο τον κόσμο λόγω της συρρίκνωσης των αγροτικών οικονομιών . Ο τουρισμός θεωρείται ένα συστατικό της στρατηγικής αγροτικής ανάπτυξης για την αναζωογόνηση της υπαίθρου, των οικονομιών ,ενθαρρύνει τη διατήρηση των φυσικών και πολιτιστικών αγαθών . Αυτή η μελέτη διερευνά τον οινικό τουρισμό στη Βουλγαρία και το ρόλο της στην αειφόρο αγροτική ανάπτυξη. Σαν αποτέλεσμα έχει την διεθνή ανταγωνιστικότητα, την έλλειψη ευαισθητοποίησης του κοινού και την αναγνώριση περιφερειακών και τοπικών υποδομών (δρόμοι και σήμανση ,δεξιότητες παροχής υπηρεσιών , ικανότητα και ενεργητική στάση σε οίνοποιεία του τουρισμού, στρατηγικές(εθνικό ,περιφερειακό και τοπικό επίπεδο), διαδικασίες προγραμματισμού, την ποιότητα των υπηρεσιών ενός μηχανισμού και των διαθέσιμων ερευνών αγοράς).

Κατανεμημένες οικονομίες ως εννοιολογικό πλαίσιο , προτείνονται στο κρασί ως ένας τρόπος για την ενθάρρυνση της συνεργασίας μεταξύ του κρασιού και του τουρισμού στην τουριστική βιομηχανία . Η διοίκηση χρησιμοποιείται ως ένα θεωρητικό πλαίσιο για να κατανοήσουμε καλύτερα το πώς τα ενδιαφερόμενα μέρη μπορούν να προσεγγίσουν το σχεδιασμό , την υλοποίηση και τη διακυβέρνηση που εμπλέκονται στην ανάπτυξη του οινικού τουρισμού . Αυτή η έρευνα συμβάλλει στην ελαχιστοποίηση της κενής τεχνογνωσίας στον αγροτουρισμό, την ανάπτυξη και τις επιπτώσεις της για την αγροτική ανάπτυξη στο πλαίσιο της Βουλγαρίας (Sørensen,2013).

Σε πολλές χώρες του κόσμου, ο νεανικός τουρισμός στην τριτοβάθμια εκπαίδευση , αποτελεί σημαντική εισοδηματική πηγή για τις εν λόγω χώρες . Πολύ σημαντική είναι η σχέση μεταξύ του τουρισμού και των διαφόρων διεθνή προγραμμάτων ανταλλαγής φοιτητών , όπως το ΣΩΚΡΑΤΗΣ και το ERASMUS για την Ευρώπη ή την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Κρατών της Δυτικής Αφρικής (ECOWAS) για την διαπολιτισμική ανταλλαγή μεταξύ των

φοιτητών. Ξεκινώντας από την αρχαιότητα , οι πλούσιοι νέοι είχαντο προνόμιο να ανακαλύψουν τον κόσμο και να αποκτήσουν νέες γνώσεις πάνω στην εξάσκηση του τουρισμού στο εξωτερικό , όπου ο διεθνής τουρισμός είναι στο κέντρο του ενδιαφέροντος για την υψηλή κοινωνία με υψηλά εισοδήματα .

Από το τέλος του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου , ένας μεγάλος αριθμός πολιτικών, ταξιδεύουν για διαρκή εκπαίδευση και οι μη κυβερνητικές οργανώσεις όσον αφορά τους νέους έχουν προωθήσει σε εθνικό επίπεδο , τις δράσεις κινητικότητας για τους νέους. Σε σύντομο χρονικό διάστημα , οι κυβερνήσεις διαφέρουν από χώρα σε χώρα και έχουν δημιουργήσει διμερείς συμφωνίες στο πλαίσιο που πολλά προγράμματα επιτρέπουν στους νέους , δασκάλους , καθηγητές να έχουν στο εξωτερικό ταξίδια. Την τελευταία περίοδο , η πλέον χρησιμοποιούμενη είναι η κινητικότητα διαπολιτισμικής μάθησης , της ανακατάληψης μελέτης ταξιδιών και όλα αυτά αφορούν νέους ταξιδιώτες. Σε αυτή την περίπτωση είναι απαραίτητη η στήριξη σε εθνικό, σε ευρωπαϊκό επίπεδο , το οποίο είναι απαλλαγή από το επαγγελματικό επίπεδο ή το εκπαιδευτικό επίπεδο (Moisă,2008).

Σκωτία σημαίνει σκωτσέζικη φούστα, γκαίντες, LochNess Monster, το ουίσκι, τα μεσαιωνικά κτίρια και η όμορφη θέα. Μετά το 2008, ο αριθμός των τουριστών που επισκέπτονται τη Σκωτία μειώθηκε, από την άποψη των τουριστικών επιχειρήσεων, που επλήγησαν σοβαρά από την οικονομική κρίση. Η σωστή οργάνωση με στόχο την αύξηση των εσόδων από τον τουρισμό για την περίοδο 2009-2012 πέτυχε. Επί του παρόντος, η τουριστική βιομηχανία είναι ζωτικής σημασίας για την οικονομία της Σκωτίας, φέρνοντας μέχρι 4,1δισ. Ευρώ στον κρατικό προϋπολογισμό, καθώς και την εξασφάλιση θέσεων εργασίας για 200.000 ανθρώπους. Το άρθρο αυτό αναλύει την προώθηση της καμπάνιας "Homecoming Scotland 2009". Τα εργαλεία και οι μέθοδοι που χρησιμοποιήθηκαν παρουσιάζονται και τα αποτελέσματα σε στρατηγικό επίπεδο αξιολογούνται. Τα αποτελέσματα της μελέτης δείχνουν ότι η προώθηση της εκστρατείας σε προσεκτικά σχεδιασμένο και κατασκευασμένο για την μάρκα σχέδιο δείχνουν μια επιλογή διαχείρισης από άποψη στρατηγικής ανάπτυξης της κοινότητας. Η Σκωτία είναι μια χώρα που γνωρίζει πολύ καλά την προώθηση των εμπορικών σημάτων της . Ωστόσο , οι αρχές της Σκωτίας το έχουν αντιληφθεί και έχουν ενεργήσει σε αυτό με σεβασμό . Έτσι, σε μία πρώτη φάση (το τέλος του 2001, όταν η ανάπτυξη του τουρισμού ξεκίνησε) , η Σκωτία διεξήγαγε έρευνα αγοράς σχετικά με τις επιθυμίες και τις ανάγκες των τουριστών . Αυτή η έρευνα αποδείχθηκε να είναι περισσότερο

από χρήσιμη, διότι οι Σκωτσέζοι έμαθαν τι εκτιμούν οι τουρίστες περισσότερο στη Σκωτία και ποια είναι τα πιο σημαντικά εμπορικά σήματα (Corboș,2009) .

Το επόμενο βήμα ήταν η προώθηση εμπορικών σημάτων τους μέσω του " Live It - Visit Scotland "εκστρατεία . Έτσι, οι αρχές της Σκωτίας έχουν δείξει επαγγελματισμό και δημιουργικότητα στην διαχείριση της διαδικασίας της τουριστικής ανάπτυξης και τα αποτελέσματα ήταν άμεσα , και το έτος 2006 , 35 % του συνόλου των εσόδων από τον τουρισμό προέρχονται από ξένους τουρίστες . Οι Σκωτσέζοι έχουν πάντα βελτιωμένες υπηρεσίες , δείχνοντας ότι ενδιαφέρονται για τις επιθυμίες των τουριστών . Συνειδητοποίησαν ότι τα προϊόντα τους πρέπει να είναι φορμαρισμένα σχετικά με τον αγοραστή και όχι το αντίστροφο . Ένας τρόπος μέσω του οποίου οι αρχές της Σκωτίας έχουν μάθει ποιες είναι οι ανάγκες των τουριστών ήταν να ενθαρρύνουν διαφορετικές εταιρείες που εργάζονται στις τουριστικές υπηρεσίες να ζητούν από τους πελάτες τους, τι τους αρέσει και τι όχι . Τα αποτελέσματα ,τους ωφέλησαν τόσο που οι δημόσιες αρχές και ιδιωτικές εταιρείες βελτίωσαν τις υπηρεσίες τους . Βασικά, ο ιδιωτικός τομέας έχει λάβει πάντα συμβουλές από τις αρχές για τη βελτίωση των υπηρεσιών και την προώθησή τους . Μετά την προσέλκυση τουριστών , ο Σκωτσέζος ήθελε να τους κρατήσει , να τους πείσει να έρθουν πίσω ,για αυτό οι υπηρεσίες απαιτούν τη συνεχή βελτίωση και διαφοροποίηση. Οι δράσεις αυτές υποστηρίζονται από ένα πολύ σημαντικό στοιχείο υποδομής . Οι Σκωτσέζοι προσφέρουν στους τουρίστες απευθείας πτήσεις , μεταφορές με οχηματαγωγά , διότι είναι σημαντικό για τους επισκέπτες να φτάνουν εύκολα στον προορισμό τους. Η Σκωτία έχει μελετήσει τις αδυναμίες του ανταγωνισμού και δημιούργησε σημαντική πρόοδο σε σύγκριση με πολλές άλλες χώρες. Εκτιμάται ότι η Σκωτία έχει καταφέρει να προσελκύσει τουρίστες από χώρες που είναι χιλιάδες μίλια μακριά από την τουριστική αγορά (π.χ. ΗΠΑ, τον Καναδά και την Αυστραλία) .Εν κατακλείδι , πιστεύεται ότι η Σκωτία είναι ένα επιτυχημένο παράδειγμα για κάθε χώρα που θέλει να αναπτυχθεί στον τομέα του τουρισμού (Popescu,2009).

Ολοκληρωμένη περιγραφή αγροτουρισμού στην αγγλική διασυνοριακή περιοχή της Ουαλίας από μια ανάλυση στρατηγικών και διοικητικών προκλήσεων . Το παρόν άρθρο εξετάζει τη στρατηγική , διοικητική και προσωπικές προκλήσεις στην ανάπτυξη και προώθηση ολοκληρωμένων προσεγγίσεων στον αγροτικό τουρισμό στην περιοχή . Υποστηρίζεται ότι η έννοια του ολοκληρωμένου αγροτικού τουρισμού θα μπορούσε να είναι χρήσιμη για τις υπηρεσίες που ήδη ασχολούνται με την προώθηση του συντονισμού μέσω της επιχειρηματικότητας και της

καινοτομίας . Ωστόσο , τα ευρήματα υποδεικνύουν ότι , η ολοκληρωμένη αγροτική ανάπτυξη έγινε δεκτή από τους ερωτηθέντες ως μια ευκαιρία για να προωθήσει τρόπους συνεργασίας της έρευνας πέρα από τα σύνορα , τους περιορισμούς που τίθενται από τα ισχύοντα διοικητικά όρια (Ilbery,2011).

Αυτό δείχνει ότι τα σύνορα μεταξύ της Αγγλίας και της Ουαλίας συνεχίζουν να εμποδίζουν την υπηρεσιακή συνεργασία , με αποτέλεσμα τον πολυεπίπεδο διαχωρισμό , παρά το γεγονός ότι οι περιφερειακοί φορείς , οι εταιρικές σχέσεις αναγέννησης, οι υπηρεσίες περιφερειακής ανάπτυξης (RDA) , και οι συνεργασίες διαχείρισης προορισμού έχουν την εξουσία να διευκολύνουν τον συντονισμό με τα μέσα του τουρισμού . Επιπλέον , ο σχετικά κλειστός χαρακτήρας των πολιτικών των τοπικών αρχών , που καθορίζονται από το εθνικό και θεσμικό περιβάλλον της Αγγλίας και της Ουαλίας , έχει δημιουργήσει ξεχωριστές πολιτικές μονάδες που αναφέρονται ως ανάκτες να αναπτύξουν μια μοναδική περιφερειακή ταυτότητα και ένα εμπορεύσιμο εμπορικό σήμα στην αγορά (Saxena,2011) .

Επίσης , εμπνέοντας εμπιστοσύνη πέραν των περιφερειακών εταίρων είναι δύσκολο , γιατί υπάρχει η αντίληψη ότι η δυναμική εξουσίας μεταξύ της Αγγλίας και της Ουαλίας είναι ασύμμετρη , δημιουργώντας σκεπτικισμό μεταξύ της ατζέντας συνεργασίας .Η ολοκληρωμένη πολιτική έγκειται στο γεγονός ότι ενσωματώνει ενδογενής , εδαφικές προσεγγίσεις για την ανάπτυξη του τουρισμού με βάση τις σχέσεις του δικτύου που προσφέρουν ανεξαρτησία από τα παραδοσιακά πολιτικά σύνορα (Hartmann , 2006) .

Στην ιδανική περίπτωση , οι ιστορικά ριζωμένες διαφορές στις δύο πλευρές των συνόρων , καθώς και οι δυσκολίες που έχουν δημιουργήσει , καλούν για μια ρύθμιση χωρίς σύνορα , όπου οι περιφερειακοί παραλληλισμοί μπορούν να γίνουν η βάση της σύντηξης ή τουλάχιστον σταδιακά ανοίγματα για να χτίσουν ένα ολοκληρωμένο όραμα και την ανανέωση των περιφερειακών δυνατοτήτων (Heidenreich and Healey , 2007) .

Σε αυτό το πλαίσιο , θα ήταν χρήσιμο να συγκεντρωθούν προστιθέμενες γνώσεις σχετικά με τη σύνδεση μεταξύ των πολιτικών και των αξιών, ανταλλαγής εμπειριών μεταξύ των κοινωνικών δικτύων τους .

Ο τουρισμός της κρουαζιέρας έχει μεγάλη ζήτηση στην Ευρώπη και τη Βόρεια Αμερική . Η Ανατολική Μεσόγειος , και , κατά συνέπεια, η Τουρκία συγκαταλέγονται μεταξύ των προορισμών που περιοδεύουν τα κρουαζιερόπλοια. Μια σημαντική άνθηση στην εγχώρια ζήτηση

οδήγησε στην έναρξη περιηγήσεων προς τη Μαύρη Θάλασσα , τα ελληνικά νησιά, τις Δαλματικές ακτές και την Ιταλία έχοντας σαν αφετηρία την Κωνσταντινούπολη , τη Σμύρνη και το λιμάνι του Κουσάντασι . Ο τουρισμός κρουαζιέρας εστιάζει κυρίως σε λιμάνια και σε παροχή υπηρεσιών . Ο τουρισμός κρουαζιέρας είναι σήμερα μία από τις κυρίαρχες πολιτικές ατζέντες για τη διαφοροποίηση και τη διάδοση του . Μέσα σε ένα έτος, η Τουρκία κατάφερε να κατατάσσεται μεταξύ των πρώτων δέκα χωρών σε σχέση με τον αριθμό των τουριστών και των τουριστικών εσόδων στον κόσμο . Η Τουρκία είναι μια χώρα με μεγάλες δυνατότητες του τουρισμού με τον πλούτο των φυσικών , ιστορικών και την πολιτιστική ομορφιά της λεκάνης της Ανατολικής Μεσογείου . Είναι σε μια θέση όπου ο τουρισμός κρουαζιέρας στράφηκε προς την κατεύθυνση αυτή από την αρχή του 2000 και επιταχύνθηκε τα τελευταία χρόνια . Η Τουρκία δεν διαθέτει κρουαζιερόπλοια. Προσφέρει παροχή υπηρεσιών με στόχο λιμενικές περιφερειακές δραστηριότητες για τα κρουαζιερόπλοια των εταιρειών ανά τον κόσμο διοργανώνοντας ταξίδια σε λιμάνια της Τουρκίας . Η ταχεία οικονομική ανάπτυξη της Τουρκίας και το ενδιαφέρον προς την κατεύθυνση του τουρισμού κρουαζιέρας έχει καταστεί δυνατό η ταχεία αύξηση της εγχώριας ζήτησης για αυτό το είδος του τουρισμού. Έχουμε δει ότι ο τουρισμός κρουαζιέρας έχει υποβληθεί στο πλαίσιο των πολιτικών για τη διαφοροποίηση του τουρισμού , εξαπλώθηκε μέχρι δώδεκα μήνες του έτους και προσελκύσει τουρίστες με υψηλή ικανότητα δαπανών .

Τα πλεονεκτήματα για την Τουρκία στον τουρισμό κρουαζιέρας ιεραρχούνται με τον ακόλουθο τρόπο: 1) Γεωγραφική θέση και την εγγύτητα προς την Ευρωπαϊκή αγορά , 2) Έχοντας μια βαθμιαία αναπτυσσόμενη αγορά και δέλεαρ της δυνητικής αγοράς ,3) ύπαρξη φυσικών , ιστορικών και πολιτιστικών αξιοθέατων και 4) Συντήρηση και αποκατάσταση υπηρεσιών. *Ευκαιρίες* στον τουρισμό κρουαζιέρας στην Τουρκία είναι 1) λόγω των πολιτικών αναταραχών στην Τυνησία, το Μαρόκο και την Αίγυπτο , τον προσανατολισμό περιηγήσεων κρουαζιέρας , που κατευθύνθηκε προς τις προαναφερθείσες χώρες , στην Τουρκία , 2) λόγω της οικονομικής κρίσης που πλήττει την Ελλάδα , ορισμένοι ταξιδιωτικοί πράκτορες στην Τουρκία αρπάζουν την ευκαιρία για την πώληση σε εκδρομές στο εσωτερικό και όχι στο εξωτερικό με ενοικίαση ελληνικής σημαίας. Τα *μειονεκτήματα* του τουρισμού κρουαζιέρας στην Τουρκία : 1) Ανεπαρκής ικανότητα των λιμένων για την κάλυψη των αναγκών , 2) Υψηλές αμοιβές των λιμενικών υπηρεσιών σε σύγκριση με άλλες χώρες , 3) Ανεπαρκής εγχώρια ζήτηση για το μέγεθος

της αγοράς , 4) Ανεπαρκή κίνητρα για την κρουαζιέρα του τουρισμού στην Τουρκία και 5) Ανεπάρκεια προώθησης του είδους αυτού (Yasar,2012).

Τα συστήματα ανάθεσης (RSS) έχουν εκτεταμένα χρησιμοποιηθεί ως μέσο για τη μείωση των πληροφοριών και προσφέρουν ταξιδιωτικές συστάσεις για τους τουρίστες . Οι εξελίξεις των κινητών προσαρμόζεται στις συσκευές των χρηστών και υπόσχεται να εμπλουτίσει ουσιαστικά τις τουριστικές εμπειρίες , συνιστώντας πλούσιο περιεχόμενο πολυμέσων , υπηρεσιών , τις απόψεις και αξιολογήσεις των χρηστών. Νέες εξελίξεις στους φορητούς υπολογιστές όπως ασύρματη δικτύωση , τεχνολογίες web και τη μόχλευση της κοινωνικής δικτύωσης παρέχουν εξαιρετικά ακριβή αποτελέσματα (Mastakas and Pantziou,2014).

Υπογραμμίζει, επίσης, τις προκλήσεις και υπόσχεται ερευνητικές κατευθύνσεις όσον αφορά τα κινητά RSs που απασχολούνται στον τομέα του τουρισμού . Τα RSs αντιπροσωπεύουν ραγδαίες εξελίξεις των λογισμικών συστημάτων που έχουν ιδιαίτερη επιτυχία στον περιβάλλοντα ιστό . Νέες εξελίξεις στο mobile computing , ασύρματη δικτύωση , και κοινωνική δικτύωση δημιουργούν ζωτικό χώρο για την ανάπτυξη των καινοτόμων κινητών RSs που συλλαμβάνει την προσωπική , κοινωνική και περιβαλλοντική παράμετρο (Gavalas and Konstantopoulos,2014).

Αυτό το άρθρο διερευνά τις επιχειρηματικές πεποιθήσεις ,τις προδιαθέσεις, τις φιλοδοξίες , τις προσδοκίες , τους στόχους ,τα οράματα των γυναικών της υπαίθρου που επιλέγουν να συνεργαστούν με τους αγροτικούς συνεταιρισμούς του Νομού Ηρακλείου στο νησί της Κρήτης . Η ίδρυση παραδοσιακών συνεταιρισμών παραγωγής τροφίμων έδειξε ότι η παραδοσιακοί οικιακοί ρόλοι (νοικοκυρά , μητέρα) , το χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης , η έλλειψη επαγγελματικής δεξιότητας , η εμπειρία της επιχείρησης και κυρίως η απροθυμία των γυναικών της υπαίθρου να αναλάβουν τον κίνδυνο της επιχείρησης, στερείται σύγχρονων επιχειρηματικών μεθόδων όσον αφορά τη χρήση της ποιότητας συστημάτων στον έλεγχο της παραγωγής για την προστατευόμενη γεωγραφική αναγνώριση προϊόντων ή και Πιστοποιημένων Τοπικών Παραδοσιακών Τροφίμων ή Βιολογικών Προϊόντων και τη διαχείριση τεχνολογιών , στη διαφήμιση και την προώθηση των προϊόντων. Χωρίς αμφιβολία οι γυναίκες έχουν συμβάλει στην οικονομική ανάπτυξη των λιγότερο αναπτυγμένων περιοχών του Νομού Ηρακλείου (Lassithiotaki,2011).

Ωστόσο, η περιορισμένη εκπαίδευση, η αποστροφή κινδύνου και η ηλικία των ιδιοκτητών των συνεταιρισμών έχουν αρνητικές αλληλουχίες για την λειτουργία των συνεταιρισμών. Οι

γυναίκες της υπαίθρου φαίνεται να επιθυμούν να αποστασιοποιήσουν τον εαυτό τους από την παραγωγή τοπικών παραδοσιακών προϊόντων με τη χρήση των παραδοσιακών συνταγών από γενιά σε γενιά . Επιδιώκουν να κάνουν τα προϊόντα κατά το πρότυπο των εταιρειών που ασχολούνται με τη μαζική παραγωγή των τροφίμων .Το παραγωγικό μοντέλο που επιλέγουν, δεν λαμβάνει υπόψη το σύστημα καλλιέργειας , και σε μεγάλο βαθμό , δεν επωφελούνται από τις δυνατότητες των παραδοσιακών μεθόδων που σχετίζονται με τη γεωγραφία ή την οικολογία των ορεινών και λιγότερο των αγροτικών περιοχών . Την ίδια στιγμή , δεν χρησιμοποιούν τα συστήματα ποιότητας στον έλεγχο της παραγωγής , τη διαχείριση των τεχνολογιών , ούτε σύγχρονες μεθόδους των επιχειρήσεων στη διαφήμιση και την προώθηση των προϊόντων . Η διαχείριση των συνεταιρισμών δεν έχει ανανεωθεί . Αυτή η στρατηγική ανάπτυξης , εκτός από το να είναι μη ανταγωνιστική και καινοτόμα σε παγκόσμιο περιβάλλον , διαφωνεί με την στρατηγική του Ελληνικού Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης. Τα τρόφιμα που είχαν στο μυαλό τους για την ανάπτυξη των ορεινών και μειονεκτικών αγροτικών περιοχών το Ελληνικό Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων αφορά ένα πολυ-λειτουργικό μοντέλο, το οποίο θα δώσει έμφαση στην παραγωγή ειδικών προϊόντων (τοπικά προϊόντα , ενός ειδικού τύπου και τεχνολογίας , τα προϊόντα υψηλής ποιότητας , κλπ) , κατά τρόπο ώστε να επιτρέπουν να μετατοπίζονται από φθηνότερα προϊόντα άλλων περιοχών. Στο τοπικό σχέδιο ανάπτυξης , για παράδειγμα , της υποχρεωτικής σχολικής φοίτησης 9 ετών των μαθητών των ορεινών και μειονεκτικών περιοχών της γεωργίας θα μπορούσε να έχει προτεραιότητα , επειδή η Νομαρχία Ηρακλείου έχει υψηλό ποσοστό πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου σε αυτούς τους συγκεκριμένους τομείς (Ελληνικό Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων -παιδαγωγικό Ινστιτούτο,2006) .

Επιπλέον, η εκπαίδευση και η κατάρτιση που παρέχεται στις γυναίκες της υπαίθρου θα πρέπει να επικεντρωθούν κυρίως στις διαδικασίες αξιολόγησης και την ανάπτυξη των επιχειρήσεων και των ευκαιριών αντί να περιορίζεται στη διδασκαλία αυτών των γυναικών σχετικά με τη διοίκηση επιχειρήσεων (Charney και Libecap,2000) .

Η τρέχουσα πρακτική της παραγωγής παραδοσιακών τροφίμων από τις γυναίκες του νομού προτείνουν αυτό το συγκεκριμένο είδος των δραστηριοτήτων που θα μπορούσαν να συμμετέχουν περισσότερο στην τοπική ανάπτυξη, συμβάλλοντας έτσι περισσότερο στην ενίσχυση της πολιτιστικής ταυτότητας των περιοχών που εκπροσωπούν και τη συμμετοχή των

συνεταιρισμών με τον τουρισμό και τον αγροτουρισμό . Σεμινάρια επιχειρηματικότητας των γυναικών της υπαίθρου και στα μέλη των συνεταιρισμών θα μπορούσαν να συνδέονται με την εκπαίδευση σχετικά με τις αξίες και την αισθητική του αγροτουριστικού μοντέλου , έτσι ώστε νέες αξίες και αισθητική να προκύψει στον τομέα της γεωργίας .Υπό τις συνθήκες αυτές , είναι δυνατόν να πούμε ότι στο εγγύς όσο και στο μακρινό μέλλον , η επιχειρηματικότητα των γυναικών της υπαίθρου μπορεί να αποτελέσει παράγοντα ανάπτυξης για την επέκταση του ρόλου της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ηρακλείου στην Περιφέρεια Κρήτης (Lassithiotaki,2011).

Ο σκοπός αυτού του άρθρου είναι να αναλύσει και να παρουσιάσει τις νέες μορφές τουρισμού και την ανάπτυξη στην ευρύτερη περιοχή του Βουκουρεστίου. Από την μητροπολιτική περιοχή του Βουκουρεστίου μπορούμε να παρατηρήσουμε , με ιδιαίτερη έμφαση τη θέση του αθλητικού τουρισμού . Αυτή η μορφή του τουρισμού , τείνει να γίνει μια κυρίαρχη μορφή για μια ευρωπαϊκή πρωτεύουσα , όπου οι δυνατότητες του ελεύθερου χρόνου είναι κάπως περιορισμένες για τους κατοίκους της . Ραγδαία αύξηση του αριθμού των αθλητικών κέντρων αναψυχής τα τελευταία χρόνια. Παράλληλα, ο πολιτιστικός τουρισμός , ο οποίος είναι μια μορφή παράδοσης για τη μητροπολιτική περιοχή του Βουκουρεστίου , ωφελεί επίσης στο μέγιστο (Pintili and Merciu,2011).

Στο δεύτερο μέρος η προσοχή επικεντρώνεται επάνω τους τουρίστες από άποψη κοινωνικοοικονομικού προφίλ , σε παγκόσμιο επίπεδο . Ο αθλητικός τουρισμός και ο τρόπος διακοπών ταυτίζεται με τον χώρο όπου το αγαπημένο άθλημα θα πρέπει να ασκείται . Μπορούμε να υποστηρίξουμε ότι ο αθλητισμός έχει γίνει ψυχαγωγικός . Η δημιουργία γηπέδων κοντά στην πρωτεύουσα είναι το αποτέλεσμα της προσαρμογής στη δυτικοευρωπαϊκή τουριστική λειτουργία , αλλά ταυτόχρονα είναι το αποτέλεσμα μερικών οικονομικών παραγόντων όπως το κόστος των πεδίων είναι πιο κοντά στην πόλη . Αντίθετα , οι μητροπολιτικές περιοχές των μεγάλων πόλεων έχουν μια σειρά από πλεονεκτήματα όπως: μεγάλες επιφάνειες εδάφους και τοπία που δεν επηρεάζονται από ρύπανση . Ταυτόχρονα , η διοργάνωση υπαίθριων χώρων αναψυχής χρειάζεται μεγάλη επιφάνεια εδάφους και μεγάλες πόλεις παρουσιάζουν το μειονέκτημα τους στο εσωτερικό τους (Peptenatu,2011).

Η διάθεση των κέντρων αναψυχής, οι περιοχές επιρροής παρουσιάζουν ένα πλεονέκτημα προοπτικής της εξουσίας να προσελκύσουν τουρίστες από τα αστικά κέντρα σε μικρές αποστάσεις , τα οποία αποτελούν την κύρια πηγή διαφυγής. Ο αθλητικός τουρισμός είναι μια δραστηριότητα

που ασκείται σε παγκόσμιο επίπεδο , αυξάνεται και γίνεται ένα σημαντικό τμήμα της τουριστικής αγοράς . Ο τουρισμός από την μητροπολιτική περιοχή του Βουκουρεστίου παρουσιάζει ένα ξεχωριστό μοντέλο σε σύγκριση με τον αστικό τουρισμό , που αναπτύχθηκε στο εσωτερικό της πόλης, η οποία έχει διαφορετική δυναμική, διάρκεια και κόστος (Cercleux and Drăghici,2011).

Η Βουλγαρία προσχώρησε στην Ευρωπαϊκή Ένωση την 1η Ιανουαρίου του 2007 . Ως κράτος μέλος της Ευρώπης , η χώρα έχει την υποχρέωση να μεταφέρει και να εφαρμόσει την ευρωπαϊκή νομοθεσία σε διάφορους τομείς , συμπεριλαμβανομένης της προστασίας του περιβάλλοντος . Η εισαγωγή του Natura 2000 , η μελλοντική εφαρμογή της στη Βουλγαρία στο πλαίσιο της τουριστικής ανάπτυξης είναι το αντικείμενο του άρθρου. Η υλοποίηση του δικτύου εξετάζεται σε σχέση με την ανάπτυξη του τουρισμού στη Βουλγαρία για δύο βασικούς λόγους : τη σημασία του τουριστικού τομέα για τη βουλγαρική οικονομία και τη σημασία της στον τομέα της περιβαλλοντικής πολιτικής . Για την αξιολόγηση μελλοντικής αποτελεσματικότητας της εφαρμογής του δικτύου Natura 2000 στη Βουλγαρία , εξετάζονται οι θέσεις των φορέων της οικονομικής πολιτικής . Τα συμπεράσματα αφορούν την αποτελεσματικότητα του δικτύου και τις δυνατότητές του να συμβάλει σε μια μετατόπιση των επενδύσεων στην ανάπτυξη του τουρισμού . Η ανάλυση αυτή βασίζεται στην ικανότητα της βουλγαρικής κυβέρνησης για την αποτελεσματική διεξαγωγή της περιβαλλοντικής πολιτικής , καθώς και την ικανότητα των παραγόντων της πολιτικής και στους δύο τομείς :την προστασία του περιβάλλοντος και της τουριστικής ανάπτυξης , να αλληλεπιδρούν και να επηρεάζουν την κυβέρνηση(Platchkova,2007).

Η εισαγωγή του δικτύου Natura 2000 στη Βουλγαρία έθεσε ζωνρές συζητήσεις απέναντι στους πολιτικούς φορείς ότι υπερασπίστηκε τα συμφέροντα της προστασίας του περιβάλλοντος και της ανάπτυξης του τουρισμού. Για την υλοποίηση του δικτύου , επιβάλλονται ορισμένες υποχρεώσεις για την εκμετάλλευση και την διαχείριση των περιοχών που καλύπτονται και κατέληξε να είναι εξαιρετικής σημασίας για το μέλλον η ανάπτυξη του τουριστικού τομέα . Λαμβάνοντας υπόψη τις μεγάλες δυνατότητες του τουριστικού τομέα στη Βουλγαρία, το αυξανόμενο ενδιαφέρον των ξένων επισκεπτών σε εναλλακτικές δραστηριότητες όπως την εκμετάλλευση των μεγάλων θαλάσσιων εκτάσεων και τα χιονοδρομικά κέντρα , μια μετατόπιση από εναλλακτικό οικολογικό τουρισμό αναμένεται να αποφέρει κέρδη σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα . Επιπλέον, η αύξηση περιβαλλοντικών ζητημάτων απαιτούν μια πιο βιώσιμη πορεία δράσης από τους επενδυτές (Howlett and Ramesh,2007) .

Υπό την έννοια αυτή , η εισαγωγή του Natura 2000 στη Βουλγαρία θα μπορούσε να είναι ένα χρήσιμο μέσο για την εποπτεία και τη διευκόλυνση της ανάπτυξης δραστηριοτήτων ως προς τα βιώσιμα έργα . Για την αποτελεσματική υλοποίηση του δικτύου , η κυβέρνηση χρειάζεται μεταφορά των σχετικών ευρωπαϊκών οδηγιών στο εθνικό δίκαιο , να συμμετάσχουν σε έναν εποικοδομητικό διάλογο με τα ενδιαφερόμενα μέρη για να προσδιορίσουν τα συμφέροντά τους και να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση σχετικά με τα οφέλη του Natura . Δυστυχώς , οι διαμάχες γύρω από το δίκτυο και η τρέχουσα κατάσταση των πραγμάτων δείχνουν ότι η εφαρμογή του δικτύου Natura 2000 στη Βουλγαρία απειλεί να υπονομεύσει τις αρχές πίσω από τη δημιουργία του . Λαμβάνοντας υπόψη τις απαντήσεις των φορέων της οικονομικής πολιτικής , με την εισαγωγή του δικτύου Natura 2000 έχει θεωρηθεί ως ένα εμπόδιο για την οικονομική ανάπτυξη των τουριστικών περιοχών . Αντί να γίνει ένα επιπλέον εργαλείο για την προώθηση αναπτυξιακής στρατηγικής , αποδείχθηκε ότι η σημερινή ανάπτυξη του τουρισμού επηρεάζει το σχεδιασμό του δικτύου . Η κυβέρνηση προφανώς απέτυχε να αντιμετωπίσει τις ανησυχίες για τα ενδιαφερόμενα μέρη και δεν παρείχε εγκαίρως επαρκείς πληροφορίες σχετικά με τις συνέπειες του δικτύου. Οι εκπρόσωποι των επιχειρήσεων στον τομέα του τουρισμού , των δημοτικών αρχών και περιβαλλοντικών ΜΚΟ επισημαίνουν την έλλειψη ενημέρωσης ως το μεγαλύτερο λάθος της βουλγαρικής κυβέρνησης. Όσον αφορά τα κριτήρια που παρουσιάζονται ως δείκτης της πραγματικής κατάστασης η βουλγαρική κυβέρνηση έδειξε απογοητευτικά αποτελέσματα . Πρώτα απ' όλα , η αναθεώρηση του αρχικού καταλόγου τόπων Natura 2000 που ήταν ανοιχτή αποδίδεται σε επιχειρήσεις και τοπικές πιέσεις που δείχνουν την αδυναμία της πολιτείας να αντιστέκεται σε εξωτερικές πιέσεις και η τάση του να θέσει σε κίνδυνο τους στόχους της πολιτικής για την εξυπηρέτηση συγκεκριμένων συμφερόντων. Το γεγονός ότι ορισμένοι δήμοι αντιτάχθηκαν ενεργά στην υλοποίηση του δικτύου , θεωρείται ως απειλή στην οικονομική ανάπτυξη των περιφερειών τους , δείχνει την έλλειψη συντονισμού και της συνοχής μεταξύ των κεντρικών και τοπικών κυβερνητικών επιπέδων (Platchkova,2007).

Σύμφωνα με τους Howlett και Ramesh τα αποτελέσματα της εισαγωγής του δικτύου Natura 2000 στη Βουλγαρία μέχρι στιγμής δείχνουν την έλλειψη κρατικής αυτονομίας, αναποτελεσματικές κοντόφθαλμες πολιτικές απέναντι στο ισχυρό ενδιαφέρον των ομάδων συμφερόντων. Η αποτυχία της Βουλγαρίας να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος μπορεί να έχει σοβαρές αρνητικές συνέπειες .

Η απόδειξη ότι η κυβέρνηση δεν διαθέτει την ικανότητα επιβολής του νόμου να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τις δεσμεύσεις ως κράτος μέλος της ΕΕ θα έχει μακροπρόθεσμες συνέπειες για τη φήμη της χώρας και το επενδυτικό περιβάλλον.

Ο τουρισμός διαδραματίζει όλο και πιο σημαντικό ρόλο στη γενική οικονομία μιας χώρας και σε ορισμένες περιπτώσεις, συμβάλλει στην τοπική ανάπτυξη και αντιπροσωπεύει την κύρια πηγή εισοδήματος για τους κατοίκους. Αυτό το άρθρο περιγράφει τις πρωτοβουλίες που λαμβάνουν χώρα στην περιοχή της Μεσόγειου με έμφαση στη Σικελία, λόγω του νησιωτικού χαρακτήρα της. Τουριστική φέρουσα ικανότητα ορίζεται ως «το μέγιστο αριθμό ατόμων που μπορούν να επισκέπτονται έναν τουριστικό προορισμό χωρίς να προκαλούν την καταστροφή των φυσικών, οικονομικών, κοινωνικοπολιτιστικών, περιβαλλοντικών πόρων με στόχο τη διαχρονικότητα» (ΠΟΕ, 1981).

Η μέτρηση της τουριστικής πίεσης στο περιβάλλον με τη χρήση αυτών των παραγόντων είναι ένα αρκετά πολύπλοκο έργο. Η έρευνά χρησιμοποιεί απλούς δείκτες που αξιολογούν την επίδραση που ασκείται από τον τουρισμό στο περιβάλλον. Οι δείκτες αυτοί παρέχουν μια αντικειμενική μέτρηση της τουριστικής πυκνότητας, επειδή χρησιμοποιούν πραγματικά δεδομένα: παρουσίες, κρεβάτια, τον πληθυσμό και την εδαφική επέκταση. Η έρευνα δείχνει ότι οι περιοχές που πλήγονται ως επί το πλείστον από την τουριστική πίεση είναι οι παράκτιες ζώνες. Αυτή είναι η περίπτωση της Σικελίας. Παρά τον πλούτο και την ποικιλία των τουριστικών αναγκών η περιοχή είναι κυρίως γεμάτη από ήλιο, άμμο και θάλασσα. Πρέπει να δημιουργηθεί ένα διαχειριστικό και καινοτόμο μοντέλο, να σπάσει την παραδοσιακή λογική που είναι προσανατολισμένη στην προοδευτική ανάπτυξη και να στραφεί προς την ποιοτική βελτίωση. Η πιο κατάλληλη λύση θα μπορούσε να είναι η υιοθέτηση μιας στρατηγικής μάρκετινγκ του περιβάλλοντος με στόχο την προστασία των πιο ευάλωτων τουριστικών προσανατολισμών.

Οικοτουριστική δομή, όπως ο αγροτουρισμός (bed and breakfast). Η μελέτη μας έδειξε ότι οι τοπικές συμμαχίες μπορούν να βοηθήσουν στη διαδικασία της καινοτομίας των επιχειρήσεων αγροτικού τουρισμού, και μπορεί να συμβάλει στην περιφερειακή ανάπτυξη, μέσα από τα αποτελέσματα που παράγονται από τις δραστηριότητες του συμπλέγματος. Τα συμπεράσματα της μελέτης είναι δύο: (i) είναι επιτακτική η ανάγκη να υιοθετηθεί μια στρατηγική προσέγγιση για την ομαδοποίηση προκειμένου να εξασφαλίζουν σταθερά υψηλότερα

πρότυπα της παράδοσης του προϊόντος στον τόπο προορισμού να προσελκύσει όλο και περισσότερο απαιτητικούς πελάτες και (ii) υπάρχει επίσης μια απαίτηση για τον ηλεκτρονικό διαχειριστή τοπικών συσπειρώσεων (δηλαδή , την ηγεσία και σαφείς κανόνες συμπεριφοράς) . Προτείνεται ένα θέμα (π.χ. κρασί ή άλλα διαφορετικά τοπικά προϊόντα , ποιότητα εμπειρίας) που μπορεί να είναι η κινητήρια δύναμη για την επίτευξη βελτιωμένων αποτελεσμάτων (Santonocito,2009).

Ο τουρισμός χαρακτηρίζεται από μια αλλαγή στις συμπεριφορά του, μέσα από τουριστικές εμπειρίες. Πράγματι , οι τουρίστες δείχνουν αυξανόμενο ενδιαφέρον για τον πειραματικό τουρισμό που του επιτρέπει να ξαναβρεί την αίσθηση της ταυτότητας, της αυθεντικότητας του τόπου με τη συμμετοχή των ανθρώπων στην καθημερινή ζωή. Σε αυτό το σενάριο , υπάρχει μεγάλο ενδιαφέρον σχετικά με τα τουριστικά πακέτα και τις εκδρομές, καθώς και την προώθηση . Τυπικά εδαφικά προϊόντα μπορούν να περιέχουν μια ισχυρή αναφορά στο εδαφικό περιβάλλον που παράγονται . Είναι επίσης ένα όχημα μάρκετινγκ για μια γεωγραφική περιοχή και πολιτιστική κληρονομιά της . Με αυτό τον τρόπο συμβάλλουν στην ολοκληρωμένη ανάπτυξη του διεθνή τουρισμού στις αγροτικές περιοχές της Μεσογείου. Ανακτούν οι τουρίστες ποιοτικό τουρισμό , εμπειρίες αειφορίας και αυθεντικότητας . Το άρθρο θεωρεί τον οινοτουρισμό ως παράδειγμα ενός τουριστικού προϊόντος.

Το άρθρο καταλήγει στο συμπέρασμα ότι ο παράγοντας για τη διασφάλιση της ποιότητας στον τουρισμού είναι η συμμετοχή των τοπικών κοινοτήτων σε συνδυασμό με τη διαχείριση της τουριστικής προσφοράς .Έτσι, η κυβέρνηση η ίδια αντιμετωπίζεται ως μια επιχειρηματική εγκατάσταση που παρέχει αγαθά και υπηρεσίες για τη νομισματική πολιτική της (φορολογία εισοδήματος, δασμοί , ηλεκτρισμός και άλλες επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας πληρωμές και ούτω καθεξής) . Η ικανότητα να παράγουν το τοπικό εισόδημα και την απασχόληση από τις δαπάνες τουρισμού ποικίλλει ευρέως μεταξύ των διάφορων συναφών τόμων που βρέθηκαν στην Αίγυπτο . Το επίπεδο εισοδήματος και η δημιουργία θέσεων απασχόλησης , που είναι ο πιο σημαντικός παράγοντας που καθορίζει την ευμάρεια του τόπου. Για παράδειγμα , ένταση εργασίας σε τομείς του τουρισμού , όπως διαμονή , χειροτεχνία και εστιατόρια , παρουσιάζουν σχετικά υψηλή ζήτηση . Σε αυτούς τους τομείς , οι πληρωμές για την εργασία είναι ένα σημαντικό συστατικό της συνολικής

λειτουργίας . Επίσης , σημαντικό , για τη μέτρηση σε τομεακό επίπεδο , είναι ο βαθμός στον οποίο τα έσοδα που δημιουργούνται επανεπενδύονται στην τοπική οικονομία (Vincenzo,).

Η Ρουμανία έχει αρμονικό και ποικιλόμορφο τοπίο και θα μπορούσε να θεωρηθεί ένα από τα πιο όμορφα μέρη στην Ευρώπη. Παρ'όλα αυτά τα χαρακτηριστικά , μέχρι σήμερα, η χώρα δεν έχει γίνει , όπως ήταν ο σκοπός της, ένας πολύ γνωστός τουριστικός προορισμός . Ωστόσο, ο τουρισμός στη Ρουμανία επικεντρώνεται στα φυσικά τοπία της χώρας και την πλούσια ιστορία της . Παρά το πλούσιο τουριστικό δυναμικό, η Ρουμανία δεν είναι ένας γνωστός τουριστικός προορισμός .Σοβαρά περιβαλλοντικά προβλήματα περιλαμβάνουν τη διάβρωση του εδάφους και τη ρύπανση των υδάτων και του αέρα από την ανεξέλεγκτη βιομηχανική ανάπτυξη . Λόγω της οικονομικής δυσπραγίας , η κυβέρνηση έχει αρχίσει να επιβάλλει περιορισμούς στην βιομηχανία της. Αυτό στοχεύει όχι μόνο στον εντοπισμό των βασικών στρατηγικών στοιχείων της ανάπτυξης του τουριστικού τομέα στη Ρουμανία , αλλά κάνοντας μια σύντομη ανασκόπηση των περιβαλλοντικών υποδομών , των δρόμων πρόσβασης στους σημαντικότερους τουριστικούς προορισμούς και επειδή ο τουρισμός βασίζεται στην καθαρή φύση προσδιορίζει το επίπεδο της ρύπανσης , τις κύριες πηγές ρύπανσης, αλλά και τις εθνικές , περιφερειακές , περιβαλλοντικές και τουριστικές πολιτικές. Αυτό συμβαίνει όταν το κράτος επιτρέπει την είσοδο ξένων επενδύσεων. Αυτό μπορεί να είναι σε πολλές μορφές , είτε πρόκειται για άμεσες επενδύσεις , έκδοση αδειών , το σχηματισμό κοινοπραξιών , κλπ (Cruceru,2011).

Κάθε τρόπος έχει τα δικά του πλεονεκτήματα και μειονεκτήματά του , αλλά το σημαντικό πράγμα είναι να γίνει μια ελκυστική χώρα για τους ξένους επενδυτές. Έτσι, το ίδιο το κράτος θα πρέπει να επενδύσει στην προώθηση των ευκαιριών για επενδύσεις στον τομέα του τουρισμού , ως οικονομικό κλάδο , όπου οι περιφερειακές χώρες όπως το Κοσσυφοπέδιο , η Αλβανία και το Μαυροβούνιο διαθέτουν αξιοθέατα , φυσικές ομορφιές που έχουν ενδιαφέρον για τους τουρίστες , αλλά θα πρέπει να συνοδεύεται από τις κατάλληλες συνθήκες για τον επισκέπτη , και αυτό απαιτεί κεφάλαια , τα οποία οι χώρες αυτές δεν έχουν. Προκειμένου η χώρα να καταστεί ελκυστική για τους επενδυτές θα πρέπει να αρχίσουν να εφαρμόζουν την έννοια της ολοκληρωμένης επικοινωνίας μάρκετινγκ , για τα τουριστικά αξιοθέατα που έχουν ως πόρους. Η χρήση αυτής της έννοιας βρίσκεται σε ανάπτυξη , αλλά διαπιστώνεται ότι στον τομέα του τουρισμού του Κοσσυφοπεδίου και των χωρών της περιοχής δεν είναι ευρέως διαδεδομένη, εκτός από τις περιπτώσεις κατά τις επαγγελματικές εταιρείες εμπορίας. Η ολοκληρωμένη επικοινωνία

μάρκετινγκ επιδιώκει την ανάγκη για τις διαφημιστικές ανακοινώσεις ότι πρέπει να συντονίζονται προκειμένου να στείλουν ισχυρά μηνύματα και να επιτρέψουν την επίτευξη για καλύτερα αποτελέσματα (Barbu,2011).

Το άρθρο αυτό χρησιμοποιεί δέκα κριτήρια για τη διακυβέρνηση και την αξιολόγηση των οκτώ μοντέλων διαχείρισης που συχνά στηρίζουν την αναψυχή και τον τουρισμό σε πάρκα και προστατευόμενες περιοχές . Όταν η διακυβέρνηση εφάρμοσε στα μοντέλα διαχείρισης , άτομα με υψηλή συμμετοχή των μη κερδοσκοπικών οργανώσεων κατατάσσονται ψηλότερα από την άποψη των ιδανικών της καλής διακυβέρνησης . Η υψηλότερη κατάταξη στο μοντέλο ήταν η δημόσια μη κερδοσκοπικού μοντελικού συνδυασμού. Αντίθετα , τα μοντέλα με υψηλούς βαθμούς για κερδοσκοπικές δραστηριότητες κατατάσσονται χαμηλότερα. Η ανάλυση δείχνει ότι τα δέκα κριτήρια για τη διακυβέρνηση δεν αντιμετωπίζονται ισότιμα στην πράξη από οικονομικής αποτελεσματικότητας (Graham et al , 2003).

Οκτώ πρότυπα διαχείρισης των επισκεπτών χρησιμοποιούνται για τη διαχείριση του τουρισμού σε πάρκα και προστατευόμενες περιοχές (Eagles , 2008) .

Αυτή η ανάλυση αποκαλύπτει τις επιπτώσεις της διακυβέρνησης για συνεργασίες ανάμεσα σε κυβερνητικές υπηρεσίες , κερδοσκοπικές επιχειρήσεις , μη κερδοσκοπικές οργανώσεις και κοινότητες . Εφαρμόζοντας τα κριτήρια αυτά δείχνουν ότι τα μοντέλα διαχείρισης με μη κερδοσκοπικές δημόσιες συμμετοχές είναι πιο κοντά στα ιδανικά της χρηστής διακυβέρνησης από τα μοντέλα με κερδοσκοπική ιδιωτική συμμετοχή . Οικονομικές αποτελεσματικότητας και ισοτιμίας μπορεί να είναι οι δύο υψηλότερες αξίες στην κοινωνία . Αντίθετα , σε χώρες όπου η ικανότητα της κυβέρνησης χρησιμοποιήσει φόρους εισοδήματος για τη διατήρηση, είναι περιορισμένος ο ευρύτερος δημόσιος τομέας και ο κερδοσκοπικός μοντελισμός υπερτερεί . Οι περισσότεροι από την Αφρική εντάσσονται σε αυτή την κατάσταση . Αυτό δείχνει ότι η οικονομική απόδοση μπορεί να είναι ένα καίριο κριτήριο , εκτός αν κάποιος έχει την οικονομική αποδοτικότητα και η τήρηση των λοιπών κριτηρίων να είναι προβληματική . Αυτή η οικονομική ανεπάρκεια είναι ένας σημαντικός λόγος εναλλακτικών προσεγγίσεων που συχνά χρησιμοποιείται, για παράδειγμα η χρήση του ευρύτερου δημόσιου τομέα , η χρήση των κερδοσκοπικών εταιρειών και η χρήση των μη κερδοσκοπικών οργανώσεων (Crompton , 1999 Moos , 2002 Mulholland & Eagles , 2002) .

Η διακυβέρνηση της διαχείρισης των φυσικών πόρων επηρεάζεται από τα οφέλη που αντλούνται από διαφορετικούς τομείς της κοινωνίας. Μερικοί άνθρωποι υποστηρίζουν ότι οι τοπικοί αυτόχθονες άνθρωποι πληρώνουν ένα δυσανάλογο ποσό, επειδή η απώλειά από την παραδοσιακή χρήση των πόρων και το πολύ χαμηλό επίπεδο της πρόσβασης στην ροή των παροχών που συμβαίνουν είναι εγκατεστημένες μορφές της προστατευόμενης περιοχής (West et al . ,2006).

Κάποιοι θα μπορούσε να σκεφτεί τα ίδια κεφαλαία όσον αφορά την πρόσβαση σε πόρους , ισότητα στην τιμολόγηση και την ισότητα πρόσβασης στις υπηρεσίες . Η συνολική βαθμολογία ιδίων κεφαλαίων είναι ένας μέσος όρος των τριών αυτών . Η ανάλυση αποκάλυψε επίσης, ότι ο αριθμός των εταιρικών σχέσεων κυμαίνεται μεταξύ των οκτώ μοντέλων διαχείρισης που συζητήθηκαν . Το εθνικά πάρκα μπορούν να περιλαμβάνουν ένα πολύ μεγάλο αριθμό εταιρικών σχέσεων , ενώ η προσέγγιση αφορά πολύ λίγους (Eagles,2009).

Η Ρωσία φιλοξένησε το 2014 τους χειμερινούς Ολυμπιακούς και Παραολυμπιακούς Αγώνες στην πόλη του Σότσι στο Κράι Κρασνοντάρ , για πρώτη φορά στην ιστορία της, καθώς και στο ιστορικό, της πρώην ΕΣΣΔ . Η επιλογή του Σότσι πραγματοποιήθηκε μετά από οκτώ χρόνια σταθερής οικονομικής ανάπτυξης της Ρωσίας , που ανέκαμψε από την οικονομική κρίση του 1998 κατά μέσο όρο ετήσιος ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ 6,8 % κατά τη διάρκεια του 1999-2006. Συνδέεται με ένα από τα μεγαλύτερα επενδυτικά προγράμματα στη χώρα την περίοδο 2000-2010 προκαλώντας μια σειρά από συζητήσεις σχετικά με την ανάγκη για τέτοιες μεγάλες δαπάνες , ενώ το εκτιμώμενο κόστος των Ολυμπιακών Αγώνων επίσης διέφερε σημαντικά ανάλογα με τις μεθόδους υπολογισμού και τις παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν . Στο άρθρο αυτό, αναλύονται πρώτον μειονεκτήματα των οικονομικών επιπτώσεων που χρησιμοποιούνται συχνά για την αξιολόγηση του κόστους των σχεδίων δημοσίων επενδύσεων και δεύτερον, η χρήση μελετών σχετικά με αθλητικά γεγονότα στις ΗΠΑ και τους Ολυμπιακούς Αγώνες κατά τη διάρκεια των τελευταίων τριάντα χρόνων. Τρίτον , για την αξιολόγηση του Σότσι απασχολούνται πέντε λογαριασμοί, δηλαδή τον οικονομικό λογαριασμό της κυβέρνησης , λογαριασμό ανά κάτοικο-καταναλωτή, του περιβάλλοντος και οι λογαριασμοί της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης. Τα συμπεράσματα μας επέτρεψαν να εξαχθούν τα ακόλουθα συμπεράσματα . Πρώτον , αποκλειστικά από οικονομική άποψη, και λαμβάνοντας υπόψη όλα τα διαθέσιμα ποσοτικά δεδομένα το έργο της φιλοξενίας των Ολυμπιακών Αγώνων του 2014 θα

οδηγήσει σε μια αρνητική επίδραση , η οποία είναι παρόμοια με προηγούμενους Ολυμπιακούς Αγώνες , που επίσης έκλεισε με αρνητικά οικονομικά αποτελέσματα (Zimbalist , 2010).

Όλα τα οφέλη που ήμασταν σε θέση να αποτιμήσουμε σε χρήμα αφορούσαν τις κυβερνητικές χρηματοοικονομικές συναλλαγές , αν και η συντριπτική πλειοψηφία των δαπανών συσχετίστηκε με αυτόν τον λογαριασμό και η διαφορά αποδείχθηκε ότι ήταν βαθύτατα αρνητική . Η περιβαλλοντική μεταβλητή μόνο συνέβαλε αρνητικά λόγω του κόστους των ζημιών στη φύση και τα περιβαλλοντικά τέλη , από τα οποία μόνο αυτά αποτιμούνται σε χρήμα . Με τις διαθέσιμες πληροφορίες , η οικονομική ανάπτυξη δημιούργησε 59.700 νέες θέσεις εργασίας για τους πολίτες της Ρωσίας. Η εφαρμογή ορισμένων μέτρων από τις αρχές , θα επιτρέψει τη μείωση των δαπανών και να επιτρέψει τη λήψη περισσότερων οφελών στην μακροπρόθεσμη προοπτική . Τα παρακάτω μέτρα θα μπορούσαν να προταθούν στο πλαίσιο αυτό : (α) την πρόληψη του προϋπολογισμού κατασκευής των έργων υποδομής , (β) την αποτελεσματική διαχείριση και τη χρήση νεόκτιστων υποδομών στην ευρύτερη περιοχή του Σότσι με στόχο να προσελκύσει πολλούς ξένους τουρίστες, προκειμένου να αυξήσει τις εξαγωγές υπηρεσιών για τη ρωσική οικονομία στο σύνολό της, (γ) ένα αυστηρότερο έλεγχο της περιβαλλοντικής νομοθεσίας προκειμένου να ελαχιστοποιηθούν οι πιθανές ζημιές στη φύση από τις κατασκευαστικές , (δ) η αποφυγή του αποτελέσματος παραγκωνισμού για τα τοπικά ξενοδοχεία και ο τομέας των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων με την ελαχιστοποίηση των δυσμενών επιδράσεων από τις κατασκευαστικές δραστηριότητες για τις τοπικές επιχειρήσεις , τους κατοίκους και τους επισκέπτες και τέλος (ε) οι καθορισμένες στρατηγικές για το πώς να χρησιμοποιούν με σύνεση οι τόποι άθλησης μετά τη λήξη των αγώνων ώστε να ελαχιστοποιηθεί το υπερβολικό κόστος συντήρησης και να μεγιστοποιηθούν τα δημοσιονομικά έσοδα από τη χρήση των χώρων (Pilipenko,2013).

Τρεις βασικές υποθέσεις , σχετικά με τη εμπορευματοποίηση , την αυθεντικότητα και την αδυναμία των τουριστών να έχουν αυθεντικές εμπειρίες επανεξετάζονται . Η αυθεντικότητα έχει σχεδιαστεί ως ένας διαπραγματεύσιμος ορισμός από τα υποκείμενα , ανάλογα με τον τρόπο φιλοδοξίας της τουριστικής εμπειρίας τους . Υποστηρίζεται επίσης ότι η εμπορευματοποίηση δεν καταστρέφει απαραίτητως την έννοια των πολιτιστικών προϊόντων , παρά το γεγονός ότι μπορεί να αλλάξει ή να προσθέσει νέες σημασίες σε παλιές . Τα συμπεράσματα αντίθετα με τις μειώσεις που απορρέουν από τις πιο πάνω υποθέσεις διατυπώνονται στη μελέτη της αυθεντικότητας και

στον τομέα του τουρισμού , η οποία θα μπορούσε να βοηθήσει τη διαμόρφωση μιας πιο απαιτητικής πολιτικής για τον τουρισμό . Η εμπορευματοποίηση δεν καταστρέφει απαραίτητως την έννοια των πολιτιστικών προϊόντων , ούτε για τους ντόπιους , ούτε για τους τουρίστες , αν και μπορεί να το πράξει υπό ορισμένες προϋποθέσεις . Τουριστικό προσανατολισμό τα προϊόντα συχνά αποκτούν νέο νόημα για τους ντόπιους , καθώς θα γίνει ένα διακριτικό σημάδι της εθνικής ή πολιτισμικής τους ταυτότητας (Cohen,1988).

Ούτε εμπορευματοποίηση απαραίτητως να καταστρέψουν το νόημα των πολιτιστικών προϊόντων για τους τουρίστες , δεδομένου ότι αυτοί είναι συχνά έτοιμοι να δεχτούν ένα τέτοιο προϊόν , ακόμα και αν μεταμορφώνεται μέσα από την εμπορευματοποίηση ως «αυθεντικό » , στο βαθμό που ορισμένες τουλάχιστον από τα χαρακτηριστικά τους είναι αντιληπτό ως «αυθεντικό » . Το εύρος των αυθεντικών προϊόντων για να ικανοποιήσει τη βούληση του τουρίστα , με τη σειρά του , εξαρτάται από το βάθος της τουριστικής εμπειρίας με την οποία φιλοδοξεί . Ως εκ τούτου , ο μαζικός τουρισμός είναι μια κολοσσιαία απάτη επειδή οι περισσότεροι τουρίστες διασκεδάζουν με τις έννοιες της «αυθεντικότητας» οι οποίες είναι πολύ πιο χαλαρές από αυτές που διασκέδασαν είτε διανοούμενους είτε με εμπειρογνώμονες , όπως επιμελητές και ανθρωπολόγους. Πράγματι , για πολλούς τουρίστες , ο τουρισμός είναι μια μορφή παιχνιδιού, το οποίο , όπως όλα τα παιχνίδια , έχει βαθιές ρίζες (Cohen 1985) .

Αυτή η επανεξέταση ορισμένων από τις υποθέσεις που επικρατούν στον τουρισμό έχει μερικές σημαντικές συνέπειες για τη μελέτη των κοινωνικών και πολιτιστικών επιπτώσεων του τουρισμού . Συγκεκριμένα , αντί να αναλάβει την καταστροφική επίδραση της εμπορευματοποίησης της γνησιότητας και τη σημασία των πολιτιστικών προϊόντων , θα πρέπει να υποβληθεί σε λεπτομερή εμπειρική εξέταση και σε συγκριτικό πλαίσιο (Cohen,1979).

Το παρόν άρθρο εξετάζει τις δημοσιεύσεις σχετικά με τον τουρισμό τα τελευταία 20 χρόνια. Το άρθρο δείχνει μελλοντικές εξελίξεις και κρίσιμες αλλαγές που θα επηρεάσουν τη δομή της τουριστικής βιομηχανίας . Η τεχνολογική επανάσταση βιώνεται μέσα από την ανάπτυξη του διαδικτύου και αλλάζει δραματικά τις συνθήκες της αγοράς για τους τουριστικούς οργανισμούς . Εξελίσσονται με ταχείς ρυθμούς παρέχοντας νέα εργαλεία για έναν τουριστικό μάρκετινγκ. Υποστηρίζουν τη διαδραστικότητα μεταξύ τουριστικών επιχειρήσεων, καταναλωτών και έχει ως αποτέλεσμα, να δημιουργήσουν ξανά το σύνολο διαδικασία ανάπτυξης , διαχείρισης μάρκετινγκ τουριστικών προϊόντων και προορισμών . Είναι προφανές , ότι το μέλλον του e-tourism θα πρέπει

να επικεντρωθεί σχετικά με την καταναλωτική συμπεριφορά που θα στηρίζουν τις οργανώσεις να αλληλεπιδρούν με τους πελάτες τους δυναμικά . Καινοτόμες τουριστικές επιχειρήσεις θα έχουν την ικανότητα να εκτρέψουν πόρους και εμπειρογνομosύνη για την εξυπηρέτηση των καταναλωτών και να παρέχουν μια υψηλότερη προστιθέμενη αξία στις συναλλαγές . Η ανάπτυξη νέων ισχυρών εφαρμογών ενδυναμώνει τους προμηθευτές να αυξήσουν την αποτελεσματικότητά τους και να ανασχεδιάσουν τις στρατηγικές . Καινοτόμες τεχνολογίες θα υποστηρίξουν τη λειτουργικότητα , την εξατομίκευση και τη σταθερή δικτύωση (Buhalis,2008).

Οι δημογραφικές αλλαγές έχουν αυξήσει την κοινωνική και πολιτιστική ποικιλομορφία των τουριστικών περιοχών με την ιστορική κληρονομιά και φυσική ομορφιά στην Ελλάδα , προκαλώντας μια αύξηση του πολιτιστικού και οικονομικού ορίζοντα των κατοίκων της περιοχής. Η έρευνα επικεντρώθηκε στην έννοια της βιώσιμης ανάπτυξης στις τρεις περιοχές της νότιας Ελλάδας , προκειμένου να εξεταστεί εάν η τουριστική ανάπτυξη μπορεί να προκαλέσει κίνδυνο για τις ανθρώπινες αξίες και το φυσικό περιβάλλον (Vamvakari,2009) .

Προσεγγίστηκαν μελετήθηκαν τρεις δήμοι της νότιας Πελοποννήσου στην Ελλάδα δηλαδή της Κορώνης , της Μεθώνης και της Πύλου. Αυτοί οι τρεις δήμοι επελέγησαν διότι αποτελούν περιοχές κοινής ιστορικής κληρονομιάς , μεγάλης φυσικής ομορφιάς και υψηλής περιβαλλοντικής σημασίας. Χρησιμοποιήθηκαν εμπειρικές μέθοδοι κοινωνικής έρευνας , δείγμα 120 ερωτηματολογίων σχετικά με τα χαρακτηριστικά των κατοίκων ,των τοπικών επιχειρήσεων και τη χρήση γης. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι η κύρια απασχόληση είναι η γεωργία με ποσοστό 24 % , έστω και αν η οικιστική γη είχε αυξηθεί σε βάρος της γεωργικής γης . Οι κάτοικοι της περιοχής στο δημόσιο ή τον ιδιωτικό τομέα συμπληρώνουν το χαμηλό εισόδημα τους με τη γεωργία ή με τις τουριστικές δραστηριότητες (67 %) . Ως εκ τούτου , νέες επιχειρήσεις βρέθηκαν μέσω ιδιωτικών επενδύσεων , οι οποίες αυξάνουν την τοπική επιχειρηματικότητα (42 %) . Επιπλέον, η ανάλυση των πολλαπλών μοντέλων παλινδρόμησης έδειξε ότι η τοπική ανάπτυξη έδωσε περισσότερες ευκαιρίες για απασχόληση . Επίσης , μεταξύ των περιοχών με την ίδια πολιτιστική ανάπτυξη και με καλύτερη υποδομή αναμένεται να έχει περισσότερη βιώσιμη ανάπτυξη από ό , τι οι περιοχές με χειρότερη υποδομή . Επιπλέον συμπέρασμα, δείχνει ότι η ανάπτυξη του ήπιου τουρισμού , της βιολογικής γεωργίας και η βελτίωση των υποδομών θα μπορούσε να ενισχύσει την αειφόρο ανάπτυξη σε τουριστικές περιοχές με ιστορική κληρονομιά , μεγάλη φυσική ομορφιά και την υψηλή περιβαλλοντική σημασία. Τα αποτελέσματα του παρόντος άρθρου δείχνουν ότι οι

δήμοι της Κορώνης , Μεθώνης και Πύλου έχουν σημαντικά πλεονεκτήματα που μπορούν να στηρίξουν τη βιώσιμη ανάπτυξη (Mitoula,2009).

Οι δήμοι αυτοί είναι κυρίως αγροτικές περιοχές όπου κυριαρχεί η παραγωγή σε ελιές και ελαιόλαδο. Και οι τρεις περιοχές χαρακτηρίζονται από ήπιο κλίμα , κοινή ιστορία και πολιτιστική κληρονομιά , διάσημες παραλίες , τουρισμό , μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις που σχετίζονται με τον τουρισμό . Ωστόσο, ο πρωταρχικός τομέας, βασίστηκε στις κοινοτικές επιδοτήσεις για πολλά χρόνια , σήμερα μειώνεται και δεν μπορεί να προσφέρει ένα ικανοποιητικό οικογενειακό εισόδημα , ενώ η τουριστική ανάπτυξη είναι μέχρι τώρα ασυντόνιστη και βασίζεται σε ενοικιαζόμενα δωμάτια οικογενειακού τύπου . Έτσι, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή , ο πληθυσμός των τριών δήμων μειώνεται επειδή οι νέοι (κυρίως νεαρές γυναίκες) συχνά εγκαταλείπουν τον τόπο καταγωγής τους για να ζήσουν στις πόλεις λόγω της έλλειψης ευκαιριών απασχόλησης και στην αναζήτηση των κοινωνικών και πολιτιστικών συμφερόντων . Και οι τρεις δήμοι παρουσιάζουν σοβαρές ελλείψεις σε βασικές υποδομές παροχής νερού , δίκτυο αποχέτευσης , ηλεκτροδότηση , οδικό δίκτυο , μεταφορές , υγεία , εγκαταστάσεις για εκπαίδευση που δυσχεραίνει κάθε εξέλιξη και υποβαθμίζει την ποιότητα ζωής των κατοίκων και των επισκεπτών . Είναι πολύ σημαντικό για αυτή την περιοχή να εισαγάγει κατάλληλες πολιτικές και εφαρμογή του προγράμματος , προκειμένου να ξεπεραστούν τα νέα προβλήματα τους και να έχουν αειφόρο ανάπτυξη . Οι πολιτικές αυτές πρέπει να προτείνουν ειδικούς περιορισμούς για την αύξηση του τουρισμού , προκειμένου να αποφύγει την υποβάθμιση του περιβάλλοντος , την προώθηση των προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης προκειμένου να αυξηθεί η απασχόληση , να ενθαρρύνει φιλικές προς το περιβάλλον δραστηριότητες, όπως ήπιου τουρισμού και βιολογικής γεωργίας και το πιο σημαντικό να δημιουργήσουν την απαραίτητη υποδομή στην περιοχή (Theodoropoulou,2009).

Η έρευνα αυτή στοχεύει στην εξέταση πώς ένας συνεταιρισμός αγροτουρισμού προωθεί τις δραστηριότητες της ενδογενούς ανάπτυξης με τη χρήση των τοπικών ανθρώπινων , φυσικών και τεχνολογικών πόρων με βιώσιμο τρόπο, με άλλες τοπικές δραστηριότητες παραγωγής . Η τεχνολογία επιτρέπει στον συνεταιρισμό να χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους τοπικούς πόρους και ταυτόχρονα να αυξήσει την ανταγωνιστικότητά της εμπορίας των προϊόντων . Έτσι , ο συνεταιρισμός γίνεται όλο και πιο ανταγωνιστικός στις περιφερειακές και εθνικές αγορές. Με βάση την μελέτη ο συνεταιρισμός και οι δραστηριότητές του , κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι : προωθεί την ενδογενή ανάπτυξη με τοπικούς ανθρώπινους, φυσικούς και τεχνολογικούς πόρους

με βιώσιμο τρόπο και με άλλες τοπικές δραστηριότητες παραγωγής. Σε γενικές γραμμές ο συνεταιρισμός αντιστοιχεί στο υπόδειγμα της ενδογενούς ανάπτυξης, η οποία θα διαθέτει ένα πρόσθετο και αναντικατάστατο ρόλο. Πιο συγκεκριμένα , όσον αφορά τον συνεταιριστικό ρόλο της ολοκληρωμένης ενδογενούς ανάπτυξης , αντιστοιχούν στρατηγικές που προβλέπονται από τον John Ikerd για την ενδογενή τοπική ανάπτυξη. Επένδυση στο ανθρώπινο δυναμικό , αφού έχει πετύχει την κινητοποίηση ενός μεγάλου αριθμού γυναικών για να παραστεί και να είναι ενεργός στην εργασία και τις υποχρεώσεις που ο συνεταιρισμός απαιτεί από τα μέλη του . Οι επενδύσεις σε υποδομές , όπως συμβαίνει με τον Αγροτουριστικό Συνεταιρισμό Ζαγοράς , ο οποίος δημιούργησε κατάλληλες συνθήκες που κατέστησαν δυνατή τη δημιουργία ενός σύγχρονου εργαστήριου για την κατασκευή των δραστηριοτήτων και να αγοράσει ένα αυτοκίνητο για τη μεταφορά και τη διανομή των προϊόντων στα σημεία πώλησης (Kaldis,2008).

Επενδύσεις σε καλύτερη ποιότητα ζωής , επειδή προωθεί την οικονομική ανάπτυξη της περιοχής μέσω της προώθησης του συνεταιρισμού και τα κέρδη να παραμένουν στην περιοχή που ανακυκλώνονται και επενδύονται προωθώντας έτσι την τοπική ανάπτυξη και συνεπώς την ποιότητα της ζωής . Συμπερασματικά, προκύπτει ότι η προστιθέμενη αξία παραμένει στην περιοχή και τα κέρδη παρατείνονται (ποσοτικά και χρονικά) μέσω της επένδυσης. Οι επενδύσεις στις ανθρώπινες σχέσεις και την αμοιβαία κατανόηση για τα άτομα του συνεταιρισμού προϋποθέτει ένα κλίμα επικοινωνίας και συνεργασίας που ενισχύει το πνεύμα του συνεταιρισμού. Ο συνεταιρισμός είναι μια τοπική επιχείρηση η οποία θέτει βάσεις για τη διατήρηση και τη βιώσιμη εκμετάλλευση των φυσικών πόρων . Κατά συνέπεια, ο αγροτουριστικός συνεταιρισμός γυναικών διαδραματίζει έναν σημαντικό αλλά και συμπληρωματικό ρόλο στο πλαίσιο της ενδογενούς ανάπτυξης , γεγονός που φαίνεται μέσα από τις επιδοτήσεις που έλαβε στα πρώτα του βήματα από άλλους τοπικούς φορείς (νομός , αγροτική τράπεζα), αλλά και στη συνέχεια με την ένταξη της στο πρόγραμμα Leader , καθώς και τις περαιτέρω προοπτικές για την κατάρτιση των εθνικών και κοινοτικών κονδυλίων . Αυτή η τοπική επιχείρηση συνδέεται , με την διαθεσιμότητα των φυσικών πόρων που είναι απαραίτητη για την κατασκευή των δραστηριοτήτων της , καθώς και με την γεωγραφική κατανομή που επιτρέπει στην επιχείρηση να έχει καλή πρόσβαση στις αγορές των πρώτων υλών , τελικών προϊόντων και συντελεστών παραγωγής (Astara 2008).

Εκτός αυτού , η περιοχή της Ζαγοράς διαθέτει κατάλληλες υποδομές σε σχέση με το επαρκή και σύγχρονο οδικό δίκτυο , αλλά επίσης διευκολύνει την πρόσβαση των επιχειρήσεων

στον τομέα των τηλεπικοινωνιών και των τραπεζικών πληροφοριών. Τέλος , οι τοπικές πρωτοβουλίες που δημιουργήθηκαν στην περιοχή (Αγροτικός Συνεταιρισμός Ζαγοράς και άλλων) έχουν τις ρίζες τους στο τοπικό εμπόριο και στις βιοτεχνικές δραστηριότητες που συνέβαλαν στη δημιουργία επιχειρηματικού πολιτισμού. Όπως φαίνεται στο παράδειγμα του Αγροτουριστικού συνεταιρισμού η ανάγκη για διεύρυνση των αγορών οδηγεί σε σημαντικές αλλαγές στις μεθόδους παραγωγής , συμπεριλαμβανομένης της εισαγωγής νέων εξοπλισμών (εργαστήριο με νέα σύγχρονα όργανα) και η διαφοροποίηση της παραγωγής τους (μετατροπή των φρούτων σε γλυκά και μαρμελάδες , συλλογή βοτάνων και άλλων) . Επίσης , ο συνεταιρισμός με την εξαγωγή μαρμελάδων στη Γερμανία αποδεικνύει ότι η ενδογενής ανάπτυξη των τοπικών επιχειρήσεων έχει αυξήσει σημαντικά την παρουσία της στις διεθνείς αγορές (Theodoropoulou and Mitoula,2008).

Ο σκοπός του άρθρου είναι να εξετάσει το ρόλο του αγροτουρισμού ως βιοπορισμό του αγροτικού συστήματος σε δύο περιοχές των Τρικάλων και της Ικαρίας . Τα Τρίκαλα είναι μια ορεινή περιοχή της κεντρικής Ελλάδας και η Ικαρία είναι ένα ορεινό νησί του Αιγαίου στην Ελλάδα . Η οικονομία των δύο περιοχών χαρακτηρίζεται από την έλλειψη βιομηχανικού τομέα και την εξάρτησή τους από καλλιέργειες και την κτηνοτροφία , καθώς και από τουρισμό . Η γεωργική παραγωγή είναι η πιο σημαντική οικονομική δραστηριότητα , όπου περισσότερο από το 24 % του ενεργού πληθυσμού είναι απασχολημένο . Από την άλλη πλευρά , αγροτουρισμός άρχισε να αυξάνεται σημαντικά κατά τη δεκαετία του '90 που παρείχε άλλη πηγή εισοδήματος για τον τοπικό πληθυσμό. Δειγματικά στοιχεία όπως τα δημογραφικά χαρακτηριστικά , η εκπαίδευση , η κατάσταση της απασχόλησης και του εισοδήματος των αγροτών συλλέχτηκαν . Επιπλέον , η μελέτη διερευνά την δυσπιστία των αγροτών να συμμετάσχουν σε αγροτουριστικά προγράμματα που χρηματοδοτούνται από την Ε.Ε. Διαπιστώθηκε ότι οι νεότεροι και πιο μορφωμένοι αγρότες ασχολούνται με τον αγροτουρισμό. Επίσης , διαπιστώθηκε ότι ο αγροτουρισμός αυξάνει το εισόδημα των αγροτών . Με βάση τα αποτελέσματα αυτά , προτείνεται ότι ο αγροτουρισμός μπορεί να συμβάλει με το οικογενειακό εισόδημα και να προσφέρει μια καλύτερη ζωή για τη νέα γενιά , ώστε να εγκατασταθούν σε αγροτικές περιοχές και ως εκ τούτου μετριάξει τον κίνδυνο της εγκατάλειψης των ορεινών μειονεκτικών ή νησιωτικών περιοχών. Η περιοχή των Τρικάλων είναι μια αγροτική ορεινή περιοχή , όπου η γεωργία είναι η κύρια δραστηριότητα επειδή από τις σκληρές οικολογικές συνθήκες της περιοχής , πολλοί από τους κατοίκους ψάχνουν για νέες ευκαιρίες απασχόλησης, προκειμένου να αυξήσουν το εισόδημά τους . Επίσης, υπάρχει μία τάση

της νεότερης γενιάς να εγκαταλείψει τη γη και να μεταναστεύσει σε αστικές περιοχές , όπου υπάρχουν περισσότερες ευκαιρίες απασχόλησης και μια καλύτερη ζωή .

Κατά την τελευταία δεκαετία , κυρίως , η παραπάνω περιοχή βιώνει την επίδραση του αγροτουρισμού , καθώς και εκείνη των παράλληλων αγροτουριστικών δραστηριοτήτων. Επίσης , η αγροτική οικογένεια αλλάζει , τα μέλη της γίνονται άτομα με πολλαπλές δραστηριότητες , και εμπλέκονται στην παραγωγή αγροτικών προϊόντων , καθώς επίσης και στην παροχή υπηρεσιών. Αυτές οι νέες συνθήκες οδηγούν τους νέους ανθρώπους όλο και περισσότερο να ενδιαφέρονται για την διαμονή τους στο χωριό , μια ικανοποιητική τάση έχει δημιουργηθεί να αποφεύγουν να εγκαταλείπουν τις περιοχές αυτές, και αυτές οι περιοχές να αναζωογονούνται. Από την άλλη πλευρά , οι προοπτικές για την εκτροφή αιγοπροβάτων στο νησί της Ικαρίας δεν είναι αισιόδοξες . Το γεωργικό εργατικό δυναμικό που ασχολείται με την εκτροφή αιγών είναι γερασμένο και η νέα γενιά δεν ενθαρρύνεται από τους γονείς τους για να την αντικαταστήσει. Από την άλλη πλευρά , οι αγρότες που επέλεξαν να συνεχίσουν την εκτροφή αιγών έπραξαν λόγω των περιορισμένων ευκαιριών απασχόλησης . Ο κύριος λόγος που οι αγρότες επιθυμούν να ασχοληθούν με τον αγροτουρισμό είναι να συμπληρώσουν το εισόδημά τους . Δεδομένου ότι η οικονομική και κοινωνική ζωή του νησιού εξαρτάται από τον γεωργικό τομέα , σοφές επενδύσεις θα πρέπει να κατευθύνουν την υποδομή που θα εξασφαλίζει την ανάπτυξη της εκτροφής αιγών και την προσέλκυση τουριστών για την αειφόρο ανάπτυξη. Δύο σημαντικές παρατηρήσεις που διατυπώθηκαν στην παρούσα μελέτη ήταν , πρώτον, ότι σε γενικές γραμμές, οι περισσότεροι από τους αγρότες ήταν γερασμένοι και χαμηλού μορφωτικού επίπεδου και , δεύτερον, ότι τα παιδιά τους δεν συμμετείχαν ή δεν σχεδιάζουν να ασχοληθούν με τις επιχειρήσεις των γονιών τους . Αυτοί οι δύο παράγοντες είναι δυσοίωνοι για το μέλλον του νησιού , δεδομένου ότι οι αγρότες του γήρατος και το χαμηλό μορφωτικό επίπεδο δεν θα είναι σε θέση ή δεν θα έχουν το χρόνο για να προσαρμόσουν στις μελλοντικές απαιτήσεις της παγκοσμιοποίησης της αγοράς , ενώ οι άνθρωποι της νέας γενιάς δεν είναι διατεθειμένοι να γίνουν οι επιχειρηματίες του μέλλοντος . Οι αγρότες που ασχολούνται με τον αγροτουρισμό θεωρούν τα κέρδη από τη δραστηριότητα αυτή ως σημαντική συμβολή στο εισόδημα τους , μέχρι το σημείο που οι περισσότεροι από αυτούς θα ήθελαν να σταματήσουν την καλλιέργεια και περιορίσουν τις δραστηριότητές τους μόνο με τον αγροτουρισμό. Επιπλέον , ο αγροτουρισμός συμβάλλει στην απασχόληση των γυναικών με τη δημιουργία των γεωργικών επιχειρήσεων. Ως εκ τούτου , ο αγροτουρισμός αποτελεί επιθυμητό

στόχο της πολιτικής ,η οποία μπορεί να είναι μία από τις αποδοτικές εναλλακτικές λύσεις για τη βελτίωση της ασφάλειας του βιοπορισμού και να αυξήσει το βιοτικό επίπεδο στις αγροτικές περιοχές (Theodoropoulou,2004).

Το άρθρο μελέτα τους βασικούς παράγοντες και τις θεσμικές διαδικασίες που εμπλέκονται στην χάραξη εθνικής πολιτικής για τον τομέα του τουρισμού της Κίνας από το 1978 . Διερευνά το πώς οι φορείς χάραξης πολιτικής έχουν αναπτυχθεί και εφαρμοστεί κατά την περίοδο της αλλαγής σε ιδεολογίες , οργανωτικές αξίες και συμφέροντα . Δείχνει επίσης πώς η πολιτική, προσανατολισμένη στην μάθηση επέτρεψε στους φορείς πολιτικής χάραξης να επιτύχουν μια σειρά από βασικούς τομείς , με την υποστήριξη από τους ηγέτες του κράτους . Το περιεχόμενο του άρθρου βρίσκεται μέσα σε τρία βασικά πλαίσια . Κατ 'αρχάς , οι μελέτες πολιτικής για τον τουρισμό δεν διαθέτουν επαρκή σύλληψη από την άποψη των πλαισίων , προσεγγίσεις και θεωρίες (Kerr , 2003) . Δεύτερον , ο τουρισμός ως δραστηριότητα είναι πολύ κατακερματισμένη σε σχέση με τους φορείς της πολιτικής . Τρίτον , ο έντονος γραφειοκρατικός χαρακτήρας της Κίνας έχει προσαρμοστεί στη νέα πολιτική πρωτοβουλία.

Αυτό που κάνει την περίπτωση της Κίνας να έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον είναι ο τρόπος με τον οποίο η αύξηση του τουρισμού στη χώρα έχει φέρει προκλήσεις στην γραφειοκρατική διαδικασία. Ο βασικός πυρήνας χάραξης πολιτικής πραγματοποιείται μεταξύ των εθνικών ηγετών , καθώς και μια σειρά υπουργείων , οργανισμών και άλλων φορέων , με τις τελικές αποφάσεις να στηρίζονται στην εξουσία από τους ηγέτες. Οι αντίστοιχες ιδεολογίες , αξίες και συμφέροντα διαμόρφωσαν τις απόψεις των φορέων χάραξης πολιτικής στην ερμηνεία του περιβάλλοντός τους με την πάροδο του χρόνου. Η σταδιακή ανατίμηση του τουρισμού έχει φέρει στο προσκήνιο το συγκριτικά χαμηλό διοικητικό καθεστώς και την αδύναμη διαπραγματευτική δύναμη της χώρας . Επίσης, διαπραγματεύεται με άλλους σχετικούς οργανισμούς που αφορούν τη διοίκηση και τη διαχείριση των πόρων . Αυτό συχνά περιλαμβάνει τοπική υποστήριξη . Μελέτες των φορέων χάραξης πολιτικής επικεντρώθηκαν στη διάσταση της εξουσίας στην οποία η πνευματική διάσταση θεωρείται ως ενταγμένη στα πλαίσια των αλληλεπιδράσεων ενέργειας (Bramwell and Meyer , 2007) .

Λόγω της γραφειοκρατικής δομής της Κίνας , η προσέγγιση της πολιτικής μάθησης και ο συντονισμός είναι πολύ εμφανής. Με αυτή την έννοια η Κίνα , αυτή τη στιγμή , παρέχει πληροφορίες για την πληρέστερη κατανόηση αυτής της πολιτικής χάραξης . Το γεγονός

ότι όλα τα πολιτικά συστήματα είναι γραφειοκρατικά και ότι τα θεσμικά πλαίσια για τον τουρισμό είναι παντού κατακερματισμένα μεταξύ των διαφόρων φορέων της γραφειοκρατικής δομής δείχνουν ότι η προσέγγιση παρέχει μια καλή θεωρητική αφετηρία για την κατανόηση του τουρισμού (Airey and Chong,2010).

5.2 Ερευνητική Μεθοδολογία

Η παρούσα έρευνα πραγματοποιήθηκε με σκοπό να διερευνηθεί αν στην περιοχή του Δήμου Καλαμάτας ο τουρισμός έχει σημαντική επίδραση στην οικονομική ανάπτυξη της περιοχής. Ειδικότερα, επιδίωξη της έρευνας είναι να παρατηρηθεί αν η ανάπτυξη του τουρισμού επηρεάζει τη ζωή των κατοίκων και ποια είναι η γνώμη των ντόπιων επιχειρηματιών για την ανάπτυξη και τα οφέλη που μπορεί να τους προσφέρει.

Η εμπειρική προσέγγιση περιλαμβάνει αρχικά το στάδιο της καταγραφής των διάφορων εκφάνσεων της κατάστασης και τον εντοπισμό πιθανών σχέσεων μεταξύ των μεταβλητών του ερευνητικού προβλήματος και στη συνέχεια περιλαμβάνει τη διερεύνηση της συσχέτισης μεταξύ των μεταβλητών της έρευνας. Η παρουσίαση των στατιστικών στοιχείων που συλλέχθηκαν και παρουσιάστηκαν σε πίνακες και διαγράμματα έχει ως σκοπό είτε τη διευκόλυνση του έργου της ανάλυσης ή στην απλή ενημέρωση κάθε ενδιαφερόμενου, με τρόπο σαφή και παραστατικό.

Για την καταγραφή της υπάρχουσας κατάστασης χρησιμοποιείται η στατιστική περιγραφή του δείγματος και η εξαγωγή συμπερασμάτων, όπως αυτά προκύπτουν από τα οικονομικά κυρίως, περιβαλλοντικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά αυτών που συμμετέχουν στην έρευνα.

Αρχικά με αυτόν τον τρόπο περιγράφεται η σύνθεση του δείγματος και τα χαρακτηριστικά του, όπως το φύλο των ερωτηθέντων, η ηλικία τους, το μορφωτικό τους επίπεδο, η οικογενειακή τους κατάσταση και το εισόδημα τους. Εξετάστηκε επίσης αν η περιοχή είναι τουριστική και κατά πόσο ο τουρισμός συμβάλλει στην οικονομική ανάπτυξη της. Το δείγμα των ερωτηθέντων αποτελείται κυρίως από επισκέπτες αλλά και από άνδρες και γυναίκες του Δήμου Καλαμάτας.

5.3 Επιλογή του δείγματος

Σε μια εμπειρική έρευνα το πιο σημαντικό τμήμα αποτελεί η επιλογή και ο καθορισμός του δείγματος. Το δείγμα θα πρέπει να είναι σε ικανοποιητικό βαθμό αντιπροσωπευτικό του πληθυσμού. Μεγάλη σημασία για το βαθμό αντιπροσωπευτικότητας του δείγματος έχει ο τρόπος επιλογής των μονάδων του. Ο τρόπος με τον οποίο εξασφαλίζεται η μεγιστοποίηση της πιθανότητας να είναι το δείγμα αντιπροσωπευτικό, είναι η τυχαία δειγματοληψία, η οποία χρησιμοποιήθηκε στην παρούσα μεταπτυχιακή μελέτη.

Η συλλογή των πληροφοριών από το δείγμα έγινε με βάση ανώνυμα ερωτηματολόγια. Η διατύπωση των ερωτήσεων ήταν όσο το δυνατό σαφέστερη, ώστε να μη δημιουργηθούν προβλήματα ως προς την ακριβή έννοια των ερωτήσεων και να μπορούν να απαντηθούν από όλους ανεξάρτητα μορφωτικού επιπέδου. Στη συγκεκριμένη πτυχιακή μελέτη το στατιστικό δείγμα λήφθηκε από τουρίστες, επιχειρηματίες και από άτομα που κατάγονται από τον Δήμο Καλαμάτας καθώς το θέμα της μελέτης αφορά τη συμβολή του τουρισμού στην βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη. Έτσι το δείγμα αποτελείται από γυναικείο και ανδρικό πληθυσμό.

Στόχος του ερωτηματολογίου ήταν η διεξαγωγή αποτελεσμάτων όσον αφορά την επίδραση του τουρισμού στην βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη του δήμου. Η συλλογή ερωτηματολογίων ξεκίνησε στις αρχές Μαΐου του 2014 και ολοκληρώθηκε στα μέσα Ιουλίου 2010.

5.4 Περιγραφή ερωτηματολογίου

Τα δύο ερωτηματολόγια της έρευνας αποτελούνται συνολικά από 43 ερωτήσεις και η πλειοψηφία των ερωτήσεων αποτελούνται από ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής.

Στην αρχή του ερωτηματολογίου επισκεπτών έγιναν ερωτήσεις σχετικά με τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των ερωτηθέντων όπως φύλο, ηλικία, επάγγελμα, μορφωτικό επίπεδο, αριθμός μελών οικογένειας και μηνιαίο εισόδημα.

Στη συνέχεια απαρτίζονται από ερωτήσεις που σχετίζονται με την οικονομική ανάπτυξη μέσω του τουρισμού, αν η περιοχή είναι τουριστική, αν υπάρχουν δυνατότητες επιπλέον

τουριστικής ανάπτυξης και αν ασχολούνται οι ίδιοι οι ερωτηθέντες με τον τουρισμό. Επίσης απαρτίζονται από ερωτήσεις που αφορούν τις επιπτώσεις του τουρισμού στην οικονομία, στην κοινωνία και στο περιβάλλον.

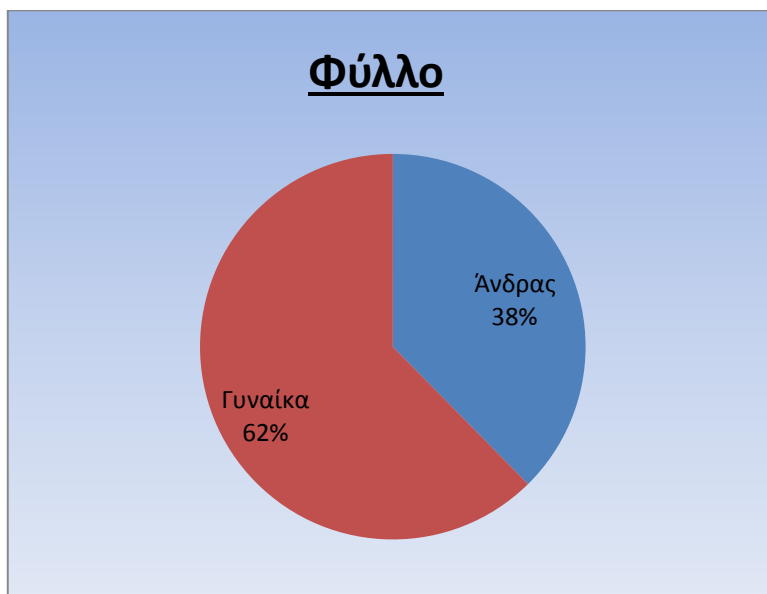
Μέθοδος επεξεργασίας των στοιχείων:

Για την απεικόνιση των αποτελεσμάτων χρησιμοποιούνται γραφήματα καθώς και κυκλικά διαγράμματα

Για τη διερεύνηση της συσχέτισης μεταξύ των διαφορετικών μεταβλητών, υπολογίζονται οι συντελεστές συσχέτισης χ^2 . Οι έλεγχοι των υποθέσεων του χ^2 χρησιμοποιήθηκαν σε επίπεδο σημαντικότητας 0,10. Η εκτίμηση καθώς και η διαδικασία διερεύνησης συσχετίσεων πραγματοποιήθηκε με τη βοήθεια του στατιστικού πακέτου SPSS.

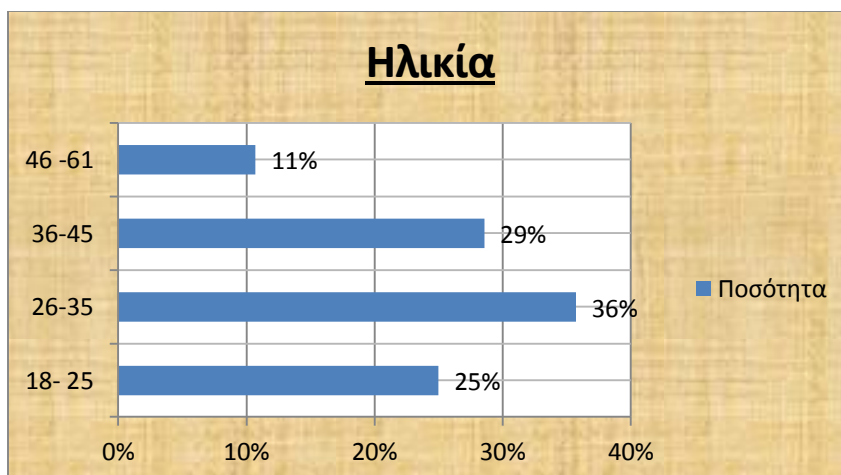
5.5 Παρουσίαση περιγραφικών στατιστικών αποτελεσμάτων ερωτηματολογίου επισκεπτών.

Ποιο είναι το φύλλο σας;

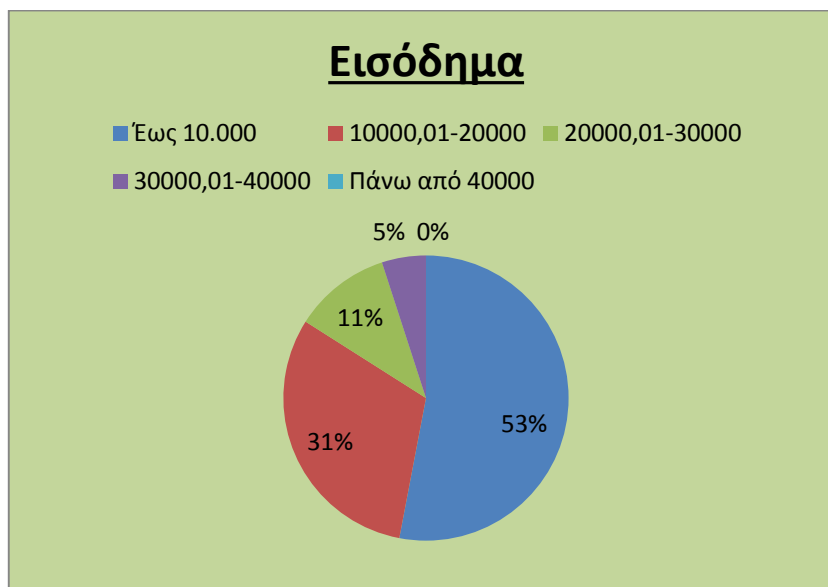
Διάγραμμα 1, κατανομή φύλου

Ποια είναι η ηλικία σας ;

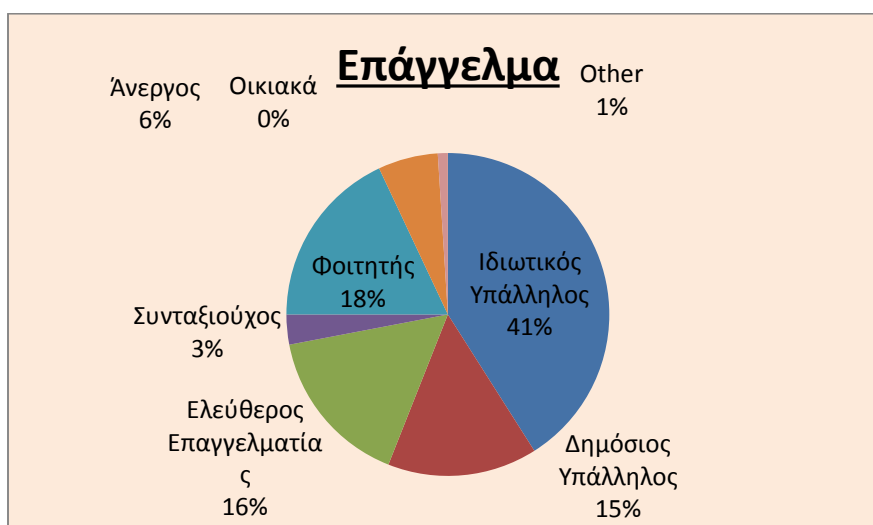
Διάγραμμα 2, κατανομή ηλικίας

Ποιο το ετήσιο εισόδημα σας;

Διάγραμμα 3, κατανομή εισοδήματος

Ποιο είναι το επάγγελμά σας;

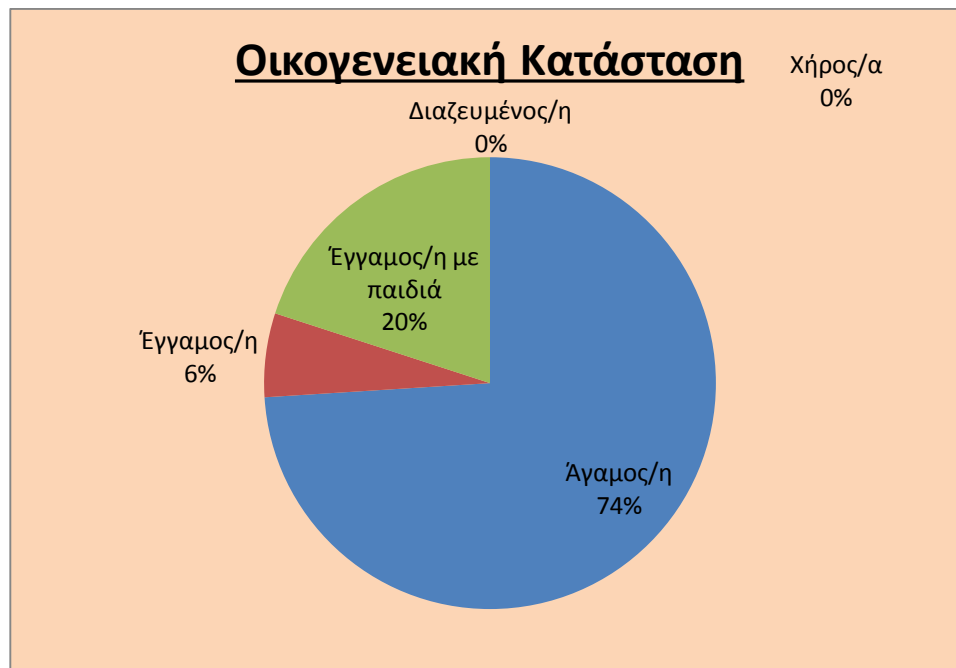
Διάγραμμα 4, κατανομή επαγγέλματος

Τι εκπαίδευση έχετε;

Διάγραμμα 5, εκπαιδευτικό επίπεδο

Ποια η οικογενειακή σας κατάσταση;

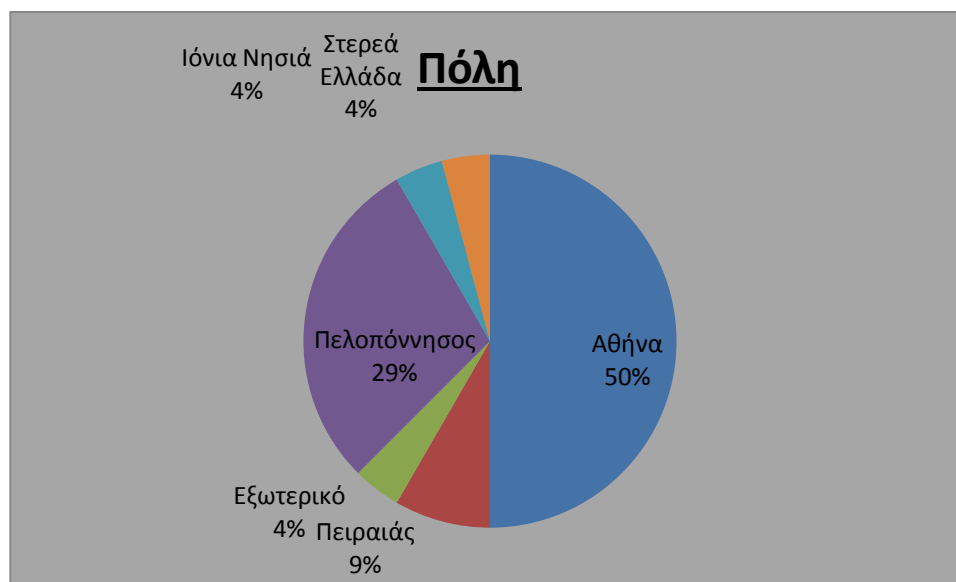
Διάγραμμα 6, οικογενειακή κατάσταση

Ποια η εθνικότητα σας;

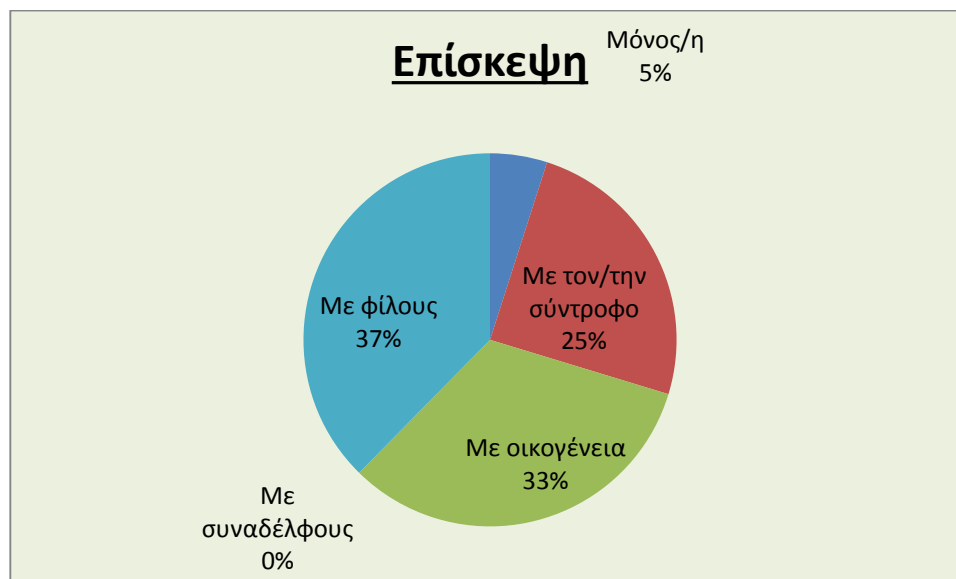
Διάγραμμα 7, κατανομή εθνικότητας

Ποιος ο τόπος διαμονή σας;

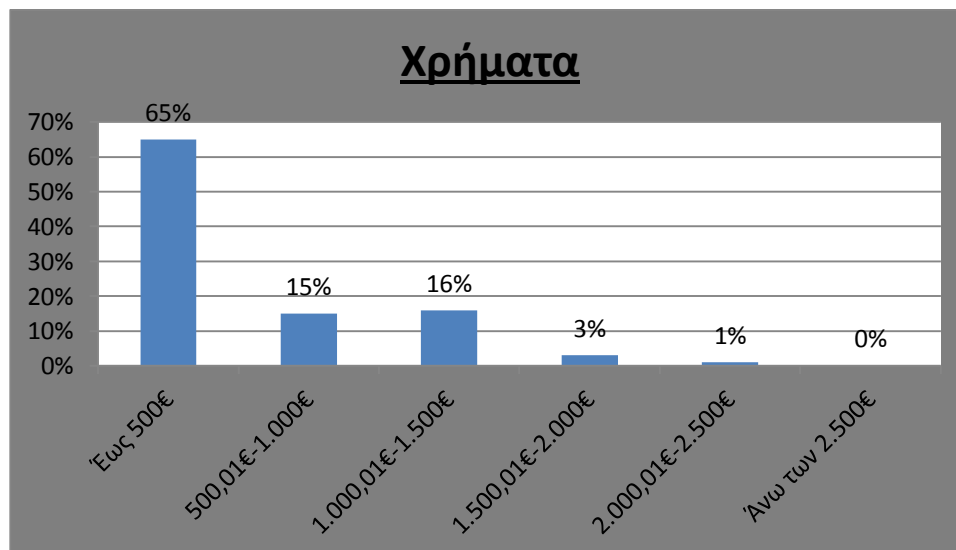
Διάγραμμα 8, τόποι διαμονής

Όταν επισκέπτεστε την Καλαμάτα πόσα άτομα είναι ακόμα μαζί σας;

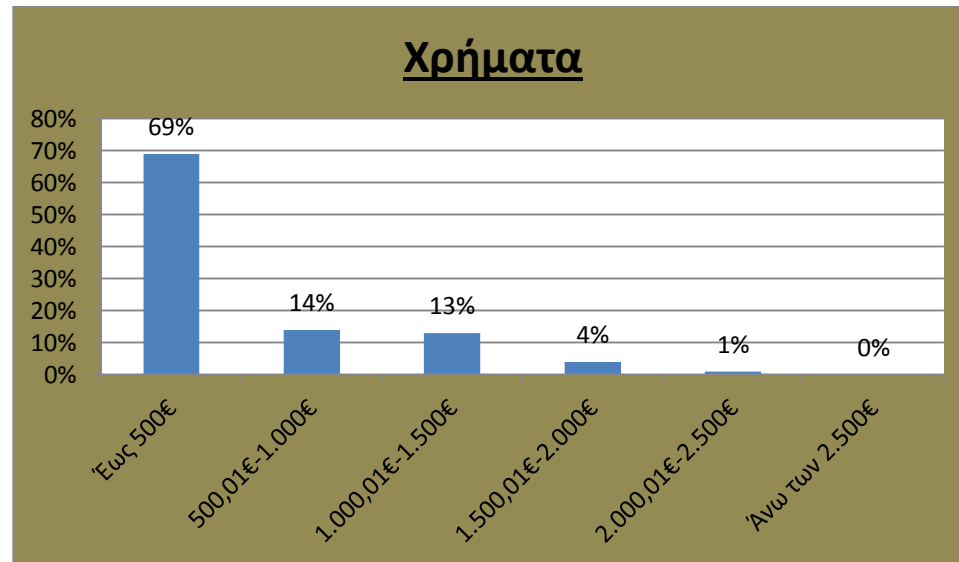
Διάγραμμα 9, πλήθος ατόμων που επισκέπτονται την Καλαμάτα

Πόσα χρήματα δαπανήσατε το έτος 2012 για τις διακοπές σας στην Καλαμάτα;

Διάγραμμα 10, χρηματική δαπάνη για διακοπές στη Καλαμάτα το έτος 2012

Πόσα χρήματα δαπανήσατε το έτος 2013 για τις διακοπές σας στην Καλαμάτα;

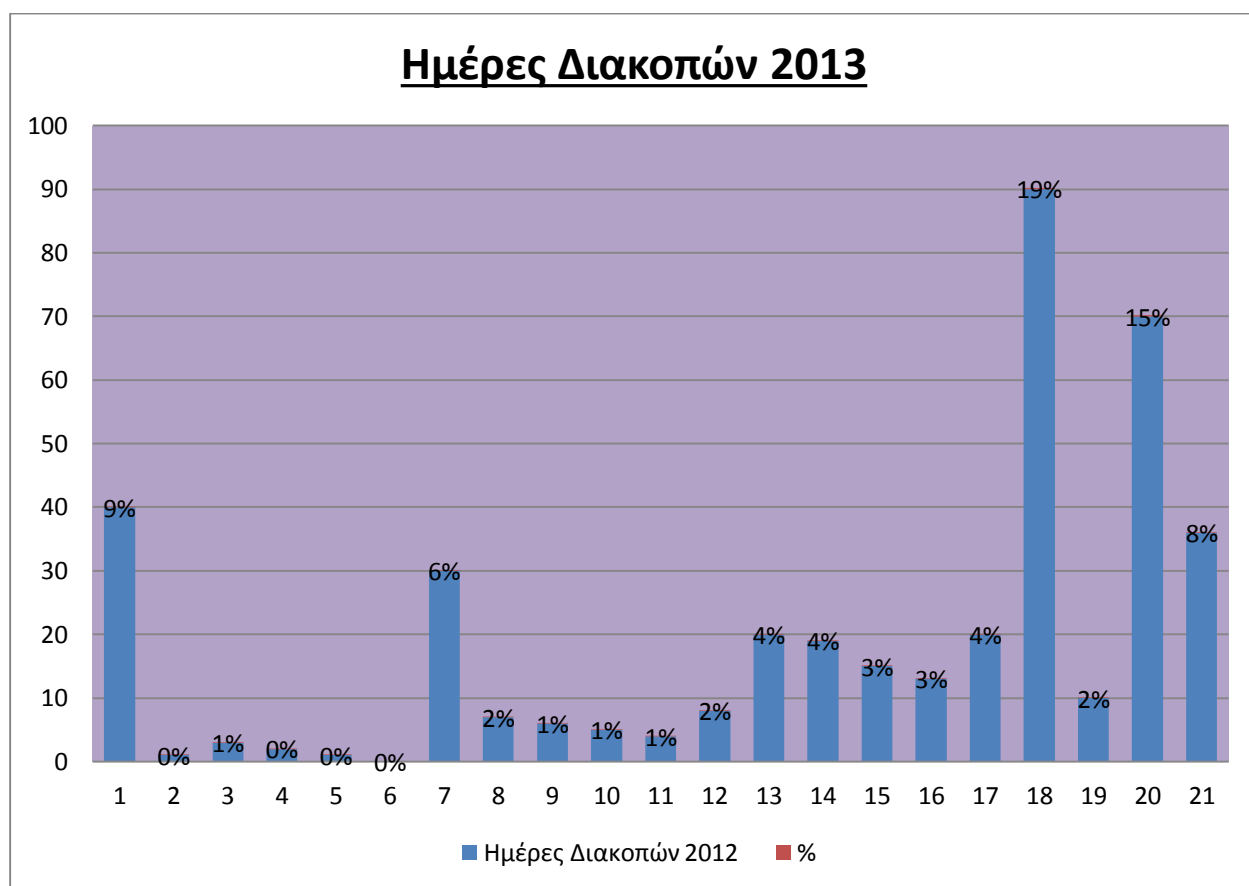
Διάγραμμα 11, χρηματική δαπάνη για διακοπές στη Καλαμάτα το έτος 2013

Πόσες μέρες κάνατε διακοπές στην Καλαμάτα το έτος 2012;

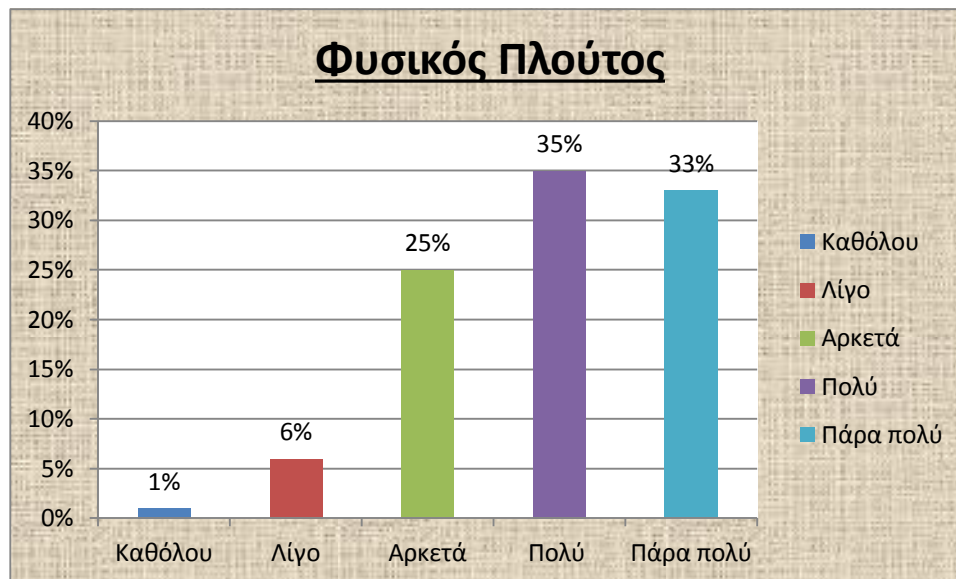
Διάγραμμα 12, ημέρες διακοπών στη Καλαμάτα το έτος 2012

Πόσες μέρες κάνατε διακοπές στην Καλαμάτα το έτος 2013;

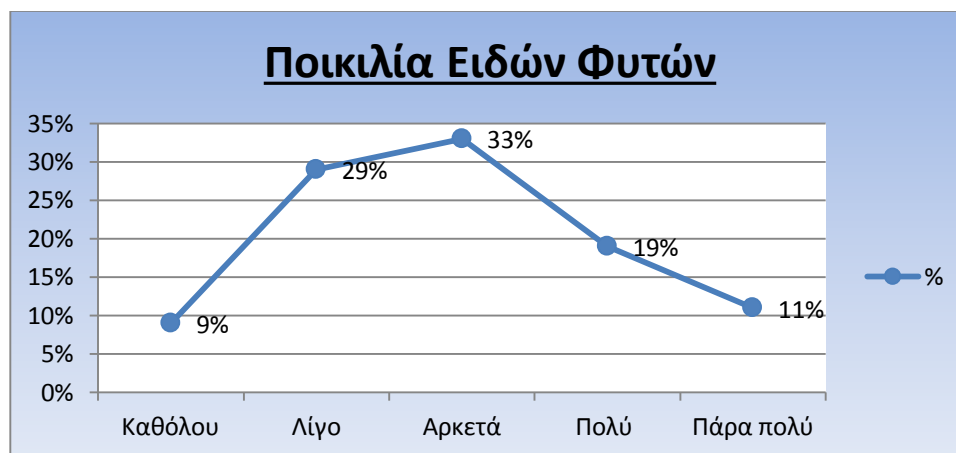
Διάγραμμα 13, ημέρες διακοπών στη Καλαμάτα το έτος 2013

Φυσικός πλούτος [Παρακαλώ, προσδιορίστε σε ποιο βαθμό τα παρακάτω χαρακτηριστικά που αφορούν το φυσικό περιβάλλον της Καλαμάτας σας παρακινούν να παραμείνετε για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα σε αυτόν.]

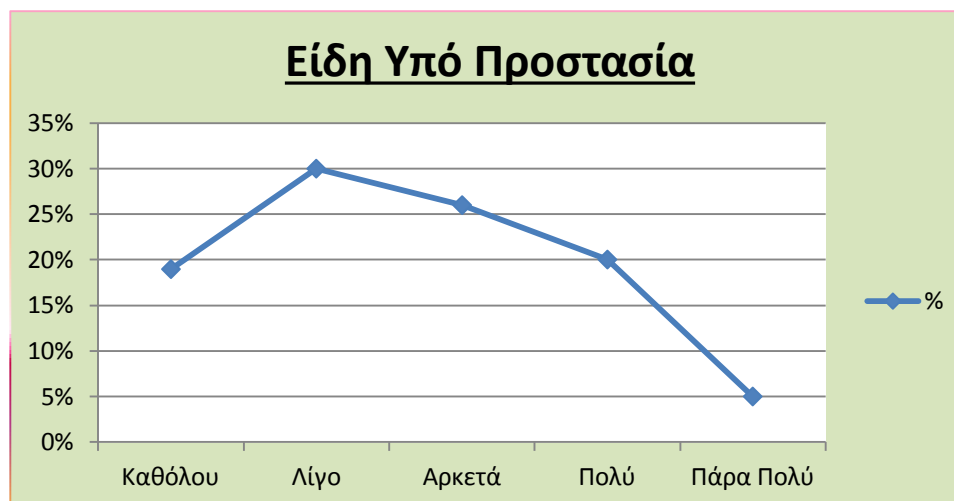
Διάγραμμα 14, φυσικό περιβάλλον και παρακίνηση παραμονής στη Καλαμάτα

Ποικιλία ειδών φυτών [Παρακαλώ, προσδιορίστε σε ποιο βαθμό τα παρακάτω χαρακτηριστικά που αφορούν το φυσικό περιβάλλον της Καλαμάτας σας παρακινούν να παραμείνετε για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα σε αυτόν.]

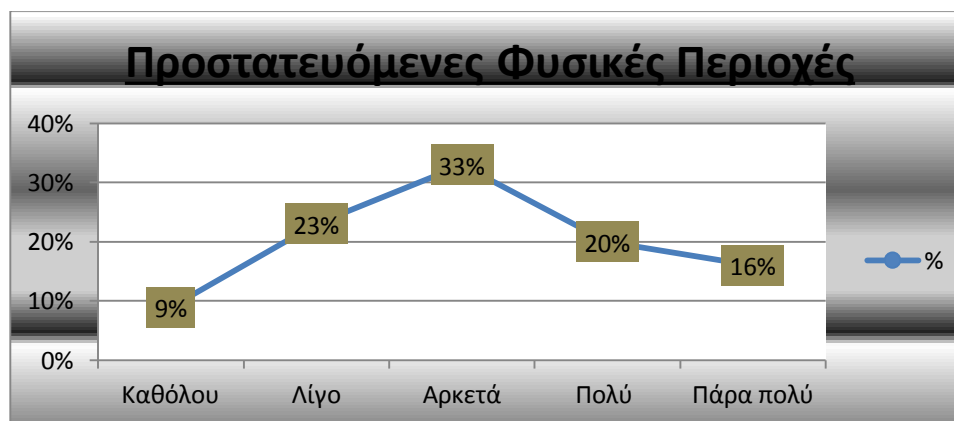
Διάγραμμα 15, ποικιλία ειδών φυτών και παρακίνηση για διαμονή στη Καλαμάτα

Είδος υπό προστασία [Παρακαλώ, προσδιορίστε σε ποιο βαθμό τα παρακάτω χαρακτηριστικά που αφορούν το φυσικό περιβάλλον της Καλαμάτας σας παρακινούν να παραμείνετε για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα σε αυτόν.]

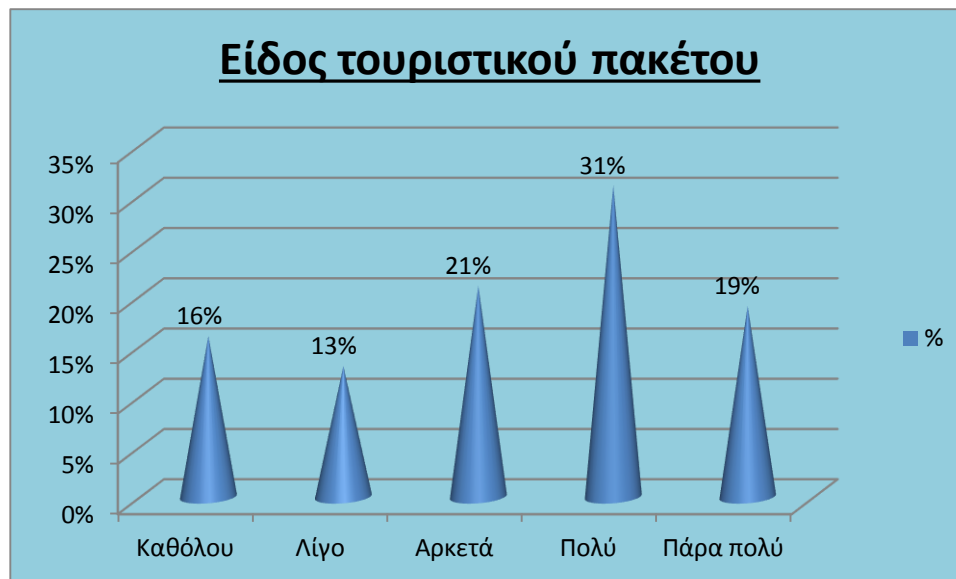
Διάγραμμα 16, είδη υπό προστασία και παρακίνηση παραμονής στη Καλαμάτα

Προστατευόμενες φυσικές περιοχές [Παρακαλώ, προσδιορίστε σε ποιο βαθμό τα παρακάτω χαρακτηριστικά που αφορούν το φυσικό περιβάλλον της Καλαμάτας σας παρακινούν να παραμείνετε για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα σε αυτόν.]

Διάγραμμα 17, προστατευόμενες φυσικές περιοχές και παρακίνηση παραμονής στη Καλαμάτα

Είδος τουριστικού πακέτου [Παρακαλώ προσδιορίστε σε ποιο βαθμό οι παρακάτω παράγοντες που αφορούν τα κύρια χαρακτηριστικά της Καλαμάτας επηρεάζουν τη διάρκεια διαμονής σας.]

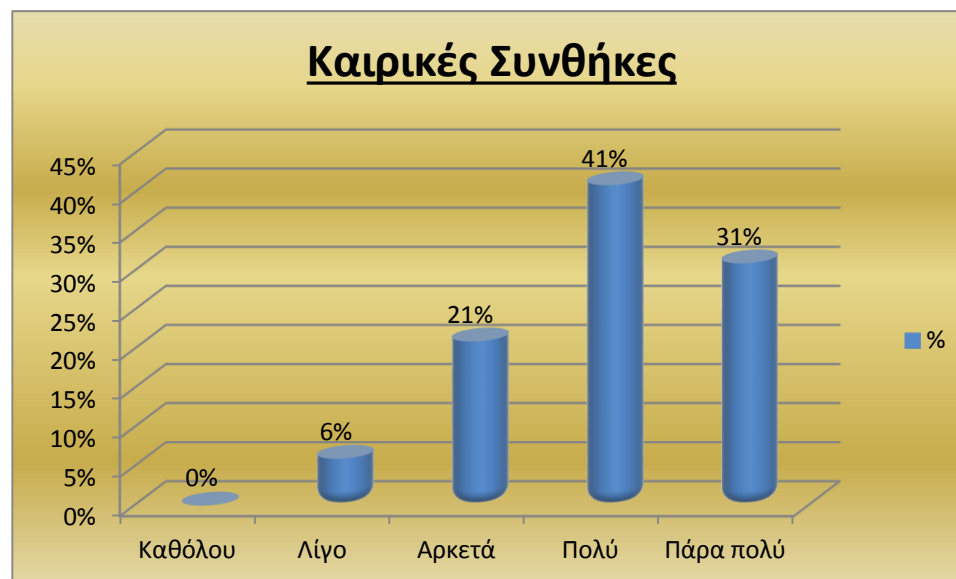
Διάγραμμα 18, είδη τουριστικού πακέτου και παρακίνηση παραμονής στη Καλαμάτα

Προσιτές τιμές [Παρακαλώ προσδιορίστε σε ποιο βαθμό οι παρακάτω παράγοντες που αφορούν τα κύρια χαρακτηριστικά της Καλαμάτας επηρεάζουν τη διάρκεια διαμονής σας.]

Διάγραμμα 19, προσιτές τιμές και παρακίνηση παραμονής στη Καλαμάτα

Κατάλληλες καιρικές συνθήκες [Παρακαλώ προσδιορίστε σε ποιο βαθμό οι παρακάτω παράγοντες που αφορούν τα κύρια χαρακτηριστικά της Καλαμάτας επηρεάζουν τη διάρκεια διαμονής σας.]

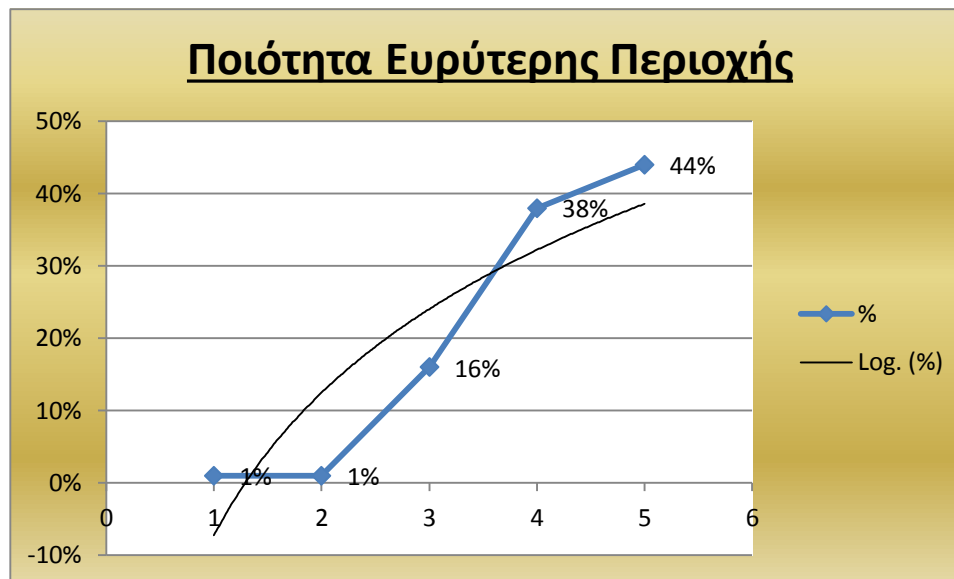
Διάγραμμα 20, καιρικές συνθήκες και παρακίνηση παραμονής στη Καλαμάτα

Όμορφες παραλίες [Παρακαλώ προσδιορίστε σε ποιο βαθμό οι παρακάτω παράγοντες που αφορούν τα κύρια χαρακτηριστικά της Καλαμάτας επηρεάζουν τη διάρκεια διαμονής σας.]

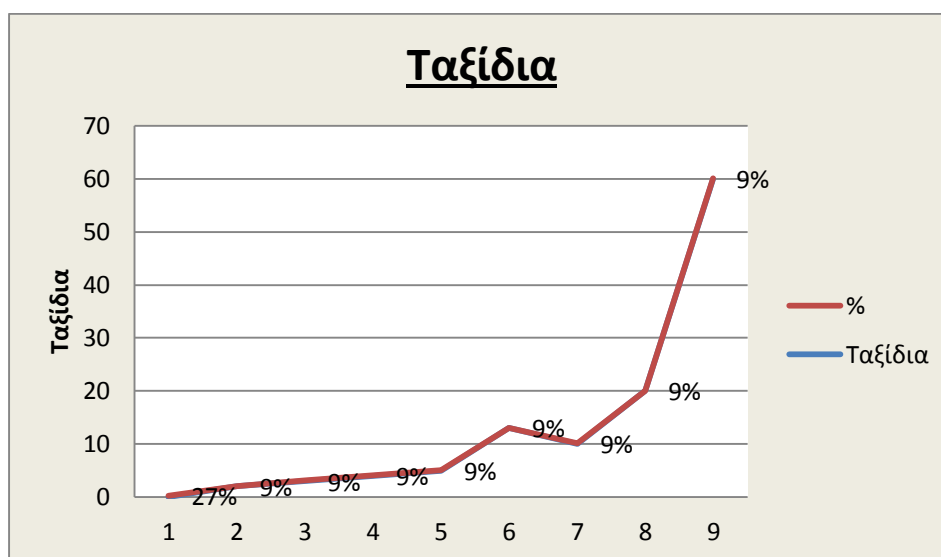
Διάγραμμα 21, όμορφες παραλίες και παρακίνηση παραμονής στη Καλαμάτα

Ποιότητα ευρύτερης περιοχής [Παρακαλώ προσδιορίστε σε ποιο βαθμό οι παρακάτω παράγοντες που αφορούν τα κύρια χαρακτηριστικά της Καλαμάτας επηρεάζουν τη διάρκεια διαμονής σας.]

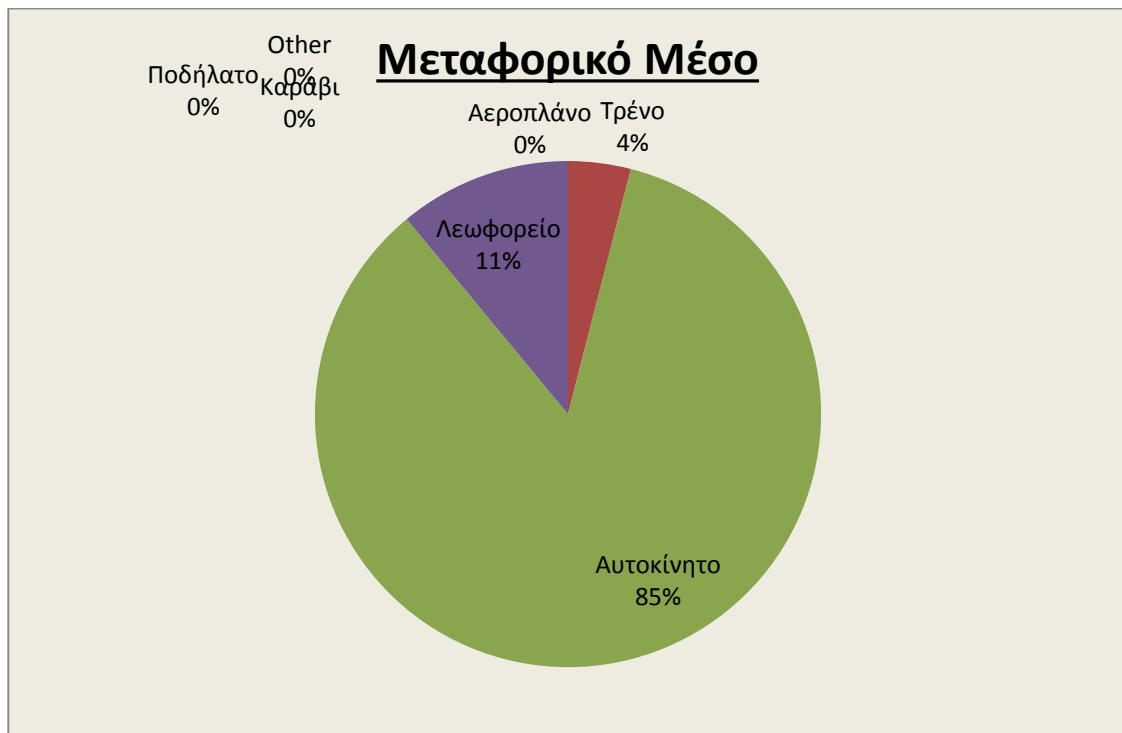
Διάγραμμα 22, ποιότητα ευρύτερης περιοχής και παρακίνηση παραμονής στη Καλαμάτα

Πόσα ταξίδια έχετε πραγματοποιήσει το τελευταίο 12μηνο στην Καλαμάτα;

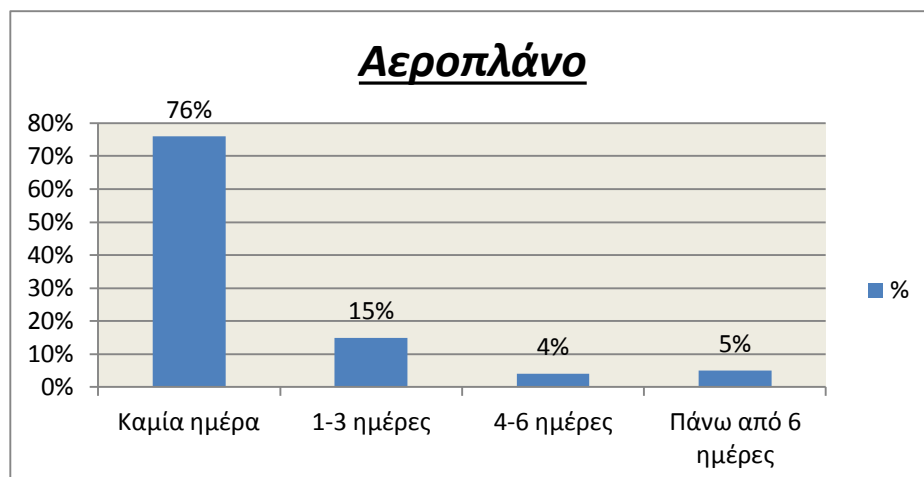
Διάγραμμα 23, αριθμός ταξιδίων στη Καλαμάτα το τελευταίο 12μηνο

Ποιο από τα παρακάτω μεταφορικά μέσα θα χρησιμοποιούσατε πιο συχνά για να επισκεφτείτε την Καλαμάτα; Δώστε από μια απάντηση για κάθε μια από τις περιπτώσεις.

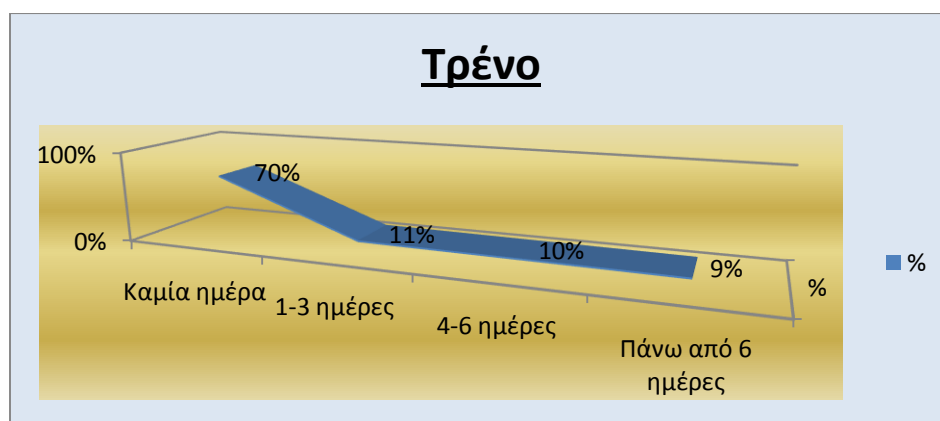
Διάγραμμα 24, επιλογή μέσου μεταφοράς για μετάβαση στη Καλαμάτα

Αεροπλάνο [Παρακαλώ σημειώστε με « X» το χρονικό διάστημα για το οποίο συνήθως παραμένετε κατά την επίσκεψή σας, στην Καλαμάτα, όταν χρησιμοποιείτε τα παρακάτω μεταφορικά μέσα. Δώστε από μια απάντηση για κάθε μια από τις περιπτώσεις.]

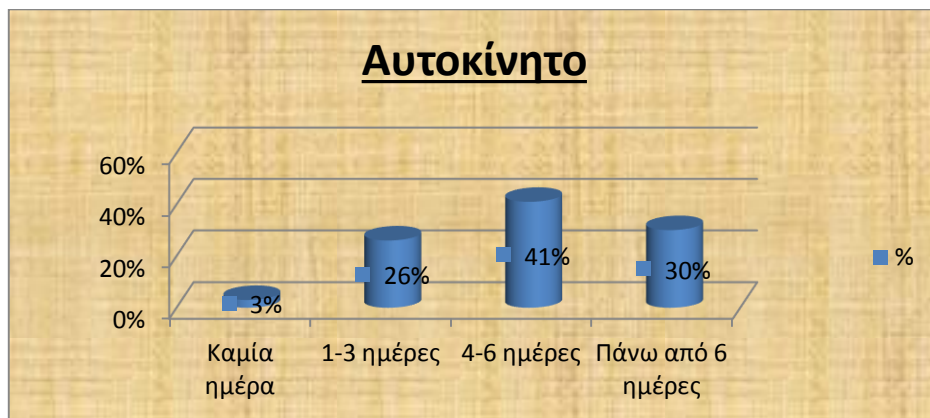
Διάγραμμα 25, επιλογή αεροπλάνου ως μέσου μεταφοράς και διάρκεια παραμονής στη Καλαμάτα

Τρένο [Παρακαλώ σημειώστε με « X» το χρονικό διάστημα για το οποίο συνήθως παραμένετε κατά την επίσκεψή σας, στην Καλαμάτα, όταν χρησιμοποιείτε τα παρακάτω μεταφορικά μέσα. Δώστε από μια απάντηση για κάθε μια από τις περιπτώσεις.]

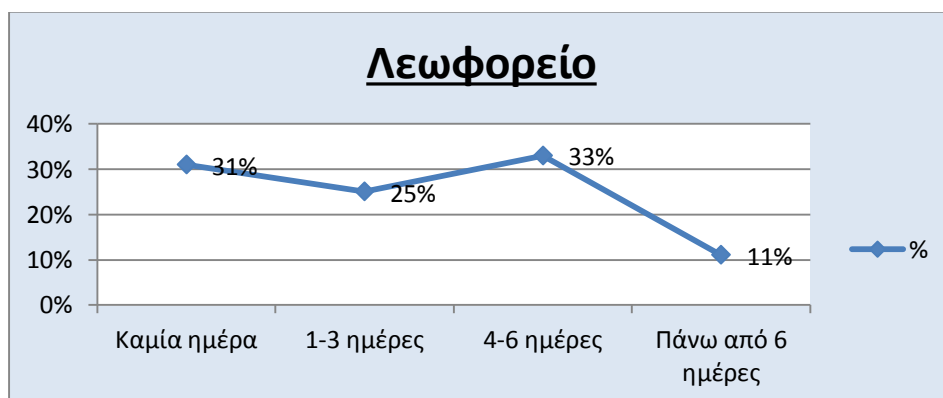
Διάγραμμα 26, επιλογή τρένου ως μέσου μεταφοράς και διάρκεια παραμονής στη Καλαμάτα

Αυτοκίνητο [Παρακαλώ σημειώστε με « X» το χρονικό διάστημα για το οποίο συνήθως παραμένετε κατά την επίσκεψή σας, στην Καλαμάτα, όταν χρησιμοποιείτε τα παρακάτω μεταφορικά μέσα. Δώστε από μια απάντηση για κάθε μια από τις περιπτώσεις.]

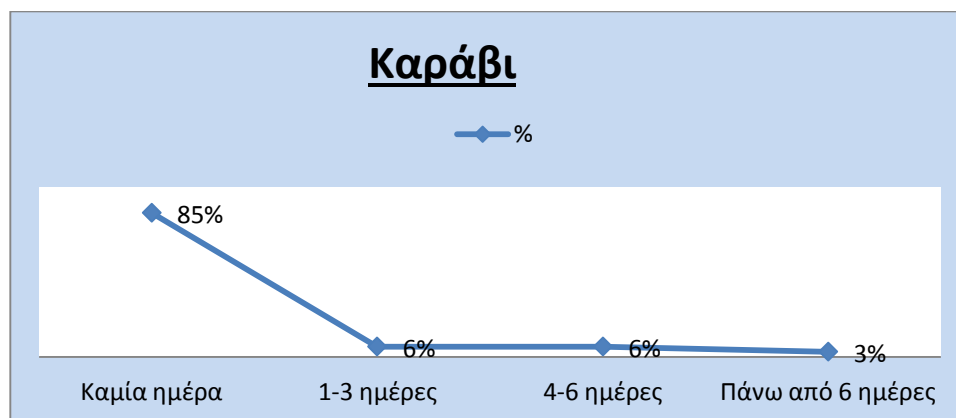
Διάγραμμα 27, επιλογή αυτοκινήτου ως μέσου μεταφοράς και διάρκεια παραμονής στη Καλαμάτα

Λεωφορείο [Παρακαλώ σημειώστε με « X» το χρονικό διάστημα για το οποίο συνήθως παραμένετε κατά την επίσκεψή σας, στην Καλαμάτα, όταν χρησιμοποιείτε τα παρακάτω μεταφορικά μέσα. Δώστε από μια απάντηση για κάθε μια από τις περιπτώσεις.]

Διάγραμμα 28, επιλογή λεωφορείου ως μέσου μεταφοράς και διάρκεια παραμονής στη Καλαμάτα

Καράβι [Παρακαλώ σημειώστε με « X» το χρονικό διάστημα για το οποίο συνήθως παραμένετε κατά την επίσκεψή σας, στην Καλαμάτα, όταν χρησιμοποιείτε τα παρακάτω μεταφορικά μέσα. Δώστε από μια απάντηση για κάθε μια από τις περιπτώσεις.]

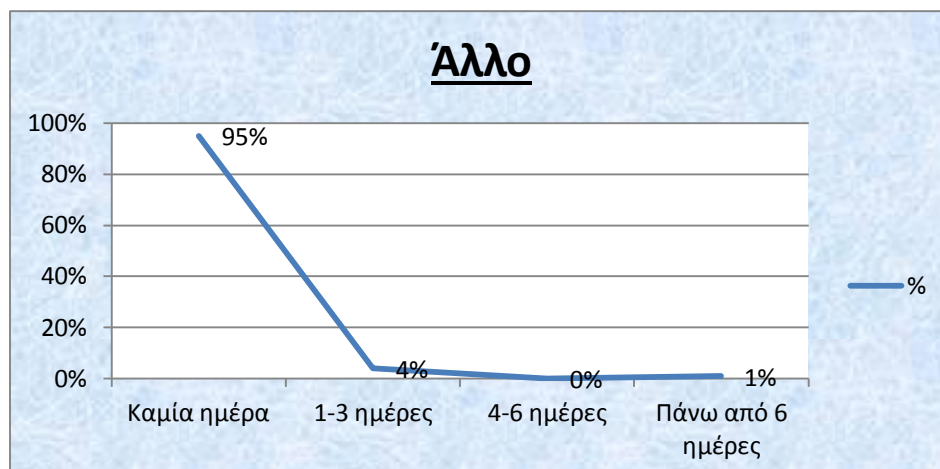
Διάγραμμα 29, επιλογή καραβιού ως μέσου μεταφοράς και διάρκεια παραμονής στη Καλαμάτα

Ποδήλατο [Παρακαλώ σημειώστε με « X» το χρονικό διάστημα για το οποίο συνήθως παραμένετε κατά την επίσκεψή σας, στην Καλαμάτα, όταν χρησιμοποιείτε τα παρακάτω μεταφορικά μέσα. Δώστε από μια απάντηση για κάθε μια από τις περιπτώσεις.]

Διάγραμμα 30, επιλογή ποδηλάτου ως μέσου μεταφοράς και διάρκεια παραμονής στη Καλαμάτα

Άλλο [Παρακαλώ σημειώστε με « X» το χρονικό διάστημα για το οποίο συνήθως παραμένετε κατά την επίσκεψή σας, στην Καλαμάτα, όταν χρησιμοποιείτε τα παρακάτω μεταφορικά μέσα. Δώστε από μια απάντηση για κάθε μια από τις περιπτώσεις.]

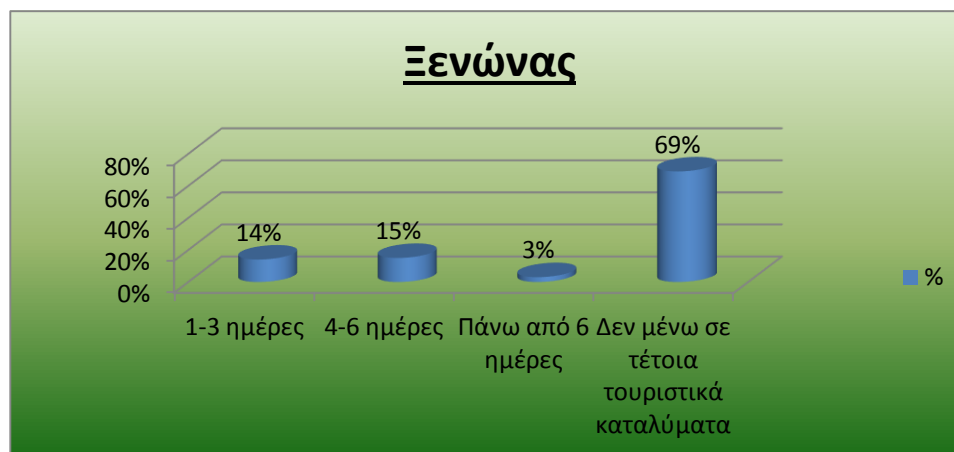

Camping [Παρακαλώ σημειώστε με «X» το χρονικό διάστημα για το οποίο συνήθως παραμένετε κατά την επίσκεψή στην Καλαμάτα, όταν διαμένετε στα παρακάτω τουριστικά καταλύματα. Δώστε από μια απάντηση για κάθε μια από τις περιπτώσεις.]

Διάγραμμα 31, χρονικό διάστημα παραμονής σε camping κατά την επίσκεψη στη Καλαμάτα

Ξενώνας [Παρακαλώ σημειώστε με «X» το χρονικό διάστημα για το οποίο συνήθως παραμένετε κατά την επίσκεψή στην Καλαμάτα, όταν διαμένετε στα παρακάτω τουριστικά καταλύματα. Δώστε από μια απάντηση για κάθε μια από τις περιπτώσεις.]

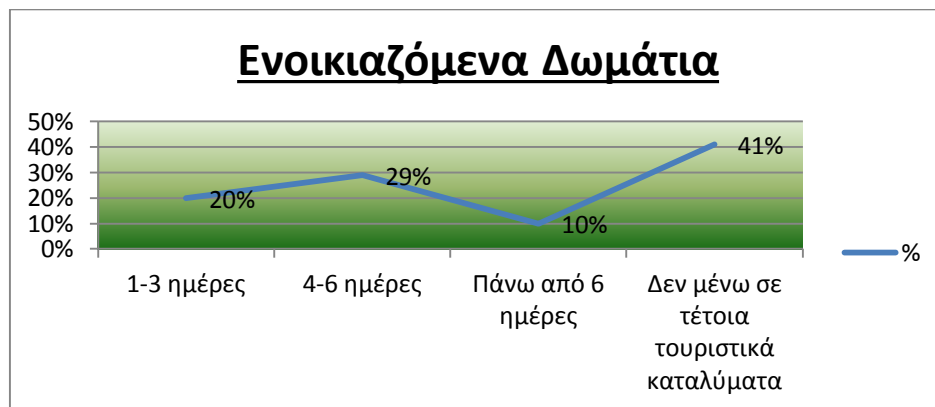
Διάγραμμα 32, χρονικό διάστημα παραμονής σε ξενώνα κατά την επίσκεψη στη Καλαμάτα

Ξενοδοχείο [Παρακαλώ σημειώστε με «X» το χρονικό διάστημα για το οποίο συνήθως παραμένετε κατά την επίσκεψή στην Καλαμάτα, όταν διαμένετε στα παρακάτω τουριστικά καταλύματα. Δώστε από μια απάντηση για κάθε μια από τις περιπτώσεις.]

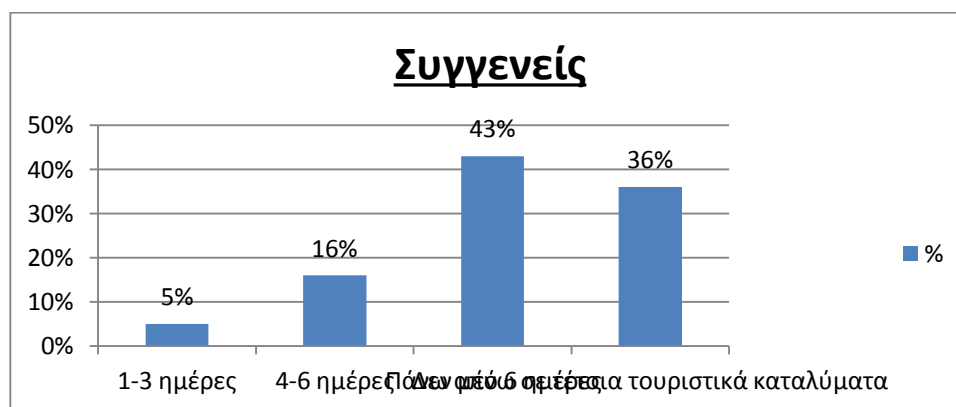
Διάγραμμα 33, χρονικό διάστημα παραμονής σε ξενοδοχείο κατά την επίσκεψη στη Καλαμάτα

Ενοικιαζόμενα δωμάτια [Παρακαλώ σημειώστε με «X» το χρονικό διάστημα για το οποίο συνήθως παραμένετε κατά την επίσκεψή στην Καλαμάτα, όταν διαμένετε στα παρακάτω τουριστικά καταλύματα. Δώστε από μια απάντηση για κάθε μια από τις περιπτώσεις.]

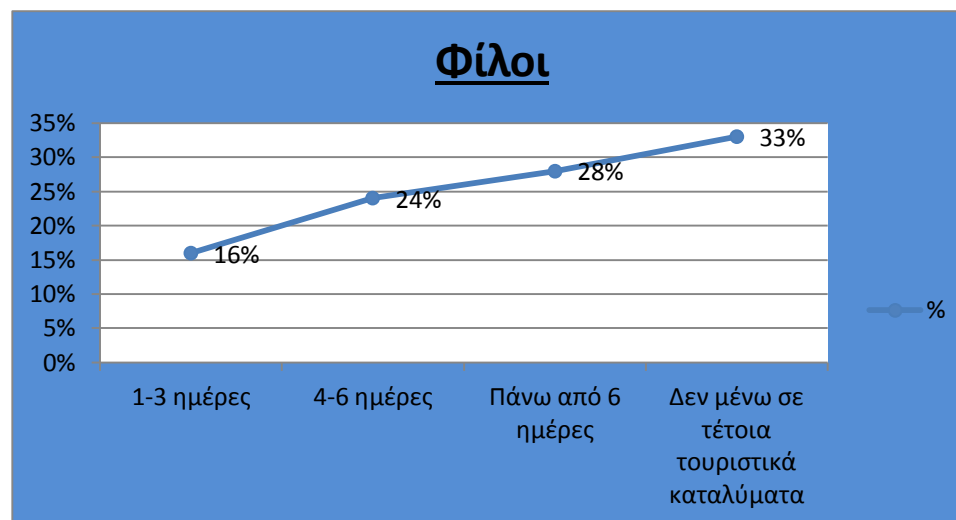
Διάγραμμα 34, χρονικό διάστημα παραμονής σε ενοικιαζόμενα δωμάτια κατά την επίσκεψη στη Καλαμάτα

Συγγενείς [Παρακαλώ σημειώστε με «X» το χρονικό διάστημα για το οποίο συνήθως παραμένετε κατά την επίσκεψή στην Καλαμάτα, όταν διαμένετε στα παρακάτω τουριστικά καταλύματα. Δώστε από μια απάντηση για κάθε μια από τις περιπτώσεις.]

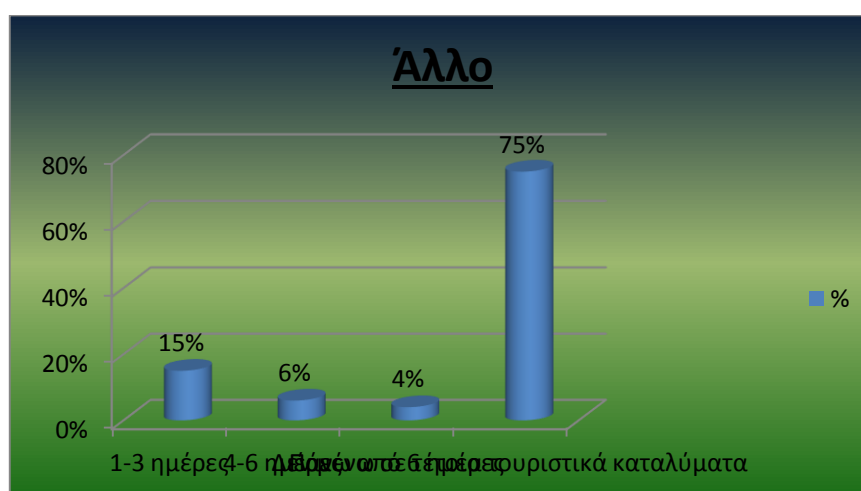
Διάγραμμα 35, χρονικό διάστημα παραμονής σε συγγενείς κατά την επίσκεψη στη Καλαμάτα

Φίλοι [Παρακαλώ σημειώστε με «X» το χρονικό διάστημα για το οποίο συνήθως παραμένετε κατά την επίσκεψή στην Καλαμάτα, όταν διαμένετε στα παρακάτω τουριστικά καταλύματα. Δώστε από μια απάντηση για κάθε μια από τις περιπτώσεις.]

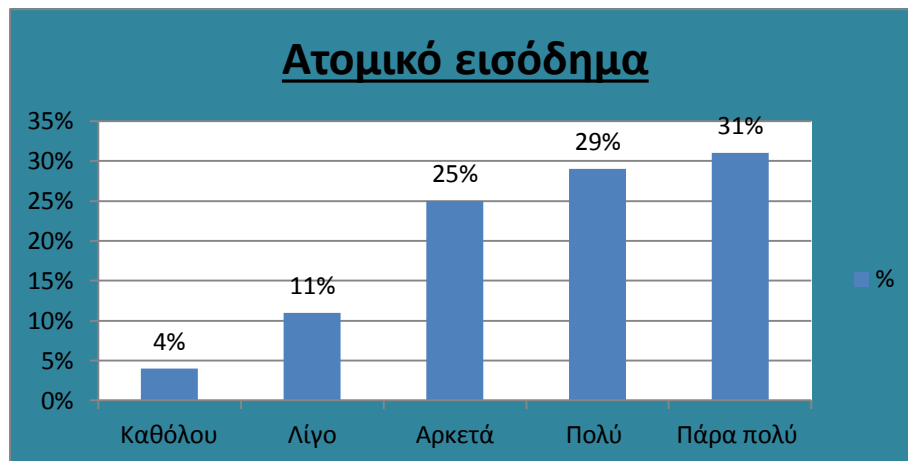

Διάγραμμα 36, χρονικό διάστημα παραμονής σε φύλουςκατά την επίσκεψη στη Καλαμάτα

Άλλο [Παρακαλώ σημειώστε με «X» το χρονικό διάστημα για το οποίο συνήθως παραμένετε κατά την επίσκεψή στην Καλαμάτα, όταν διαμένετε στα παρακάτω τουριστικά καταλύματα. Δώστε από μια απάντηση για κάθε μια από τις περιπτώσεις.]

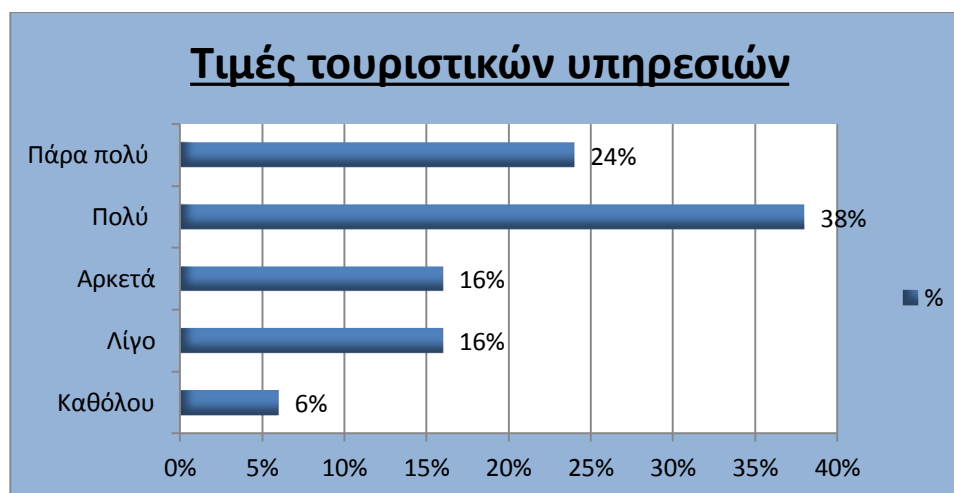

Ατομικό εισόδημα [Παρακαλώ, προσδιορίστε σε ποιο βαθμό παίρνετε υπόψη σας το κάθε ένα από τα παρακάτω χαρακτηριστικά, κατά την απόφαση σας να επισκεφτείτε την Καλαμάτα.]

Διάγραμμα 37, σχέση εισοδήματος και απόφασης για επίσκεψη στη Καλαμάτα

Τιμές τουριστικών υπηρεσιών [Παρακαλώ, προσδιορίστε σε ποιο βαθμό παίρνετε υπόψη σας το κάθε ένα από τα παρακάτω χαρακτηριστικά, κατά την απόφαση σας να επισκεφτείτε την Καλαμάτα.]

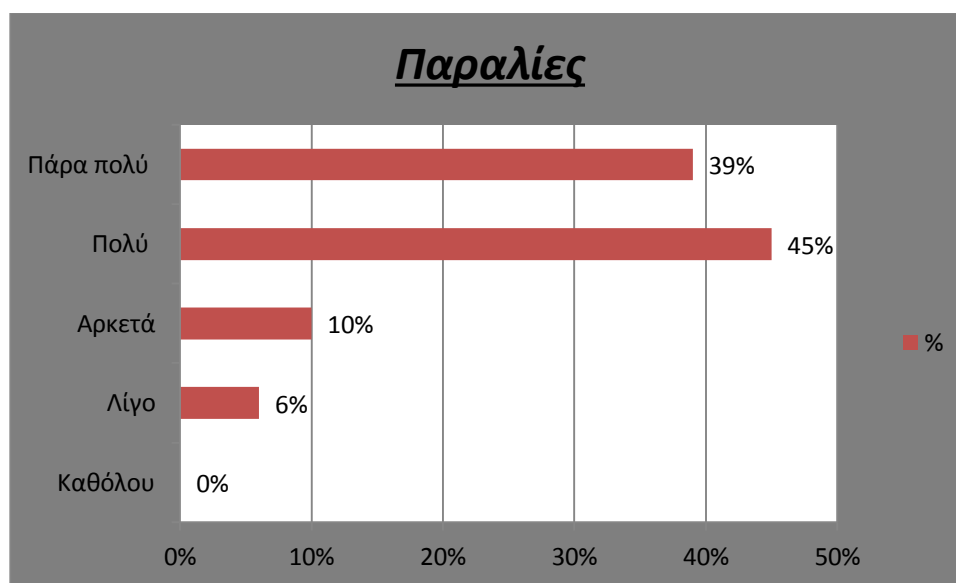
Διάγραμμα 38, σχέση τιμών τουριστικών υπηρεσιών και απόφασης για επίσκεψη στη Καλαμάτα

Εγκαταστάσεις (δρόμοι, αεροδρόμια, νοσοκομεία) [Παρακαλώ, προσδιορίστε σε ποιο βαθμό παίρνετε υπόψη σας το κάθε ένα από τα παρακάτω χαρακτηριστικά, κατά την απόφαση σας να επισκεφτείτε την Καλαμάτα.]

Διάγραμμα 39, σχέση εγκαταστάσεων και απόφασης για επίσκεψη στη Καλαμάτα

Παραλίες [Παρακαλώ, προσδιορίστε σε ποιο βαθμό παίρνετε υπόψη σας το κάθε ένα από τα παρακάτω χαρακτηριστικά, κατά την απόφαση σας να επισκεφτείτε την Καλαμάτα.]

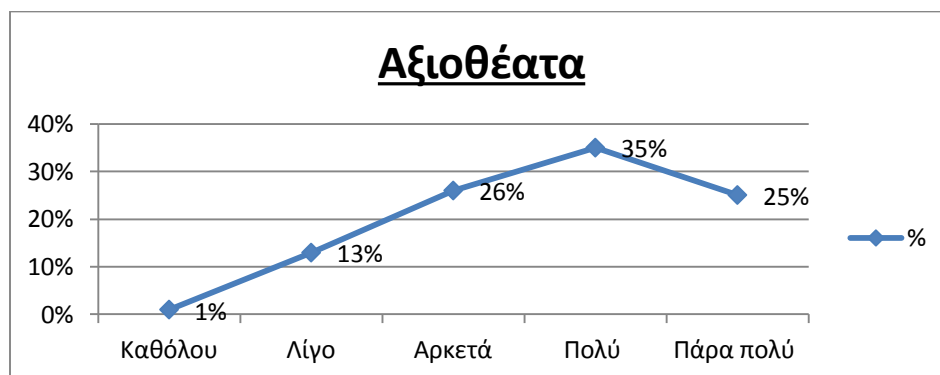
Διάγραμμα 40, σχέση παραλιών και απόφασης για επίσκεψη στη Καλαμάτα

Τουριστικά καταλύματα [Παρακαλώ, προσδιορίστε σε ποιο βαθμό παίρνετε υπόψη σας το κάθε ένα από τα παρακάτω χαρακτηριστικά, κατά την απόφαση σας να επισκεφτείτε την Καλαμάτα.]

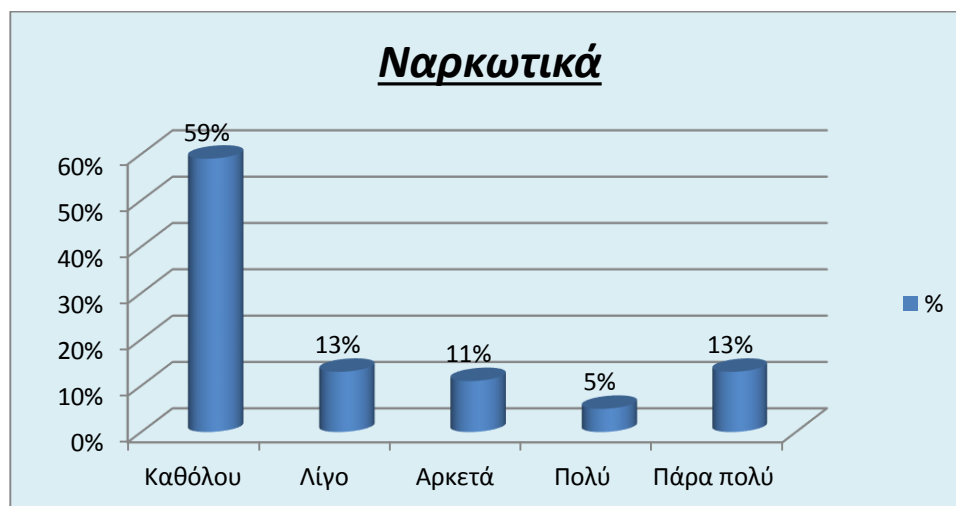
Διάγραμμα 41, σχέση τουριστικών καταλυμάτων και απόφασης για επίσκεψη στη Καλαμάτα

Αξιοθέατα [Παρακαλώ, προσδιορίστε σε ποιο βαθμό παίρνετε υπόψη σας το κάθε ένα από τα παρακάτω χαρακτηριστικά, κατά την απόφαση σας να επισκεφτείτε την Καλαμάτα.]

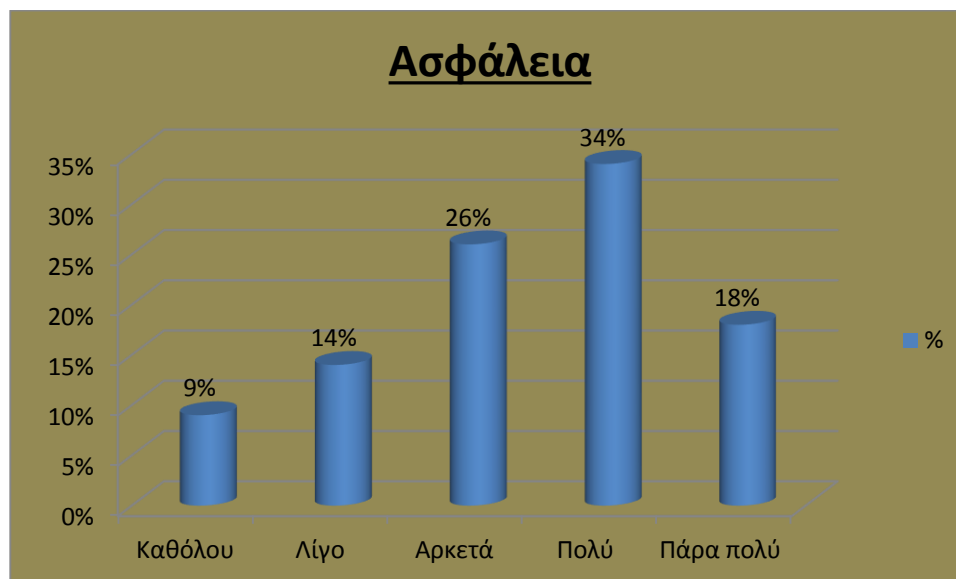
Διάγραμμα 42, σχέση αξιοθεάτων και απόφασης για επίσκεψη στη Καλαμάτα

Ναρκωτικά [Παρακαλώ, προσδιορίστε σε ποιο βαθμό παίρνετε υπόψη σας το κάθε ένα από τα παρακάτω χαρακτηριστικά, κατά την απόφαση σας να επισκεφτείτε την Καλαμάτα.]

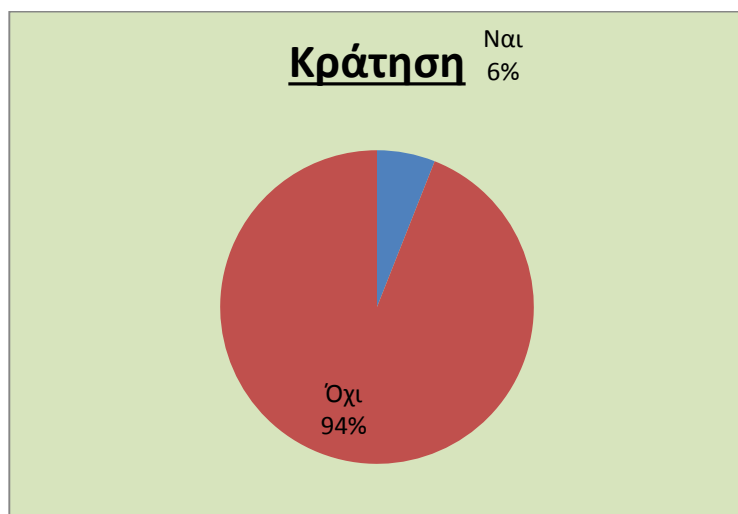
Διάγραμμα 43, σχέση ναρκωτικών και απόφασης για επίσκεψη στη Καλαμάτα

Ασφάλεια [Παρακαλώ, προσδιορίστε σε ποιο βαθμό παίρνετε υπόψη σας το κάθε ένα από τα παρακάτω χαρακτηριστικά, κατά την απόφαση σας να επισκεφτείτε την Καλαμάτα.]

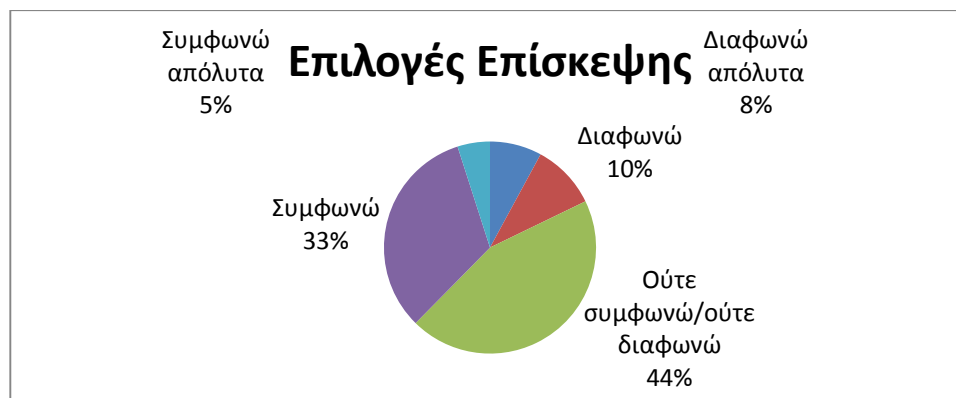
Διάγραμμα 44, σχέση ασφάλειας και απόφασης για επίσκεψη στη Καλαμάτα

Όταν πραγματοποιώ κράτηση για τις διακοπές μου συνήθως προτιμώ να συνεργάζομαι με τουριστικά γραφεία και πράκτορες.

Διάγραμμα 45, τρόπος κράτησης πακέτου διακοπών

Οι επιλογές για την επίσκεψή σας στην Καλαμάτα επηρεάστηκαν στο παρελθόν από τον βαθμό ενημέρωσή σας;

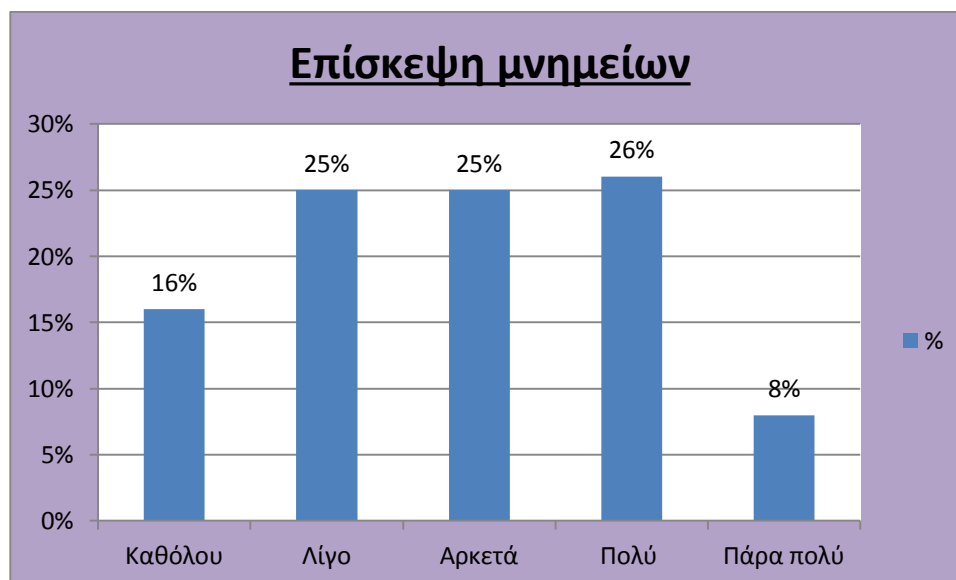
Διάγραμμα 46, επιλογές επίσκεψης και βαθμός ενημέρωσης

Διαφορετικό φαγητό [Παρακαλώ για κάθε έναν από τους παρακάτω παράγοντες προσδιορίστε το βαθμό στον οποίο σας ωθεί να επισκεφτείτε την Καλαμάτα.]

Διάγραμμα 47, το φαγητό ως παράγοντας επιλογής της Καλαμάτας

Επίσκεψη μνημείων [Παρακαλώ για κάθε έναν από τους παρακάτω παράγοντες προσδιορίστε το βαθμό στον οποίο σας ωθεί να επισκεφτείτε την Καλαμάτα.]

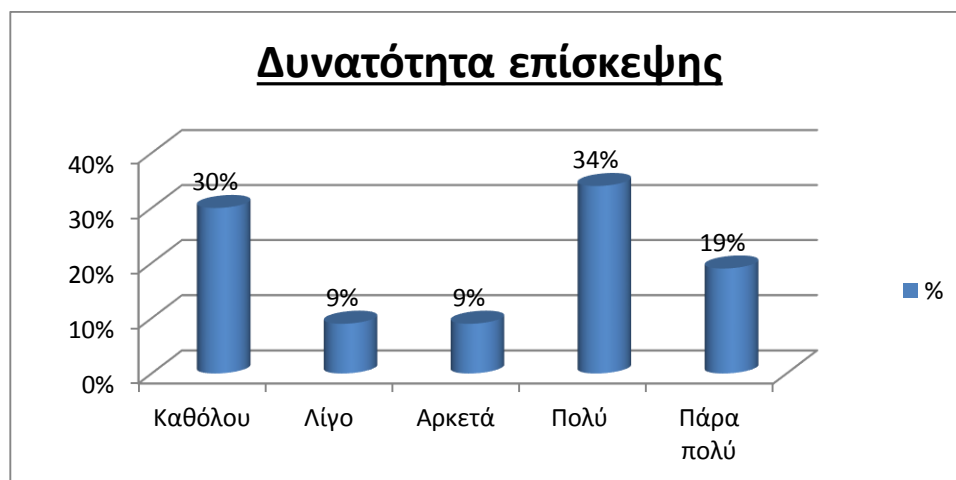
Διάγραμμα 48, η επίσκεψη μουσείων ως παράγοντας επιλογής της Καλαμάτας

Δυνατότητα γνωριμίας με καινούριους ανθρώπους [Παρακαλώ για κάθε έναν από τους παρακάτω παράγοντες προσδιορίστε το βαθμό στον οποίο σας ωθεί να επισκεφτείτε την Καλαμάτα.]

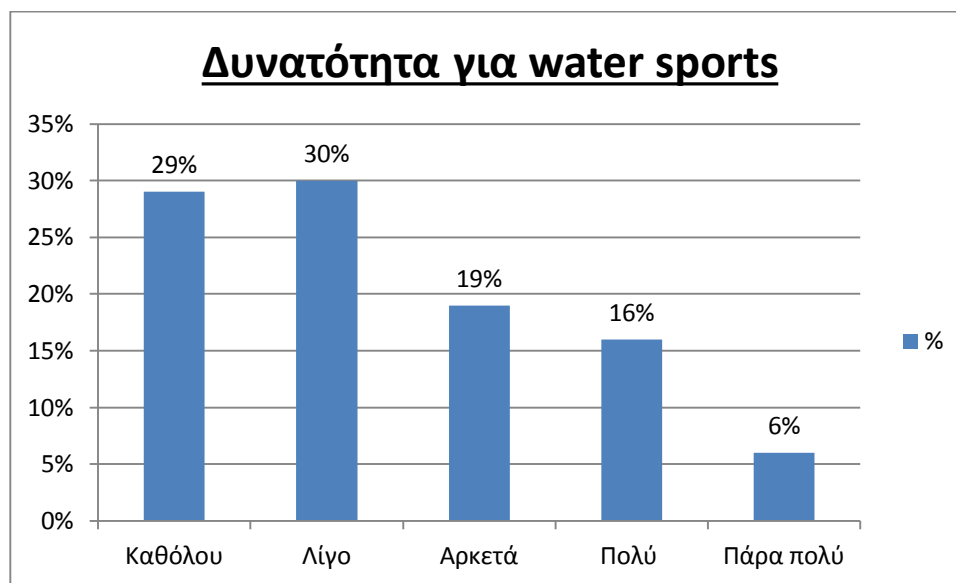
Διάγραμμα 49, η δυνατότητα γνωριμίας ως παράγοντας επιλογής της Καλαμάτας

Δυνατότητα επίσκεψης περιοχών από όπου κατάγομαι [Παρακαλώ για κάθε έναν από τους παρακάτω παράγοντες προσδιορίστε το βαθμό στον οποίο σας ωθεί να επισκεφτείτε την Καλαμάτα.]

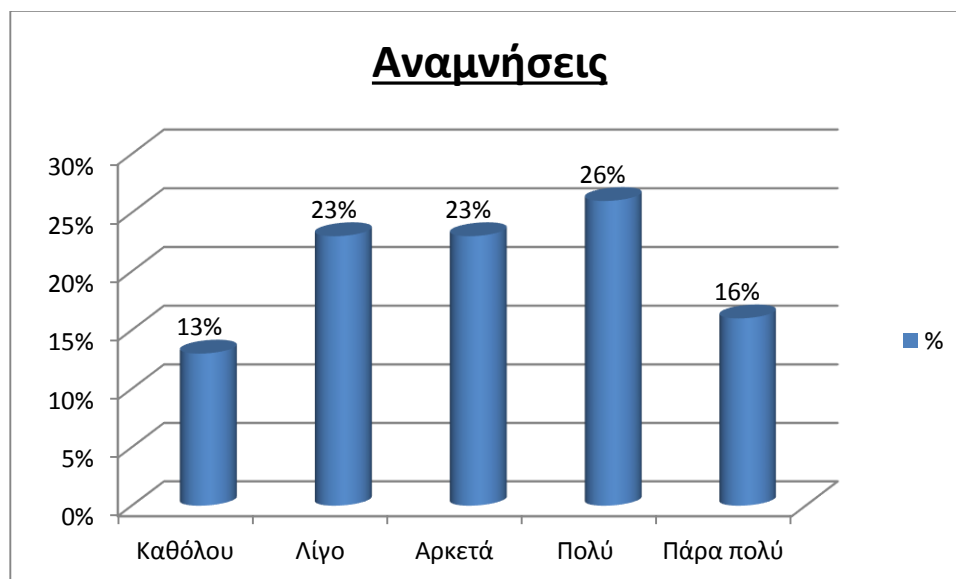
Διάγραμμα 50, η δυνατότητα επίσκεψης τόπων καταγωγής ως παράγοντας επιλογής της Καλαμάτας

Δυνατότητα για watersports [Παρακαλώ για κάθε έναν από τους παρακάτω παράγοντες προσδιορίστε το βαθμό στον οποίο σας ωθεί να επισκεφτείτε την Καλαμάτα.]

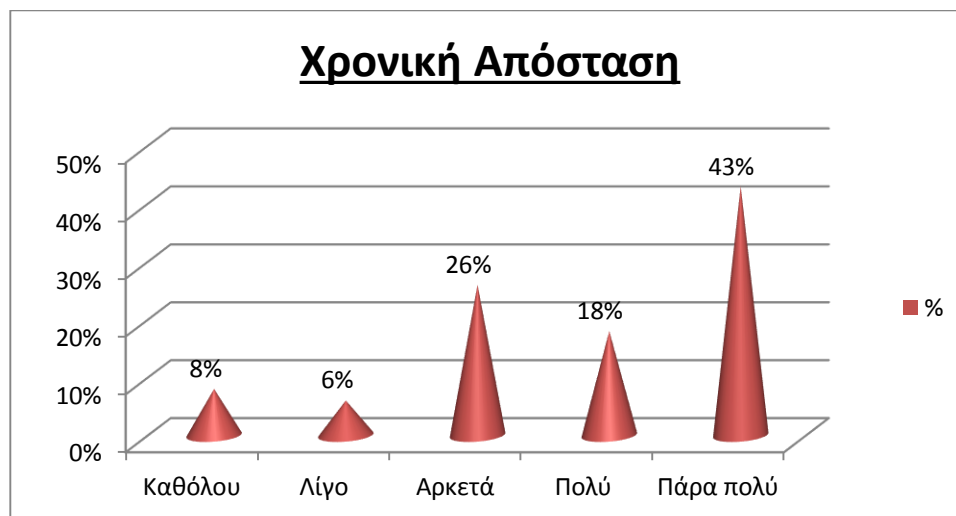
Διάγραμμα 51, η δυνατότητα πραγματοποίησης watersport ως παράγοντας επιλογής της Καλαμάτας

Αναμνήσεις που φέρνει η επίσκεψη [Παρακαλώ για κάθε έναν από τους παρακάτω παράγοντες προσδιορίστε το βαθμό στον οποίο σας ωθεί να επισκεφτείτε την Καλαμάτα.]

Διάγραμμα 52, οι αναμνήσεις ως παράγοντας επιλογής της Καλαμάτας

Δύο ώρες μακριά από την Αθήνα [Παρακαλώ για κάθε έναν από τους παρακάτω παράγοντες προσδιορίστε το βαθμό στον οποίο σας ωθεί να επισκεφτείτε την Καλαμάτα.]

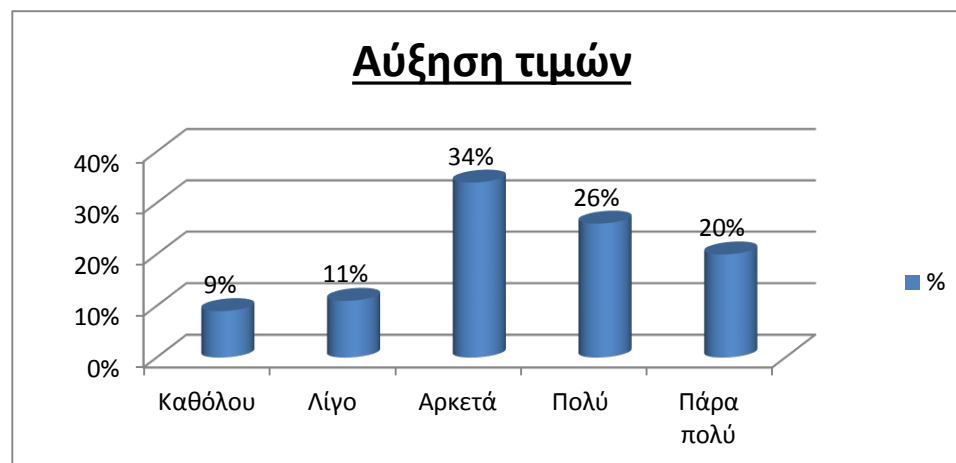
Διάγραμμα 53, η χρονική απόσταση ως παράγοντας επιλογής της Καλαμάτας

Ποια από τα παρακάτω χαρακτηριστικά που αφορούν την εικόνα της Καλαμάτας θα μπορούσαν να σας παρακινήσουν στο να την επισκεφτείτε ξανά ή να την συστήσετε σε άλλους .

Διάγραμμα 54, παράγοντες επιλογής της Καλαμάτας

Αύξηση τιμών στις κατοικίες [Παρακαλώ, προσδιορίστε σε ποιο βαθμό τα παρακάτω χαρακτηριστικά που αφορούν τις αλλαγές της Καλαμάτας επηρεάζουν αρνητικά την τουριστική της ανάπτυξη.]

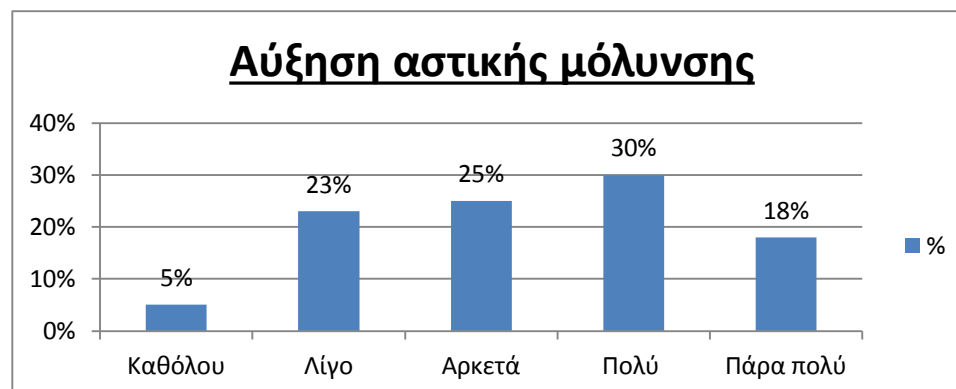
Διάγραμμα 55, η αύξηση τιμών ως παράγοντας επιλογής της Καλαμάτας

Αύξηση εγκληματικότητας [Παρακαλώ, προσδιορίστε σε ποιο βαθμό τα παρακάτω χαρακτηριστικά που αφορούν τις αλλαγές της Καλαμάτας επηρεάζουν αρνητικά την τουριστική της ανάπτυξη.]

Διάγραμμα 56, η αύξηση εγκληματικότητας ως παράγοντας επιλογής της Καλαμάτας

Αύξηση αστικής μόλυνσης [Παρακαλώ, προσδιορίστε σε ποιο βαθμό τα παρακάτω χαρακτηριστικά που αφορούν τις αλλαγές της Καλαμάτας επηρεάζουν αρνητικά την τουριστική της ανάπτυξη.]

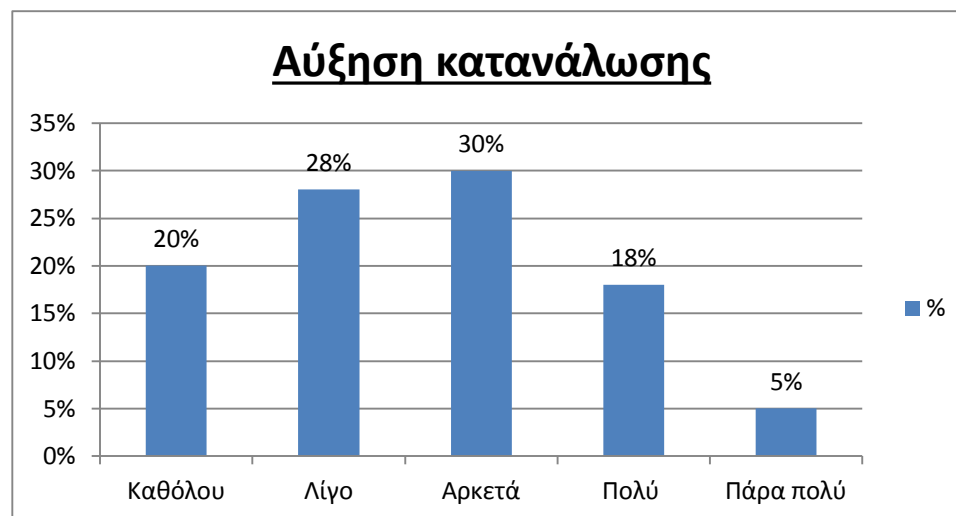
Διάγραμμα 57, η αύξηση της αστικής μόλυνσης ως παράγοντας επιλογής της Καλαμάτας

Αύξηση κατανάλωσης νερού [Παρακαλώ, προσδιορίστε σε ποιο βαθμό τα παρακάτω χαρακτηριστικά που αφορούν τις αλλαγές της Καλαμάτας επηρεάζουν αρνητικά την τουριστική της ανάπτυξη.]

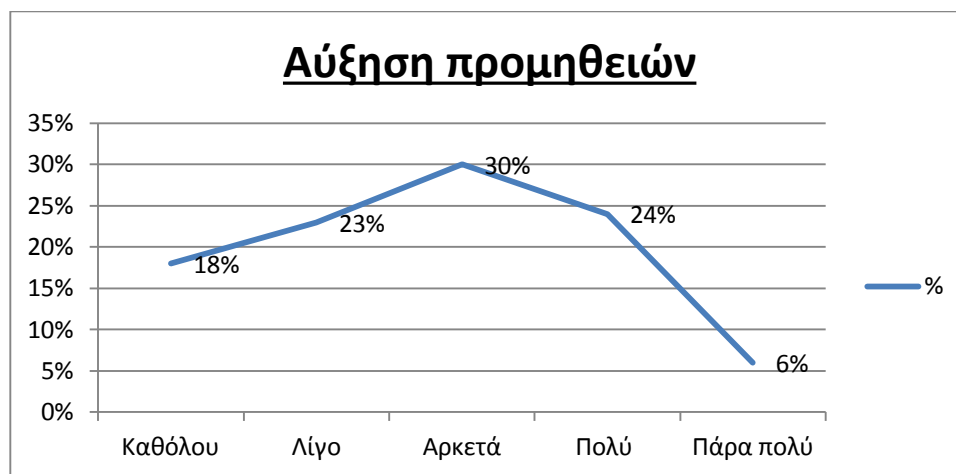
Διάγραμμα 58, η αύξηση της κατανάλωσης νερού ως παράγοντας επιλογής της Καλαμάτας

Αύξηση κατανάλωσης ρεύματος [Παρακαλώ, προσδιορίστε σε ποιο βαθμό τα παρακάτω χαρακτηριστικά που αφορούν τις αλλαγές της Καλαμάτας επηρεάζουν αρνητικά την τουριστική της ανάπτυξη.]

Διάγραμμα 59, η αύξηση της κατανάλωσης ρεύματος ως παράγοντας επιλογής της Καλαμάτας

Αύξηση προμηθειών [Παρακαλώ, προσδιορίστε σε ποιο βαθμό τα παρακάτω χαρακτηριστικά που αφορούν τις αλλαγές της Καλαμάτας επηρεάζουν αρνητικά την τουριστική της ανάπτυξη.]

Διάγραμμα 60, η αύξηση προμηθειών ως παράγοντας επιλογής της Καλαμάτας

Αύξηση κυκλοφοριακού προβλήματος [Παρακαλώ, προσδιορίστε σε ποιο βαθμό τα παρακάτω χαρακτηριστικά που αφορούν τις αλλαγές της Καλαμάτας επηρεάζουν αρνητικά την τουριστική της ανάπτυξη.]

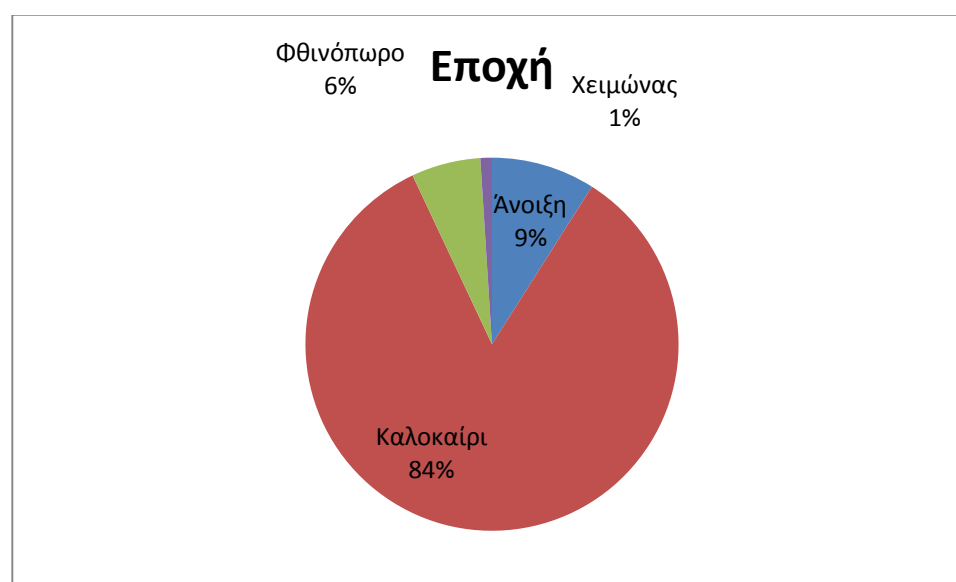
Διάγραμμα 61, αύξηση κυκλοφοριακού προβλήματος

Φέρουσα ικανότητα [Παρακαλώ, προσδιορίστε σε ποιο βαθμό τα παρακάτω χαρακτηριστικά που αφορούν τις αλλαγές της Καλαμάτας επηρεάζουν αρνητικά την τουριστική της ανάπτυξη.]

Διάγραμμα 62, φέρουσα ικανότητα

Παρακαλώ, προσδιορίστε το χρονικό διάστημα στο οποίο συνήθως πραγματοποιείτε επισκέψεις στην Καλαμάτα. Δώστε από μια απάντηση.

Διάγραμμα 63, επισκέψεις στη Καλαμάτα ανά εποχή του χρόνου

Ποιά πιστεύετε ότι είναι η σημαντικότερη θετική επίπτωση από την ανάπτυξη του τουρισμού στην Καλαμάτα; Δώστε από μια απάντηση για κάθε μια από τις περιπτώσεις.

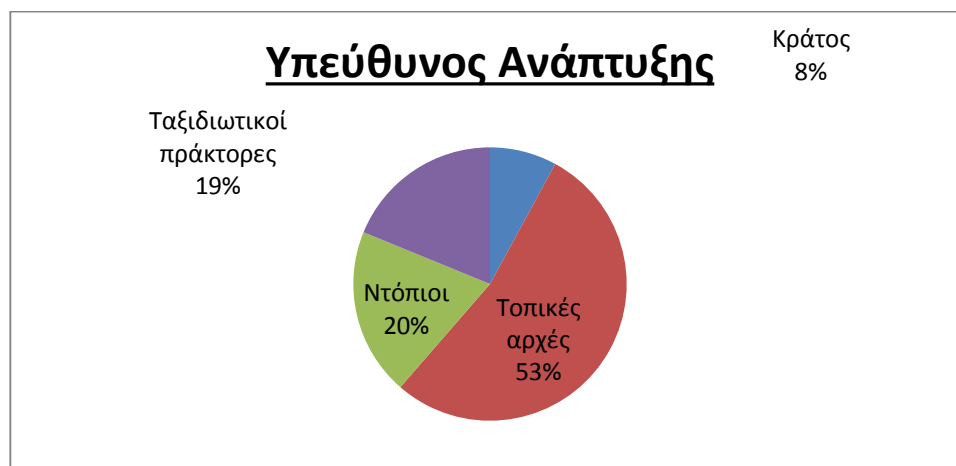
Διάγραμμα 64, θετικές επιπτώσεις από την ανάπτυξη του τουρισμού στην Καλαμάτα

Έχετε πραγματοποιήσει κάποια μορφή εναλλακτικού τουρισμού στην Καλαμάτα; Δώστε από μια απάντηση για κάθε μια από τις περιπτώσεις.

Διάγραμμα 65, εναλλακτικός τουρισμός στη Καλαμάτα

Ποιος θα λέγατε ότι είναι ο πιο υπεύθυνος για την ανάπτυξη του τουρισμού στην Καλαμάτα; Δώστε από μια απάντηση για κάθε μια από τις περιπτώσεις.

Διάγραμμα 66, υπεύθυνος τουριστικής ανάπτυξης της Καλαμάτας

Ποιο σημείο της Καλαμάτας πιστεύετε ότι έχει τη μεγαλύτερη τουριστική ζήτηση;

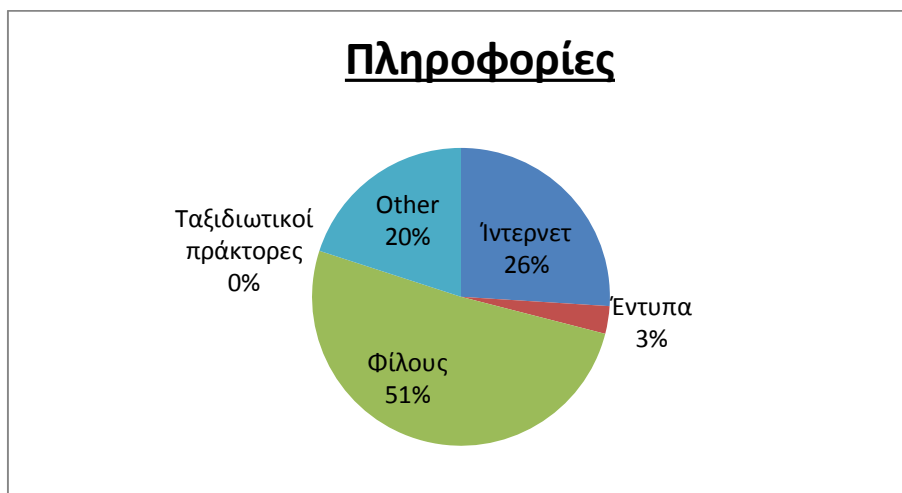
Διάγραμμα 67, σημείο της Καλαμάτας με τη μεγαλύτερη τουριστική ανάπτυξη

Πόσο κατά τη γνώμη σας η τουριστική ανάπτυξη της περιοχής θα απέτρεπε τη φυγή των νέων προς τα μεγάλα αστικά κέντρα;

Διάγραμμα 68, τουριστική ανάπτυξη και φυγή νέων

Πήρα πληροφορίες για διακοπές στην Καλαμάτα από:

Διάγραμμα 69, πηγές πληροφόρησης για την Καλαμάτα

5.6 Ορισμός υποθέσεων και αποτελεσμάτων χ^2

Η μέθοδος X^2 ή έλεγχος ανεξαρτησίας μεταβλητών, χρησιμοποιείται γενικά για να μετρηθεί ο βαθμός εξάρτησης μεταξύ δύο μεταβλητών X , Y , δηλαδή για να εξακριβωθεί η ένταση της συνάφειας τους. Ειδικότερα πραγματοποιείται έλεγχος υποθέσεων για να διερευνηθεί αν οι μεταβλητές συσχετίζονται. Η διατύπωση κάθε ελέγχου υποθέσεων περιλαμβάνει τη μηδενική υπόθεση (H_0) και την εναλλακτική υπόθεση (H_A) και έχει την ακόλουθη μορφή:

(H_0): Τα χαρακτηριστικά X και Y του δείγματος κατανέμονται ανεξάρτητα του πληθυσμού, δηλαδή οι μεταβλητές είναι ανεξάρτητες.

(H_A) : Τα χαρακτηριστικά X και Y του δείγματος δεν κατανέμονται ανεξάρτητα του πληθυσμού, δηλαδή οι μεταβλητές είναι εξαρτημένες.

Η τιμή της στατιστικής X^2 συγκρίνεται με την πιθανότητα της παρατήρησης της τιμής αυτής (P - value) και οδηγεί στα ακόλουθα συμπεράσματα:

- **P – value > 0,10** → αποδεχόμαστε τη μηδενική υπόθεση (H_0), δηλαδή οι μεταβλητές είναι ανεξάρτητες.
- **P – value < 0,10** → αποδεχόμαστε την εναλλακτική υπόθεση (H_A), δηλαδή οι μεταβλητές συσχετίζονται σε επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας 10%.
- **P – value > 0,05** → αποδεχόμαστε τη μηδενική υπόθεση (H_0), δηλαδή οι μεταβλητές είναι ανεξάρτητες.
- **P – value < 0,05** → αποδεχόμαστε την εναλλακτική υπόθεση (H_A), δηλαδή οι μεταβλητές συσχετίζονται σε επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας 5%.
- **P – value > 0,01** → αποδεχόμαστε τη μηδενική υπόθεση (H_0), δηλαδή οι μεταβλητές είναι ανεξάρτητες.
- **P – value < 0,01** → αποδεχόμαστε την εναλλακτική υπόθεση (H_A), δηλαδή οι μεταβλητές συσχετίζονται σε επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας 1%.

5.7 Υποδείγματα παλινδρόμησης

Ενώ στην προηγούμενη ενότητα ορίσαμε τα $P - value$, σε αυτή την ενότητα θα παρουσιαστεί η σχέση συνάρτησης που υπάρχει ανάμεσα σε μια εξαρτημένη μεταβλητή και πως αυτή επηρεάζεται από περισσότερες από μία ελεγχόμενες μεταβλητές.

Για να καθορίσουμε τους παράγοντες που προσδιορίζουν την απάντηση που έδωσαν οι ερωτηθέντες στο αν θεωρούν ότι ο τουρισμός συμβάλλει στην βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη, χρησιμοποιήσαμε μεταβλητές που αφορούν κυρίως οικονομικούς, κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς παράγοντες. Χρησιμοποιήθηκαν λοιπόν υποδείγματα παλινδρομήσεων, όπου η εξαρτημένη μεταβλητή που χρησιμοποιήθηκε σχετίζεται με τις ανεξάρτητες.

Διατυπώνονται οι ακόλουθες συναρτήσεις γενικής μορφής:

$$Y = \alpha_0 + \alpha_1 X_1 + \alpha_2 X_2 + \dots + \alpha_N X_N$$

Υπόδειγμα 1^ο

MOTIVE2H=2,845-0,311GENDER+0,015AGE+0,388INCOME-0,428EDUC+0,496STAYCAR-0,163
STAYBUS-0,170 DURREL+0,171 VISITPRICE+0,173 INFOVACNET

MOTIVE2H: κίνητρο απόσταση 2 ωρών

STAYCAR: παραμονή με αμάξι

GENDER: φύλλο

STAYBUS: παραμονή με λεωφορείο

AGE: ηλικία

DURREL: διαμονή σε συγγενείς

INCOME: εισόδημα

VISITPRICE: επίσκεψη λόγω προσιτών τιμών

EDUC: μορφωτικό επίπεδο

INFOVACNET: πληροφόρηση από το διαδίκτυο

Μεταβλητές	B	t
GENDER	-0.311	-2.9
AGE	0.015	2.067
INCOME	0.388	5.394
EDUC	-0.428	-3.033
STAYCAR	0.496	7.173
STAYBUS	-0.163	-2.869
DURREL	-0.170	-2.712
VISITPRICE	0.171	3.79
INFOVACNET	0.173	4.302

Πίνακας 1, μεταβλητές υποδείγματος 1

(***),(**),(*)για ποσοστό στατιστικής σημαντικότητας 1%,5%,10% αντιστοίχως.

Στο υπόδειγμα μας παρατηρούμε ότι όσο μεγαλύτερη είναι η ηλικία και το εισόδημα των επισκεπτών τόσο οι επισκέπτες έρχονται από τα πιο κοντινά αστικά κέντρα που απέχουν το πολύ δύο ώρες από την Καλαμάτα. Η πλειοψηφία των επισκεπτών επισκέπτεται την πόλη με το ιδιωτικό τους αμάξι, λόγω των προσιτών τουριστικών τιμών και σημαντικό ρόλο παίζει η ενημέρωση που παίρνουν από το διαδίκτυο πριν πραγματοποιήσουν το ταξίδι στον μεσσηνιακό δήμο.

Υπόδειγμα 2°

TRIPSNUMB=2,630+2,107GENDER-0,965INCOME-4,782EDUC+0,963HOUSE+1,503INFOVACNET-0,164ALERTOUR+1,045POSITIVECHAR+1,138MOTIVE2H-0,732 MOTIVEMEMOR+0,642MOTIVEWATSP

TRIPSNUMB: αριθμός ταξιδιών

ALERTOUR: εναλλακτικός τουρισμός

GENDER: φύλλο

POSITIVECHAR: θετικά χαρακτηριστικά

INCOME:εισόδημα

MOTIVE2H: κίνητρο απόσταση 2 ωρών

EDUC: μορφωτικό επίπεδο

MOTIVEMEMOR: κίνητρο οι αναμνήσεις

HOUSE: τόπος διαμονής

MOTIVEWATSP: κίνητρο τα θαλάσσια αθλήματα

Μεταβλητές	B	t
GENDER	2.107	3.855
INCOME	-0.965	-2.877
EDUC	-4.782	-6.765
HOUSE	0.963	4.784
INFOVACNET	1.503	6.904
ALTERTOUR	-0.164	-2.507
POSITIVECHAR	1.045	3.817
MOTIVE2H	1.138	3.921
MOTIVEMEMOR	-0.732	-2.599
MOTIVEWATSP	0.642	2.603

Πίνακας 2, μεταβλητές υποδείγματος 2

(***),(**),(*)για ποσοστό στατιστικής σημαντικότητας 1%,5%,10% αντιστοίχως.

Στο δεύτερο υπόδειγμα παρατηρούμε ότι σημαντικό ρόλο στην πραγματοποίηση ταξιδιών παίζει είναι το γυναικείο φύλλο, ο τόπος διαμονής του επισκέπτη και η ενημέρωση από το διαδίκτυο για τον τόπο διακοπών. Επίσης, λόγω της αύξησης των ταξιδιών τα θετικά χαρακτηριστικά από τον τουρισμό αναβαθμίζουν την πόλη και τους κατοίκους της, κυρίως στον τομέα της οικονομίας, η απόσταση δύο ωρών από τα αστικά κέντρα κάνει πιο ελκυστικό τον δήμο Καλαμάτας σαν δημοφιλή προορισμό, όπως ακόμα και το κίνητρο για θαλάσσια αθλήματα τους καλοκαιρινούς μήνες.

Υπόδειγμα 3^ο

PERSONVISIT=3.822-0,247GROWTHYOUNG+0,253DEMANDPOINT-0,032ALTERTOUR+0,296
POSITIVECHAR-0,697SEASONVISIT-0,245MOTIVE2H-0,110MOTIVEWATSP-
0,138MOTIVEFOOD+0,361MOTIVEDATING+0,248VISITACCOM-
0,212VISITBEAC+0,024VISITPRICE+0,038DURSTAYQUALREG-0,130COSTVAC13-0,071COSTVAC12-
0,022DAYSVAC12+0,021DAYSVAC13-0,047EDUC-0,064JOB+0,085GENDER

PERSONVISIT: επίσκεψη ατόμων μαζί με επισκέπτη VISITBEAC: επίσκεψη στις παραλίες

GROWTHYOUNG: ανάπτυξη για τους νέους

VISITPRICE: επίσκεψη λόγω προσιτών τιμών

<i>DEMANDPOINT: σημαντικό σημείο ενδιαφέροντος</i>	<i>DURSTAYQUALREG: ποιότητα περιοχής</i>
<i>ALTERTOUR: εναλλακτικός τουρισμός</i>	<i>COSTVAC13: κόστος διακοπών 2013</i>
<i>POSITIVECHAR: θετικά χαρακτηριστικά ανάπτυξης</i>	<i>COSTVAC12: κόστος διακοπών 2012</i>
<i>SEASONVISIT: εποχή επίσκεψης</i>	<i>DAYSVAC12: ημέρες διακοπών 2012</i>
<i>MOTIVE2H: απόσταση 2 ωρών από αστικά κέντρα</i>	<i>DAYSVAC13: ημέρες διακοπών 2013</i>
<i>MOTIVEWATSP: κίνητρο θαλάσσια αθλήματα</i>	<i>EDUC: εκπαίδευση</i>
<i>MOTIVEFOOD: διαφορετικό φαγητό</i>	<i>JOB: επάγγελμα</i>
<i>MOTIVEDATING: γνωριμίες</i>	<i>GENDER: φύλλο</i>
<i>VISITACCOM: τουριστικά καταλύματα</i>	

Μεταβλητές	B	t
GROWTHYOUNG	-0.247	-3.4
DEMANDPOINT	0.253	4.129
ALTERTOUR	-0.032	-2.087
POSITIVECHAR	0.296	4.493
SEASONVISIT	-0.697	-5.393
MOTIVE2H	-0.245	-4.449
MOTIVEWATSP	-0.110	-1.823
MOTIVEFOOD	-0.138	-1.943
MOTIVEDATING	0.361	4.837
VISITACCOM	0.248	4.423
VISITBEAC	-0.212	-2.381
VISITPRICE	0.024	0.419
DURSTAYQUALREG	0.038	0.414
COSTVAC13	-0.130	-0.954
COSTVAC12	-0.071	-0.447
DAYSVAC12	-0.022	-4.24
DAYSVAC13	0.021	4.417
EDUC	-0.047	-0.288
JOB	-0.064	-1.782
GENDER	0.085	0.692

Πίνακας 3, μεταβλητές υποδείγματος 3

Στο τρίτο υπόδειγμά παρατηρούμε ότι όσο πιο ενδιαφέρον για τον τουρίστα είναι το σημείο ζήτησης ενός τοπίου της πόλης τόσο και τα άτομα που τον ακολουθούν θα το επισκεφτούν. Τα άτομα που συνοδεύουν τον τουρίστα επηρεάζουν την οικονομική ανάπτυξη της Καλαμάτας, αλλά και των κατοίκων, οι τουρίστες μένουν στα τουριστικά καταλύματα της περιοχής και σημαντικό ρόλο παίζουν οι προστιτές τιμές ,αλλά και η δυνατότητα γνωριμίας με καινούργιους ανθρώπους. Η ευρύτερη ποιότητα του δήμου κάνει ελκυστική την παρουσία των ατόμων που συνοδεύουν τον επισκέπτη, επίσης όσο αυξήθηκαν οι ημέρες διακοπών του έτους 2013 κατά μία μέρα επηρέασαν την απόφαση των συνοδών του επισκέπτη να επισκεφτούν την πόλη και κυρίως σημαντικό ρόλο έπαιξε το γυναικείο φύλλο. Τέλος, οι ημέρες διακοπών και οι δαπάνες των δύο προηγούμενων ετών δεν έπαιξαν κανένα ρόλο για το αν τα άτομα που θα ακολουθήσουν τον επισκέπτη θα έρθουν στην Καλαμάτα.

Υπόδειγμα 4^ο

STAYCAR=1.065-0,096PERSONVISIT+0,040DURSTAYPACK-0,056DURSTAYPRIC+0,226
DURSTAYWEACON-0,012DURSTAYBEAC-0,047DURREL+0,116MOTIVE2H+0,032SEASONVISIT+0,008
NEGCRIME-0,298 NEG POLLUT-0,163NEG WATER+0,260NEGELECT+0,220NEGTRAFFIC

STAYCAR: παραμονή με αμάξι

MOTIVE2H: κίνητρο δύο ώρες από αστικό κέντρο

PERSONVISIT: άτομα που συνοδεύουν τον επισκέπτη SEASONVISIT: εποχή επίσκεψης

DURSTAYPRIC: παραμονή λόγω τιμών

NEGCRIME: εγκληματικότητα

DURSTAYPACK: παραμονή λόγω τουριστικού πακέτου NEG POLLUT: αστική μόλυνση

DURSTAYWEACON: παραμονή λόγω καιρικών συνθηκών NEG WATER: αύξηση κατανάλωσης νερού

DURSTAYBEAC: παραμονή λόγω παραλιών

NEGELECT: αύξηση κατανάλωσης ρεύματος

DURREL: παραμονή σε συγγενείς NEGTRAFFIC: αύξηση κυκλοφοριακού

Μεταβλητές	B	t
PERSONVISIT	-0.096	-3.014
DURSTAYPACK	0.040	1.263
DURSTAYPRIC	-0.056	-1.327
DURSTAYWEACON	0.226	5.215
DURSTAYBEAC	-0.012	-0.225
DURREL	-0.047	-1.093
MOTIVE2H	0.116	3.318
SEASONVISIT	0.032	0.37
NEGCRIME	0.008	0.217
NEGPOLLUT	-0.298	-6.326
NEGWATER	-0.163	-2.801
NEGELECT	0.260	4.066
NEGTRAFFIC	0.220	4.907

Πίνακας 4, μεταβλητές υποδείγματος 4

(***),(**),(*)για ποσοστό στατιστικής σημαντικότητας 1%,5%,10% αντιστοίχως.

Στο υπόδειγμα παρατηρούμε ότι όσο πιο ελκυστικό είναι το είδος του τουριστικού πακέτου, οι τιμές και η απόσταση δύο ωρών από αστικό κέντρο, κάνει τους επισκέπτες να έρθουν στην Καλαμάτα με το αυτοκίνητο τους, κυρίως τους καλοκαιρινούς μήνες λόγω κατάλληλων καιρικών συνθηκών. Επίσης, υπάρχει αύξηση της εγκληματικότητας όταν οι τουρίστες έρχονται με το προσωπικό τους αυτοκίνητο στην Καλαμάτα, αυξάνεται η κατανάλωση ρεύματος της περιοχής λόγω ζήτησης επιπλέον παροχών και υπάρχει έντονο κυκλοφοριακό πρόβλημα.

Υπόδειγμα 5^ο

VISITDRUGS=-0,305-0,221NAGPRHOUS-0,029NEGCRIME+0,523NEGPOLLUT+0,052NEGWATER-0,775 NEGELECT+0,715 NEGSUPPLY-0,034 NEGTRAFFIC+0,132 NEGCAPAC

VISITDRUGS: επίσκεψη για ναρκωτικά

NEGELECT: αύξηση ηλεκτρικού ρεύματος

NAGPRHOUS: αύξηση τιμών σπιτιών

NEGSUPPLY: αύξηση προμηθειών

NEGCRIME: αύξηση εγκληματικότητας

NEGTRAFFIC: αύξηση κυκλοφοριακού προβλήματος

NEGPOLLUT: αύξηση αστικής μόλυνσης NEGCAPAC: αύξηση φέρουσας ικανότητας

NEGWATER: αύξηση κατανάλωσης νερού

Μεταβλητές	B	t
NAGPRHOUSE	-0.221	-3.708
NEGCRIME	-0.029	-0.404
NEGPOLLUT	0.523	6.514
NEGWATER	0.052	0.544
NEGELECT	-0.775	-5.927
NEGSUPPLY	0.715	5.763
NEGTRAFFIC	-0.034	-0.435
NEGCAPAC	0.132	1.821

Πίνακας 5, μεταβλητές υποδείγματος 5

(***),(**),(*)για ποσοστό στατιστικής σημαντικότητας 1%,5%,10% αντιστοίχως.

Σε αυτό το υπόδειγμα βλέπουμε ότι η αύξηση της αστικής μόλυνσης, επηρεάζει αρνητικά τους επισκέπτες και τους στρέφει προς τα ναρκωτικά, παρατηρούμε όσο αυξάνονται οι προμήθειες της περιοχής υπάρχει και αύξηση της χρήσης ναρκωτικών ουσιών. Τέλος καταλήγουμε ότι με την υπέρβαση της φέρουσας ικανότητας στον δήμο Καλαμάτας υπάρχει αύξηση των επιβλαβών ουσιών από τους επισκέπτες-χρήστες λόγω υπερπληθυσμού.

Υπόδειγμα 6^ο

INFOVACNET=1.356+0,055COSTVAC12-0,036EDUC+0,054JOB+0,521DURSTAYQUALREG-0,052
STAYBUS+0,208DURHOTEL-0,532MOTIVEFOOD-0,068NEGPOLLUT-0,041ALTERTOUR-0,029 GROWTHYOUNG

INFOVACNET: πληροφορίες για διακοπές

DURHOTEL: παραμονή σε ξενοδοχείο

COSTVAC12: κόστος διακοπών 2012

EDUC: μορφωτικό επίπεδο

MOTIVEFOOD: κίνητρο το φαγητό

NEGPOLLUT: αστική μόλυνση

JOB: επάγγελμα

ALTErtOUR: εναλλακτικός τουρισμός

DURSTAYQUALREG: ποιότητα περιοχής

GROWTHYOUNG: ανάπτυξη νέων

STAYBUS: παραμονή με λεωφορείο

Μεταβλητές	B	t
COSTVAC12	0.055	0.655
EDUC	-0.036	-0.233
JOB	0.054	1.495
DURSTAYQUALREG	0.521	6.981
STAYBUS	-0.052	-0.796
DURHOTEL	0.208	4.233
MOTIVEFOOD	-0.532	-9.32
NEGPOLLUT	-0.068	-1.175
ALTErtOUR	-0.041	-2.667
GROWTHYOUNG	-0.029	-0.435

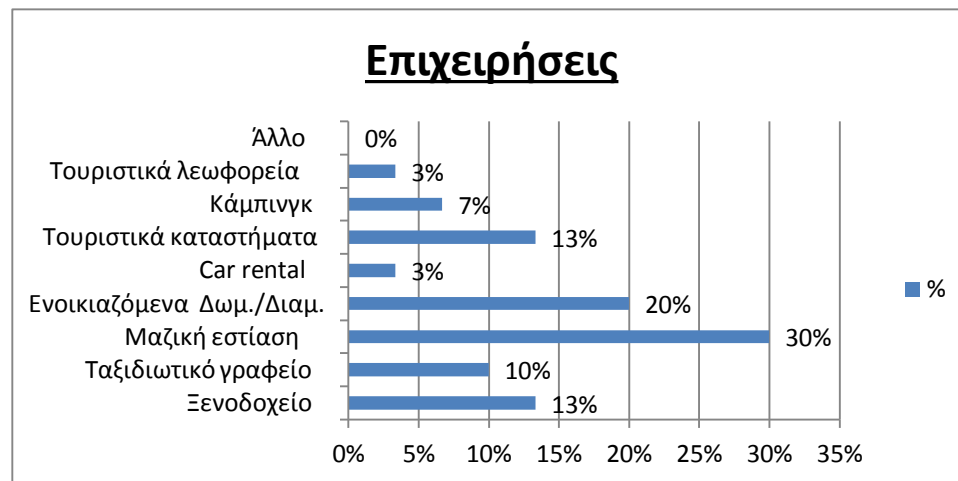
Πίνακας 6, μεταβλητές υποδείγματος 6

(***),(**),(*)για ποσοστό στατιστικής σημαντικότητας 1%,5%,10% αντιστοίχως.

Στο παραπάνω υπόδειγμα παρατηρούμε ότι το κόστος διακοπών το έτος 2012 επηρεάζει θετικά την απόφαση και την ενημέρωση των επισκεπτών από το διαδίκτυο να έρθουν για διακοπές στον δήμο Καλαμάτας και σημαντικό ρόλο παίζει το ότι οι τουρίστες είναι υπάλληλοι του ιδιωτικού τομέα. Επιπλέον η ποιότητα της περιοχής και η παραμονή σε ξενοδοχείο επηρεάζει θετικά την ενημέρωση τους ώστε να επισκεφτούν τον δήμο. Σε αυτό το υπόδειγμα δεν ενδιαφέρει τους επισκέπτες ο εναλλακτικός τουρισμός οπότε δεν υπάρχει και τόνωση από οικονομικής πλευράς της ευρύτερης γεωγραφικής περιοχής που αναλύουμε.

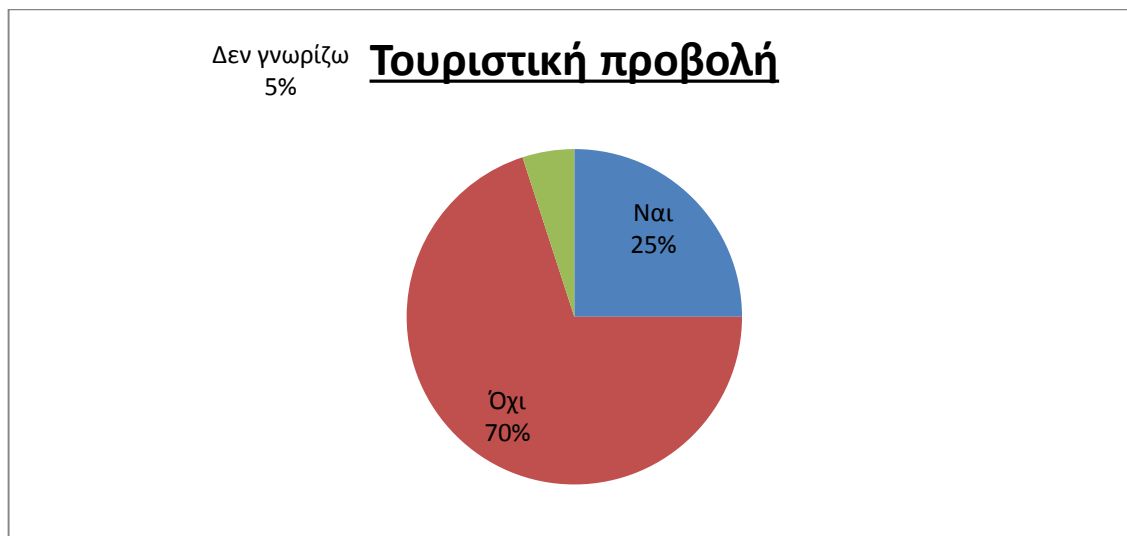
5.8 Παρουσίαση περιγραφικών στατιστικών αποτελεσμάτων ερωτηματολογίου επιχειρήσεων.

1. Σε ποια από τις παρακάτω κατηγορίες υπόκειται η επιχείρησή ή οι επιχειρήσεις σας ;

Διάγραμμα 70, κατηγοριοποίηση επιχειρήσεων

2. Πιστεύετε ότι η υπάρχουσα τουριστική προβολή που αφορά συνολικά το Δήμο Καλαμάτας είναι ικανοποιητική.

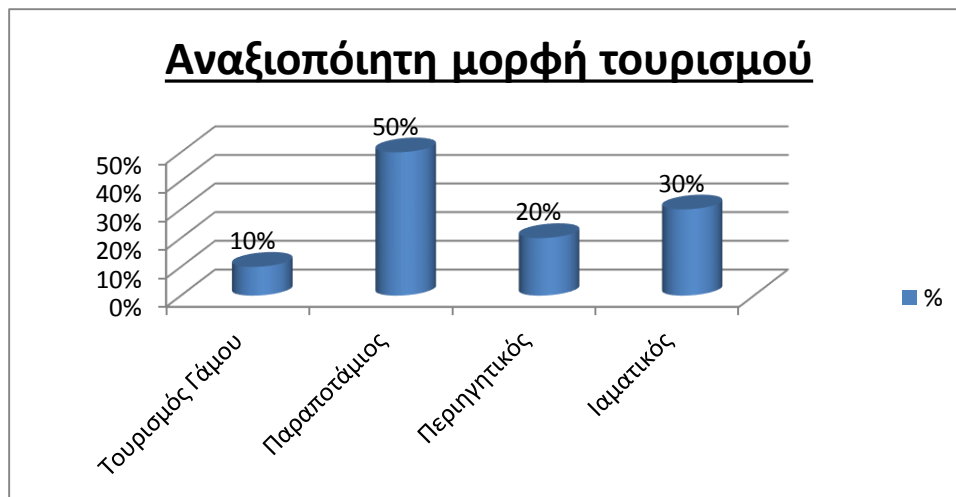
Διάγραμμα 71, το επίπεδο τουριστικής προβολής του Δήμου Καλαμάτας

3. Ποια πιστεύετε ότι είναι τα σημαντικότερα συγκριτικά πλεονεκτήματα που προσφέρει ο Δήμος Καλαμάτας ως τουριστικός προορισμός ;

Διάγραμμα 72, σημαντικότερα συγκριτικά πλεονεκτήματα

4. Ποιο τουριστικό προϊόν ή μορφή τουρισμού του Δήμου Καλαμάτας (πχ. περιηγητικός, συνεδριακός, υπαίθρου/εναλλακτικός κτλ.) πιστεύετε ότι δεν έχει αξιοποιηθεί ή δεν έχει προβληθεί επαρκώς ;

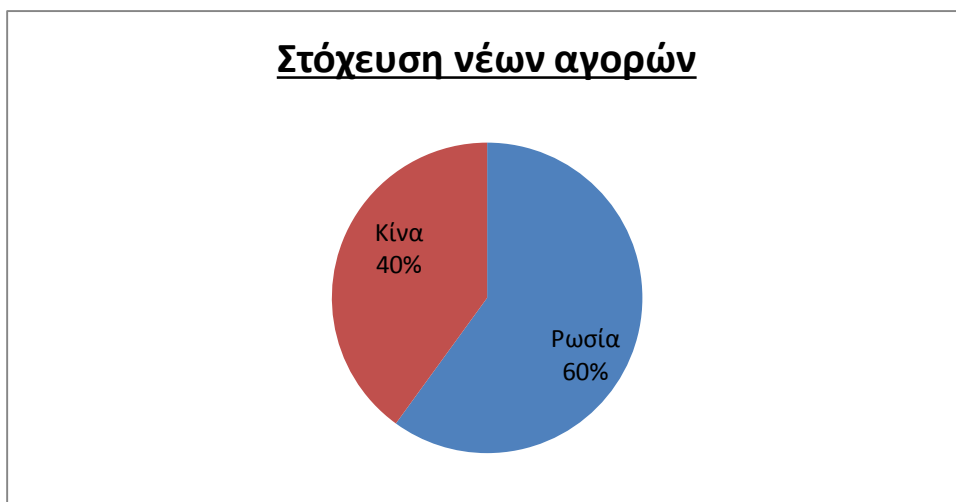
Διάγραμμα 73, αναξιοποίητη μορφή τουρισμού

5. Διατυπώστε συνολικά την άποψή σας για τα υπάρχοντα επικοινωνιακά μέσα προβολής (έντυπα, ιστοσελίδες, κοινωνικά μέσα κτλ.) και τις ενέργειες τουριστικής προβολής (εκθέσεις, ΜΜΕ, δημοσιογράφοι, εκδηλώσεις κτλ.). Μπορείτε επίσης να αναφερθείτε και σε επικοινωνιακά μέσα ή ενέργειες που δεν έχουν αξιοποιηθεί επαρκώς.

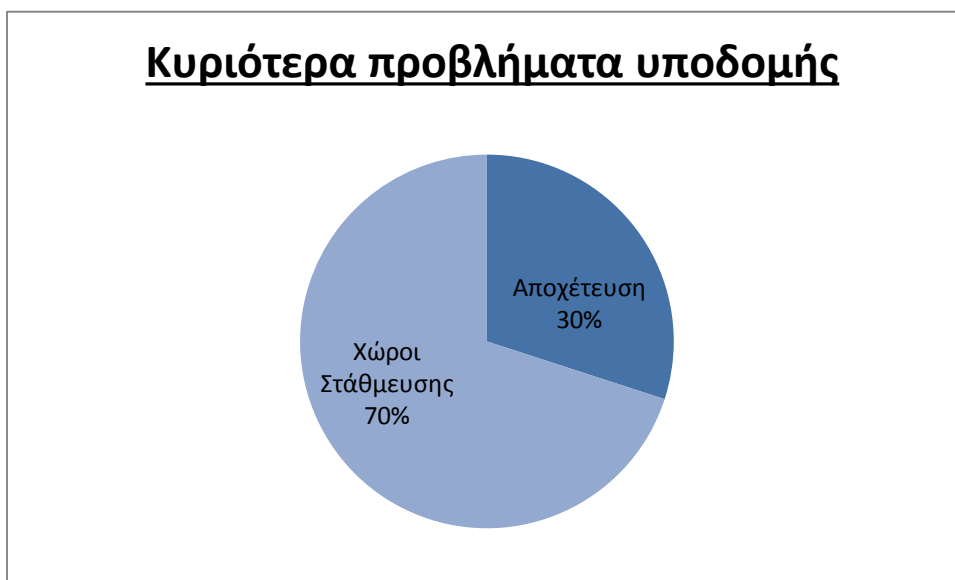
Διάγραμμα 74, άποψη για τα υπάρχοντα επικοινωνιακά μέσα προβολής

6. Ποιες αγορές - χώρες πρέπει να στοχεύσει η προβολή του Δήμου Καλαμάτας, παρακαλούμε να τις διαχωρίσετε σε υπάρχουσες και νέες αγορές – χώρες.

Διάγραμμα 75, στόχευση νέων αγορών

7. Ποια είναι τα κυριότερα προβλήματα υποδομής που έχει ο Δήμος Καλαμάτας. Παρακαλούμε αναφέρατε τα προβλήματα επιγραμματικά.

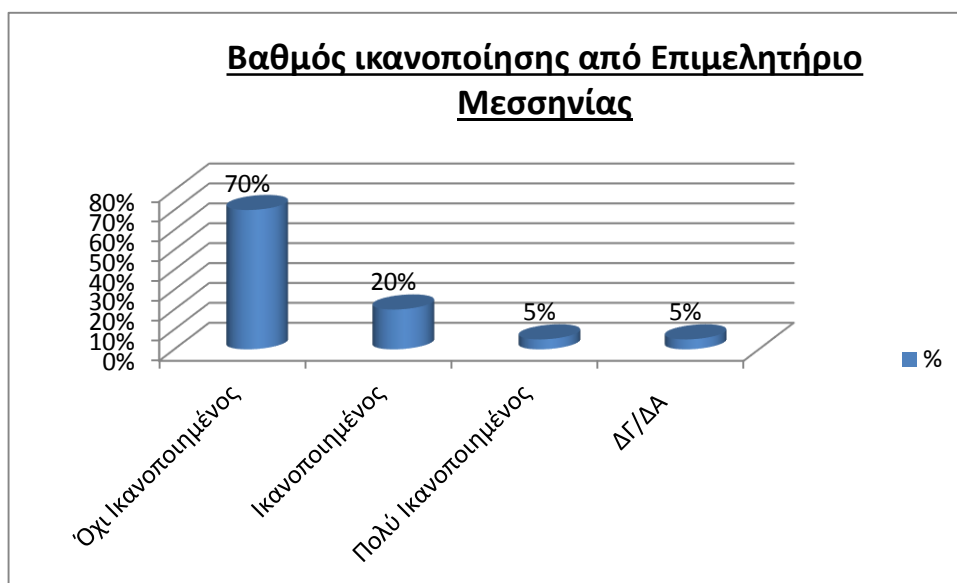
Διάγραμμα 76, κυριότερα προβλήματα υποδομής

8. Υπάρχει ανταγωνισμός μεταξύ γειτονικών τουριστικών περιοχών εντός και εκτός του νομού Μεσσηνίας ;

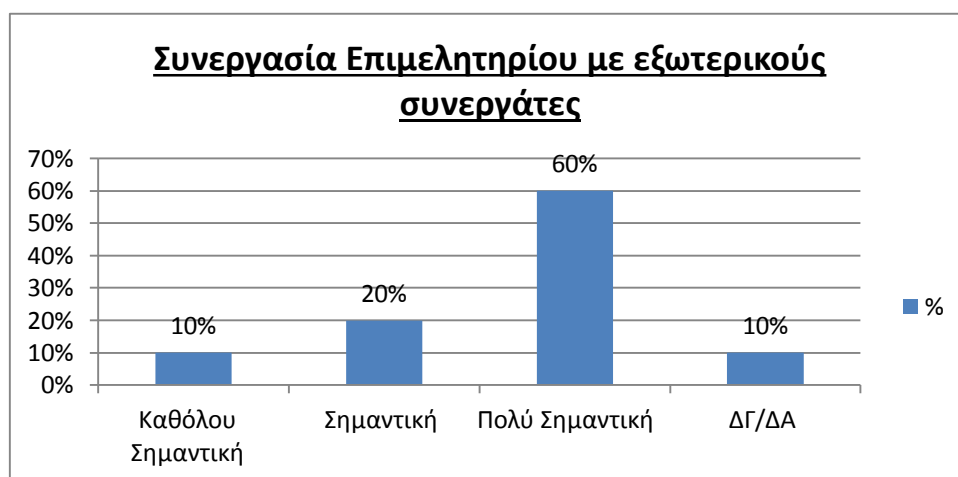
Διάγραμμα 77, ανταγωνισμός γειτονικών περιοχών

9. Είσατε ικανοποιημένος από την πρωτοβουλία και τις δράσεις που αναλαμβάνει το Επιμελητήριο Μεσσηνίας στον τομέα του τουρισμού ;

Διάγραμμα 78, βαθμός ικανοποίησης από το επιμελητήριο Μεσσηνίας

10. Πόσο σημαντική κρίνετε την πρωτοβουλία του Επιμελητηρίου Μεσσηνίας να συνεργαστεί με εξειδικευμένο συνεργάτη για την τουριστική ανάπτυξη και προβολή του νομού μας ;

Διάγραμμα 79, συνεργασία επιμελητηρίου με εξωτερικούς συνεργάτες

11. Η Καλαμάτα δραστηριοποιείται σε θέματα τουριστικής προβολής τόσο από δημόσιους οργανισμούς (Περιφερειακή Ενότητα, Δήμοι, Επιμελητήριο κτλ.), όσο και από ιδιωτικούς τουριστικούς φορείς (πχ. ένωση Ξενοδόχων Μεσσηνίας κτλ.). Πιστεύετε ότι όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς πρέπει να συντονιστούν μεταξύ τους με σκοπό την αποτελεσματικότερη τουριστική προβολή και ανάπτυξη ;

Διάγραμμα 80, συνεργασία εμπλεκόμενων φορέων

Συμπεράσματα

Σκοπός της παρούσας μεταπτυχιακής μελέτης ήταν να μελετηθεί κατά πόσο ο τουρισμός επιδρά στην οικονομική ανάπτυξη και ποια είναι η αντίληψη των επιχειρήσεων της ευρύτερης περιοχής του Δήμου Καλαμάτας. Συγκεκριμένα, σκοπός ήταν να διερευνηθεί αν ο τουρισμός επηρεάζει θετικά ή αρνητικά τους κατοίκους, την περιοχή αλλά και τις επιχειρήσεις. Αρχικά λοιπόν, πραγματοποιήθηκε βιβλιογραφική ανασκόπηση της διεθνούς βιβλιογραφίας σχετικά με θέματα που έχουν σχέση με την τοπική και τη βιώσιμη ανάπτυξη. Εξετάσθηκαν επίσης και θέματα που αφορούν τον τουρισμό κυρίως σε τομείς όπως οικονομία, κοινωνία και περιβάλλον.

Ο τουρισμός τείνει να αποτελεί πλέον ένα από τους κυριότερους μοχλούς ανάπτυξης της παγκόσμιας οικονομίας σε τρία επίπεδα, στις τουριστικές περιοχές: δημιουργία εισοδημάτων, θέσεων απασχόλησης, και περαιτέρω ανάπτυξης της ευρύτερης περιοχής.

Η εμπειρική προσέγγιση περιλαμβάνει αρχικά το στάδιο της καταγραφής των διάφορων εκφάνσεων της κατάστασης και για να καταγραφεί η υπάρχουσα κατάσταση χρησιμοποιήθηκε η δειγματοληπτική έρευνα, σε 430 άτομα που κατοικούν μόνιμα ή έχουν έρθει για τουρισμό.

Τα συμπεράσματα τα οποία προέκυψαν από τη διερεύνηση της περιοχής είναι ότι στην περιοχή το γυναικείο φύλο υπερτερεί σε σχέση με το ανδρικό, καθώς από την έρευνα προέκυψε ότι οι γυναίκες ήταν το 62% και οι άνδρες το 38%.

Επίσης προέκυψε ότι στο θέμα της ηλικίας οι ερωτηθέντες στην πλειοψηφία ήταν ανάμεσα στις ηλικίες 26-35 ετών και με ενδιαφέρον παρατηρούμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων είχε ανώτερη μόρφωση, ήταν δηλαδή απόφοιτοι ΤΕΙ- ΑΕΙ, εισόδημα έως 10.000 ευρώ και το μεγαλύτερο ποσοστό ιδιωτικοί υπάλληλοι. Το 74% ήταν άγαμοι με ελληνική εθνικότητα και το 50% των ερωτηθέντων του πρώτου ερωτηματολογίου κατοικεί στην Αθήνα.

Η πλειοψηφία των επισκεπτών έρχεται για διακοπές με τους φίλους του και ξοδεύει έως 500 ευρώ. Σημαντικοί λόγοι επίσκεψης της περιοχής είναι το φυσικό περιβάλλον, οι προστατευόμενες περιοχές, οι τιμές των τουριστικών πακέτων και οι καιρικές συνθήκες. Σαν μέσο μεταφοράς χρησιμοποιούν το αμάξι τους κατά 41% και διανυκτερεύουν 4-6 ημέρες. Ακόμα πόλος έλξης του Δήμου Καλαμάτας είναι οι ανταγωνιστικές τιμές, η απόσταση δύο ωρών από αστικό κέντρο, οι εγκαταστάσεις, οι παραλίες, τα τουριστικά καταλύματα, τα αξιοθέατα, η ασφάλεια, η καταγωγή αλλά και τα ναρκωτικά που σε ποσοστό 41% απάντησε ότι κάνει χρήση έστω και λίγο.

Σαν αρνητικά συμπεράσματα με την έλευση τουριστών τους καλοκαιρινούς μήνες χαρακτηρίζεται η αύξηση της εγκληματικότητας, η αστική μόλυνση, η κατανάλωση ρεύματος, η αύξηση προμηθειών αλλά και η κυκλοφοριακή κίνηση.

Μπορούμε λοιπόν να συμπεράνουμε ότι ο τουρισμός είναι μια βιομηχανία η οποία επιφέρει πολλά οικονομικά και κοινωνικά οφέλη στους κατοίκους του δήμου όπως καλύτερα εισοδήματα και ένα καλύτερο επίπεδο ζωής. Σημαντικό ρόλο πρέπει να παίζουν οι τοπικές αρχές και η ικανοποίηση των αναγκών των τουριστών διότι σύμφωνα με την έρευνα μας, η καλύτερη ενημέρωση σε ποσοστό 51 % για να επισκεφτούν επιπλέον άτομα την Καλαμάτα είναι οι φίλοι των τουριστών.

Παράλληλα, παρατηρούμε ότι στο ερωτηματολόγιο των επιχειρήσεων το μεγαλύτερο ποσοστό που απάντησε ήταν καταστήματα μαζικής εστίασης και γενικά οι επιχειρήσεις που περιλήφθηκαν στην έρευνα μας δεν ήταν ικανοποιημένες από την τουριστική προβολή του Δήμου Καλαμάτας. Σαν βασικό πλεονέκτημα θεωρούν την δώρη απόσταση που έχει ο δήμος από την Αθήνα και ότι πρέπει να αξιοποιηθεί ο παραποτάμιος τουρισμός, διότι από τον δήμο περνούν τρία ποτάμια. Επίσης, πρέπει εξειδικευμένοι συνεργάτες μαζί με το επιμελητήριο Μεσσηνίας να προσελκύσουν την ρωσική αλλά και την κινεζική αγορά ώστε να μειωθεί ο ανταγωνισμός με τις γειτονικές περιοχές, να δημιουργηθούν νέοι χώροι στάθμευσης και σύστημα αποχέτευσης σε όλο τον δήμο.

Προτάσεις

Η τουριστική ανάπτυξη είναι η σημαντικότερη ελπίδα της χώρας για άμεση επανεκκίνηση της οικονομίας. Ο τουρισμός έχει συμμετοχή με 16% περίπου στο ΑΕΠ και απασχολεί το 19% του εργατικού δυναμικού της χώρας. Το 1/3 του ελλείμματος του εμπορικού ισοζυγίου καλύπτεται από τον τουρισμό.

Ο Τουρισμός βοηθά στην ανάπτυξη όλης της περιφέρειας και υποστηρίζεται από πολλούς κλάδους της ελληνικής οικονομίας. Χρειάζεται κατά συνέπεια εθνικός σχεδιασμός για την τουριστική ανάπτυξη, που να περιλαμβάνει εξειδικευμένα μέτρα για τη δημιουργία σταθερού, ελκυστικού και διαφανούς φορολογικού και εργασιακού περιβάλλοντος ώστε να είναι δυνατή η προσέλκυση επενδύσεων αιχμής. Ειδικότερα προτείνεται για τον Δήμο Καλαμάτας:

- Προστασία και ανάδειξη του φυσικού κάλους και των ιδιαιτεροτήτων κάθε ξεχωριστού τοπίου μέσα από ένα ολοκληρωμένο στρατηγικό πλάνο που να περιλαμβάνει επί μέρους σχέδια ανά δημοτικό διαμέρισμα.
- Ολοκληρωμένο τουριστικό προϊόν βασισμένο στην ποιότητα.
- Ολοκληρωμένη στρατηγική προώθησης των προϊόντων της Καλαμάτας και στο εξωτερικό. Προώθηση σε νέες αγορές (π.χ. Κίνα, Ρωσία)
- Αξιοποίηση και βελτίωση της λειτουργικότητας των τουριστικών υποδομών που υπάρχουν και σύνταξη ενός ολοκληρωμένου σχεδίου αναβάθμισης και ανάπτυξης του συνόλου των υποδομών.
- Ενίσχυση επενδύσεων για αναβάθμιση και δημιουργία ποιοτικών καταλυμάτων, ξενοδοχείων πολυτελείας, ολοκληρωμένων ποιοτικών συγκροτημάτων και τουριστικής κατοικίας.
- Υιοθέτηση προτύπων ποιότητας και βέλτιστων πρακτικών.
- Πραγματική απελευθέρωση της κρουαζιέρας στο λιμάνι της πόλης.
- Επιχειρησιακή και λειτουργική αναβάθμιση του αεροδρομίου και του λιμανιού.
- Ολοκλήρωση ειδικού χωροταξικού σχεδίου για τον τουρισμό.

- Εισαγωγή ενός απλού, σταθερού και ελκυστικού φορολογικού συστήματος δημοτικών τελών, που θα παραμείνει αμετάβλητο στις βασικές του ρυθμίσεις για τουλάχιστον 10 χρόνια, όπου θα ενισχύσει τις επενδύσεις στο τουρισμό.
- Δημιουργία ελκυστικού τιμολογιακού καθεστώτος για το λιμάνι και το αεροδρόμιο της Καλαμάτας.
- Προτεραιότητα στις επενδύσεις τουριστικής υποδομής, στα υψηλής ποιότητας projects. Διαδικασία FastTrack για τις μεγάλες επενδύσεις. Μείωση της γραφειοκρατίας για το σύνολο των επενδύσεων.
- Προβλήτες για κρουαζιερόπλοια για την ανάπτυξη cruise passenger.
- Ανάπτυξη περαιτέρω του δικτύου για τις μαρίνες για την ενίσχυση του τουρισμού με σκάφη αναψυχής, μόνιμο ελλιμενισμό και υποδομές επισκευαστικές.
- Μεγαλύτερη ευελιξία στις εργασιακές σχέσεις στο τουρισμό (εποχικοί υπάλληλοι κλπ), με σκοπό την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και την αύξηση της απασχόλησης.
- Ταχύτερη χορήγηση Visa Schengen και πολλαπλές θεωρήσεις, ιδιαίτερα γι' αυτούς που αγοράζουν παραθεριστική κατοικία εντός του δήμου και περισσότερα visacenters.
- Αναβάθμιση της τουριστικής εκπαίδευσης. Δημιουργία τμημάτων σπουδών τουριστικών επαγγελματιών και διοίκησης στα ΑΕΙ και ΤΕΙ του δήμου. Ενθάρρυνση της λειτουργίας των ιδιωτικών σχολών τουριστικών επαγγελματιών, έλεγχος και πιστοποίηση τους ώστε να παρέχουν υψηλού επιπέδου σπουδές.
- Εκτός από το επιτυχημένο μοντέλο τουριστικής ανάπτυξης ‘‘ήλιος και θάλασσα’’, να επιδιωχθεί ανάπτυξη και στο ποιοτικό εναλλακτικό τουρισμό, στο πολιτισμό, στην γαστρονομία, στον αθλητισμό, με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της φύσης κάθε δημοτικού διαμερίσματος, τους χειμερινούς προορισμούς, για τουριστική δραστηριότητα όλο το χρόνο. Επίσης ανάπτυξη εξειδικευμένων μορφών υψηλού τουρισμού (συνεδριακός, ιατρικός κλπ).
- Υλοποίηση προγράμματος αναβάθμισης των μουσειακών εγκαταστάσεων, μέριμνα για καθημερινή κανονική λειτουργία τους και για την ανάπτυξη της συναφούς τοπικής οικονομίας σε συνεργασία με πολιτιστικούς συλλόγους.
- Δημιουργία ΑΕΙ με αντικείμενο τις εξειδικευμένες σπουδές για τον Τουρισμό και εξειδικευμένα διαπανεπιστημιακά προγράμματα (στρατηγική ανάπτυξης, οικονομικά,

marketing, γλώσσες, θέματα που διαπερνούν και άλλες επιστήμες όπως αρχιτεκτονική για τις τουριστικές μονάδες, διακόσμηση, πολιτισμός κλπ).

- Ανάπτυξη κάθε περιοχής με βάση την ιδανική φέρουσα ικανότητα, που θεωρείται λιγότερο τρωτή σε περιβαλλοντικές εντάσεις. Έτσι θα καθορίζεται για τα τοπικά διαμερίσματα, η ικανότητα διατήρησης της πανίδας και χλωρίδας, αριθμού κατοίκων και επισκεπτών, με βάση την βιώσιμη απόδοση των φυσικών πόρων (νερό, χλωρίδα κλπ) αλλά και την αφομοιωτική ικανότητά τους, μη αλλοιούμενων των περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών.
- Εφαρμογή προγράμματος αειφόρου τουριστικής ανάπτυξης, που να έχει ως σταθερά τη προστασία του περιβάλλοντος και της ορεινής βιοποικιλότητας και θα προωθεί την ανάπτυξη συγκεκριμένων ήπιων δραστηριοτήτων.
- Συντονισμός και κινητοποίηση των τοπικών και των εθνικών παραγόντων και συνεργασία με όλους τους φορείς για την ανάδειξη και προβολή, των ιδιαίτερων φυσικών και πολιτιστικών χαρακτηριστικών κάθε περιοχής.
- Σύνδεση του τουρισμού με όλους τους κλάδους της τοπικής οικονομίας.
- Να γίνει εθνικό σχέδιο σε συνεργασία με τις περιφέρειες για προσέλκυση επενδυτών (ντόπιων κατά προτίμηση), για την ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού όπως: αγροτουρισμός, περιηγητικός τουρισμός, αθλητισμού και περιπέτειας, εκπαιδευτικός, πολιτιστικός, θρησκευτικός, τουρισμός τρίτης ηλικίας, κατασκηνωτικός εθελοντισμός (jamboree), και άλλων εναλλακτικών μορφών.
- Ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς, σύνδεση του πολιτισμού με τη φύση, επένδυση στο φυσιολατρικό και θρησκευτικό συναίσθημα ενώνοντας με μονοπάτια μοναστήρια, σπήλαια, θέσεις ξεχωριστού κάλους κλπ.
- Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις με απόλυτο σεβασμό στο περιβάλλον, που θα ευνοούν φυσιολατρικές δράσεις όπως η πεζοπορία, με διαμόρφωση μονοπατιών περιπάτου, ποδηλάτου βουνού, με ειδικές σημάνσεις.
- Καταγραφή των μουσείων, αξιοθέατων, καταλυμάτων, εστιατορίων και τουριστικών ευκολιών κατά τύπους, ώστε να εντοπισθούν και να καλυφθούν οι ποσοτικές και ποιοτικές ελλείψεις στο ολοκληρωμένο τουριστικό προϊόν.
- Αξιοποίηση εναλλακτικών μορφών ενέργειας, τεχνολογιών και συστημάτων διαχείρισης φιλικών στο περιβάλλον στις τουριστικές υποδομές.

- Ήπια βελτίωση του οδικού δικτύου με τη λιγότερη δυνατή επιβάρυνση του περιβάλλοντος, για διευκόλυνση της πρόσβασης τουριστών-επισκεπτών.
- Συντήρηση υπαρχόντων και δημιουργία νέων κοινοτικών εγκαταστάσεων αναψυχής και διαμονής, πληροφόρησης, χώρων παρατήρησης πανίδας.
- Ενίσχυση της εκπαίδευσης , με την ίδρυση Κ.Ε.Κ. για επαγγελματική κατάρτιση σε επαγγέλματα συναφή με τον προσφερόμενο κατά τόπους εναλλακτικό τουρισμό και επιμόρφωση του τοπικού πληθυσμού με ειδικά εκπαιδευτικά προγράμματα, σεμινάρια, ημερίδες.

Τέλος, απαιτείται η ουσιαστική ενεργοποίηση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, για την προώθηση της τοπικής τουριστικής ανάπτυξης και της απασχόλησης και παράλληλα για τη διατήρηση και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής. Σύμφωνα με το σημερινό κανονιστικό πλαίσιο, η Τοπική Αυτοδιοίκηση (Τ.Α.) έχει ουσιαστικές αναπτυξιακές αρμοδιότητες και παρεμβαίνει ενεργά στην τοπική ανάπτυξη μέσω του Πενταετούς Δημοτικού Επιχειρησιακού Προγράμματος. Απαιτείται η συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας και της αυτοδιοίκησης στην δημιουργία ενός συνολικού προγράμματος τουριστικής ανάπτυξης στον δήμο, έτσι ώστε σε συνεργασία με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς να αποτελέσουν τον κινητήριο μοχλό υποστηρίζοντας την ιδιωτική πρωτοβουλία.

Βιβλιογραφία

Ξένη Βιβλιογραφία:

Airey, D., &Chong, K. (2010). '*National policy-makers for tourism in China*'. Annals of tourism Research, 37(2), pp 295-314.

Alina Elena Balalia and Raluca Mariana Petrescu (2011), '*The involvement of the public and private sector – elements with influence on travel & tourism demand during the crisis period*', Tourism and Hospitality Management, Vol. 17, No. 2, pp. 217-230.

Arş.Gör. Ayşe Okuyucu, Bilecik Şeyh Edebali , Fen Edebiyat Fakültesi, Coğrafya Bölümü (2013), '*Tourism development in Turkey: development process, challanges and patterns*', The Journal of Academic Social Science Studies Volume 6 Issue 7, p. 815-827.

Asero, Vincenzo (), '*Territorial intensive products and quality tourism experiences*', 3rdIRT international scientific conference - Vol.1, pp 37-86.

BARBU, Cristina, and Marin CRUCERU (2011), '*The Challenges of Sustainable Tourism Development in the Times of Climate Change*', The Second Online International Conference, pp 1-59.

Buhalis, D., & Law, R. (2008). '*Progress in information technology and tourism management: 20 years on and 10 years after the Internet—The state of eTourism research*'. Tourism management, 29(4), 609-623.

Carmen NĂSTASE, Adrian Liviu SCUTARIU, Carmen CHAŞOVSCI (2011), '*Educating and informing tourism consumers in the context of sustainable development*', Journal of tourism, No12, pp 53-59.

Claudia Ionescu, Simona Curpan Ana Cristina Adumitroaei (2013), '*Tourism and Cultural Heritage: Sector Priorities of RegionalDevelopment Policy within Bucharest-Ilfov Region*', Vol 9, no 4, pp 64-73.

Claudia Moisă (2008), '*Some aspects regarding tourism and youth's mobility*' Tourism and Hospitality Management, Vol. 14, No. 1, pp. 153-164.

Cohen, E. (1988). '*Authenticity and commoditization in tourism*'. Annals of tourism research, 15(3), pp 371-386.

Damianos Gavalas Charalampos Konstantopoulos Konstantinos Mastakas Grammati Pantziou (2014), '*Mobile recommender systems in tourism*', Journal of Network and Computer Applications 39 , pp 319–333.

Darko Dragi Dimitrovski, Aleksandar Tomislav Todorovic, Aleksandar Djordje Valjarevic (2012) '*Rural tourism and regional development: Case study of development of rural tourism in the region of Gruza ,Serbia.*' Procedia Environmental Sciences 14 pp 288-297, a School of Economics.

Delitheou V., Touri M., Maria Vinieratou (2010)' *The contribution of public and private investments to the growth of conference tourism in Greece*', management research and practice Vol. 2 Issue 2, pp: 165-178.

Eagles, P. F. J. (2009), '*Governance of recreation and tourism partnerships in parks and protected areas*', Journal of Sustainable Tourism, 17(2), pp 231-248.

Emanuela Marrocu, Raffaele Paci (2009) '*They arrive with new information. Tourism flows and production efficiency in the european regions*', Tourism Economics, pp 1-29.

Florina Dorina (2013), '*How the program, cultural capital of europe*' *Influence the development of tourism in cities*', ROMANIA - Economic conditions, Vol. 23 Issue 1 pp 99-108.

François Vellas (2011) '*The indirect impact of tourism: An economic analysis*', Third Meeting of T20 Tourism Ministers Paris, France, pp 1-30.

Ilbery B and Saxena G. (2011), '*Integrated Rural Tourism in the English–Welsh Cross-border Region: An Analysis of Strategic, Administrative and Personal Challenges*', Regional Studies, 45:8, pp 1139-1155.

Ivanov, S., C. Webster (2006) *'Measuring the impact of tourism on economic Growth'*. Proceedings of GEOTOUR 2006 Conference, 7-8 October 2006, Kosice, Slovakia, pp. 21-30.

Lassithiotaki A. (2011), *'Rural women and entrepreneurship: a case study in Heraklion Crete prefecture, Greece'*, Journal of Entrepreneurship, Volume 16, Issue 02, pp 269-284.

Maricica Drutu (Ivan) (2011), *'The Effects of Economic Crisis on Tourism'*, 6th edition of the international conference, pp 462-469.

Michael Clancy (2011), *'Boom, bust and the changing geography of Irish tourism'*, Irish Geography, 44:2-3, pp 173-190.

Okan Yasar (2012), *'The popular resort port of cruise tourism in the Eastern Mediterranean Basin: Turkey'*, International journal of Human Sciences, Volume: 9 Issue: 1, pp 412-440.

Pantazis Pastras and Bill Bramwell (2013), *'A strategic-relational approach to tourism policy'*, Annals of Tourism Research, Vol. 43, pp. 390–414.

Pareesh Kumar Narayan, Susan Sunila Sharma, Deepa Bannigidmath (2013), *'Does tourism predict macroeconomic performance in Pacific Island countries?'*, Economic Modelling 33 pp 780-786.

Pilipenko, I. V. (2013), *'The Sochi 2014 Winter Olympics—the cost-benefit analysis and ways to improve the project efficiency'*. Electronic Publications of Pan-European Institute, 4, pp 1-54.

Pintilii, R. D., Merciu, F. C., Peptenatu, D., Cercleux, A. L., & Drăghici, C. C. (2011). *'Sports and leisure time tourism--a way of revitalising emergent spaces from the metropolitan area of Bucharest'*. Annals of the University of Oradea, Geography Series/Analele Universitatii din Oradea, Seria Geografie, 21(2), pp 323-332.

Ruxandra Irina POPESCU and Răzvan Andrei CORBOS (2011), '*Vienna`s branding campaign – strategic option for developing austria`s capital in a top tourism destination*', Theoretical and Empirical Researches in Urban Management , Volume 6 Issue 3, pp 43-60.

Ruxandra-Irina POPESCU (2009), '*Homecoming Scotland– Strategic option for reviving tourism and Scotland exiting from the crisis*', Administration and Public Management Review (Revista "Administratie si Management Public" (RAMP)), issue: 15 , pp 139-161.

Santonocito, S. D. (2009), '*Sustainable Tourism and Carrying Capacity in The Mediterranean Area Focus on Sicily*', In 3rd Irt International Scientific Conference (Vol. 1), pp 387-436.

Sara Proença, Elias Soukiazis (2008) '*Tourism as an economic growth factor: a case study for Southern European countries*' Tourism Economics, 14 (4), 791–806.

Soultana (Tania) Kapiki (2012), '*Current and Future Trends in Tourism and Hospitality. The Case of Greece*', International Journal of Economic Practices and Theories, Vol. 2, No. 1, pp 1-12 (January).

Theodoropoulou, H. (2004), '*The influence of agritourism on the human and social environment: The cases of Trikala and Ikaria in Greece*'. In Proceedings of the 6th European IFSA Symposium, Vila Real, Portugal (pp. 127-138).

Theodoropoulou, H., Mitoula, R., & Vamvakari, M. (2009). '*Sustainable Regional Development*'. Journal of Social Sciences (15493652), 5(2), pp 80-84.

Theodoropoulou, H., Mitoula, R., Astara, O., & Kaldis, P. (2008). '*Applied Issues of Agritourism Cooperation and Sustainable Endogenous Development*'. American Journal of Applied Sciences, 5(11), pp 1588-1594.

Virgil Nicula, Simona Spânu, Roxana Elena Neagu (2013), '*Regional Tourism Development in Romania - Consistency with Policies and Strategies Developed at EU Level*', Procedia Economics and Finance 6 pp 530 – 541.

Zina Sørensen (2013), '*Exploring wine tourism in Bulgaria. A pathway to sustainable rural and tourism development?*', IIIIEE Theses 2013:26, pp 1-50.

Zlatina Platchkova (2007), *‘Policy actors analysis: introduction and implementation of natura 2000 in the context of tourism’*, Maastricht Graduate School of Governance, The Netherlands, pp 1-91.

Ελληνική Βιβλιογραφία:

Αποστολόπουλος Κ., Σδράλη Δ., (2009), *Εναλλακτικός και Ήπιος Τουρισμός Υπαίθρου: Θεωρητική Προσέγγιση & Εφαρμογές*. Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο. Αθήνα.

Μητούλα, Ρ. Αστάρα, Ο.Ε. Καλδής, Π. (2006), *Βιώσιμη ανάπτυξη*. Πανεπιστημιακές σημειώσεις, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο. Αθήνα

Ηλεκτρονικές Πηγές

www.kalamata.gr

www.kalamatain.gr

www.e-messinia.gr

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Το παρόν ερωτηματολόγιο είναι ανώνυμο και οι απαντήσεις αυστηρά εμπιστευτικές. Παρακαλώ απαντήστε στο σύνολο των ερωτήσεων. Σας ευχαριστώ εκ των προτέρων για την πολύτιμη συνεργασία. Η παρούσα έρευνα διενεργείται στα πλαίσια εκπόνησης Διπλωματικής Εργασίας για το Π.Μ.Σ. "Βιώσιμη Ανάπτυξη" του Χαροκόπειου Πανεπιστημίου Αθηνών. Τα στοιχεία κάθε ερωτηματολογίου είναι απόρρητα. Η γνώμη σας θα εκτιμηθεί ιδιαίτερα. Σας ευχαριστώ πολύ εκ των προτέρων για την ευγενική συνεργασία σας.

ΘΕΜΑ: « **Βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη , της Καλαμάτας. Μελέτη περίπτωσης :Τουρισμός**».

1.Ποιο είναι το φύλλο σας;

2.Ποια είναι η ηλικία σας ;

ΑΝΔΡΑΣ	
ΓΥΝΑΙΚΑ	

3.Ποιο το ετήσιο εισόδημα σας;

4.Ποιο είναι το επάγγελμα σας;

Έως 10000	
10.000,01- 20.000	
20.000,01- 30.000	
30.000,01- 40000	
Πάνω από 40.000	

Ιδιωτικός υπάλληλος	
Δημόσιος υπάλληλος	
Ελεύθερος επαγγελματίας	
Συνταξιούχος	
Φοιτητής/τρια	
Άνεργος/η	
Οικιακά	
Άλλο	

5.Τι εκπαίδευση έχετε;

Πρωτοβάθμια	
Δευτεροβάθμια	
Τριτιβάθμια	

6.Ποια η οικογενειακή σας κατάσταση;

Άγαμος/η	
Έγγαμος/η	
Έγγαμος/η με παιδιά	
Διαζευγμένος/η	
Χήρος/α	

7.Ποια η εθνικότητα σας;

8.Ποιος ο τόπος διαμονής σας ;

9.Όταν επισκέπτεστε την Καλαμάτα πόσα άτομα είναι ακόμα μαζί σας ;

Μόνος/η	
Με τον/την σύντροφο	
Με οικογένεια	
Με συναδέλφους	
Με φίλους	

10.Πόσα χρήματα δαπανήσατε το έτος 2012 για τις διακοπές σας στην Καλαμάτα;

Χρήματα	2012
Έως 500	
500,01-1.000	

1.000,01-1.500	
1.500,01-2.000	
2.000,01-2.500	
Ανω των 2.500	

11.Πόσα χρήματα δαπανήσατε το έτος 2013 για τις διακοπές σας στην Καλαμάτα;

Χρήματα	2013
Έως 500	
500,01-1.000	
1.000,01-1.500	
1.500,01-2.000	
2.000,01-2.500	
Ανω των 2.500	

12.Πόσες μέρες κάνατε διακοπές στην Καλαμάτα κατά το έτος 2012;

Έτος	Ημέρες
2012	

13.Πόσες μέρες κάνατε διακοπές στην Καλαμάτα κατά το έτος 2013;

Έτος	Ημέρες
2013	

14.Παρακαλώ, προσδιορίστε σε ποιο βαθμό τα παρακάτω χαρακτηριστικά που αφορούν το φυσικό περιβάλλον της Καλαμάτας σας παρακινούν να παραμείνετε για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα σε αυτόν.

	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
Φυσικός πλούτος					
Ποικιλία ειδών φυτών					
Είδη υπό προστασία					
Προστατευόμενες φυσικές περιοχές					

15. Παρακαλώ προσδιορίστε σε ποιο βαθμό οι παρακάτω παράγοντες που αφορούν τα κύρια χαρακτηριστικά της Καλαμάτας επηρεάζουν τη διάρκεια διαμονής σας.

	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
Είδος τουριστικού πακέτου					
Προσιτές τιμές					
Κατάλληλες καιρικές συνθήκες					
Όμορφες παραλίες					
Ποιότητα ευρύτερης περιοχής					

16. Πόσα ταξίδια έχετε πραγματοποιήσει το τελευταίο 12μηνο στην Καλαμάτα;

.....

17. Ποιο από τα παρακάτω μεταφορικά μέσα θα χρησιμοποιούσατε πιο συχνά για να επισκεφτείτε την Καλαμάτα; Δώστε από μια απάντηση για κάθε μια από τις περιπτώσεις.

Αεροπλάνο	
-----------	--

Τρένο	
Αυτοκίνητο	
Λεωφορείο	
Καράβι	
Ποδήλατο	
Άλλο	

18. Παρακαλώ σημειώστε με «X» το χρονικό διάστημα για το οποίο συνήθως παραμένετε κατά την επίσκεψή σας, στην Καλαμάτα, όταν χρησιμοποιείτε τα παρακάτω μεταφορικά μέσα. Δώστε από μια απάντηση για κάθε μια από τις περιπτώσεις.

	Καμία ημέρα	1-3 ημέρες	4-6 ημέρες	Πάνω από 6 ημέρες
Αεροπλάνο				
Τρένο				
Αυτοκίνητο				
Λεωφορείο				
Καράβι/Σκάφος				
Ποδήλατο				
Άλλο				

19. Παρακαλώ σημειώστε με «X» το χρονικό διάστημα για το οποίο συνήθως παραμένετε κατά την επίσκεψή στην Καλαμάτα, όταν διαμένετε στα παρακάτω τουριστικά καταλύματα. Δώστε από μια απάντηση για κάθε μια από τις περιπτώσεις.

	1-3 ημέρες	4-6 ημέρες	Πάνω από 6 ημέρες	Δεν μένω σε τέτοια τουριστικά καταλύματα
Camping				
Ξενώνας				
Ξενοδοχείο				
Ενοικιαζόμενα δωμάτια				
Συγγενείς				
Φίλοι				
Άλλο				

20. Παρακαλώ, προσδιορίστε σε ποιο βαθμό παίρνετε υπόψη σας το κάθε ένα από τα παρακάτω χαρακτηριστικά, κατά την απόφαση σας να επισκεφτείτε την Καλαμάτα.

	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
Ατομικό εισόδημα					
Τιμές τουριστικών υπηρεσιών					
Εγκαταστάσεις (δρόμοι,αεροδρόμια,νοσοκομεία)					
Παραλίες					
Τουριστικά καταλύματα					
Αξιοθέατα					
Ναρκωτικά					
Ασφάλεια					

21.Όταν πραγματοποιώ κράτηση για τις διακοπές μου συνήθως προτιμώ να συνεργάζομαι με τουριστικά γραφεία και πράκτορες.

ΝΑΙ	
ΌΧΙ	

22.Οι επιλογές για την επίσκεψη σας στην Καλαμάτα επηρεάστηκαν στο παρελθόν από τον βαθμό ενημέρωσή σας;

Διαφωνώ απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ,ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα

23.Παρακαλώ για κάθε έναν από τους παρακάτω παράγοντες προσδιορίστε το βαθμό στον οποίο σας ωθεί να επισκεφτείτε την Καλαμάτα.

	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
Διαφορετικό φαγητό					
Επίσκεψη σε ιστορικά μνημεία					
Δυνατότητα γνωριμίας με καινούργιους ανθρώπους					
Δυνατότητα επίσκεψης σημείων από όπου κατάγομαι					

Δυνατότητα water sports					
Αναμνήσεις που φέρνει η επίσκεψη					
Δύο ώρες από αστικό κέντρο					

24. Ποια από τα παρακάτω χαρακτηριστικά που αφορούν την εικόνα της Καλαμάτας θα μπορούσαν να σας παρακινήσουν στο να επισκεφτείτε ξανά ή να την συστήσετε σε άλλους . Μπορείτε να δώσετε παραπάνω από μια απάντηση.

Προσβασιμότητα	
Όμορφο φυσικό περιβάλλον	
Πολλές επιλογές για διασκέδαση	
Προσιτές τιμές	
Καλές παραλίες	
Δυνατότητα για ψώνια	
Δυνατότητα για ψάρεμα	
Ευχάριστη διαμονή	

25. Παρακαλώ, προσδιορίστε σε ποιο βαθμό τα παρακάτω χαρακτηριστικά που αφορούν τις αλλαγές της Καλαμάτας επηρεάζουν αρνητικά την τουριστική της ανάπτυξη.

	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
Αύξηση τιμών στις κατοικίες					
Αύξηση εγκληματικότητας					
Αύξηση αστικής μόλυνσης					
Αύξηση κατανάλωσης νερού					
Αύξηση κατανάλωσης ρεύματος					
Αύξηση προμηθειών					
Αύξηση κυκλοφοριακού προβλήματος					
Φέρουσα ικανότητα					

26. Παρακαλώ, προσδιορίστε το χρονικό διάστημα στο οποίο συνήθως πραγματοποιείτε επισκέψεις στην Καλαμάτα. Δώστε από μια απάντηση.

Άνοιξη	Καλοκαίρι	Φθινόπωρο	Χειμώνας

27. Ποιά πιστεύετε ότι είναι η σημαντικότερη θετική επίπτωση από την ανάπτυξη του τουρισμού στην Καλαμάτα; Δώστε από μια απάντηση για κάθε μια από τις περιπτώσεις.

Εύρεση δουλειάς	
Ενίσχυση εισοδήματος κατοίκων	
Μετατροπή σε συνηθέστερο τουριστικό προορισμό	
Βελτίωση της οικονομίας της περιοχής	
Βελτίωση εμφάνισης της περιοχής	

28. Έχετε πραγματοποιήσει κάποια μορφή εναλλακτικού τουρισμού στην Καλαμάτα; Δώστε από μια απάντηση για κάθε μια από τις περιπτώσεις.

Αγροτουρισμός	
Εκπαιδευτικός/πολιτιστικός	
Αθλητικός	

Συνεδριακός	
Ορειβατικός	
Τουρισμός υγείας	
Παραποτάμιος/Παράκτιος	
Θρησκευτικός	
Ναυτικός	
Χειμερινός	
Κυνηγετικός	
Περιβαλλοντικός	
Περιπατητικός	
Μηχανοκίνητος	
Αεροπτεριστικός	

29. Ποιος θα λέγατε ότι είναι ο πιο υπεύθυνος για την ανάπτυξη του τουρισμού στην Καλαμάτα; Δώστε από μια απάντηση για κάθε μια από τις περιπτώσεις.

Κράτος	
Τοπικές αρχές	
Ντόπιοι	
Ταξιδιωτικοί πράκτορες	

30. Ποιο σημείο της Καλαμάτας πιστεύετε ότι έχει τη μεγαλύτερη τουριστική ζήτηση;.....

31. Πόσο κατά τη γνώμη σας η τουριστική ανάπτυξη της περιοχής θα απέτρεπε τη φυγή των νέων προς τα μεγάλα αστικά κέντρα;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ

32.Πήρα πληροφορίες για διακοπές στην Καλαμάτα από:

Ίντερνετ	
Έντυπα	
Φίλους	
Ταξιδιωτικοί πράκτορες	
Άλλο	

**Ερωτηματολόγιο για την βιώσιμη τουριστική οικονομική
ανάπτυξη για τον Δήμο Καλαμάτας σε τουριστικές
επιχειρήσεις.**

Οδηγίες συμπλήρωσης

- Επιλέξτε την απάντησή σας με την ένδειξη “ √ ” στο αντίστοιχο κουτάκι.
- Αν σε κάποια/ες από τις ερωτήσεις, κρίνετε ότι δεν γνωρίζετε ή δεν έχετε γνώμη, αφήστε την κενή.
- Παρακαλούμε πολύ στις ερωτήσεις που απαιτείται συμπλήρωση με σχόλια-προτάσεις η γραφή **να είναι με ΕΥΑΝΑΓΝΩΣΤΑ γράμματα.**
- Τα ερωτηματολόγια είναι ανώνυμα και η αναγραφή ονόματος ή επιχείρησης είναι προαιρετική.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

1. Σε ποια από τις παρακάτω κατηγορίες υπόκειται η επιχείρηση ή οι επιχειρήσεις σας ;

☐ Ξενοδοχείο

☐ Ενοικιαζόμενα Δωμ./Διαμ.

☐ Κάμπινγκ

☐ Ταξιδιωτικό γραφείο

☐ Carrental

☐ Τουριστικά λεωφορεία

☐ Μαζική εστίαση

☐ Τουριστικά καταστήματα

☐ Άλλο

2. Πιστεύετε ότι η υπάρχουσα τουριστική προβολή που αφορά συνολικά το Δήμο Καλαμάτας είναι ικανοποιητική.

☐ Ναι ☐ Όχι

☐ Δεν γνωρίζω

3. Ποια πιστεύετε ότι είναι τα σημαντικότερα συγκριτικά πλεονεκτήματα που προσφέρει ο Δήμος Καλαμάτας ως τουριστικός προορισμός ;

.....

.....

.....

4. Ποιο τουριστικό προϊόν ή μορφή τουρισμού του Δήμου Καλαμάτας (πχ. περιηγητικός, συνεδριακός, υπαίθρου/εναλλακτικός κτλ.) πιστεύετε ότι δεν έχει αξιοποιηθεί ή δεν έχει προβληθεί επαρκώς ;

.....

.....

.....

5. Διατυπώστε συνολικά την άποψή σας για τα υπάρχοντα επικοινωνιακά μέσα προβολής (έντυπα, ιστοσελίδες, κοινωνικά μέσα κτλ.) και τις ενέργειες τουριστικής προβολής (εκθέσεις, ΜΜΕ, δημοσιογράφοι, εκδηλώσεις κτλ.). Μπορείτε επίσης να αναφερθείτε και σε επικοινωνιακά μέσα ή ενέργειες που δεν έχουν αξιοποιηθεί επαρκώς.

☐ Έντυπα

☐ Ιστοσελίδες

☐ Κοινωνικά Μέσα

☐ Εκθέσεις

☐ ΜΜΕ

☐ Εκδηλώσεις

6. Ποιες αγορές - χώρες πρέπει να στοχεύσει η προβολή του Δήμου Καλαμάτας, παρακαλούμε να τις διαχωρίσετε σε υπάρχουσες και νέες αγορές – χώρες.

.....
.....

7. Ποια είναι τα κυριότερα προβλήματα υποδομής που έχει ο Δήμος Καλαμάτας. Παρακαλούμε αναφέρατε τα προβλήματα επιγραμματικά.

.....
.....

8.Υπάρχει ανταγωνισμός μεταξύ γειτονικών τουριστικών περιοχών εντός και εκτός του νομού Μεσσηνίας ;

☐ ΝΑΙ

☐ ΟΧΙ

9. Είσαστε ικανοποιημένος από την πρωτοβουλία και τις δράσεις που αναλαμβάνει το Επιμελητήριο Μεσσηνίας στον τομέα του τουρισμού ;

☐ Όχι Ικανοποιημένος ☐ Ικανοποιημένος ☐ Πολύ Ικανοποιημένος ☐ ΔΓ/ΔΑ

10. Πόσο σημαντική κρίνετε την πρωτοβουλία του Επιμελητηρίου Μεσσηνίας να συνεργαστεί με εξειδικευμένο συνεργάτη για την τουριστική ανάπτυξη και προβολή του νομού μας ;

☐ Καθόλου Σημαντική ☐ Σημαντική ☐ Πολύ Σημαντική ☐ ΔΓ/ΔΑ

11. Η Καλαμάτα δραστηριοποιείται σε θέματα τουριστικής προβολής τόσο από δημόσιους οργανισμούς (Περιφερειακή Ενότητα, Δήμοι, Επιμελητήριο κτλ.), όσο και από ιδιωτικούς τουριστικούς φορείς (πχ. ένωση Ξενοδόχων Μεσσηνίας κτλ.). Πιστεύετε ότι όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς πρέπει να συντονιστούν μεταξύ τους με σκοπό την αποτελεσματικότερη τουριστική προβολή και ανάπτυξη ;

☐ ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ